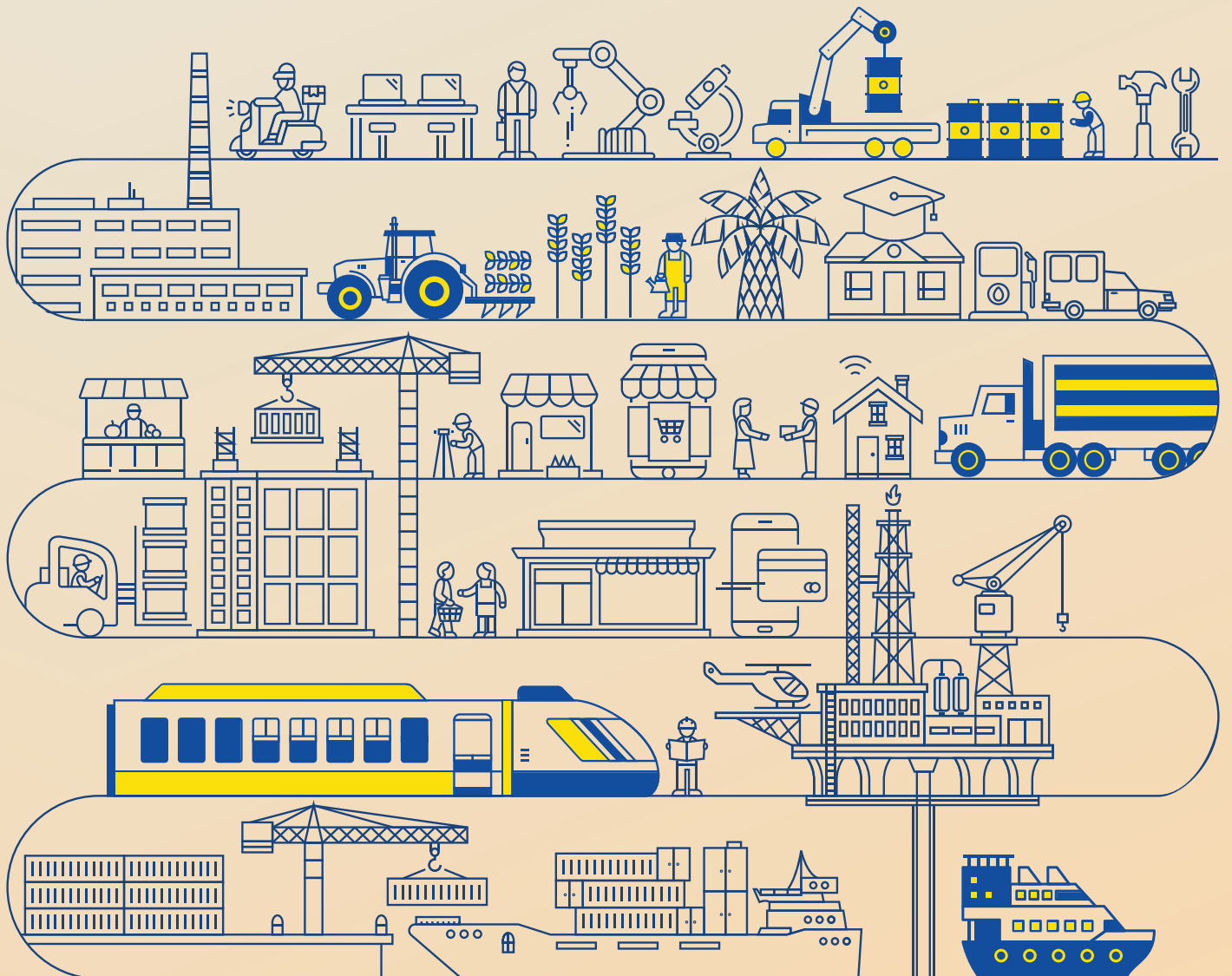

KEMENTERIAN KEWANGAN
MALAYSIA

BAJET
2023

TINJAUAN EKONOMI 2023

Tinjauan Ekonomi 2023

Hakcipta Terpelihara

Semua hak terpelihara. Tiada mana-mana bahagian jua daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan dalam bentuk yang boleh diperoleh semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman dan/ atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada:

Setiausaha Bahagian,
Bahagian Fiskal dan Ekonomi,
Kementerian Kewangan Malaysia,
Aras 9, Blok Tengah,
Kompleks Kementerian Kewangan,
No. 5, Persiaran Perdana,
Presint 2,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62592 Putrajaya

Faks : 03-88823881
e-mel : fed@treasury.gov.my

Tinjauan Ekonomi diterbitkan setiap tahun dan dikeluarkan pada hari pembentangan Bajet Tahunan.

Edisi 2023 diterbitkan pada 7 Oktober 2022.

Naskhah jualan boleh diperolehi daripada:
www.pnmb2u.com dan MPH Book Store.

Naskhah ini juga boleh dimuat turun di:
www.mof.gov.my

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
KUALA LUMPUR, 2022
www.printnasionaI.com.my
email: cservice@printnasionaI.com.my
Tel.: 03-92366895 Faks: 03-92224773

KATA PENGANTAR

**PERDANA MENTERI
MALAYSIA**

Dengan kadar inokulasi mencapai tahap yang disasarkan dan kesan serius COVID-19 secara keseluruhannya terkawal, lebih banyak sektor ekonomi dan aktiviti sosial dibenarkan beroperasi semula pada separuh kedua 2021. Langkah ini telah meningkatkan potensi bagi pertumbuhan yang kukuh pada 2022. Namun demikian, apabila kita telah bersedia sedia mengorak langkah ke tahun baharu dengan penuh harapan, negara dilanda banjir besar pada Disember 2021 dan Januari tahun ini. Bencana alam ini telah memberikan impak yang besar serta meragut banyak nyawa dan menyebabkan kerosakan harta benda bernilai berbilion ringgit. Meskipun berhadapan dengan kerugian yang besar, bencana tersebut telah mengukuhkan keazaman kita dalam menghadapi cabaran dan mengajar erti sebenar perpaduan, toleransi dan keprihatinan antara satu sama lain seperti yang dicerminkan melalui keberanian dan sikap tidak mementingkan diri #KeluargaMalaysia dalam kalangan semua kaum dan lapisan masyarakat.

Sebagai Kerajaan yang prihatin, kita telah menyediakan pelbagai bantuan kepada rakyat dan perniagaan kecil yang terjejas akibat banjir. Bantuan tersebut termasuk pemberian moratorium bagi pinjaman bank, diskaun baik pulih kenderaan, geran untuk perniagaan mikro dan tidak formal, pindahan tunai secara langsung serta baucar untuk pembelian perabot dan peralatan elektrik baharu. Di samping itu, pelbagai kementerian dan agensi Kerajaan telah menjadikan daerah yang terjejas sebagai kawasan angkat dan menjalankan kerja pembersihan serta pembaikan secara sukarela.

Banjir tersebut telah menyedarkan semua pihak mengenai peri pentingnya mencapai keseimbangan antara pembangunan dengan keperluan melindungi dan memulihara alam sekitar. Justeru, penubuhan Yayasan MySDG oleh Kementerian Kewangan pada Januari adalah tepat pada masanya bagi menyahut seruan agar penekanan yang lebih serius diberikan terhadap pembangunan lestari. Misi Yayasan tersebut merangkumi pengurusan dana amanah bersama Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dan menggalakkan pembangunan lestari selaras dengan Agenda 2030.

Ketika Kerajaan sedang menumpukan usaha untuk membangunkan semula negara, konflik di Eropah Timur pula telah meletus. Konflik tersebut merumitkan lagi cabaran sedia ada seperti gangguan rantai bekalan dan kenaikan ketara harga komoditi, seterusnya meningkatkan kebimbangan mengenai prospek pertumbuhan global. Seajar dengan perkembangan ini, pihak IMF dan Bank Dunia telah menyemak semula unjuran ekonomi global yang lebih perlahan iaitu kepada 3.2% dan 2.9% pada 2022.

Sebagai sebuah ekonomi terbuka, risiko persekitaran luar yang tidak menentu mampu mempengaruhi prospek pertumbuhan ekonomi Malaysia. Namun begitu, struktur ekonomi negara yang pelbagai, asas yang teguh dan pelaksanaan dasar yang tepat pada masanya telah membantu negara mencapai pertumbuhan kukuh pada separuh pertama 2022. Tambahan pula, peralihan kepada fasa endemik dan pembukaan semula sempadan antarabangsa pada 1 April merupakan antara faktor yang akan mengekalkan momentum pertumbuhan ekonomi sepanjang tahun ini. Sehubungan itu, unjuran KDNK Malaysia bagi tahun ini telah disemak semula lebih tinggi kepada 6.5% – 7%.

Walaupun berhadapan pelbagai cabaran luar, namun Kerajaan tetap komited terhadap kebajikan rakyat. Kita sedar mengenai kesukaran yang dihadapi #KeluargaMalaysia berikutan kenaikan harga komoditi yang merupakan fenomena global. Sungguhpun demikian, Kerajaan berusaha sedaya upaya untuk membantu rakyat khususnya golongan B40. Dalam hal ini, Kerajaan telah meningkatkan bantuan tunai melalui Bantuan Keluarga Malaysia di samping meneruskan pelaksanaan siling harga dan memberikan diskaun ke atas barangan dan perkhidmatan penting terpilih, terutamanya melalui subsidi ke atas bahan makanan tertentu, gas memasak, bahan api dan elektrik untuk mengimbangi kesan kenaikan kos sara hidup. Perbelanjaan subsidi serta bantuan sosial pada tahun ini dijangka berjumlah RM78 bilion dan merupakan nilai tertinggi dalam sejarah negara kita. Pada masa yang sama, pasukan petugas khas antara kementerian iaitu Pasukan Khas Jihad Tangani Inflasi telah ditubuhkan pada bulan Jun bagi memastikan usaha menangani kenaikan harga adalah lebih holistik dan mampan.

Melangkah ke hadapan, Kerajaan sentiasa memantau perkembangan ketidakpastian luar yang berterusan dan kesannya terhadap ekonomi negara. Sebagai Kerajaan yang bertanggungjawab, kita sedar mengenai keperluan melaksanakan pembaharuan untuk menjadikan Malaysia sebagai negara yang lebih baik dan berdaya tahan. Kerajaan akan terus berkhidmat kepada seluruh #KeluargaMalaysia dengan berusaha memenuhi harapan dan impian rakyat demi masa depan negara yang lebih makmur dan sejahtera.

DATO' SRI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB

Perdana Menteri Malaysia

7 Oktober 2022

PRAKATA

**MENTERI KEWANGAN
MALAYSIA**

Ekonomi Malaysia telah pulih daripada pandemik COVID-19 berikutan kerjasama menyeluruh oleh Kerajaan, sektor swasta dan masyarakat sivil. Ketika negara memasuki fasa pemulihan, ekonomi Malaysia telah berkembang sebanyak 3.1% pada 2021 disokong oleh penambahbaikan permintaan domestik serta pelaksanaan pelbagai pakej bantuan dan rangsangan ekonomi.

Pelaksanaan langkah Bajet 2022 yang mengembang, pembukaan semula semua sektor ekonomi, permintaan domestik dan prestasi eksport yang kukuh telah menyokong momentum pemulihan seterusnya merekodkan pertumbuhan KDNK yang memberangsangkan sebanyak 6.9% pada separuh pertama 2022. Pasaran buruh negara juga bertambah baik dengan kadar pengangguran mencatat 3.7% pada Julai 2022 berbanding paras tertinggi 5.3% pada Mei 2020.

Dari sudut penawaran, sektor perkhidmatan terus pulih dengan kukuh disumbangkan oleh peningkatan ketibaan pelancong serta aktiviti perdagangan dan perniagaan yang bertambah baik selaras dengan peralihan negara kepada fasa endemik di samping pembukaan semula sempadan antarabangsa pada 1 April 2022. Sektor pembuatan juga terus berkembang disokong oleh permintaan yang kukuh terutamanya bagi produk semikonduktor.

Dari sudut permintaan, penggunaan swasta kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan didorong oleh permintaan domestik yang mengukuh, keyakinan pengguna yang meningkat dan inisiatif seperti Bantuan Keluarga Malaysia (BKM). Secara keseluruhan, prestasi KDNK yang memberangsangkan pada separuh pertama 2022 seiring dengan langkah dan sokongan dasar yang berterusan telah menyediakan asas kukuh bagi Malaysia mencapai unjuran pertumbuhan KDNK antara 6.5% hingga 7% pada 2022.

Seiring dengan fokus Bajet 2022, beberapa inisiatif utama telah merekodkan pencapaian yang baik termasuk JaminKerja Keluarga Malaysia sebanyak RM4.8 bilion dengan sasaran pewujudan 600,000 peluang pekerjaan dan SemarakNiaga Keluarga Malaysia sebanyak RM40 bilion iaitu pakej pembiayaan komprehensif bagi menyokong usaha pemulihan dan pembangunan kapasiti perniagaan. Sehingga akhir Julai 2022, lebih 264,000 rakyat telah memperoleh pekerjaan di bawah JaminKerja manakala hampir 60,000 perniagaan

disokong oleh SemarakNiaga. Sementara itu, 8.7 juta penerima telah mendapat manfaat daripada program BKM manakala 1.7 juta belia menerima kredit e-dompet sebanyak RM150 melalui program e-Pemula sebagai bantuan kepada rakyat.

Seiring momentum pertumbuhan pada 2022, Kementerian Kewangan telah merangka dasar yang responsif, bertanggungjawab dan bersifat pembaharuan yang membantu pemulihan ekonomi di samping meletakkan asas bagi pembangunan yang lebih mampan. Walau bagaimanapun, Kerajaan peka dengan perkembangan global semasa yang boleh menghalang pemulihan ekonomi negara. Ketegangan geopolitik yang berterusan di Eropah Timur mengakibatkan tekanan ekonomi dalam pelbagai aspek terutamanya peningkatan inflasi global berikutan harga komoditi yang kekal tinggi. Kerajaan melaksanakan kawalan harga dan menambah peruntukan subsidi barangan dan perkhidmatan penting bagi mengurangkan impak kenaikan harga ke atas ekonomi domestik. Di samping itu, Kerajaan telah menambah baik program BKM bagi membantu golongan B40 menangani peningkatan kos sara hidup. Langkah ini membuktikan bahawa Kerajaan sentiasa berusaha memastikan kesejahteraan rakyat terpelihara.

Pertumbuhan ekonomi China yang sederhana serta dasar monetari global yang lebih ketat merupakan antara risiko yang turut memberi kesan ke atas prospek pertumbuhan ekonomi Malaysia. Justeru, pertumbuhan KDNK negara diunjur menyederhana antara 4% hingga 5% pada 2023 selaras dengan semakin semula pertumbuhan ekonomi global yang lebih rendah oleh Bank Dunia dan IMF.

Bajet 2023 akan mengutamakan inisiatif pembaharuan untuk meningkatkan kesejahteraan rakyat, mengukuhkan kelangsungan perniagaan, menggalakkan kemakmuran ekonomi serta menambahbaik sistem penyampaian perkhidmatan awam bagi mengekalkan momentum pertumbuhan ekonomi berikutan landskap pertumbuhan yang lebih mencabar. Bajet 2023 ini dirangka berdasarkan tiga bidang tumpuan utama: iaitu memperkukuh momentum pemulihan ekonomi, membina daya tahan ekonomi dan memacu pembaharuan yang komprehensif.

Melangkah ke hadapan, Kerajaan akan terus memantau perkembangan global dan merangka dasar yang bersesuaian untuk mendepani sebarang kejutan luar, bertindak secara responsif bagi melindungi kehidupan dan kesejahteraan rakyat serta memastikan pemulihan perniagaan. Agenda transformasi digital negara akan dipercepat termasuk langkah seperti penerimgunaan pantas teknologi digital dan merapatkan jurang digital antara bandar dengan luar bandar. Pembaharuan struktural juga akan terus diberi keutamaan bagi meningkatkan potensi ekonomi negara dan daya saing bakat. Seiring dengan usaha bagi membina daya tahan sosioekonomi dan pembangunan yang mampan, kita juga sedang menyemai benih kemajuan demi kemakmuran jangka masa panjang anak-anak #KeluargaMalaysia. *Insyaa-Allah.*

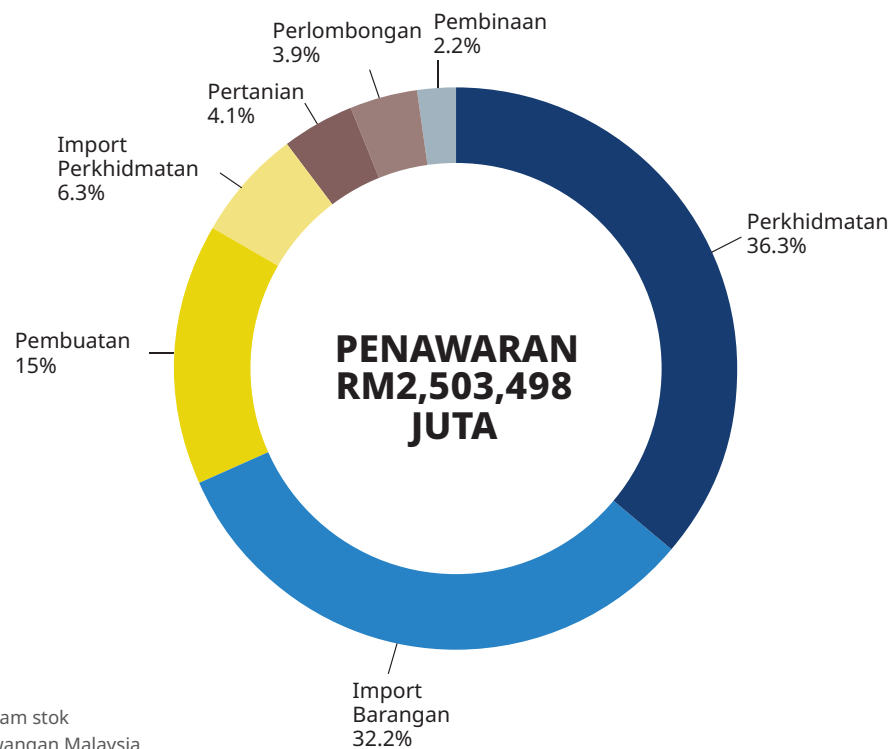
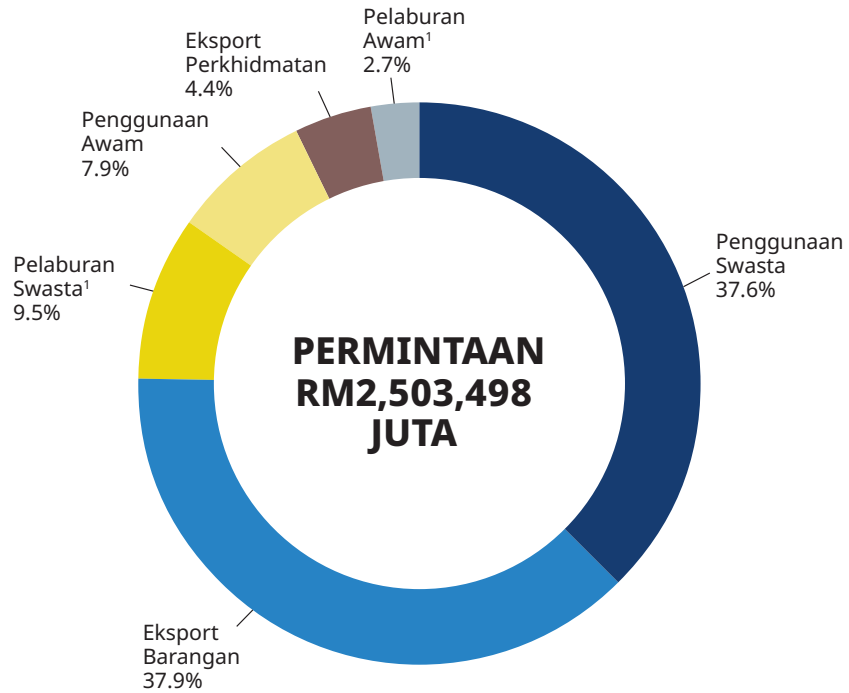
TENGGU DATUK SERI UTAMA ZAFRUL TENGGU ABDUL AZIZ

Menteri Kewangan

7 Oktober 2022

EKONOMI NEGARA 2023

pada harga malar 2015
(bahagian kepada jumlah dalam %)

¹ Termasuk perubahan dalam stok
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

MALAYSIA: PERANGKAAAN PENTING DAN UNJURAN

LUAS KAWASAN (kilometer persegi)						
Malaysia	Semenanjung Malaysia ¹		Sarawak		Sabah ²	
330,548	132,104		124,450		73,994	
	2021 ¹⁰		2022 ¹¹		2023 ¹²	
PENDUDUK (juta)	32.6		32.7		32.8	
PENGELUARAN DALAM NEGERI	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)
Keluaran Dalam Negeri Kasar (harga malar 2015)	1,386,738	3.1	1,476,919	6.5 - 7.0	1,539,026	4.0 - 5.0
Pertanian	98,898	-0.2	99,036	0.1	101,266	2.3
Perlombongan dan pengkuarian	93,150	0.3	95,087	2.1	96,165	1.1
Pembuatan	337,219	9.5	358,615	6.3	372,458	3.9
Pembinaan	50,802	-5.2	51,948	2.3	54,407	4.7
Perkhidmatan	791,068	1.9	856,329	8.2	898,808	5.0
Duti import	15,602	1.7	15,904	1.9	15,920	0.1
Keluaran Dalam Negeri Kasar (harga semasa)	1,545,372	9.0	1,712,348	10.8 - 11.3	1,815,445	5.5 - 6.5
Perbelanjaan penggunaan akhir: Awam	196,472	6.0	199,122	1.3	203,961	2.4
Swasta	894,881	3.7	998,954	11.6	1,089,211	9.0
Pembentukan modal tetap kasar: Awam ³	66,997	-10.0	69,652	4.0	72,220	3.7
Swasta	231,149	4.0	241,443	4.5	253,403	5.0
Perubahan inventori dan barangan berharga	46,028	-	67,922	-	33,009	-
Eksport barangan dan perkhidmatan	1,063,817	21.8	1,264,686	18.9	1,322,984	4.6
Import barangan dan perkhidmatan	953,972	21.8	1,129,431	18.4	1,159,342	2.6
PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN NEGARA						
Pendapatan Negara Kasar (harga malar 2015)	1,367,707	2.7	1,446,321	5.7	1,508,577	4.3
Pendapatan Negara Kasar (harga semasa)	1,503,821	8.2	1,642,844	9.2	1,745,075	6.2
Tabungan Negara Kasar (harga semasa)	402,874	19.0	429,857	6.7	431,673	0.4
Pendapatan Per Kapita (harga semasa, RM)	46,051	8.0	50,314	9.3	53,286	5.9
KEWANGAN KERAJAAN PERSEKUTUAN	2021		2022¹³		2023¹⁴	
Hasil	233,752	3.9	285,217	22.0	272,570	-4.4
Perbelanjaan mengurus	231,516	3.1	284,700	23.0	272,340	-4.3
Baki semasa	2,236		517		230	
Perbelanjaan pembangunan (bersih)	63,267	26.3	71,200	12.5	94,300	32.4
Kumpulan Wang COVID-19 ⁴	37,711	-0.8	28,800	-23.6	5,000	-82.6
Baki keseluruhan	-98,742		-99,483		-99,070	
% KDNK	-6.4		-5.8		-5.5	
Pinjaman dalam negeri (bersih)	98,584		99,994		-	
Pinjaman luar pesisir (bersih)	1,734		-320		-	
Perubahan aset ⁵	-1,576		-191		-	

MALAYSIA: PERANGKAAAN PENTING DAN UNJURAN (samb.)

	2021		2022		2023	
	RM juta	% KDNK	RM juta	% KDNK	RM juta	% KDNK
Hutang Kerajaan Persekutuan⁶	979,814	63.4	1,044,960	61.0	-	-
Hutang dalam negeri	950,084	61.5	1,015,605	59.3	-	-
Bil perbendaharaan	28,000	1.8	34,500	2.0	-	-
Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	423,266	27.4	444,966	26.0	-	-
Sekuriti Kerajaan Malaysia	480,718	31.1	518,039	30.2	-	-
Sukuk Perumahan Kerajaan	18,100	1.2	18,100	1.1	-	-
Pinjaman luar pesisir	29,730	1.9	29,355	1.7	-	-
Pinjaman pasaran	25,147	1.6	25,383	1.5	-	-
Pinjaman projek	4,583	0.3	3,972	0.2	-	-
	2021¹⁰		2022¹¹		2023¹²	
IMBANGAN PEMBAYARAN (BERSIH)	RM juta		RM juta		RM juta	
Imbangan akaun semasa	58,700		50,841		73,040	
Barangan	170,573		195,001		216,243	
Perkhidmatan	-60,728		-59,746		-52,601	
Pendapatan primer	-41,551		-69,504		-70,370	
Pendapatan sekunder	-9,594		-14,911		-20,231	
Imbangan akaun modal dan kewangan	12,451		-		-	
Kesilapan dan ketinggalan bersih	-25,465		-		-	
Imbangan keseluruhan	45,686		-		-	
PERDAGANGAN LUAR NEGERI	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)
Eksport kasar	1,241,022	26.1	1,456,448	17.4	1,488,859	2.2
<i>antaranya:</i>						
Pembuatan	1,068,431	25.8	1,228,384	15.0	1,256,892	2.3
Pertanian	98,093	36.8	123,777	26.2	125,901	1.7
Perlombongan	69,757	19.4	97,496	39.8	99,054	1.6
Import kasar	987,344	23.3	1,178,309	19.3	1,180,533	0.2
<i>antaranya:</i>						
Barangan pengantara	545,801	27.2	658,656	20.7	660,292	0.2
Barangan modal	103,823	14.4	113,028	8.9	113,349	0.3
Barangan penggunaan	83,893	13.2	98,168	17.0	98,333	0.2
Jumlah dagangan	2,228,366	24.9	2,634,757	18.2	2,669,393	1.3
Imbangan dagangan	253,678	38.4	278,139	9.6	308,326	10.9
HARGA	Indeks	perubahan (%)	Indeks	perubahan (%)	Indeks	perubahan (%)
Indeks Harga Pengguna (2010 = 100)	123.1	2.5	-	3.3 ¹¹	-	2.8 - 3.3 ¹²
Indeks Harga Pengeluar: Pengeluaran Tempatan (2010 = 100)	112.1	9.5	121.5 ¹⁵	10.2 ¹⁵	-	-
BURUH	Ribu	perubahan (%)	Ribu	perubahan (%)	Ribu	perubahan (%)
Tenaga buruh	15,797.2	0.8	15,933.1	0.9	16,140.2	1.3
Pengangguran ⁷	733.0	(4.6)	629.3	(3.8 - 4.0)	576.3	(3.5 - 3.7)

MALAYSIA: PERANGKAAN PENTING DAN UNJURAN (samb.)

PASARAN KEWANGAN DAN MODAL	2021 Akhir Julai		2022 Akhir Julai	
	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)
Bekalan wang				
M1	550,825	10.8	602,157	9.3
M2	2,100,135	3.8	2,214,012	5.4
M3	2,106,362	3.8	2,222,147	5.5
Sistem perbankan (termasuk bank Islam)				
Dana ⁸	2,149,780	4.0	2,233,562	3.9
Pinjaman	1,739,730	2.6	1,835,858	5.5
Nisbah pinjaman kepada dana (%)	80.9		82.2	
Kadar faedah (kadar purata, %)	Julai		Julai	
Antara bank 3 bulan	1.89		2.70	
Bank perdagangan				
Deposit tetap: 3-bulan	1.56		2.01	
12-bulan	1.70		2.20	
Deposit tabungan	0.58		0.69	
Kadar asas (BR) purata berwajaran	2.43		2.62	
Kadar pinjaman asas (BLR)	5.49		5.97	
Bil Perbendaharaan (3-bulan)	-		-	
Sekuriti Kerajaan Malaysia ⁹				
1-tahun	1.77		3.00	
5-tahun	2.62		3.72	
Pergerakan ringgit	Akhir Ogos		Akhir Ogos	
	RM bagi seunit	perubahan¹⁶ (%)	RM bagi seunit	perubahan¹⁶ (%)
Hak Pengeluaran Khas (SDR)	5.9204	-0.4	5.8386	1.4
Dolar AS	4.1690	0.1	4.4845	-7.0
Euro	4.9213	0.6	4.4834	9.8
100 yen Jepun	3.7981	2.8	3.2359	17.4
Bursa Malaysia				
FBM KLCI	1,601.38		1,512.05	
Nilai permodalan pasaran (RM bilion)	1,832.10		1,706.31	

¹ Termasuk Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Wilayah Persekutuan Putrajaya

² Termasuk Wilayah Persekutuan Labuan

³ Termasuk pelaburan oleh syarikat awam

⁴ Kumpulan wang amanah khusus di bawah Akta Langkah-Langkah Sementara bagi Pembiayaan Kerajaan (Penyakit Koronavirus 2019 (COVID-19)) 2020 untuk membiayai pakej rangsangan dan pelan pemulihan ekonomi

⁵ (+) menunjukkan pengurangan aset; (-) menunjukkan pertambahan aset

⁶ Pada 2022, data adalah sehingga akhir Jun 2022

⁷ Angka dalam kurungan menunjukkan kadar pengangguran

⁸ Dana terdiri daripada deposit (tidak termasuk deposit yang diterima daripada institusi perbankan dan Bank Negara Malaysia) dan semua instrumen hutang (termasuk hutang subordinat, sijil hutang/sukuk yang diterbitkan, kertas komersial dan nota berstruktur)

⁹ Hasil indikatif pasaran

¹⁰ Awalan

¹¹ Anggaran

¹² Unjuran

¹³ Anggaran disemak

¹⁴ Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Bajet 2023

¹⁵ Januari hingga Julai 2022

¹⁶ Kadar tahunan penambahan nilai (+) atau penyusutan nilai (-) bagi ringgit

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

KANDUNGAN

KATA PENGANTAR	iii
PRAKATA	v
AKRONIM DAN SINGKATAN	xvii
BAB 1	PENGURUSAN DAN PROSPEK EKONOMI
Memanfaatkan Pemulihan Ekonomi	3
Mempertingkatkan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus	4
Sisipan 1.1 – Malaysia ke arah Pelepasan Gas Rumah Kaca Sifar Bersih 2050	5
Tinjauan	6
Kedudukan Semasa Bajet 2022	7
Pengurusan Ekonomi	10
Rencana 1.1 – Usia Emas: Mendepani Cabaran Masyarakat Menua	10
Rencana 1.2 – Keperluan untuk Bebas daripada Belunggu Gaji Rendah	19
Rencana 1.3 – Mengutamakan Kecekapan Kerajaan dalam Meningkatkan Daya Saing Malaysia di Peringkat Global	33
Rencana 1.4 – Risiko dan Impak Iklim kepada Ekonomi	41
Inisiatif Strategik – Bajet 2023	49
Kesimpulan	52
Rujukan	53
BAB 2	TINJAUAN MAKROEKONOMI
Perspektif Keseluruhan	61
Ekonomi 2022	62
Ekonomi Global	62
Rencana 2.1 – Kesan Limpahan Konflik Rusia-Ukraine ke atas Malaysia	63

Ekonomi Domestik	67
Rencana 2.2 – Pengukuhan Sektor Pembinaan ke arah Pertumbuhan Ekonomi Mampan	74
Rencana 2.3 – Prestasi Perdagangan Malaysia: Pra, Semasa dan Pascapandemik (2017 – Jun 2022)	90
Rencana 2.4 – Inflasi Makanan di Malaysia	98
Tinjauan 2023	105
Tinjauan Global	105
Tinjauan Domestik	106
Kesimpulan	112
Rujukan	114

BAB 3 PERKEMBANGAN MONETARI DAN KEWANGAN

Perspektif Keseluruhan	121
Perkembangan Monetari	121
Prestasi Ringgit	122
Prestasi Sektor Perbankan	124
Prestasi Pasaran Modal	127
Sisipan 3.1 – Inisiatif Utama Pasaran Modal	132
Prestasi Perbankan dan Pasaran Modal Islam	133
Kesimpulan	135
Rujukan	136

JADUAL PERANGKAAN 139

ORGANISASI KEMENTERIAN KEWANGAN MALAYSIA 189

RAJAH

Ekonomi Negara 2023

Rajah 2.1.	Pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar Benar, Perdagangan dan Inflasi Global	62
Rajah 2.2.	Penunjuk Terpilih Sektor Perkhidmatan	68
Rajah 2.3.	Pengeluaran Sektor Pembuatan	70
Rajah 2.4.	Penunjuk Penawaran Harta Tanah Kediaman	73
Rajah 2.5.	Indeks Harga Rumah	73
Rajah 2.6.	Penunjuk Penawaran Harta Tanah Bukan Kediaman	73
Rajah 2.7.	Jurang Tabungan-Pelaburan	83
Rajah 2.8.	Rakan Dagang 10 Teratas	86
Rajah 2.9.	Rizab Antarabangsa	89
Rajah 2.10.	Trend Indeks Harga Pengguna dan Indeks Harga Pengeluar	98
Rajah 3.1.	Agregat Monetari	122
Rajah 3.2.	Prestasi Ringgit Berbanding Mata Wang Terpilih	123
Rajah 3.3.	Sistem Perbankan: Pinjaman Terjejas dan Nisbah Pinjaman Terjejas Bersih	124
Rajah 3.4.	Kadar Hasil Indikatif Sekuriti Kerajaan Malaysia	128
Rajah 3.5.	Bahagian Pegangan Asing dalam Jumlah Sekuriti Kerajaan Malaysia Terkumpul	128
Rajah 3.6.	Kadar Hasil Bon Korporat 5-Tahun	129
Rajah 3.7.	Prestasi Bursa Malaysia	130
Rajah 3.8.	Prestasi Pasaran Saham Terpilih	130
Rajah 3.9.	Sukuk Global Terkumpul mengikut Negara	134

JADUAL

Jadual 2.1.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Sektor	67
Jadual 2.2.	Prestasi Sektor Perkhidmatan	67
Jadual 2.3.	Indeks Pembuatan mengikut Industri Berorientasikan Eksport dan Domestik	71
Jadual 2.4.	Nilai Ditambah Sektor Pertanian	72
Jadual 2.5.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Permintaan Agregat	81
Jadual 2.6.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan	84
Jadual 2.7.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan bagi Negara Terpilih	84
Jadual 2.8.	Perdagangan Luar Negeri	85
Jadual 2.9.	Eksport Kasar	85
Jadual 2.10.	Eksport Barangan Pembuatan	86
Jadual 2.11.	Import Barangan mengikut Penggunaan Akhir	87
Jadual 2.12.	Akaun Semasa Imbangan Pembayaran	88
Jadual 2.13.	Indeks Harga Pengguna	97
Jadual 2.14.	Indeks Harga Pengeluar	97
Jadual 2.15.	Penunjuk Pasaran Buruh	104
Jadual 2.16.	Guna Tenaga mengikut Sektor	105
Jadual 3.1.	Faktor Penentu M3	122
Jadual 3.2.	Sistem Perbankan: Penunjuk Pinjaman	125
Jadual 3.3.	Sistem Perbankan: Pinjaman Terkumpul mengikut Sektor	125

Jadual 3.4. Pemerolehan Dana oleh Pasaran Modal	127
Jadual 3.5. Bon Korporat Baharu mengikut Sektor	128
Jadual 3.6. Bursa Malaysia: Penunjuk Terpilih	131
Jadual 3.7. Perbankan Islam: Penunjuk Utama	133

AKRONIM DAN SINGKATAN

4IR	Revolusi Perindustrian Keempat	CAD	Dolar Kanada
5G	rangkaian selular generasi kelima	CAGR	Kadar Pertumbuhan Tahunan Dikompaun
ADB	Bank Pembangunan Asia	CBAM	Carbon Border Adjustment Mechanism
AEV	kenderaan tenaga alternatif	CCPT	Taksonomi Berasaskan Prinsip dan Perubahan Iklim
AFC	Krisis Kewangan Asia	CEO	Nudging Chief Executive Officer
AI	kecerdasan buatan	CIDB	Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan
AiF	Academy in Factory	COVID-19	Penyakit Coronavirus 2019
AKPK	Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit	CPTPP	Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik
ALR	Kadar Pinjaman Purata	CSO	pertubuhan masyarakat sivil
AP	Approved Permit	DAP	diamonium fosfat
AS	Amerika Syarikat	DE	perbelanjaan pembangunan
ASEAN	Pertubuhan Negara-negara Asia Tenggara	DFI	Institusi Kewangan Pembangunan
ASEAN – 5	Pertubuhan Negara-negara Asia Tenggara – 5	DOSM	Jabatan Perangkaan Malaysia
ASM	Akademi Sains Malaysia	DSAN	Dasar Sumber Air Negara
B40	kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah	DSR	nisbah khidmat hutang
B50	kumpulan isi rumah berpendapatan 50% terendah	E&E	elektrik dan elektronik
BDA	analitik data raya	E10	Permit Pembinaan Ekspres
BIM	permodelan maklumat bangunan	ECRL	Laluan Rel Pantai Timur
BKM	Bantuan Keluarga Malaysia	EEV	kenderaan cekap tenaga
BNM	Bank Negara Malaysia	EFT	Pemindahan Fiskal Ekologi
BOP	imbangan pembayaran	EMDE	Negara yang berkembang pesat dan negara membangun
bps	mata asas	ESG	alam sekitar, sosial dan tadbir urus
BR	Kadar Asas	eSPO	e-Shared Prosperity Organization
Bursa RISE	Skim Insentif Penyelidikan Bursa	EU	Kesatuan Eropah
BWE	Bantuan Warga Emas		

AKRONIM DAN SINGKATAN

EV	kenderaan elektrik	IHP	Indeks Harga Pengguna
FBM 100LC	Indeks Karbon Rendah ESG Terpilih 100 Teratas FTSE Bursa Malaysia	IHPR	Indeks Harga Pengeluar
FBM 100LS	Indeks Karbon Rendah ESG Syariah Terpilih 100 Teratas FTSE Bursa Malaysia	IMD	Institute for Management Development
FBM KLCI	Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia	IMF	Tabung Kewangan Antarabangsa
FDI	pelaburan langsung asing	i-MILIKI	Inisiatif Pemilikan Perumahan Keluarga Malaysia
Fed	Rizab Persekutuan AS	INFF	Rangka Kerja Pembiayaan Nasional Bersepadu
FEPO	Kontrak Niaga Hadapan Minyak Sawit Mentah Malaysia Timur	IO	Input-Output
FIFA	Federation Internationale de Football Association	IoT	internet benda
FISIM	Perkhidmatan Pengantaraan Kewangan Diukur Secara Tidak Langsung	IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
FIT	Tarif Galakan	IPO	Tawaran Awam Permulaan
FTA	perjanjian perdagangan bebas	JC3	Jawatankuasa Bersama Mengenai Perubahan Iklim
GBP	Pound Sterling British	JENDELA	Jalinan Digital Negara
GFC	Krisis Kewangan Global	JPPN	Jawatankuasa Perancangan Pembangunan Negara
GGP	Perolehan Hijau Kerajaan	KDNK	Keluaran Dalam Negeri Kasar
GHG	gas rumah kaca	KPTB	kadar penyertaan tenaga buruh
GLC	Syarikat Berkaitan Kerajaan	KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
GLIC	Syarikat Pelaburan Berkaitan Kerajaan	LCTF	Kemudahan Peralihan Rendah Karbon
GTFS	Skim Pembiayaan Teknologi Hijau	LK	lebih kendalian
HPAE	ekonomi Asia berprestasi tinggi	LKK	lebih kendalian kasar
HRW	hard red winter wheat	LNG	gas asli cecair
HV	kenderaan hibrid	LRT3	Transit Aliran Ringan Laluan 3
IBS	sistem binaan berindustri	LSS	Solar Berskala Besar
ICM	Pasaran Modal Islam	LT-LEDS	Long-Term Low Emission Development Strategies
IDSS	Jualan Singkat Intra Hari	M40	kumpulan isi rumah berpendapatan 40% pertengahan
IEO	Pengendali Tawaran Awal Bursa		

MARCOP	Konsortium Penyelidikan Mekanisasi dan Automasi Sawit	MYOR-i	Kadar Semalaman Islam Malaysia
Mbps	megabit sesaat	MySTEP	Malaysia Short-Term Employment Programme
MED4IRN	Majlis Ekonomi Digital dan Revolusi Perindustrian Keempat Negara	NCD	Penyakit Tidak Berjangkit
MGII	Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	NCTF	Tabung Amanah Konservasi Sumber Asli Nasional
MGS	Sekuriti Kerajaan Malaysia	NDC	Nationally Determined Contributions
MHTC	Malaysia Healthcare Travel Council	NEEAP	Pelan Tindakan Kecekapan Tenaga Negara
MIDA	Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia	NEM	Pemeteran Tenaga Bersih
MNC	perbadanan multinasional	NGO	Pertubuhan Bukan Kerajaan
MoF	Kementerian Kewangan Malaysia	NIA	Aspirasi Pelaburan Nasional
MOTAC	Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya	NIE	ekonomi perindustrian baharu
MoU	Memorandum Persefahaman	NPDIR	Dasar Negara bagi Pembangunan dan Pelaksanaan
MPB	Tindakan Produktiviti Malaysia	NPGRP	Dasar Negara bagi Amalan Baik Peraturan
MPC	Perbadanan Produktiviti Malaysia	NRW	Air Tidak Berhasil
MPC	Jawatankuasa Dasar Monetari	NZD	Dolar New Zealand
MPI	Indeks Kemiskinan Pelbagai Dimensi	OE	perbelanjaan mengurus
MRANTI	Malaysian Research Accelerator for Technology & Innovation	OPEC	Pertubuhan Negara-negara Pengeksport Petroleum
MRO	penyelenggaraan, pembaikan dan baik pulih	OPR	Kadar Dasar Semalaman
MRT	Transit Aliran Massa	PBB	Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
MRT3	Transit Aliran Massa Laluan 3	PDT	Pedagang Harian Proprietari
MSM	minyak sawit mentah	PEMULIH	Pakej Perlindungan Rakyat Dan Pemulihan Ekonomi
MyCAC	Majlis Tindakan Perubahan Iklim Malaysia	PGG	Prinsip Tadbir Urus yang Baik
MyGP	Portal Garis Panduan Pelesenan Malaysia	PICK	Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan
MyMudah	Malaysia Mudah	PKP	Perintah Kawalan Pergerakan
		PKS	perusahaan kecil dan sederhana

AKRONIM DAN SINGKATAN

PLC	syarikat senaraian awam	SRR	Kadar Sara Diri
PLWS	Sistem Upah Berkaitan Produktiviti	SRW	soft red winter wheat
PMKS	perusahaan mikro, kecil dan sederhana	SSL	tahap sara diri
PNK	pendapatan negara kasar	SST	Cukai Jualan dan Cukai Perkhidmatan
POME	efluen kilang minyak sawit	STEM	sains, teknologi, kejuruteraan dan matematik
PP	pampasan pekerja	t.t.t.l.	tidak terkelas di tempat lain
PPE	peralatan perlindungan diri	T20	kumpulan isi rumah berpendapatan 20% tertinggi
R&D&C&I	penyelidikan, pembangunan, pengkomersialan dan inovasi	TEU	unit bersamaan dua puluh kaki
RIA	Analisis Impak Peraturan	TNK	Tabungan Negara Kasar
RM	Ringgit Malaysia	UK	United Kingdom
RMKe-12	Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021-2025	UNFCCC	Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu Mengenai Perubahan Iklim
RTS	Rangkaian Sistem Transit Rapid	URUS	Program Pengurusan Ketahanan Kewangan
SBR	Kadar Asas Standard	USD	Dolar Amerika Syarikat
SDG	Matlamat Pembangunan Mampan	VCM	Pasaran Karbon Sukarela
SJKP	Skim Jaminan Kredit Perumahan	WBG	Kumpulan Bank Dunia
SOP	prosedur operasi standard	WCY	World Competitiveness Yearbook
SPAN	Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara	WGI	Worldwide Governance Indicators
SRI	Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab	WTO	World Trade Organisation
SRR	Nisbah Keperluan Rizab Berkanun		

BAB 1

Pengurusan dan Prospek Ekonomi

03 MEMANFAATKAN PEMULIHAN EKONOMI

04 MEMPERTINGKATKAN ALAM SEKITAR, SOSIAL DAN TADBIR URUS

Sisipan 1.1 – Malaysia ke arah Pelepasan Gas Rumah
Kaca Sifar Bersih 2050

06 TINJAUAN

07 KEDUDUKAN SEMASA BAJET 2022

10 PENGURUSAN EKONOMI

Rencana 1.1 – Usia Emas: Mendepani Cabaran
Masyarakat Menua

Rencana 1.2 – Keperluan untuk Bebas daripada
Belunggu Gaji Rendah

Rencana 1.3 – Mengutamakan Kecekapan Kerajaan
dalam Meningkatkan Daya Saing Malaysia di
Peringkat Global

Rencana 1.4 – Risiko dan Impak Iklim kepada
Ekonomi

49 INISIATIF STRATEGIK – BAJET 2023

52 KESIMPULAN

53 RUJUKAN

BAB 1

Pengurusan dan Prospek Ekonomi

Memanfaatkan Pemulihan Ekonomi

Kesan kekal pandemik COVID-19 telah menyedarkan dunia bahawa pemulihan ekonomi harus lebih bersifat adaptif terhadap sebarang krisis yang tidak dijangka pada masa hadapan agar menjadi lebih berdaya tahan. Oleh itu, negara di seluruh dunia mula melaksanakan pelbagai langkah untuk memacu ekonomi kembali kepada momentum pertumbuhan pra-pandemik. Berikutan kesan pandemik COVID-19 yang semakin berkurangan, kebanyakan negara telah membuka semula sempadan, menandakan prospek pemulihan ekonomi yang lebih memberangsangkan. Namun begitu, dunia terus menghadapi pelbagai cabaran termasuk kesan berterusan konflik Rusia-Ukraine, harga komoditi yang tinggi serta lain-lain isu serantau dan global yang menimbulkan risiko penurunan kepada pertumbuhan ekonomi.

Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) mengunjur semula pertumbuhan ekonomi global kepada kadar yang lebih rendah iaitu 3.2% pada 2022 selepas mencatat pertumbuhan kukuh sebanyak 6.1% pada 2021. Ini berikutan konflik Eropah Timur yang berpanjangan, sekatan ke atas Rusia, langkah sifar COVID-19 yang ketat di China, dasar monetari yang lebih ketat di Amerika Syarikat dan kemungkinan kemunculan jenis varian baharu COVID-19. Lanjutan daripada itu, pertumbuhan perdagangan dunia yang melonjak sebanyak 10.1% pada 2021, dijangka menguncup kepada 4.1% pada 2022. IMF juga mengunjurkan harga minyak mentah global kekal tinggi pada purata USD107 setong pada 2022 berikutan konflik Russia-Ukraine. Manakala inflasi diunjurkan pada paras 6.6%

dalam ekonomi maju dan 9.5% dalam negara yang berkembang pesat dan membangun (EMDE) didorong oleh harga komoditi dan makanan yang tinggi.

Pemulihan ekonomi di peringkat domestik telah mencatat momentum pertumbuhan sebanyak 3.1% pada 2021 berbanding penguncupan 5.5% pada 2020. Trend pertumbuhan ekonomi berterusan sehingga 2022 dengan pertumbuhan sebanyak 5% pada suku pertama dan 8.9% pada suku kedua. Pada masa ini, negara sedang beralih kepada fasa endemik dan proses pemulihan ekonomi sedang berjalan dengan baik. Sehubungan itu, usaha kini tertumpu kepada pelaksanaan segera langkah dan strategi pasca COVID-19 termasuk mempercepat pemulihan perniagaan, menyediakan persekitaran perniagaan yang kondusif, memudah cara perdagangan dan pelaburan, menambah baik pasaran buruh, melindungi mata pencarian isi rumah dan menerapkan prinsip kemampanan di seluruh spektrum ekonomi.

Malaysia membuka semula sempadannya pada 1 April 2022 bagi mempercepatkan lagi pertumbuhan dengan matlamat untuk memulihkan semula industri pelancongan yang merupakan antara penyumbang utama kepada ekonomi. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) melaporkan bahawa lebih 1.6 juta ketibaan pelancong didaftarkan bagi Mei dan Jun 2022 berbanding hampir 490,000 dalam tempoh empat bulan pertama tahun ini. Industri pelancongan mencatat semula pencapaian luar biasa pada Jun dengan ketibaan pelancong direkodkan berjumlah lebih 971,000, iaitu peningkatan melebihi 150 kali ganda berbanding bulan yang sama tahun lepas yang melaporkan ketibaan hanya sekitar 6,500.

Mempertingkatkan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus

Agenda kemampanan dan perubahan iklim telah mendapat perhatian di seluruh dunia, terutama selepas pandemik COVID-19. Dalam usaha pembinaan semula ekonomi dan pemulihan pasca bencana, kerajaan dan perniagaan mengenal pasti peluang baharu dan membangunkan pendekatan perniagaan yang holistik secara cekap dan berkesan bagi mewujudkan ekonomi yang lebih berdaya tahan. Penggunaan prinsip alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) dalam pembuatan keputusan pelaburan semakin meningkat sejak beberapa tahun kebelakangan ini. Pilihan pengguna dan sikap awam terhadap ESG turut mempengaruhi perniagaan untuk mengamalkan amalan mampan. Di samping meningkatkan pendedahan dan ketelusan kemampanan syarikat, agenda ESG sebagai sebahagian daripada dasar dan amalan syarikat dapat mengurangkan kesan keputusan perniagaan terhadap alam sekitar dan pada masa yang sama memberi manfaat kepada masyarakat setempat.

Agenda kemampanan turut dipengaruhi oleh tindakan unilateral yang diambil oleh negara dan ekonomi dalam menangani pelepasan karbon, seperti peraturan Mekanisme Penyesuaian Sempadan Karbon yang diperkenalkan oleh Kesatuan Eropah yang mengehendkan dan mengawal selia import produk berintensif karbon berkaitan industri tertentu. Justeru, Malaysia akan mempercepat dan memperkukuh agenda kemampanan domestik dan ekosistem ESG bagi memastikan produk dan perkhidmatan tempatan terus berdaya saing. Dalam jangka masa panjang, Malaysia komited untuk mencapai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) dan Perjanjian Paris serta aspirasi untuk mencapai pelepasan gas rumah kaca (GHG) sifar bersih seawal 2050.

Beberapa inisiatif telah dilaksanakan bagi mencapai aspirasi berkenaan termasuk Pasaran Karbon Sukarela (VCM) yang akan diwujudkan oleh Bursa Malaysia sebagai platform dagangan untuk pengimbangan karbon. Sementara itu, Majlis Tindakan Perubahan Iklim Malaysia (MyCAC) akan memastikan penjajaran dasar berkaitan isu perubahan iklim dan agenda pembangunan hijau di kalangan kementerian berkaitan ekonomi dan alam sekitar serta kerajaan negeri dapat dicapai. Ini selaras dengan kesedaran kepentingan penyelarasan yang baik di peringkat kebangsaan mengenai pertumbuhan hijau di negara ini.

SISIPAN 1.1

MALAYSIA KE ARAH PELEPASAN GAS RUMAH KACA SIFAR BERSIH 2050

	<p>PERSIDANGAN BUMI RIO</p> <ul style="list-style-type: none"> Persidangan Rangka Kerja Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu Mengenai Perubahan Iklim (UNFCCC) ditubuhkan di Persidangan Bumi Rio pada 1992. 	1992		
	<p>PERSIDANGAN RANGKA KERJA PERTUBUHAN BANGSA-BANGSA BERSATU MENGENAI PERUBAHAN IKLIM</p> <ul style="list-style-type: none"> Malaysia meratifikasi UNFCCC dan menjadi ahli persidangan pada 1994. Malaysia meratifikasi Protokol Kyoto pada 2002. 	1994-2022		
	<p>DASAR PERUBAHAN IKLIM NEGARA</p> <ul style="list-style-type: none"> Rangka kerja bagi memobilisasi dan memberi panduan kepada agensi kerajaan, industri, komuniti serta pihak berkepentingan lain dalam menghadapi cabaran perubahan iklim secara bersepadu dan menyeluruh. <p>DASAR DAN PELAN TINDAKAN TENAGA BOLEH DIPERBAHARUI KEBANGSAAN</p> <ul style="list-style-type: none"> Meningkatkan penggunaan sumber tenaga boleh diperbaharui bagi menyumbang ke arah sekuriti bekalan elektrik negara dan pembangunan sosioekonomi yang mampan. 	2009		
	<p>PERJANJIAN PARIS</p> <ul style="list-style-type: none"> UNFCCC menerima pakai Perjanjian Paris pada 2015. Malaysia meratifikasi Perjanjian Paris pada 2016. 	2016		
	<p>STRATEGI REDD PLUS KEBANGSAAN</p> <ul style="list-style-type: none"> Memandu negara dalam mengurangkan pelepasan gas rumah kaca (GHG) akibat penyahhutanan dan degradasi hutan di samping mengekalkan 50% litupan hutan. Membantu negara mencapai: <ol style="list-style-type: none"> Komitmen Nationally Determined Contributions (NDC) di bawah Perjanjian Paris UNFCCC; Sasaran Dasar Kepelbagaian Biologi Kebangsaan (2016-2025); dan Sasaran dasar-dasar hutan peringkat kebangsaan dan negeri. 	2017		
	<p>KOMITMEN MALAYSIA KE ARAH PELEPASAN GAS RUMAH KACA SIFAR BERSIH SEAWAL 2050</p> <ul style="list-style-type: none"> Pada September 2021, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah memberi komitmen bahawa Malaysia akan menjadi negara ke arah pelepasan gas rumah kaca (GHG) sifar bersih seawal 2050. Kerajaan akan mengambil kira aspek kelestarian serta prinsip alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) dalam proses pembuatan keputusan. 	2021		
2022 DAN SETERUSNYA				
	<p>DASAR TENAGA NEGARA 2021 - 2040</p> <ul style="list-style-type: none"> Sumbangan tenaga boleh diperbaharui dalam sumber tenaga yang dihasilkan (jumlah kapasiti terpasang) dijangka meningkat kepada 18,431MW menjelang 2040. 	2022		
	<p>LONG-TERM LOW EMISSION DEVELOPMENT STRATEGIES (LT-LEDS)</p> <ul style="list-style-type: none"> Menggariskan strategi dan tindakan bagi mengurangkan pelepasan GHG untuk sektor ekonomi utama negara yang akan menjadi asas dalam menentukan hala tuju dan tahun sasaran sifar bersih negara. Contohnya, mekanisme penetapan harga karbon termasuk cukai karbon dan skim perdagangan karbon domestik. 	2022		
	<p>PASARAN KARBON SUKARELA (VCM)</p> <ul style="list-style-type: none"> Pembangunan VCM Malaysia akan diselaraskan oleh Bursa Malaysia dan dijangka dilancarkan pada penghujung 2022. 	2022		
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>PENCAPAIAN SEHINGGA 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> Penubuhan Majlis Tindakan Perubahan Iklim Malaysia (MyCAC) dan Jawatankuasa Bersama Mengenai Perubahan Iklim (JC3). Penerbitan sehingga RM10 billion bagi Sukuk Kelestarian di bawah Bajet 2022. Penjajaran peruntukan pembangunan dan mengurus tahunan kepada Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Penubuhan Yayasan MySDG. Pembangunan Rangka Kerja Kewangan Kebangsaan Bersepadu (INFF). Pelaksanaan Taksonomi berasaskan Prinsip dan Perubahan Iklim (CCPT dan panduan sektoral Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBIAF). Pelaksanaan Kemudahan Peralihan Rendah Karbon (LCTF). </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>TINDAKAN SETERUSNYA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Menggalakkan usaha penghutanan semula dan meningkatkan penyerapan karbon semula jadi Malaysia. Menggalakkan penggunaan tenaga boleh diperbaharui dan kecekapan tenaga merentasi semua sektor. Menguukuhkan ekosistem perakaunan karbon dalam kalangan pihak berkepentingan. Mengenal pasti mekanisme penetapan harga karbon yang sesuai. Menggalakkan industri kenderaan elektrik (EV) dan mengukuhkan ekosistem sokongan. </td> </tr> </table>			<p>PENCAPAIAN SEHINGGA 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> Penubuhan Majlis Tindakan Perubahan Iklim Malaysia (MyCAC) dan Jawatankuasa Bersama Mengenai Perubahan Iklim (JC3). Penerbitan sehingga RM10 billion bagi Sukuk Kelestarian di bawah Bajet 2022. Penjajaran peruntukan pembangunan dan mengurus tahunan kepada Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Penubuhan Yayasan MySDG. Pembangunan Rangka Kerja Kewangan Kebangsaan Bersepadu (INFF). Pelaksanaan Taksonomi berasaskan Prinsip dan Perubahan Iklim (CCPT dan panduan sektoral Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBIAF). Pelaksanaan Kemudahan Peralihan Rendah Karbon (LCTF). 	<p>TINDAKAN SETERUSNYA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Menggalakkan usaha penghutanan semula dan meningkatkan penyerapan karbon semula jadi Malaysia. Menggalakkan penggunaan tenaga boleh diperbaharui dan kecekapan tenaga merentasi semua sektor. Menguukuhkan ekosistem perakaunan karbon dalam kalangan pihak berkepentingan. Mengenal pasti mekanisme penetapan harga karbon yang sesuai. Menggalakkan industri kenderaan elektrik (EV) dan mengukuhkan ekosistem sokongan.
<p>PENCAPAIAN SEHINGGA 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> Penubuhan Majlis Tindakan Perubahan Iklim Malaysia (MyCAC) dan Jawatankuasa Bersama Mengenai Perubahan Iklim (JC3). Penerbitan sehingga RM10 billion bagi Sukuk Kelestarian di bawah Bajet 2022. Penjajaran peruntukan pembangunan dan mengurus tahunan kepada Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Penubuhan Yayasan MySDG. Pembangunan Rangka Kerja Kewangan Kebangsaan Bersepadu (INFF). Pelaksanaan Taksonomi berasaskan Prinsip dan Perubahan Iklim (CCPT dan panduan sektoral Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBIAF). Pelaksanaan Kemudahan Peralihan Rendah Karbon (LCTF). 	<p>TINDAKAN SETERUSNYA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Menggalakkan usaha penghutanan semula dan meningkatkan penyerapan karbon semula jadi Malaysia. Menggalakkan penggunaan tenaga boleh diperbaharui dan kecekapan tenaga merentasi semua sektor. Menguukuhkan ekosistem perakaunan karbon dalam kalangan pihak berkepentingan. Mengenal pasti mekanisme penetapan harga karbon yang sesuai. Menggalakkan industri kenderaan elektrik (EV) dan mengukuhkan ekosistem sokongan. 			
	<p>KOMITMEN NDC DI BAWAH UNFCCC</p> <ul style="list-style-type: none"> Malaysia akan mengurangkan intensiti pelepasan GHG kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDKN) sehingga 45% menjelang 2030 berbanding tahap pada tahun 2005. 	2030		
	<p>KOMITMEN MALAYSIA KE ARAH PELEPASAN GAS RUMAH KACA SIFAR BERSIH</p> <ul style="list-style-type: none"> Menyemak semula pencapaian negara dalam merealisasikan aspirasi ke arah pelepasan gas rumah kaca sifar bersih dan mengenal pasti langkah terbaik selanjutnya. 	2050		

Tinjauan

Ekonomi Global

Persekitaran ekonomi global yang semakin mencabar telah mendorong IMF untuk menyemak semula unjuran pertumbuhan ekonomi kepada kadar yang lebih rendah iaitu 3.2% untuk 2022 terutamanya disebabkan oleh kelembapan aktiviti ekonomi di China dan konflik geopolitik yang berpanjangan. Senario ini dijangka mengakibatkan gangguan rantaian bekalan yang berterusan, kenaikan mendadak dalam harga komoditi serta keadaan kewangan yang mencabar. Sejak Mac 2022, harga minyak mentah Brent yang berada pada purata melebihi USD100 setong telah menyebabkan tekanan inflasi global. Justeru, harga komoditi yang tinggi telah menggesa kebanyakan bank pusat mengetatkan dasar monetari. Tindakan ini seterusnya mengurangkan penggunaan swasta dan kuasa beli isi rumah. Cabaran ini mungkin berlarutan dan dijangka terus menjejaskan pertumbuhan pada 2023.

Ekonomi Domestik

Ekonomi Malaysia berkembang sebanyak 6.9% pada separuh pertama 2022 disokong oleh momentum yang menggalakkan dalam ekonomi domestik dan pengembangan sektor luar yang stabil serta pasaran buruh yang terus bertambah baik. Prestasi kukuh ini dijangka berterusan disokong oleh peningkatan dalam penggunaan swasta dan aktiviti perniagaan seperti ketibaan pelancong yang semakin meningkat apabila ekonomi beralih kepada fasa endemik COVID-19. Momentum pertumbuhan ini turut disumbangkan oleh sokongan dasar Kerajaan yang konsisten terutamanya dengan pelaksanaan inisiatif di bawah Bajet 2022, pelbagai pakej bantuan dan rangsangan serta kesan limpahan daripada langkah Bajet 2021.

Selaras dengan pelaksanaan berterusan program dan projek pembangunan, ekonomi dijangka terus berkembang pada separuh

kedua tahun ini. Prospek pertumbuhan telah disokong oleh penyambungan semula aktiviti ekonomi dan sosial serta peningkatan aktiviti perjalanan antarabangsa berikutan kelonggaran sekatan COVID-19 di peringkat serantau. Berdasarkan prospek Indeks Pelopor yang lebih baik, ekonomi dijangka memperoleh momentum pertumbuhannya pada separuh kedua disumbangkan oleh permintaan domestik yang kukuh ketika negara beralih kepada fasa endemik. Ekonomi dijangka mencatat pertumbuhan yang lebih tinggi pada keseluruhan 2022 iaitu dalam julat 6.5% – 7%. Ekonomi domestik kekal berdaya tahan dan dijangka berkembang antara 4% – 5% pada 2023 didorong oleh permintaan dalam negeri. Namun begitu, tahap pemulihan ekonomi turut bergantung kepada faktor lain termasuk kejayaan membendung pandemik, sokongan untuk kos sara hidup dan usaha dalam mengurangkan risiko seperti ketidakpastian geopolitik, inflasi global serta keadaan kewangan yang tidak menentu.

Perkembangan Monetari dan Kewangan

Tahap akomodasi monetari dikurangkan berikutan prospek pertumbuhan domestik yang kukuh dalam persekitaran tekanan inflasi yang sederhana. Sehubungan itu, Kadar Dasar Semalaman (OPR) dinaikkan tiga kali pada Mei, Julai dan September 2022 kepada 75 mata asas (bps) kepada 2.5% daripada paras terendah dalam sejarah iaitu 1.75% sejak 7 Julai 2020. Kenaikan OPR ini dilaksanakan selaras dengan prestasi ekonomi domestik yang kukuh. Walau bagaimanapun, memandangkan kadar OPR pra-pandemik jauh lebih tinggi pada 3% hingga 3.25%, pendirian dasar monetari pada 2022 kekal akomodatif dan menyokong pertumbuhan ekonomi yang mampan dalam persekitaran kestabilan harga. Selain itu, Jawatankuasa Dasar Monetari Bank Negara Malaysia (BNM) telah menekankan bahawa tahap normalisasi kadar faedah akan dilaksanakan secara teratur dan beransur-ansur untuk memastikan pasaran dapat melaksanakan penyesuaian dengan sewajarnya.

Melangkah ke hadapan, sistem kewangan domestik kekal berdaya tahan disokong oleh tadbir urus yang baik dan amalan pengurusan risiko berhemat meskipun USD semakin mengukuh berbanding mata wang utama dan prospek pertumbuhan global yang mencabar. Selain itu, Pelan Induk Pasaran Modal Malaysia 2021 – 2025 dan Pelan Sektor Kewangan 2022 – 2026 yang menggariskan visi dan strategi pembangunan sektor kewangan negara akan meningkatkan lagi prestasi keseluruhan pasaran kewangan sejajar dengan landskap ekonomi dan kewangan yang semakin berkembang.

Kedudukan Semasa Bajet 2022

Selaras dengan tema “Keluarga Malaysia, Makmur Sejahtera”, Bajet 2022 memberi tumpuan kepada memperkukuh pemulihan, membina daya tahan dan memacu pembaharuan. Beberapa inisiatif telah diperkenalkan untuk memastikan kesejahteraan rakyat, daya tahan perniagaan serta kemakmuran dan kemampuan ekonomi. Sehubungan itu, RM385.3 bilion telah diperuntukkan pada 2022 dengan RM284.7 bilion bagi perbelanjaan mengurus (OE), RM71.8 bilion bagi perbelanjaan pembangunan (DE) dan RM28.8 bilion bagi dana COVID-19. Jumlah tersebut adalah 15.5% lebih tinggi berbanding jumlah pada 2021.

Kesejahteraan Rakyat

Kerajaan komited melaksanakan program berteraskan kesejahteraan rakyat. Sehingga September 2022, sebanyak RM5.9 bilion daripada RM8.4 bilion bagi program Bantuan Keluarga Malaysia (BKM) telah disalurkan dan memanfaatkan 8.7 juta penerima. Kerajaan juga sentiasa mengutamakan kesihatan awam untuk membina daya tahan negara selaras dengan peralihan Malaysia kepada fasa endemik COVID-19. Justeru, Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan telah ditawarkan kepada

semua penduduk dewasa serta diperluaskan kepada kanak-kanak berumur 6 hingga 17 tahun. Pada akhir September 2022, lebih daripada 84% kumpulan sasar ini telah menerima sekurang-kurangnya dua dos vaksin.

Selain itu, Bajet 2022 telah memperkenalkan inisiatif JaminKerja Keluarga Malaysia dengan peruntukan RM4.8 bilion untuk menyediakan 600,000 peluang pekerjaan menjelang akhir 2022. Inisiatif ini terdiri daripada tiga program iaitu JaminKerja, *Malaysia Short-Term Employment Programme* (MySTEP) serta program peningkatan kemahiran dan latihan semula yang memberi manfaat kepada lebih 310,500 penerima sehingga akhir Ogos 2022.

Perniagaan Berdaya Tahan

Penyambungan semula aktiviti ekonomi dijangka dapat mendorong pemulihan perniagaan. Kerajaan terus menggalakkan persekitaran perniagaan yang kondusif bagi memastikan pemulihan ekonomi dan memangkin pertumbuhan ke arah mencapai kemakmuran, keterangkuman dan kemampuan pada masa hadapan. Dalam usaha meminimumkan impak krisis, Kerajaan telah mengumumkan pelbagai inisiatif di bawah Bajet 2022 untuk memastikan kesinambungan perniagaan. Usaha ini antara lain termasuk Program Semarak Niaga Keluarga Malaysia yang menyediakan pinjaman langsung, jaminan pembiayaan dan skim berasaskan ekuiti dengan jumlah peruntukan sebanyak RM40.1 bilion. Sehingga Ogos 2022, lebih 69,000 perniagaan dari pelbagai saiz mendapat manfaat daripada program ini. Program lain yang diperkenalkan untuk terus mengekalkan daya tahan perniagaan termasuk Geran Padanan Automasi Pintar, Hab Inovasi: Revolusi Industri Keempat (4IR), Tabung Cerdik, Program Subsidi Upah dan Projek Transformasi Perusahaan Industri Getah Negara.

Kerajaan juga komited untuk memudahcara urusan menjalankan perniagaan dalam usaha meningkatkan daya saing syarikat. Inisiatif utama termasuk pelanjutan potongan cukai

sehingga RM300,000 untuk mengubah suai dan membaik pulih premis perniagaan bagi mematuhi prosedur operasi standard (SOP) COVID-19 serta memudahkan urusan pendaftaran syarikat bagi meningkatkan peluang penyertaan dalam perolehan kerajaan.

Kerajaan juga terus mempromosikan 4IR melalui pembangunan kluster teknologi baru muncul seperti dron, robotik dan kenderaan tanpa pemandu. Pelan Teknologi Dron Malaysia yang diumumkan pada September 2022 akan diterajui oleh Malaysian Research Accelerator for Technology & Innovation (MRANTI). Pelan ini dijangka memberi pendedahan dan manfaat kepada peneraju industri E&E, bakal usahawan, perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dan syarikat baru mula. Majlis Ekonomi Digital Kebangsaan dan Revolusi Perindustrian Keempat akan mentadbir dan memantau kemajuan pelaksanaan pelan ini.

Kerajaan akan memperkukuh ekosistem syarikat pelaburan berkaitan kerajaan (GLIC) dan syarikat berkaitan kerajaan (GLC) supaya lebih berdaya tahan ke arah pertumbuhan industri baharu bernilai tinggi. Usaha ini antara lain termasuk pengukuhan institusi pelaburan milik kerajaan melalui Prinsip Tadbir Urus yang Baik (PGG) yang akan menjadi rujukan utama sebagai asas tadbir urus dan amalan kemampanan kepada semua GLIC. Tiga prinsip utama PGG adalah berdasarkan kepimpinan dan keberkesanan lembaga pengarah; memastikan komposisi lembaga yang optimum, berkelayakan dan berwibawa; serta menyokong pengendalian pelaburan dengan efektif.

Industri pelancongan telah terjejas teruk semasa pandemik COVID-19 dan masih dalam proses pemulihan ke tahap sebelum pandemik walaupun tiada lagi sekatan perjalanan yang dikuatkuasakan. Melalui Bajet 2022, MOTAC telah menerima peruntukan lebih tinggi iaitu sejumlah RM1.6 bilion untuk mempergiat pemulihan industri ini. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM600 juta diperuntukkan untuk Skim Pembiayaan Sektor Pelancongan PENJANA di bawah Bank Pembangunan Malaysia Berhad. Skim ini menyokong

perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) mengekalkan kapasiti tenaga kerja serta membantu menjalankan pelaburan yang sesuai supaya kekal berdaya maju pasca COVID-19. Sehingga 6 Julai 2022, RM88.1 juta telah diluluskan kepada 421 pemohon. Selain itu, sebanyak RM85 juta diperuntukkan sebagai bantuan khas kepada lebih 20,000 pengusaha pelancongan manakala RM10 juta kepada anak-anak Sabah dan Sarawak bagi program dan aktiviti berkaitan budaya dan warisan.

Sementara itu, lebih 26,000 majikan dan 330,000 pekerja dalam industri pelancongan mendapat manfaat daripada RM600 juta yang diperuntukkan bagi Program Subsidi Upah. Industri ini juga menerima beberapa pelanjutan insentif cukai termasuk pengecualian cukai pendapatan untuk penganjuran aktiviti seni dan kebudayaan serta pertandingan sukan dan rekreasi antarabangsa sehingga tahun taksiran 2025.

Kesejahteraan dan Kemampanan Ekonomi

Kerajaan komited untuk memperkukuh pembangunan negara berasaskan kemakmuran, kemampanan dan keterangkuman. Dalam usaha menyokong agenda kemampanan, Kerajaan sedang mengkaji kemungkinan melaksanakan dasar penetapan harga karbon yang menetapkan kos pelepasan karbon untuk didagangkan di pasaran. Inisiatif VCM Malaysia oleh Bursa Malaysia serta Kemudahan Peralihan Rendah Karbon oleh BNM akan membantu perniagaan bergerak ke arah mengurangkan pelepasan karbon secara keseluruhan. Pengukuhan sektor tenaga boleh baharu serta ekosistem kenderaan elektrik dijangka akan menggalakkan lagi sektor ini seterusnya menarik perniagaan baharu serta mewujudkan peluang pekerjaan.

Pelbagai program pemeliharaan dan pemuliharaan warisan semula jadi negara berkaitan alam sekitar dan biodiversiti telah dilaksana bagi memastikan ketersediaan

berterusan sumber asli untuk generasi masa hadapan. Langkah ini antara lain melibatkan penyertaan pribumi dan masyarakat setempat dalam usaha pemuliharaan dan penguatkuasaan kawasan perlindungan hidupan liar, kempen dan program penanaman pokok dan penghutan semula serta menggalakkan peranan pertubuhan bukan kerajaan (NGO) dan pertubuhan masyarakat sivil (CSO) di kawasan setempat. Kerajaan juga telah melaksanakan projek kadar Air Tidak Berhasil (NRW) di Perlis, Kedah, Pahang, Kelantan, Sarawak, Sabah dan Labuan dengan peruntukan sebanyak RM300 juta pada 2022. Geran padanan telah diberikan kepada operator perkhidmatan air yang berjaya mencapai sasaran pengurangan kadar NRW yang ditetapkan oleh Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN).

Kerajaan juga telah memperkenalkan pelbagai inisiatif yang memberi manfaat kepada masyarakat setempat dan merapatkan jurang ekonomi antara wilayah di Malaysia. Bagi Semenanjung Malaysia, projek pembangunan infrastruktur negara yang masih dalam pelaksanaan antaranya pembinaan lebuh raya *Central Spine Road* serta projek menaik taraf loji rawatan kumbahan dan pembinaan rangkaian paip pembedahan di Seberang Perai Utara, Pulau Pinang. Manakala di Sabah dan Sarawak, selain Lebuh raya Pan Borneo, projek lain yang sedang dibangunkan termasuk pembinaan Pencawang Masuk Utama dan talian penghantaran elektrik 132V di Paitan; bekalan air luar bandar di Lubok Antu; program bantuan pembinaan rumah di Sarawak; pembinaan jalan perhubungan luar bandar dan pembangunan kawasan kecil bagi penanaman getah kepada pekebun kecil.

Di samping itu, Kerajaan terus mengambil langkah untuk membina dan menaik taraf infrastruktur di kawasan serantau melalui pihak berkuasa koridor ekonomi termasuk pengangkutan, jalan raya dan taman perindustrian untuk menarik pelaburan dan meningkatkan aktiviti ekonomi. Langkah ini akan menggalakkan pewujudan lebih

banyak pekerjaan dan meningkatkan peluang keusahawanan di kawasan tersebut. Antara projek baharu yang dilancarkan oleh agensi pembangunan koridor wilayah ialah *Kedah Rubber City*, Projek Pembangunan Semula Kampung Laut di Kelantan, Pelabuhan Darat Perlis dan *Iskandar Rapid Transit* di Johor. Projek lain yang sedang dijalankan termasuk menaik taraf jalan Taman Perindustrian Samalaju di Sarawak dan pembesaran Pelabuhan Teluk Sepanggar di Sabah.

Sehingga akhir Jun 2022, sekitar 7.2 juta premis telah mendapat akses jalur lebar gigabit manakala 95.8% daripada semua kawasan berpenduduk menikmati akses kepada rangkaian 4G di bawah program Jalinan Digital Negara (JENDELA). Kelajuan jalur lebar telah meningkat kepada 47.04 Mbps melebihi sasaran 35 Mbps dalam fasa 1 yang akan berakhir tahun ini. Selain itu, capaian jalur lebar melalui satelit di 839 lokasi telah disediakan manakala perkhidmatan 5G dilancarkan di beberapa kawasan terpilih di Cyberjaya, Putrajaya dan Kuala Lumpur. Perkhidmatan ini akan diperluas ke bandar utama di sembilan negeri lain.

Sejajar dengan objektif Rangka Tindakan Ekonomi Digital Malaysia dan Dasar 4IR Negara, MyDIGITAL Corporation antara lain menyediakan pengetahuan sains, teknologi, kejuruteraan dan matematik (STEM) kepada pelajar, guru dan orang awam. MyDIGITAL Corporation juga meneruskan usaha untuk memperluas penggunaan e-pembayaran dalam kalangan masyarakat dan menyediakan latihan digitalisasi perniagaan kepada PMKS. Selain itu, beberapa inisiatif telah dirancang termasuk mengurangkan 50% tempoh pemprosesan bagi kelulusan sijil kerja keudaraan untuk operasi dron pertanian. Manakala penyelesaian pintar seperti aplikasi Lebu Raya Pintar dan Mobiliti Pintar akan dibangunkan bagi sektor pengangkutan dan logistik untuk meningkatkan keselamatan jalan raya, mengurangkan kesesakan dan menyediakan mobiliti yang lancar untuk pengguna jalan raya.

Pengurusan Ekonomi

Ekonomi Malaysia akan kekal dalam trajektori pertumbuhan positif pada 2023 terutamanya didorong oleh permintaan domestik berikutan peralihan kepada fasa endemik dan pembukaan semula sempadan antarabangsa. Kerajaan terus menyokong penguatan ekonomi melalui pelaksanaan dasar dan langkah untuk memastikan persekitaran perniagaan yang kondusif bagi memudahcara aktiviti ekonomi dan memenuhi keperluan rakyat. Bagi meningkatkan daya tahan pertumbuhan ekonomi mampan, Kerajaan akan mengutamakan agenda pembaharuan struktur untuk mengekalkan momentum pemulihan ekonomi pasca COVID-19 dalam mendepani cabaran yang timbul daripada ketidakpastian geopolitik dan perubahan iklim.

Isu dan Cabaran

Rakyat

Perlindungan Sosial

Pada masa ini, Akta Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri 2017 [Akta 789] tidak mewajibkan pekerja yang bekerja sendiri termasuk pekerja sektor informal dan pekerja gig untuk mencarum di bawah skim keselamatan sosial. Sehingga Julai 2022, hanya 14% daripada 2.8 juta pekerja yang bekerja sendiri mencarum dalam skim ini. Situasi ini menunjukkan kesedaran yang rendah dalam kalangan pekerja untuk melindungi diri daripada keadaan yang tidak diduga seterusnya boleh menyebabkan kehilangan pendapatan. Sementara itu, pangkalan data yang tidak teratur antara pelbagai kementerian menyebabkan ralat pemasukan dan penyisihan yang boleh mengakibatkan pertindihan atau keciciran dalam pemberian bantuan.

RENCANA 1.1

Usia Emas: Mendepani Cabaran Masyarakat Menua

Pengenalan

Penuaan penduduk merupakan fenomena global dan biasanya dihadapi oleh negara maju yang mempunyai taraf hidup tinggi. Walau bagaimanapun, fenomena ini semakin ketara di kebanyakan negara membangun sejak dekad kebelakangan ini. Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)¹ mentakrifkan penduduk menua sebagai komuniti yang berumur 65 tahun ke atas. Sesebuah negara menjadi negara menua apabila penduduk menua mencapai 7% daripada jumlah penduduk. Jepun adalah antara negara yang telah lama menjadi negara sangat tua² dengan 28.7% daripada jumlah penduduk berumur melebihi 65 tahun. Contoh negara sangat tua yang lain termasuk Itali dengan 23% diikuti Finland (21.9%), Portugal (21.8%), Jerman (21.4%) dan Serbia (20.2%).³

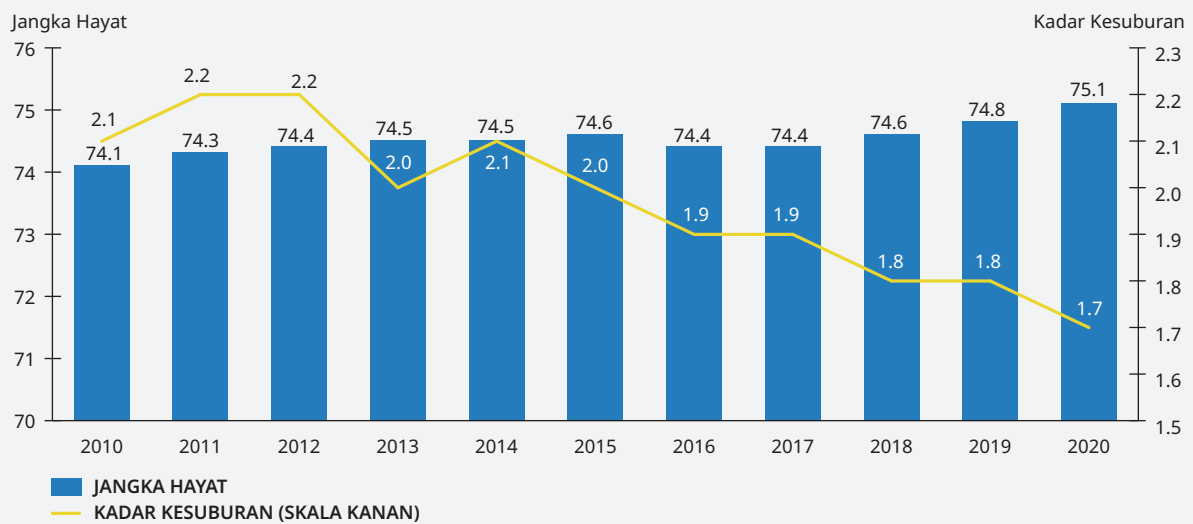
Sesebuah negara menua akan mengalami peningkatan dalam jangka hayat berikutan perkhidmatan penjagaan kesihatan dan taraf hidup yang lebih baik serta faktor penurunan dalam kadar kesuburan. Corak penurunan kadar kesuburan dan peningkatan jangka hayat telah semakin jelas di Malaysia. Pada 2020, kadar kesuburan Malaysia menurun kepada 1.7% berbanding 2.1% pada 2010 seperti dalam Rajah 1.1.1. Manakala, penduduk berumur 65 tahun ke atas telah meningkat kepada 6.8% daripada 32.4 juta jumlah penduduk berbanding 5% daripada 27.5 juta dalam tempoh yang sama.

¹ United Nations Department of Economic and Social Affairs, World Population Ageing 2019.

² Negara menua-penduduk menua melebihi 7% daripada jumlah penduduk; negara tua - melebihi 14%; Negara sangat tua - melebihi 20%.

³ United Nations Population Division, World Population Prospects 2019.

RAJAH 1.1.1. Jangka Hayat dan Kadar Kesuburan Malaysia, 2010 - 2020

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Walaupun Banci Penduduk dan Perumahan 2020 menunjukkan Malaysia belum dikategorikan sebagai negara menua, namun Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) mengunjurkan 7.3% daripada jumlah penduduk⁴ akan mencapai umur 65 tahun ke atas pada 2022. Penduduk menua di Malaysia telah meningkat dengan kadar yang lebih pantas daripada jangkaan awal iaitu 2030. Menjelang 2050, penduduk Malaysia yang berumur 65 tahun ke atas dijangka melebihi 15% seterusnya akan menjadikan Malaysia sebagai negara tua.

Penuaan penduduk merupakan trend demografi yang akan mempengaruhi pelbagai dasar awam dengan ketara. Memandangkan bahagian penduduk tua semakin besar, perbelanjaan awam akan lebih tinggi bagi menampung jangkaan peningkatan dalam perbelanjaan penjagaan kesihatan, pencen dan penjagaan jangka masa panjang. Di samping itu, jumlah penduduk tua yang semakin bertambah akan menyebabkan kekurangan guna tenaga dan mewujudkan potensi risiko ke atas jaminan pendapatan di usia tua.

Bagi menghadapi cabaran berikutan penduduk menua, maka Kerajaan, perniagaan dan masyarakat keseluruhannya wajar bersedia untuk mengadaptasi perubahan keperluan dan struktur demografi dalam ekonomi. Persediaan ini bagi memastikan tiada sesiapa yang tertinggal dalam usaha untuk meningkatkan kesejahteraan rakyat Malaysia khususnya warga tua selaras dengan Wawasan Kemakmuran Bersama 2030 dan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG).⁵ Oleh itu, rencana ini akan menganalisis cabaran yang dihadapi oleh Kerajaan apabila Malaysia menjadi negara menua.

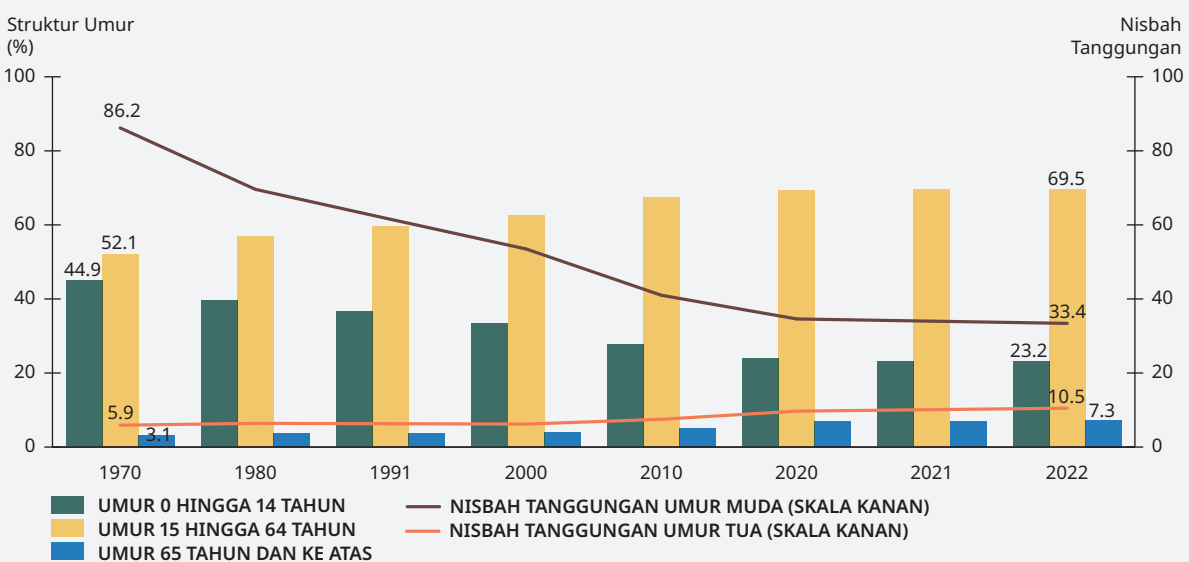
⁴ Anggaran Penduduk Semasa Malaysia, 2022, Jabatan Perangkaan Malaysia.

⁵ Matlamat SDG 3: Kesihatan yang Baik dan Kesejahteraan.

Penduduk Malaysia: Demografi dan Struktur Umur

Malaysia telah mengalami perubahan demografi yang ketara sejak 50 tahun yang lalu seperti dalam Rajah 1.1.2. Umur muda (0 hingga 14 tahun) menunjukkan trend penurunan manakala umur bekerja (15 hingga 64 tahun) dan umur tua (65 tahun dan lebih) menunjukkan sebaliknya. Secara umumnya, penduduk umur bekerja yang bertambah memberi gambaran positif kepada potensi bekalan tenaga kerja di negara ini. Walau bagaimanapun, trend populasi yang berbeza antara umur muda dengan umur tua menunjukkan saiz penduduk umur bekerja akan mengecil dalam jangka masa panjang. Tambahan pula, penurunan kadar kelahiran mungkin akan menyebabkan negara menghadapi kesukaran menyediakan guna tenaga yang mencukupi dalam pasaran buruh seterusnya memberi kesan kepada ekonomi.

RAJAH 1.1.2. Struktur Umur (%) dan Nisbah Tanggungan, 1970 - 2022

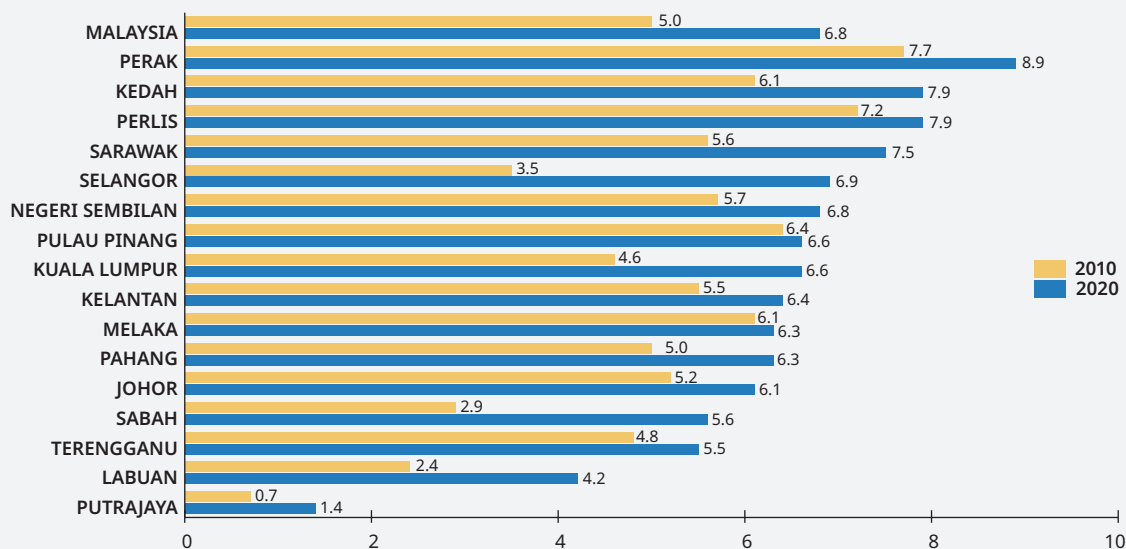

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Peningkatan kebergantungan populasi umur muda dan tua kepada penduduk umur bekerja juga menjadi kebimbangan di Malaysia. Nisbah tanggungan umur sering digunakan untuk mengukur beban kewangan penduduk yang aktif bekerja dalam sesebuah komuniti. Bagi tujuan analisis yang berkaitan dengan negara yang semakin menua, nisbah tanggungan umur tua (OADR) mengukur bilangan umur tua bagi setiap 100 orang penduduk umur bekerja. Nisbah 10.5 pada 2022 adalah lebih tinggi berbanding 7.5 pada 2010 yang menunjukkan kadar kebergantungan yang lebih besar kepada penduduk umur bekerja. Komposisi tenaga kerja yang berkurangan akan meningkatkan beban kepada penduduk umur bekerja dalam menampung keperluan populasi umur muda dan tua. Oleh itu, OADR yang lebih tinggi dijangka menyebabkan produktiviti dan pertumbuhan ekonomi lebih perlahan (ASM Science Journal, 2020) dalam jangka masa panjang berikutan peningkatan dalam segmen penduduk yang tidak produktif.

Walaupun penuaan penduduk biasanya diukur di peringkat nasional, pengukuran mengikut negeri telah memberikan beberapa cerapan berguna. Pada 2020, Perak, Kedah, Perlis dan Sarawak dianggap sebagai negeri menua dengan peratusan penduduk berumur 65 tahun ke atas lebih daripada 7%. Sekiranya trend ini berterusan, bilangan negeri menua akan meningkat secara beransur-ansur pada tahun mendatang memandangkan lapan negeri lain iaitu Selangor, Negeri Sembilan, Kuala Lumpur, Pulau Pinang, Kelantan, Melaka, Pahang dan Johor mencatat lebih 6% golongan tua seperti dalam Rajah 1.1.3.

RAJAH 1.1.3. Penduduk Berumur 65 Tahun dan Lebih mengikut Negeri, 2010 dan 2020

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Penuaan Penduduk dari Aspek Ekonomi dan Sosial

Perubahan struktur umur penduduk dalam sesebuah negara akan memberikan cabaran ekonomi dan sosial yang besar kepada kerajaan (PBB, 2019). Peningkatan OADR akan memberi kesan negatif kepada pertumbuhan ekonomi, simpanan, penggunaan, cukai dan pencen pada masa hadapan (Ingham, Chirijevskis, & Carmichael, 2009). Kerajaan perlu melaksanakan pelarasan sosial tertentu seperti bantuan untuk warga emas⁶ yang mungkin melibatkan peruntukan kewangan tambahan apabila penduduk tua semakin meningkat usia.

Peranan berkesan Kerajaan dalam menyediakan pelbagai kemudahan dan keperluan asas untuk rakyat menyumbang kepada jangka hayat penduduk yang lebih panjang dan membolehkan penduduk tua yang sihat terus menyumbang kepada masyarakat melalui kerja bergaji atau tidak bergaji seperti kerja penjagaan. Namun begitu, penduduk yang menua lebih berisiko untuk jatuh miskin dan memerlukan pelbagai program perlindungan sosial daripada Kerajaan. Sehubungan itu, terdapat keperluan untuk memastikan akses kepada jaringan keselamatan sosial disediakan seperti dana simpanan, penjagaan kesihatan, penjagaan jangka masa panjang dan sokongan sosial lain dalam masyarakat yang semakin menua bagi melindungi nyawa dan kehidupan warga tua.

Penuaan dan Implikasi terhadap Perbelanjaan Kerajaan

Kerajaan bertanggungjawab memastikan ekonomi menjana pendapatan yang mampan; memperuntukkan sumber dengan cekap; dan mengagihkan pendapatan dengan berkesan. Memandangkan kumpulan umur bekerja semakin berkurangan dan golongan tua semakin meningkat, Kerajaan dijangka memperuntukkan lebih banyak sumber terutamanya ke arah program berkaitan pencen, kesihatan dan tempat tinggal. Justeru, tidak dinafikan bahawa penduduk menua akan memberi implikasi kepada perbelanjaan kerajaan terutamanya bagi menyokong pelbagai program sosial dan kemudahan lain yang berkaitan.

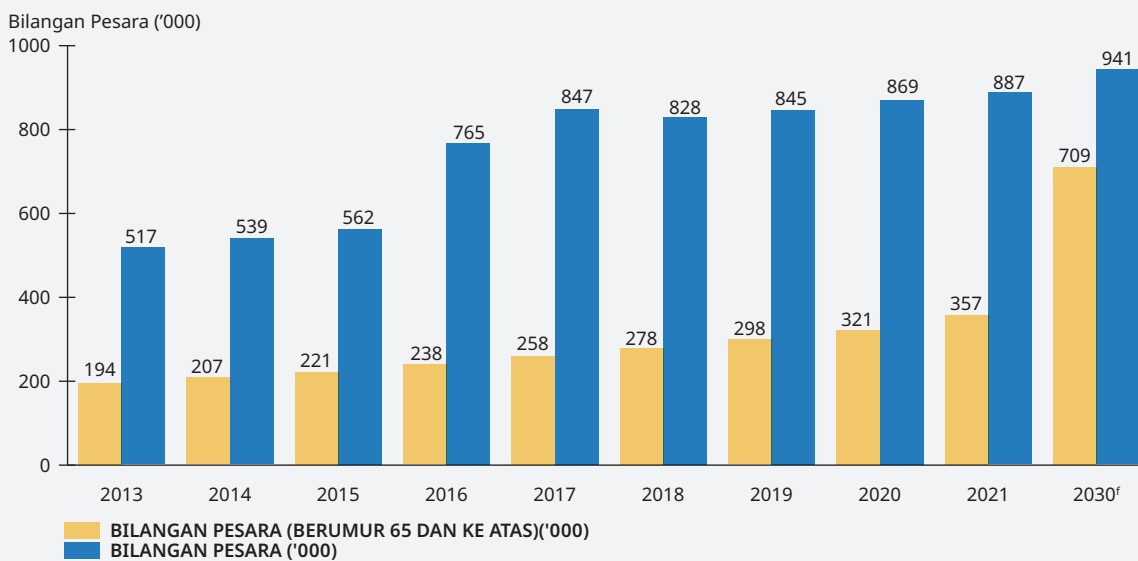
⁶ Warga emas merujuk kepada mereka yang berumur 60 tahun dan ke atas.

Perbelanjaan Pecen

Negara maju seperti Norway dan Jepun mempunyai program tabungan yang baik terutamanya melalui dana pecen dan simpanan sedia ada untuk menghadapi jangkaan OADR yang tinggi. Malaysia juga mencontohi amalan terbaik di negara maju tersebut dengan menyediakan dana untuk pesara. Pada 2021, perbelanjaan penggunaan akhir Kerajaan untuk perlindungan sosial yang diberikan kepada warga emas meningkat kepada RM2.4 bilion daripada RM2.3 bilion pada 2020 dan RM1.4 bilion pada 2015. Selaras dengan jangkaan peningkatan dalam OADR, perbelanjaan pecen awam juga diunjurkan terus meningkat.

Pada 2021, Kerajaan Persekutuan membelanjakan RM28 bilion untuk perbelanjaan pecen melibatkan lebih kurang 887,000 pesara awam dengan RM7.9 bilion atau 28.3% mewakili bayaran bagi individu berumur 65 tahun ke atas seperti dalam Rajah 1.1.4. Kerajaan perlu menanggung komitmen fiskal yang lebih tinggi bagi mengekalkan dasar yang menyokong kumpulan umur ini untuk 10 tahun akan datang memandangkan jangka hayat di Malaysia diunjur mencecah 75 tahun (DOSM, 2021). Jumlah bayaran pecen dianggar sebanyak RM22.3 bilion pada 2030 iaitu hampir tiga kali ganda daripada komitmen pecen semasa dengan andaian perbelanjaan pecen bagi pesara yang berumur 65 tahun akan terus meningkat pada kadar purata tahunan 12.1%⁷. Komitmen yang lebih tinggi ini adalah selari dengan saiz penduduk tua dan jangka hayat yang panjang.

RAJAH 1.1.4. *Bilangan Pesara Awam, 2013 – 2030*

Sumber: Jabatan Perkhidmatan Awam dan Kementerian Kewangan Malaysia

⁷ Perbelanjaan pecen sebanyak RM7.9 bilion adalah berdasarkan analisis CAGR dari 2013 hingga 2021.

Perbelanjaan Penjagaan Kesihatan

Penjagaan kesihatan menjadi lebih penting kepada warga emas kerana kebiasaannya golongan umur ini menghadapi masalah kesihatan atau berpenyakit. Penyakit tidak berjangkit yang paling biasa dikaitkan dengan warga emas adalah demensia, diabetes serta tekanan darah dan tahap kolesterol tinggi.⁸ Statistik menunjukkan bahawa bilangan penghidap penyakit ini semakin meningkat seiring dengan peningkatan umur penduduk seperti dalam Jadual 1.1.1. Berdasarkan Yayasan Penyakit Alzheimer Malaysia, bilangan penduduk yang mengalami demensia peringkat akhir dan bergantung kepada penjagaan 24 jam dianggarkan antara 204,000 hingga 264,000 pada 2020. Jumlah ini diunjur meningkat tiga kali ganda kepada 637,500 hingga 825,000 menjelang 2050. Ini akan meningkatkan keperluan penjagaan kesihatan untuk warga emas dan seterusnya memberi tekanan kepada perbelanjaan kesihatan awam.

JADUAL 1.1.1. Peningkatan Penyakit Tidak Berjangkit (NCD), 2019

CIRI-CIRI SOSIODEMOGRAFI	PENINGKATAN GLUKOS DALAM DARAH SECARA KESELURUHAN DI KALANGAN ORANG DEWASA BERUMUR 18 TAHUN DAN KE ATAS			PENINGKATAN TEKANAN DARAH SECARA KESELURUHAN DI KALANGAN ORANG DEWASA BERUMUR 18 TAHUN DAN KE ATAS			PENINGKATAN KOLESTEROL DALAM DARAH SECARA KESELURUHAN DI KALANGAN ORANG DEWASA BERUMUR 18 TAHUN DAN KE ATAS		
	BILANGAN	ANGGARAN PENDUDUK	PENINGKATAN (%)	BILANGAN	ANGGARAN PENDUDUK	PENINGKATAN (%)	BILANGAN	ANGGARAN PENDUDUK	PENINGKATAN (%)
Kumpulan Umur									
18 - 19	24	38,232	4.3	18	60,095	6.8*	43	121,415	13.6
20 - 24	50	155,085	5.4	71	162,822	5.7	179	485,017	16.9
25 - 29	71	203,573	6.8	98	304,754	10.2	227	658,806	22.0
30 - 34	132	300,307	11.3	163	426,074	16.0	308	742,225	27.9
35 - 39	161	288,418	12.2	230	523,693	22.1	373	796,221	33.6
40 - 44	186	316,161	17.3	265	525,172	28.7	391	804,458	43.9
45 - 49	248	410,130	24.7	383	677,854	40.8	489	829,036	49.9
50 - 54	330	467,184	30.4	473	717,053	46.7	592	921,120	60.0
55 - 59	35	418,253	31.3	560	741,478	55.5	633	842,962	63.0
60 - 64	359	468,937	42.4	567	725,754	65.6	544	694,474	62.8
65 - 69	289	349,022	43.4	455	558,702	69.5	433	495,042	61.6
70 - 74	204	223,736	40.6	360	422,048	76.7	301	348,726	63.4
75 & ke atas	210	252,927	38.4	413	537,366	81.7	296	357,669	54.4

*Peningkatan dengan Ralat Piawai tinggi, ditafsirkan dengan berhati-hati

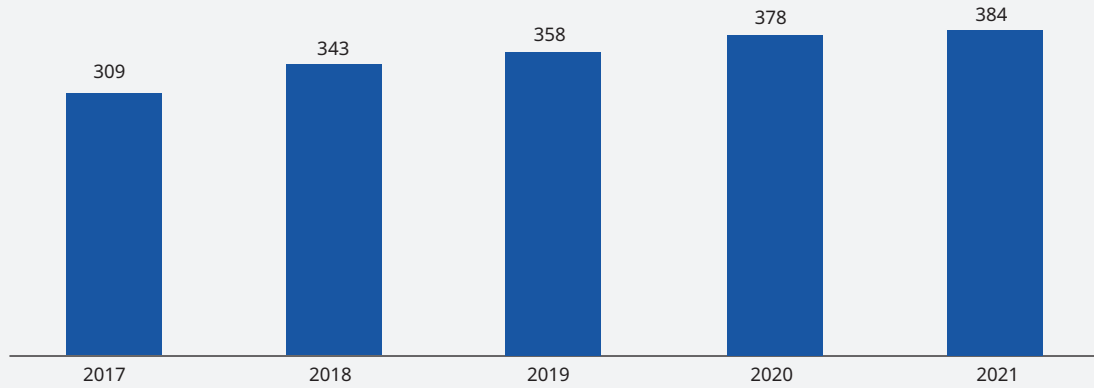
Sumber: Tinjauan Kebangsaan Kesihatan dan Morbiditi 2019, Kementerian Kesihatan Malaysia

Perbelanjaan Bantuan Warga Emas

Kerajaan komited memberi sokongan kepada warga emas melalui penyediaan kemudahan dan bantuan kewangan. Kerajaan telah menyediakan pusat penjagaan yang selesa berdasarkan peningkatan keperluan untuk menyediakan perkhidmatan penjagaan kepada warga emas. Bilangan pusat jagaan berdaftar telah meningkat sejak lima tahun lalu yang memberi gambaran perbelanjaan yang lebih tinggi untuk penyediaan kemudahan, kakitangan dan penyenggaraan. Berdasarkan statistik yang ditunjukkan dalam Rajah 1.1.5, bilangan pusat jagaan berdaftar telah meningkat daripada 309 pada 2017 kepada 384 pada 2021.

⁸ Non-communicable-diseases, health and care (<https://www.helpage.org>).

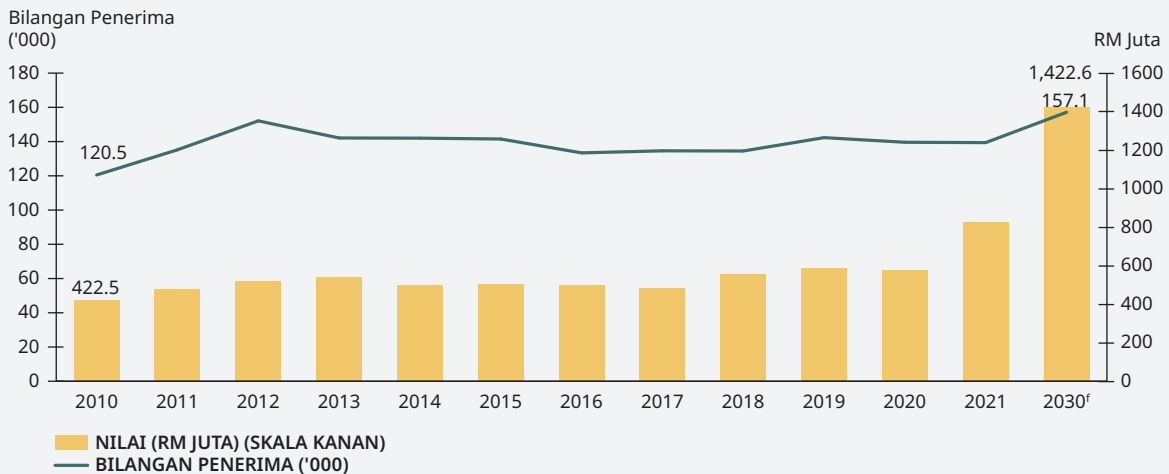
RAJAH 1.1.5. Bilangan Pusat Jagaan Warga Emas Berdaftar, 2017 – 2021

Sumber: Jabatan Kebajikan Masyarakat, Malaysia

Selain itu, Kerajaan juga menyediakan bantuan kewangan sebanyak RM500 sebulan kepada warga emas yang layak di bawah program Bantuan Warga Emas (BWE). Program ini merupakan antara inisiatif di bawah Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat yang menyasarkan warga emas berumur 60 tahun dan ke atas dengan pendapatan isi rumah kurang daripada RM1,169 sebulan. Pada 2021, sejumlah RM823.8 juta telah diagihkan kepada 139,400 penerima. Berdasarkan peningkatan bilangan bakal penerima pada kadar pertumbuhan purata 6.3% setiap tahun, perbelanjaan pada 2030 dianggarkan berjumlah RM1.4 bilion seperti dalam Rajah 1.1.6.

RAJAH 1.1.6. Bantuan Warga Emas, 2010 – 2030

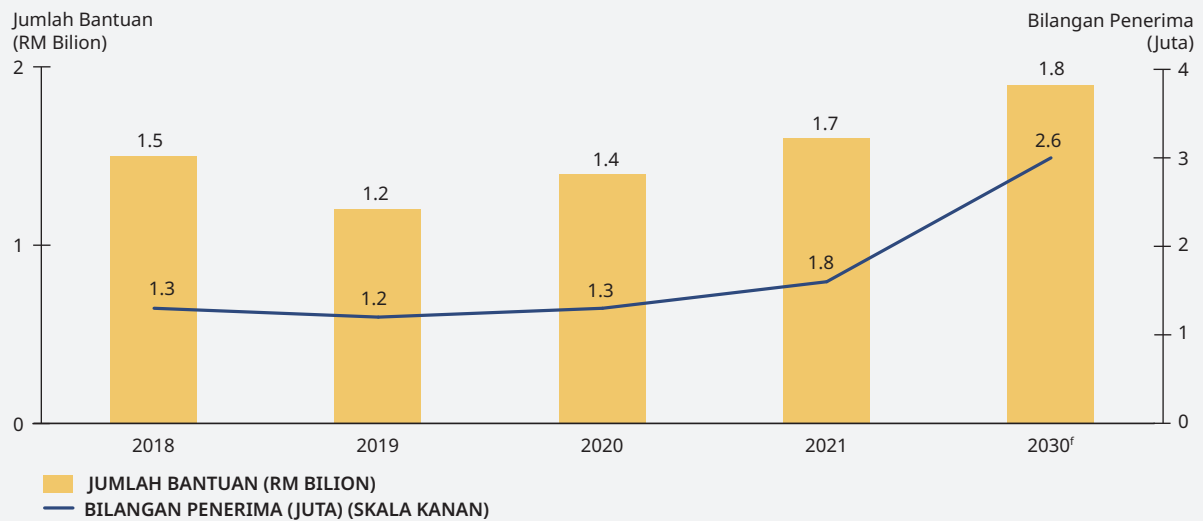
Sumber: Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Kementerian Kewangan Malaysia

Kerajaan turut menyediakan bantuan kewangan untuk rawatan kesihatan, perubatan dan peralatan. Melalui program Tabung Bantuan Perubatan, warganegara Malaysia yang layak termasuk warga emas yang kurang bernasib baik boleh mendapatkan bantuan tunai sama ada sebahagian atau sepenuhnya untuk menampung kos rawatan pesakit luar, peralatan perubatan dan pemulihan serta ubat-ubatan.

Di samping itu, Kerajaan juga menyediakan bantuan tunai melalui Bantuan Keluarga Malaysia (BKM) seperti yang diumumkan dalam Bajet 2022. Bantuan ini melibatkan peruntukan RM7.8 bilion yang memanfaatkan lebih kurang 8.6 juta penerima merangkumi 1.8 juta penerima berumur 65 tahun dan ke atas berjumlah RM1.7 bilion. Peningkatan bilangan penduduk yang semakin menua memerlukan Kerajaan menyediakan anggaran peruntukan sebanyak RM1.8 bilion pada 2030 bagi membiayai program ini seperti dalam Rajah 1.1.7.

Di samping itu, Kerajaan menyediakan insentif seperti pelepasan cukai untuk melakukan vaksinasi yang dibiayai sendiri dan pemeriksaan perubatan penuh termasuk kesihatan mental. Warga emas juga layak mendapat diskaun apabila menerima rawatan di pusat jagaan kesihatan swasta.

RAJAH 1.1.7. Bantuan Keluarga Malaysia bagi Penerima Berumur 65 dan ke Atas, 2018 – 2030

Simpanan untuk Usia Emas

Warga emas perlu mempunyai simpanan dan jaminan kewangan yang mencukupi dalam tempoh persaraan. Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) turut menyuarakan kebimbangan mengenai simpanan yang tidak mencukupi untuk persaraan yang boleh merisikokan ahlinya untuk terjerumus ke dalam kemiskinan pada usia tua dan mencadangkan liputan perlindungan sosial untuk warga emas. Seperti dalam Jadual 1.1.2, pencarum aktif di bawah KWSP yang berumur 54 tahun dianggap mempunyai purata simpanan berjumlah RM246,635 pada 2021. Pengiraan mudah, berdasarkan jumlah simpanan tersebut dan jangka hayat sehingga 75 tahun, anggaran pengeluaran bulanan oleh pencarum KWSP ialah kurang daripada RM1,000. Kadar pengeluaran ini jelas lebih rendah berbanding gaji minimum dan meletakkan individu tersebut dalam kumpulan B40. Oleh itu, Kerajaan perlu meningkatkan perbelanjaan bagi memenuhi keperluan masyarakat yang semakin meningkat usia dan isi rumah daripada kumpulan ini yang semakin bertambah.

JADUAL 1.1.2. Purata Simpanan Pencarum KWSP pada Umur 54 Tahun, 2019 – 2021

TAHUN	PENCARUM AKTIF	
	BILANGAN PENCARUM AKTIF BERUMUR 54 TAHUN	PURATA SIMPANAN (RM)
2019	94,871	227,861
2020	97,458	241,942
2021	98,194	246,635

Sumber: Kumpulan Wang Simpanan Pekerja

Melangkah ke Hadapan

Kerajaan akan terus mempertingkatkan ekosistem warga emas dengan mengambil kira Malaysia yang akan menjadi negara menua. Masyarakat dan keluarga juga perlu memainkan peranan dalam memastikan kebajikan warga emas tidak diabaikan. Di bawah Rancangan Malaysia Keduabelas, Kerajaan akan membina lebih banyak pusat jagaan warga emas serta menaik taraf bandar supaya menjadi lebih mesra warga emas pada masa hadapan. Sistem Pendaftaran Warga Emas Nasional akan ditambah baik dan liputannya akan diperluas.

Di samping itu, Kerajaan akan menggalakkan warga emas mengekalkan gaya hidup aktif dan sihat. Langkah ini akan membolehkan warga emas terus produktif dan memperoleh pendapatan sendiri di samping menyumbang kepada ekonomi dan masyarakat melalui kemahiran, pengetahuan, pengalaman dan kepakaran. Walau bagaimanapun, kesedaran untuk mengekalkan gaya hidup sihat dan aktif perlu bermula dari usia muda. Program celik kewangan juga harus bermula dari usia muda untuk memberi pendidikan tentang pengurusan kewangan yang baik terutamanya mengenai pelaburan, simpanan dan perbelanjaan.

Kesimpulan

Usaha mendepani penduduk yang semakin menua di Malaysia akan melibatkan perbelanjaan Kerajaan dari aspek penyediaan pencen, penjagaan kesihatan dan bantuan lain sebagai tanggungjawab kepada warga emas. Kerajaan akan menyokong melalui langkah yang bersesuaian untuk melindungi kesejahteraan, memperkasa dan meningkatkan kualiti hidup warga emas.

Subsidi

Kerajaan telah memperuntukkan jumlah yang besar dalam menyediakan subsidi dan bantuan sosial bagi meringankan beban kewangan pelbagai segmen masyarakat. Walau bagaimanapun, golongan berpendapatan tinggi turut menikmati manfaat subsidi bagi barangan tertentu seperti petroleum, minyak masak dan tepung yang diberikan secara menyeluruh. Pendekatan yang tidak mampan ini telah menyebabkan ketirisan dan penyalahgunaan barangan bersubsidi. Penyaluran subsidi yang tidak efisien secara berterusan akan menjejaskan kemampanan fiskal dalam jangka masa panjang.

Upah

Selama hampir satu dekad, ekonomi berjaya mencatat pertumbuhan gaji purata yang menggalakkan sebanyak 6% – 7% antara 2010 dan 2019¹. Walaupun dengan pertumbuhan ini, paras gaji purata² kekal rendah pada RM3,224 pada 2019 berbanding RM1,936 pada 2010 atau kenaikan purata sekitar RM140 setahun. Keadaan ini bertambah buruk semasa pandemik dengan lebih banyak insiden pemotongan gaji, pemberhentian pekerja dan penutupan operasi perniagaan yang kemudiannya membawa kepada prospek pendapatan yang lebih rendah. Walaupun semakin semula gaji minimum RM1,500 sebulan dilaksanakan bermula 1 Mei 2022, purata gaji dan upah di Malaysia adalah masih rendah. Memandangkan dua pertiga daripada pendapatan isi rumah diperoleh daripada pasaran buruh, struktur pasaran bergaji rendah mungkin tidak membantu sesetengah segmen isi rumah terutama golongan B40 untuk menampung kos sara hidup yang semakin meningkat.

RENCANA 1.2

Keperluan untuk Bebas daripada Belenggu Gaji Rendah

Dengan kerjasama EIS-UPMCS Centre for Future Labour Market Studies (EU-ERA)

Andaian umum bahawa kenaikan gaji boleh menyebabkan herotan pasaran dan menjejaskan prestasi ekonomi hanya merupakan satu stigma yang masih membelenggu ekonomi Malaysia. Andaian ini dipegang kukuh oleh kebanyakan majikan disebabkan oleh kurangnya fakta berasaskan bukti dan penilaian saintifik. Rencana ini menyediakan pendedahan mengenai faedah yang boleh diperoleh majikan, pekerja dan keseluruhan ekonomi apabila kadar gaji dinaikkan lebih tinggi daripada kadar semasa. Rencana ini juga membincangkan mengenai pelbagai aspek gaji yang tidak hanya tertumpu kepada gaji purata tetapi juga meliputi gaji minimum dan gaji sara hidup. Pada penghujung analisis ini, cadangan mengenai pendekatan yang boleh digunakan untuk meningkatkan gaji tanpa menjejaskan daya saing ekonomi turut disediakan.

¹ Pertumbuhan gaji bagi 2020 dan 2021 mungkin tidak menggambarkan agihan biasa kerana tahun-tahun ini terjejas akibat pandemik COVID-19.

² Merujuk kepada warganegara Malaysia sahaja.

Gaji Rendah Mengehadkan Peluang Ekonomi

Pampasan buruh atau peratusan upah sentiasa didebatkan sebagai ukuran bagaimana "faedah pertumbuhan" diagihkan secara adil antara pekerja dengan pemilik modal. Tahap dan pertumbuhan gaji yang memuaskan mewakili konsep keadilan ekonomi atau kesaksamaan kepada isi rumah memandangkan hampir dua per tiga pendapatan isi rumah diperoleh daripada pasaran buruh. Situasi ini menunjukkan bahawa pendapatan daripada upah adalah tidak menentu dan boleh berubah terutamanya jika seseorang kehilangan pekerjaan. Keadaan ini berbeza dengan pemilikan harta yang mempunyai jaminan lebih kukuh dalam memastikan pendapatan diterima secara berterusan daripada sewaan dan pelbagai bentuk modal lain.

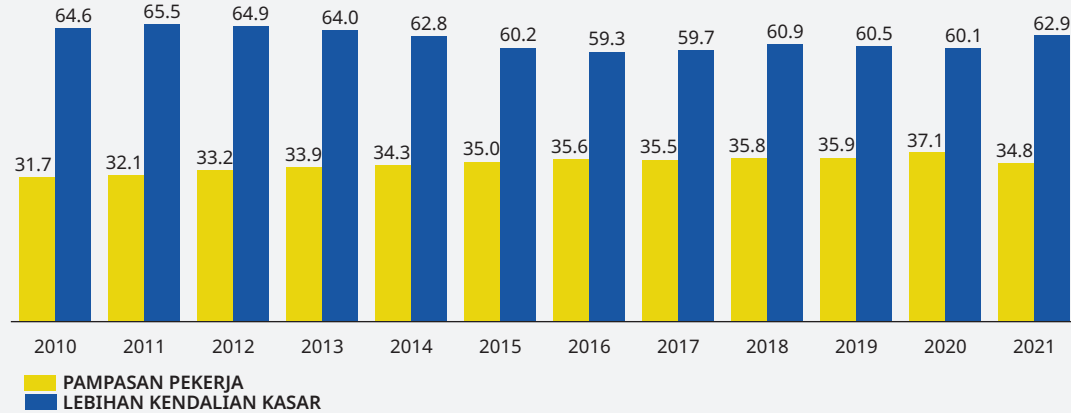
Dari perspektif akaun negara, jumlah pendapatan dikongsi antara pekerja, pemilik modal dan kerajaan. Pendapatan yang diterima oleh buruh secara asasnya diukur melalui pampasan pekerja (PP) atau juga dikenali sebagai pampasan buruh. Manakala pendapatan kepada pemilik modal lazimnya dikira melalui lebihan kendalian. Dalam konteks Malaysia, bahagian PP kepada KDNK agak rendah walaupun telah meningkat daripada 31.7% pada 2010 kepada 35.9% pada 2019 seperti dalam Rajah 1.2.1 Panel A¹. Peratusan ini jauh lebih rendah berbanding negara lain seperti Jerman (53.4%), United Kingdom (48.7%), Republik Korea (47.5%), Australia (47.2%) dan Singapura (39.9%) pada 2019.

Agihan pertumbuhan KDNK kepada PP dan lebihan kendalian kasar (LKK) adalah berbeza. Walaupun komponen PP dan LKK mempunyai korelasi positif dengan KDNK namun LKK mempunyai korelasi lebih kuat yang menggambarkan agihan pertumbuhan KDNK memberi lebih banyak manfaat kepada pemilik modal berbanding pekerja (Rajah 1.2.1 Panel B). Sebagai contoh, peningkatan 1% dalam pertumbuhan KDNK menyumbang 1.05% kepada pertumbuhan LKK berbanding 0.63% kepada PP. Analisis ini mengesahkan bahawa faedah pertumbuhan ekonomi lebih banyak dinikmati oleh pemilik modal.

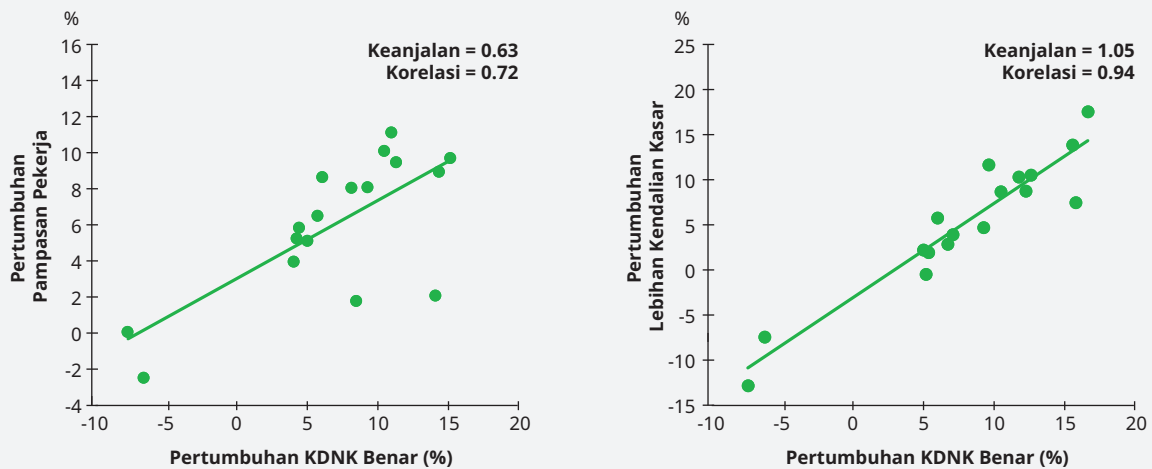
¹ Bahagian PP daripada KDNK bagi 2020 dan 2021 mungkin tidak menggambarkan keadaan semasa memandangkan tempoh tersebut telah terkesan oleh pandemik COVID-19.

RAJAH 1.2.1. Trend dan Korelasi Pampasan Pekerja dan Lebih Kendalian Kasar kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar, Malaysia

Panel A: Bahagian pampasan pekerja dan lebih kendalian kasar kepada KDNK*

Panel B: Hubungan kait antara pertumbuhan dalam pampasan pekerja dan lebih kendalian kasar dengan KDNK**

Nota:

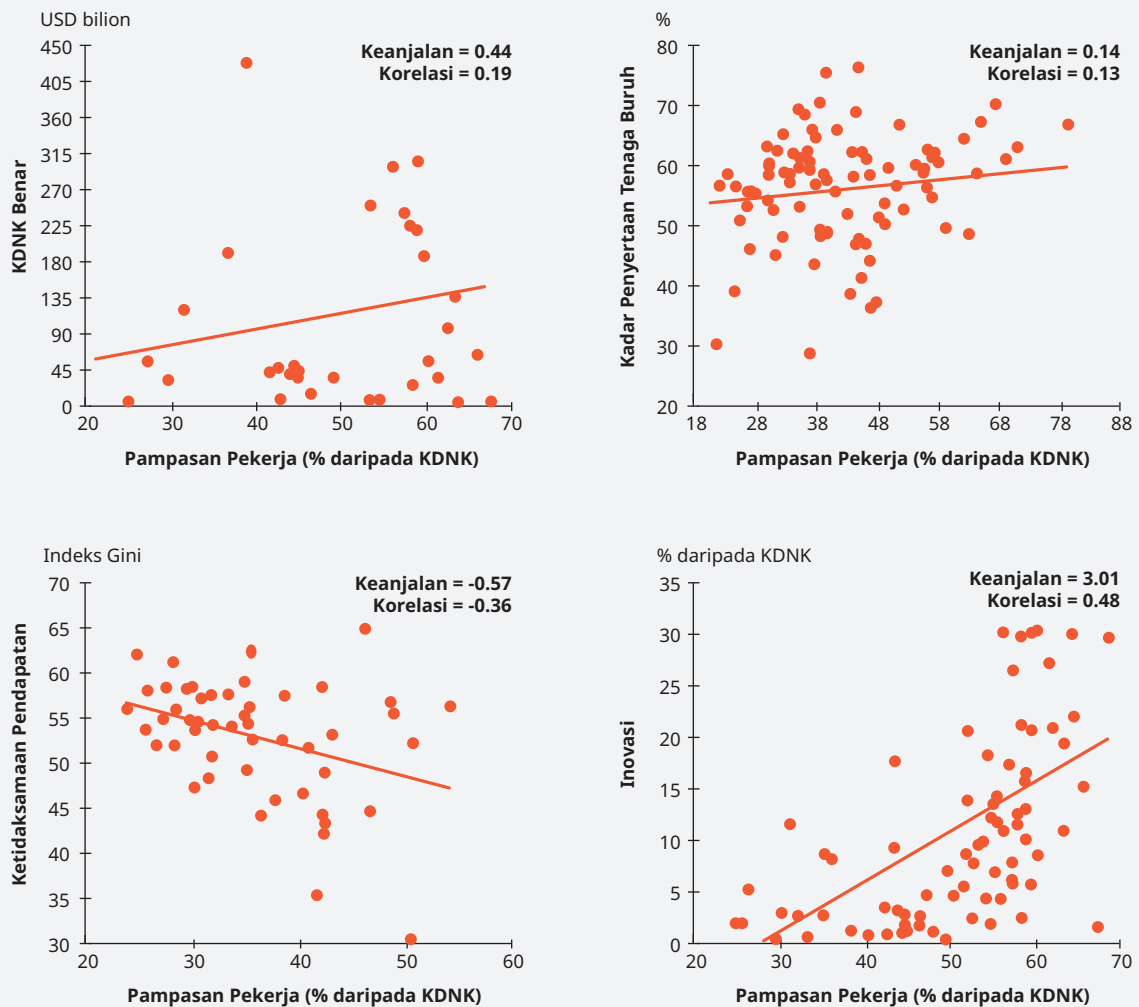
(*) Jumlah bahagian mungkin tidak sama dengan 100% kerana tidak termasuk cukai tolak subsidi ke atas pengeluaran dan import

(**) Semua model dalam kajian dianggar menggunakan OLS dengan ralat piawai yang tinggi dibetulkan berpandukan Newey dan West (1987) yang menyingkirkan autokorelasi dan heteroskedastisiti

Sumber: Jabatan Perangkaan dan EIS-UPMCS Centre for Future Labour Market Studies Malaysia

Pampasan buruh yang lebih tinggi merupakan antara jawapan kepada beberapa isu struktural di Malaysia seperti kadar penyertaan tenaga buruh (KPTB) yang rendah, ketidaksamaan dalam agihan pendapatan serta kadar inovasi dan penggunaan teknologi yang perlahan. Penemuan analisis pelbagai negara seperti dalam Rajah 1.2.2 jelas menunjukkan bahawa kadar pampasan buruh yang tinggi boleh meningkatkan KPTB, mengurangkan ketidaksamaan pendapatan, melonjakkan inovasi teknologi dan menyokong pertumbuhan ekonomi. Sekiranya kadar dan pertumbuhan pampasan buruh masih rendah, situasi ini berkemungkinan boleh menghalang peluang Malaysia untuk memaksimumkan potensi sebenar ekonomi.

RAJAH 1.2.2. Hubungan Kait antara Pampasan Pekerja dengan Penunjuk Makroekonomi Terpilih Merentas Pelbagai Negara, 2019

Nota: Ketidaksamaan pendapatan diwakili oleh indeks Gini, inovasi didefinisikan sebagai perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan (% daripada KDNK) dan KDNK benar dinyatakan dalam USD bilion

Sumber: Development Indicator, Penn World Table dan EIS-UPMCS Centre for Future Labour Market Studies Malaysia

Kos buruh lebih tinggi yang ditanggung oleh industri serta kecenderungan menaikkan harga merupakan alasan yang biasa digunakan untuk menghadkan kenaikan gaji. Keadaan ini boleh menyebabkan majikan mengurangkan pengambilan pekerja atau memberhentikan pekerja. Walau bagaimanapun, bukti empirikal menunjukkan alasan tersebut mungkin tidak tepat. Penjelasan ringkas mengenai faedah gaji minimum dalam meningkatkan permintaan guna tenaga dan produktiviti diterangkan dalam Kotak 1. Industri tidak sewajarnya menaikkan harga produk apabila produktiviti bertambah baik selari dengan kenaikan gaji minimum.

KOTAK 1: Menyangkal Dakwaan Kenaikan Gaji Sebagai Penyebab Kehilangan Pekerjaan

Peningkatan gaji minimum kebiasaannya menggambarkan kos yang lebih tinggi kepada majikan dan menyebabkan majikan menggaji kurang pekerja atau memberhentikan pekerja untuk mengekalkan operasi perniagaan. Kebimbangan ini selari dengan teori ekonomi tradisional mengenai penawaran dan permintaan buruh iaitu harga (gaji) yang lebih tinggi menyebabkan kurang permintaan untuk pekerja. Situasi ini memberi gambaran bahawa kenaikan gaji minimum boleh menyebabkan peningkatan pengangguran.

Kajian empirikal oleh Card dan Krueger (1994) telah mencabar teori tersebut. Sekumpulan profesor ekonomi dari Universiti Princeton telah menjalankan soal selidik dalam kalangan majikan dan pekerja mengenai kadar gaji minimum di restoran makanan segera di dua negeri iaitu New Jersey dan Pennsylvania. Badan perundangan di New Jersey telah menetapkan supaya gaji minimum dinaikkan 18.8% daripada USD4.25 kepada USD5.05 manakala gaji minimum di Pennsylvania tidak berubah.

Dapatan kajian menunjukkan bahawa tiada pengurangan guna tenaga dilaporkan sebaliknya berlaku pertambahan guna tenaga sebanyak 13% di New Jersey selepas peningkatan gaji minimum. Justeru, peningkatan kadar gaji minimum telah memberikan kesan positif kepada guna tenaga. Kajian lain juga menunjukkan bahawa kenaikan gaji minimum boleh digunakan sebagai strategi untuk membasmi kemiskinan dan menambah baik kesaksamaan seterusnya boleh mengurangkan perbezaan gaji antara jantina serta meningkatkan produktiviti buruh.

Sumber dan Pelaras untuk Gaji Rendah

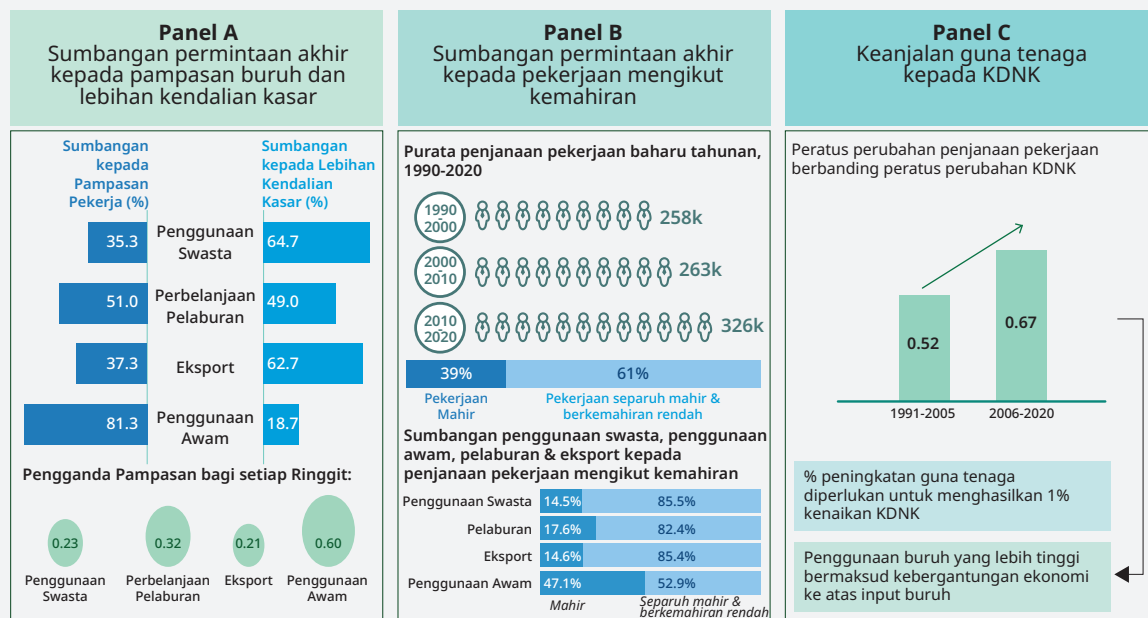
Hampir dua per tiga pendapatan isi rumah diperoleh daripada pasaran buruh. Buruh merupakan pemboleh ubah dari sudut penawaran yang ditentukan oleh kadar dan komposisi pemboleh ubah dari sudut permintaan seperti perbelanjaan eksport dan pelaburan. Sebagai contoh, setiap negara kebiasaannya mengalami peningkatan dalam permintaan pekerja berkemahiran rendah apabila negara tersebut memberikan tumpuan kepada pengeluaran produk eksport yang bernilai tambah rendah. Oleh yang demikian, penggubal dasar perlu menggabungkan sudut permintaan dan sudut penawaran ekonomi dalam perancangan pasaran buruh untuk menambah baik keadaan tersebut ke arah ekonomi bernilai tinggi.

Sudut permintaan ekonomi turut mempengaruhi pampasan buruh seperti dijelaskan dalam Rajah 1.2.3. Panel A menerangkan mengenai pecahan sumbangan KDNK terhadap pampasan buruh mengikut komponen perbelanjaan. Penggunaan swasta dan eksport menyumbang sekitar satu per tiga kepada penajaan pampasan pekerja manakala selebihnya kepada lebihan kendalian kasar. Perbelanjaan pelaburan menunjukkan agihan yang seimbang antara pampasan pekerja dengan lebihan kendalian kasar manakala komponen penggunaan awam menyumbang agihan yang paling saksama iaitu 81.3% kepada pampasan pekerja. Hakikatnya, pengganda pampasan menunjukkan bahawa setiap ringgit yang dibelanjakan dalam penggunaan awam menjana RM0.60 kepada pampasan pekerja iaitu kesan pengganda tertinggi berbanding komponen permintaan akhir lain.

Perlu diketahui juga bahawa agihan permintaan akhir kepada pampasan buruh dipengaruhi oleh struktur pekerjaan seperti dalam Panel B dengan jumlah pekerjaan diasingkan mengikut komponen perbelanjaan KDNK. Daripada jumlah pekerjaan yang dijana melalui penggunaan swasta, pelaburan dan eksport, kurang daripada satu per empat adalah untuk pekerja mahir. Hanya komponen penggunaan awam merupakan penyumbang terbesar kepada penghasilan pekerjaan mahir iaitu 47% daripada jumlah pekerjaan. Walau bagaimanapun, saiz penggunaan awam adalah kecil dengan sumbangan hanya 10% kepada jumlah permintaan akhir. Secara keseluruhannya, senario gaji yang lebih rendah merupakan kesan daripada penumpuan yang besar terhadap pekerjaan separuh mahir dan berkemahiran rendah.

Sejak beberapa dekad, peningkatan kapasiti pewujudan pekerjaan didorong oleh pertambahan penggunaan buruh dalam pengeluaran output. Sebagai contoh, situasi ini dapat dibuktikan melalui magnitud keanjalan guna tenaga-kepada-KDNK yang meningkat daripada 0.52 dalam tempoh 1991 - 2005 kepada 0.67 semasa 2006 - 2020 seperti dalam Panel C. Magnitud keanjalan yang lebih tinggi (lebih rendah) memerlukan bilangan pekerja yang lebih ramai (kurang) dalam fasa pengeluaran. Peningkatan dalam penggunaan buruh dipengaruhi oleh pertambahan dalam pekerjaan separuh mahir dan berkemahiran rendah. Dalam tempoh 30 tahun lalu, ekonomi secara purata telah menjana lebih banyak pekerjaan separuh mahir dan berkemahiran rendah iaitu sebanyak 61% berbanding 39% untuk pekerja mahir.

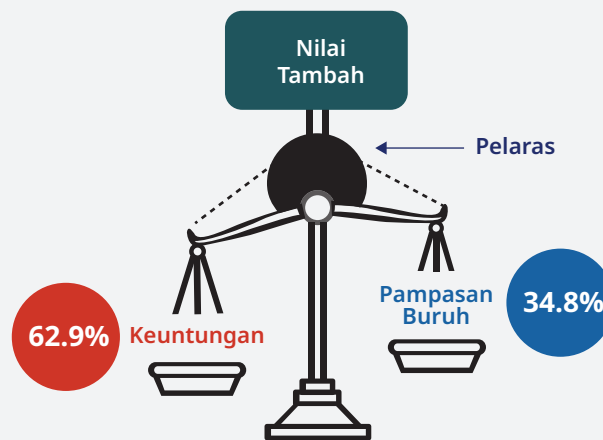
RAJAH 1.2.3. Sumber Pampasan Buruh dan Penjanaan Pekerjaan

Nota: Anggaran menggunakan analisis penguraian struktur input-output
Sumber: Jabatan Perangkaan dan EIS-UPMCS Centre for Future Labour Market Studies Malaysia

Penilaian empirikal menunjukkan bahawa kewujudan pekerjaan bergaji rendah adalah kesan daripada ekonomi yang berintensif buruh. Walau bagaimanapun, struktur ekonomi negara yang secara asasnya adalah berintensif buruh tidak sewajarnya menghalang perkongsian kekayaan yang lebih adil antara majikan dengan pekerja. Justeru, peranan pelaras dasar penting bagi mengimbangi bahagian KDNK antara pemilik modal dengan pekerja seperti dalam Rajah 1.2.4. Dalam konteks ini, pendekatan pragmatik yang boleh diambil ialah melaksanakan inisiatif khusus yang dapat memberikan faedah kepada pekerja tanpa menjejaskan daya saing industri. Sebagai contoh, pengenalan Sijil Perakuan *e-Shared Prosperity Organisation* (eSPO)² oleh Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) merupakan satu inisiatif berkesan bagi mengamalkan penciptaan dan perkongsian kekayaan secara bersama antara majikan dengan pekerja.

RAJAH 1.2.4. Peranan Pelaras Dasar dalam Mengimbangi Agihan yang Tidak Saksama

Nota: Angka merujuk kepada data 2021
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Gaji yang Lebih Tinggi akan Membantu, Bukan Menjejaskan Ekonomi

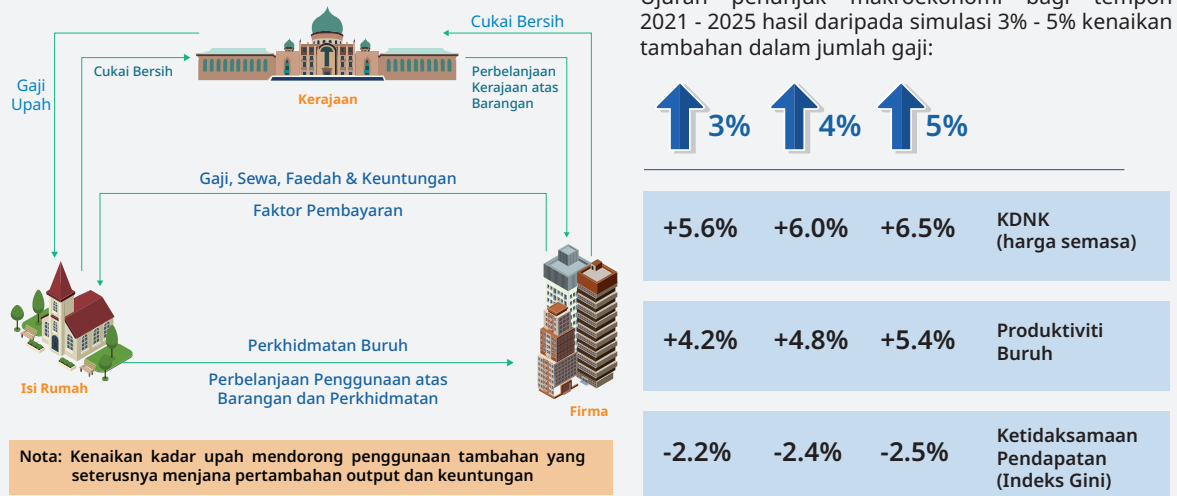
Keperluan untuk meningkatkan gaji pascapandemik COVID-19 telah menjadi isu yang sering diperkatakan di kebanyakan negara termasuk Malaysia. Dari perspektif pekerja, kenaikan gaji perlu untuk mengimbangi peningkatan harga barangan dan perkhidmatan. Namun, majikan secara amnya mendakwa bahawa kenaikan gaji boleh menyebabkan peningkatan harga dan seterusnya herotan pasaran yang boleh menimbulkan ancaman kepada ekonomi. Walau bagaimanapun, kajian di pelbagai negara menunjukkan bahawa kenaikan gaji akan menjana lebih banyak pendapatan kepada perniagaan (Lupu et al., 2022). Bahagian ini akan menerangkan impak kenaikan gaji kepada ekonomi Malaysia.

Impak ke atas Ekonomi berikutan Gaji Lebih Tinggi

Ekonomi berfungsi sebagai sistem interaksi antara perbelanjaan dengan aliran pendapatan seperti dalam Rajah 1.2.5. Isi rumah menyediakan input buruh kepada sektor ekonomi dan menerima upah sebagai pampasan. Semakin banyak gaji diperoleh semakin tinggi perbelanjaan ke atas barangan

² *e-Shared Prosperity Organisation* (eSPO) ialah sistem dalam talian yang mengeluarkan sijil perakuan elektronik kepada organisasi yang berjaya melaksanakan Sistem Upah Berkaitan Produktiviti (PLWS). Sehingga kini, sejumlah 22,331 sijil eSPO telah dikeluarkan kepada PMKS dan firma besar.

RAJAH 1.2.5. Kesan Ekonomi daripada Gaji Lebih Tinggi

dan perkhidmatan yang seterusnya menjana keuntungan tambahan kepada sektor perniagaan. Sebagai contoh, simulasi kenaikan 3% hingga 5% daripada gaji semasa bagi pekerja separuh mahir dan berkemahiran rendah akan menyumbang kepada pertumbuhan KDNK dan produktiviti buruh yang lebih tinggi. Sementara itu, analisis lain menggunakan indeks Gini menunjukkan bahawa gaji yang lebih tinggi akan mengurangkan ketidaksamaan pendapatan seperti yang dibuktikan oleh Sotomayor (2021).

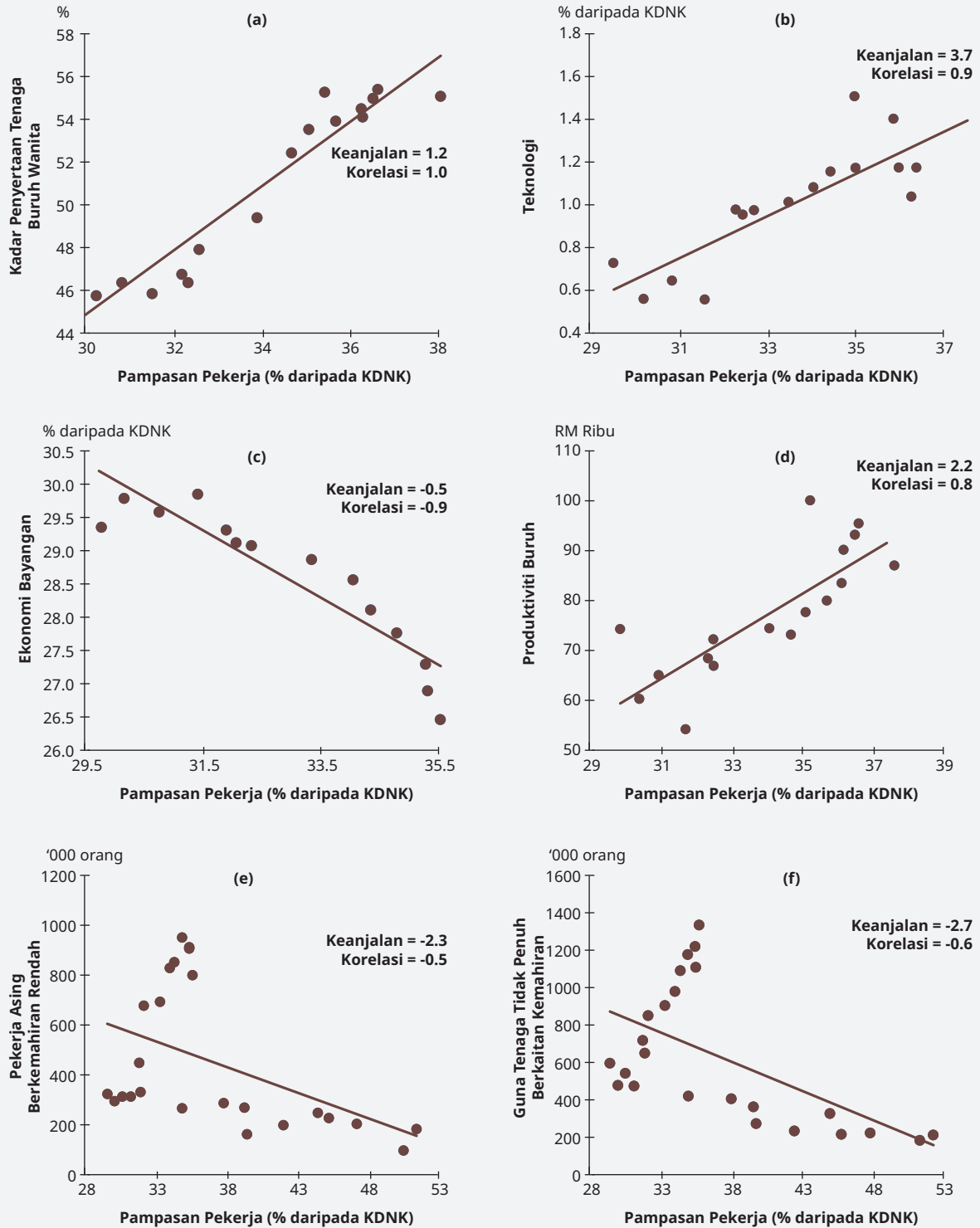
Gaji Lebih Tinggi Menarik Penyertaan Lebih Ramai Wanita dalam Pasaran Buruh

Buruh merupakan input penting dalam proses pengeluaran. Pertambahan dalam input buruh akan meningkatkan pengeluaran dan sebaliknya. Sekiranya berlaku kekurangan buruh, gaji yang lebih tinggi cenderung untuk menarik penyertaan lebih ramai wanita dari luar tenaga buruh ke dalam pasaran buruh. Penilaian empirikal seperti dalam Rajah 1.2.6(a) menunjukkan bahawa kenaikan 1% dalam pampasan pekerja akan meningkatkan KPTB wanita sebanyak 1.2%. Dapatan ini membuktikan bahawa pendekatan dasar untuk menaikkan gaji memainkan peranan penting bagi mencapai sasaran KPTB wanita daripada 55.3% pada 2020 kepada 57% pada 2025 seperti ditetapkan dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025.

Gaji Lebih Tinggi Menggalakkan Penggunaan Teknologi

Penggunaan teknologi dalam proses pengeluaran merupakan antara kaedah untuk meningkatkan output dengan mengoptimalkan input pengeluaran seperti buruh dan tenaga (Maneejuk dan Yamaka, 2020). Kenaikan gaji bagi industri berintensif buruh akan menyebabkan kos buruh lebih mahal dan mendorong industri untuk meningkatkan adaptasi penggunaan teknologi. Penemuan empirikal seperti dalam Rajah 1.2.6(b) menunjukkan bahawa 1% kenaikan dalam pampasan pekerja akan meningkatkan penggunaan teknologi sebanyak 3.7%. Dalam masa yang sama, penerimgunaan teknologi juga telah dikenal pasti dapat menggalakkan permintaan terhadap pekerja mahir yang seterusnya membantu kenaikan gaji. Oleh itu, firma perlu berkongsi kekayaan dengan menaikkan gaji supaya setimpal dengan kemahiran yang lebih tinggi.

RAJAH 1.2.6. Kesan Gaji Lebih Tinggi ke atas Penunjuk Makroekonomi Terpilih, Malaysia

Nota: Indeks teknologi merujuk kepada perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan kepada KDNK. Pengiraan anggaran ekonomi bayangan menggunakan kaedah *computable general equilibrium* (Elgin et al., 2021)

Sumber: World Development Indicator, Jabatan Perangkaan dan EIS-UPMCS Centre for Future Labour Market Studies Malaysia

Gaji Lebih Tinggi Meningkatkan Kecekapan Ekonomi melalui Pengurangan Saiz Ekonomi Bayangan

Ekonomi bayangan melibatkan pengeluaran barangan dan perkhidmatan yang sah berasaskan permintaan pasaran tetapi sengaja disembunyikan daripada pihak berkuasa untuk mengelak daripada pembayaran cukai, caruman keselamatan sosial, pematuhan terhadap standard pasaran buruh dan keperluan pentadbiran (Schneider, 2011). Saiz ekonomi bayangan di Malaysia bagi tempoh 2010 – 2019 dianggarkan sekitar 21.2% daripada KDNK (Tinjauan Ekonomi, 2021). Ekonomi bayangan menyebabkan ketidakcekapan ekonomi kerana mungkin boleh mengurangkan hasil cukai kerajaan, mewujudkan pasaran buruh informal dan melemahkan pertumbuhan ekonomi.

Ekonomi bayangan berkait rapat dengan pasaran buruh bayangan. Sebarang aktiviti buruh yang dilakukan sebagai sebahagian daripada ekonomi bayangan dianggap terlibat dalam pasaran buruh bayangan atau pasaran buruh informal. Individu mungkin tidak terlibat dalam pasaran buruh formal kerana kurang peluang penyertaan atau memilih untuk keluar secara sukarela dari sektor formal disebabkan oleh faedah kewangan dan bukan kewangan yang diterima dalam sektor informal.

Sehubungan ini, kenaikan gaji dalam sektor formal dapat menggalakkan individu untuk beralih daripada ekonomi bayangan kepada sektor formal (Hohberg dan Lay, 2015). Penilaian empirikal seperti dalam Rajah 1.2.6(c) menunjukkan bahawa saiz ekonomi bayangan akan berkurang 0.5% bagi setiap 1% kenaikan dalam pampasan pekerja. Justeru, upah dianggap sebagai alat intervensi dasar secara tidak langsung untuk meningkatkan pemformalan ekonomi selain daripada intervensi secara langsung dalam bentuk peraturan dan penguatkuasaan.

Gaji Lebih Tinggi Menggalakkan Pertumbuhan Produktiviti Buruh

Pertumbuhan produktiviti merupakan penentu utama untuk pertumbuhan jangka masa panjang ekonomi dan gaji yang lebih tinggi. Sekiranya majikan sanggup berkongsi kekayaan dengan menaikkan gaji maka pekerja juga akan terus meningkatkan usaha sebagai tindak balas kepada gaji yang lebih tinggi. Situasi ini selari dengan teori “kecekapan upah” (Riley dan Bondibene, 2017; Georgiadis, 2013). Oleh yang demikian, pekerja mungkin akan lebih bermotivasi untuk bekerja dengan gaji lebih tinggi yang seterusnya menyumbang kepada peningkatan produktiviti. Analisis dalam Rajah 1.2.6(d) mengesahkan andaian tersebut yang menunjukkan produktiviti berkembang sebanyak 2.2% bagi setiap peratus kenaikan gaji.

Gaji Lebih Tinggi Mengurangkan Kebergantungan kepada Buruh Asing Berkemahiran Rendah

Menurut Kementerian Dalam Negeri, bilangan pekerja asing berkemahiran rendah di Malaysia pada 2021 ialah sekitar 8% atau 1.2 juta orang daripada jumlah guna tenaga. Lebih 90% daripada pekerja bukan warganegara Malaysia terlibat dalam pekerjaan separuh mahir dan berkemahiran rendah. Kos ekonomi berikutan kebergantungan tinggi kepada pekerja asing berkemahiran rendah di Malaysia dinyatakan dengan jelas dalam sorotan kajian yang menunjukkan bahawa kebergantungan tersebut akan menekan pertumbuhan upah domestik dan menjejaskan produktiviti (Bank Negara Malaysia, 2018b). Analisis empirikal seperti dalam Rajah 1.2.6(e) menunjukkan bahawa saiz pekerja asing berkemahiran rendah boleh dikurangkan sebanyak 2.3% bagi setiap peratus kenaikan pampasan pekerja. Penemuan ini menunjukkan bahawa pelarasan gaji merupakan mekanisme harga berasaskan pasaran yang paling berkesan untuk digunakan sebagai alat dasar bagi mengurangkan kebergantungan terhadap pekerja asing berkemahiran rendah.

Gaji Lebih Tinggi Mengurangkan Saiz Guna Tenaga Tidak Penuh Berkaitan Kemahiran

Guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran merujuk kepada situasi pekerja mempunyai kemahiran atau kelayakan lebih tinggi daripada yang diperlukan untuk menjalankan tugas. Secara tidak langsung, guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran menggambarkan penggunaan kemahiran secara tidak optimum kerana pekerja berpendidikan tertiar tetapi bekerja dalam pekerjaan separuh mahir dan berkemahiran rendah. Pada 2021, guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran meningkat sebanyak 6.3% kepada 1.9 juta pekerja berbanding 1.8 juta pada 2020 (DOSM, 2022b).

Situasi guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran di Malaysia masih ketara dan berpanjangan yang menggambarkan isu struktural yang hampir sama dengan pengangguran (Zakariya, 2014). Sekiranya isu guna tenaga tidak penuh berterusan, potensi sebenar pekerja tidak dapat digunakan secara maksimum. Selain itu, pekerja dengan kemahiran yang lebih tinggi tetapi bekerja dalam pekerjaan berkemahiran lebih rendah biasanya menerima pampasan buruh atau gaji lebih rendah.

Berdasarkan penilaian empirikal dalam Rajah 1.2.6(f), saiz guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran boleh berkurang sebanyak 2.7% bagi setiap peratus kenaikan dalam pampasan buruh. Dapatan ini menunjukkan bahawa intervensi dasar untuk menaikkan gaji boleh meningkatkan penerimgunaan automasi dan teknologi yang seterusnya menggalakkan permintaan bagi pekerjaan berkemahiran tinggi dalam ekonomi. Pertambahan permintaan ini dapat mengurangkan guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran (Lee dan Wie, 2015).

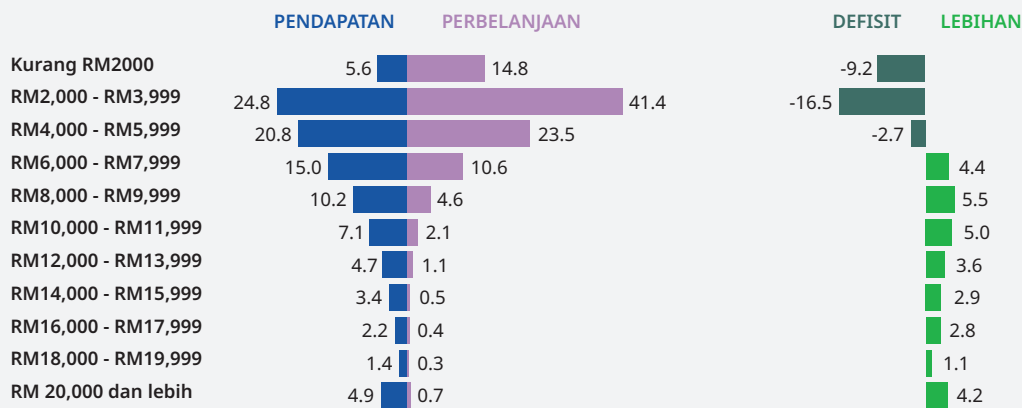
Gaji Ideal untuk Menyokong Standard Kehidupan

Tahap gaji ideal yang mencukupi bagi menampung keperluan taraf hidup yang tinggi penting untuk memastikan ekonomi sentiasa disokong oleh perbelanjaan penggunaan (Jung et al., 2020). Perbelanjaan penggunaan yang lebih tinggi (rendah) menunjukkan taraf hidup yang lebih baik (rendah) seterusnya dapat menggalakkan (menghalang) pertumbuhan ekonomi jangka masa panjang.

Adakah Gaji Semasa Mencukupi untuk Mengimbangi Peningkatan Kos Sara Hidup?

Memiliki pendapatan boleh guna yang mencukupi penting bagi isi rumah untuk kestabilan kewangan. Jurang antara pendapatan dengan perbelanjaan menunjukkan kecukupan sumber kewangan untuk menampung perbelanjaan isi rumah dan sekuriti kewangan. Rajah 1.2.7 menunjukkan bahawa 51.2% isi rumah menerima kurang daripada RM6,000 sebulan dengan 79.7% daripadanya mengalami ketidakseimbangan kewangan kerana bahagian perbelanjaan lebih besar berbanding pendapatan. Jurang pendapatan-perbelanjaan adalah lebih ketara bagi kumpulan isi rumah berpendapatan RM2,000 – RM3,999. Situasi ini secara umumnya menunjukkan bahawa lebih separuh daripada jumlah isi rumah di Malaysia memerlukan pendapatan yang lebih untuk menampung peningkatan kos sara hidup.

RAJAH 1.2.7. Jurang Pendapatan dan Perbelanjaan Mengikut Kumpulan Pendapatan (%), 2019

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Jurang pendapatan dan perbelanjaan pada 2016 dan 2019 secara relatifnya adalah sama iaitu sekitar 28%. Walau bagaimanapun, kenaikan tahunan sebanyak 4.3% bagi purata pendapatan isi rumah kasar tidak dapat menampung perbelanjaan penggunaan dalam tempoh tersebut untuk kumpulan isi rumah berpendapatan kurang daripada RM6,000 sebulan. Selain itu, walaupun gaji minimum pada 2019 telah meningkat sebanyak RM100 kepada RM1,100, namun kenaikan kecil ini tidak memberikan kesan signifikan kepada pendapatan bersih keseluruhan. Justeru, peralihan kepada definisi gaji minimum yang lebih luas berdasarkan standard gaji sara hidup perlu dipertimbangkan seperti cadangan Adams (2017) dan Schulton dan Müller (2019).

Bersediakah Kita untuk Melaksanakan Gaji Sara Hidup?

Gaji sara hidup berbeza dengan gaji minimum dalam beberapa aspek. Gaji minimum termaktub di bawah perundangan dan meliputi saraan minimum untuk memenuhi keperluan asas manakala gaji sara hidup biasanya lebih tinggi setelah diselaraskan dengan perubahan kos sara hidup dan tidak tertakluk kepada peraturan awam. Konsep “gaji sara hidup” telah diperkenalkan dan dilaksanakan di beberapa negara yang bertujuan untuk menyediakan kehidupan yang memuaskan kepada rakyat melebihi imbuhan sara hidup yang diterima (Schulton dan Müller, 2019). Walau bagaimanapun, pelaksanaannya tidak seragam dan biasanya diputuskan oleh pihak berkuasa pentadbiran bagi kawasan berkenaan. Jadual 1.2.1 menunjukkan perbezaan kadar gaji sara hidup dan cara pelaksanaannya. United Kingdom menawarkan kadar gaji sara hidup yang berbeza mengikut bandar dan negeri di wilayah masing-masing. Wilayah Ontario di Kanada menetapkan gaji sara hidup bermula daripada CAD16.20 sejam, British Columbia mulai CAD16.33 sejam manakala di wilayah lain berdasarkan kadar masing-masing. Sebaliknya, beberapa negeri di Amerika Syarikat telah meluluskan ordinan perundangan dan mewajibkan penetapan kadar gaji sara hidup kepada majikan.

JADUAL 1.2.1. *Gaji Sara Hidup bagi Negara Penanda Aras Terpilih*

NEGARA	GAJI MINIMUM*	GAJI SARA HIDUP	BEZA	MEKANISME OPERASI
New Zealand	NZD21.20	NZD23.65	12%	Akreditasi majikan.
Kanada – British Colombia	Industri dikawal persekutuan: CAD15.55 Kadar wilayah: CAD15.65	CAD16.33 – CAD21.15	5%	Akreditasi majikan. Gaji sara hidup ditetapkan pada kadar berbeza bagi bandar dan komuniti di seluruh negara.
Canada – Ontario	Industri dikawal persekutuan: CAD15.55 Kadar wilayah: CAD15.00	CAD16.20 – CAD22.08	5%	Akreditasi majikan. Gaji sara hidup ditetapkan pada kadar berbeza bagi bandar dan komuniti di seluruh negara.
UK – London	GBP6.83 – GBP9.50	Gaji sara hidup sebenar: GBP11.05	62%	Akreditasi majikan. Gaji sara hidup nasional di UK wajib bagi pekerja 23 tahun ke atas yang dikira berdasarkan gaji median.
UK – selain London	GBP6.83 – GBP9.50	Gaji sara hidup sebenar: GBP9.90	45%	Akreditasi majikan.
AS – Los Angeles	Gaji minimum persekutuan: USD7.25	USD16.04	121%	Mengikut ordinan perundangan kepada sektor awam dan swasta yang mempunyai kontrak perkhidmatan dengan kerajaan tempatan.

Nota: (*) Tidak termasuk gaji minimum bagi mereka yang berumur di bawah 18 tahun dan perantis

Sumber: Living Wage Foundation, Retail Council of Canada, Ontario Living Wage Network, The Living Wage, Bureau of Contract Administration Los Angeles dan U.S. Department of Labor

Secara umumnya, terdapat dua pendekatan dalam pelaksanaan kadar gaji sara hidup kepada pekerja di negara penanda aras. Negara tersebut melaksanakan strategi secara sukarela untuk menggalakkan majikan menaikkan gaji kepada tahap sara hidup minimum yang boleh diterima. Sebagai contoh, New Zealand, United Kingdom dan Kanada telah mengeluarkan pensijilan akreditasi kepada majikan yang komited memenuhi kadar gaji sara hidup. Sebaliknya, Amerika Syarikat dan beberapa kerajaan tempatan di Republik Korea telah menggubal ordinan perundangan bagi mewajibkan majikan yang mempunyai kontrak perkhidmatan dengan kerajaan untuk mematuhi kadar gaji sara hidup.

Terdapat beberapa pemboleh ubah makroekonomi yang penting iaitu KDNK per kapita, produktiviti buruh, nisbah modal-output dan ketidaksamaan pendapatan yang perlu dipertimbangkan oleh sesebuah negara untuk melaksanakan gaji sara hidup seperti dalam Rajah 1.2.8. Negara terpilih yang menerima pakai gaji sara hidup mempunyai KDNK per kapita tiga kali lebih besar berbanding Malaysia dengan produktiviti buruh lebih tinggi dan pengeluaran output yang lebih cekap melalui automasi. Selain itu, jurang antara kumpulan pendapatan bagi negara tersebut adalah lebih kecil.

RAJAH 1.2.8. Penunjuk Makroekonomi bagi Malaysia dan Negara Terpilih, 2019

	 NEW ZEALAND	 KANADA	 UNITED KINGDOM	 MALAYSIA
 KDNK PER KAPITA	USD 40,599	USD 45,109	USD 47,750	USD 11,414
 PRODUKTIVITI BURUH	USD 82,033	USD 94,398	USD 91,700	USD 58,970
 INDEKS GINI	0.32	0.30	0.37	0.41
 NISBAH MODAL OUTPUT	10.67%	11.85%	10.59%	5.16%

Sumber: World Development Indicators, International Labour Organization, Organisation for Economic Co-operation and Development dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Kesimpulan

Intervensi mungkin diperlukan dalam situasi pasaran buruh yang kurang efisien tetapi memerlukan kenaikan gaji. Akreditasi boleh diberikan kepada syarikat yang bersetuju untuk membayar gaji lebih tinggi daripada kadar semasa secara sukarela kepada pekerja. Platform sedia ada seperti eSPO juga boleh digunakan dan dilaksanakan pada skala yang lebih besar. Selain itu, kebarangkalian pelaksanaan gaji sara hidup juga boleh dibuat melalui ordinan dan peraturan seperti yang diamalkan oleh negara maju.

Penemuan empirikal telah menunjukkan bahawa terdapat kesan positif sekiranya gaji diselaraskan lebih tinggi daripada kadar semasa. Analisis empirikal jelas membuktikan gaji yang lebih tinggi memainkan peranan dalam menangani isu struktural seperti penyertaan wanita dalam pasaran buruh, penerimgunaan teknologi, ekonomi bayangan dan guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran. Analisis juga menekankan bahawa kadar gaji sedia ada tidak inklusif memandangkan terdapat beberapa segmen dalam kalangan kumpulan isi rumah yang tidak dapat menampung kos sara hidup semasa. Perspektif lain menunjukkan bahawa kewujudan gaji minimum dan gaji sara hidup mencerminkan ketidakcekapan tindak balas antara permintaan dan penawaran dalam pasaran buruh. Justeru, kajian yang lebih khusus untuk mengenal pasti kesan daripada pelaksanaan pelbagai aspek gaji perlu dilaksanakan memandangkan Malaysia berhasrat untuk menjadi ekonomi berpendapatan tinggi.

Perniagaan

Produktiviti dan Daya Saing

Secara keseluruhan, pertumbuhan perniagaan di Malaysia diwakili oleh 98.5% PMKS dan daripada jumlah tersebut 89.2% beroperasi dalam sektor perkhidmatan. Berikutan kesan buruk pandemik terhadap sektor perkhidmatan, pelbagai bantuan telah disediakan antaranya Geran Prihatin Nasional, subsidi upah dan moratorium bayaran balik pinjaman. Walaupun terdapat bantuan Kerajaan, PMKS mencatat pertumbuhan yang marginal iaitu 1% pada

2021 disebabkan amalan pengurusan yang kurang baik, inovasi dan penerimgunaan digital dan teknologi yang rendah, akses terhadap pembiayaan serta kekurangan pekerja. Sementara itu, tahap produktiviti buruh meningkat pada 1.8% pada 2021 namun masih rendah berbanding sasaran RMKe-12 iaitu 3.6%. Kekurangan pelaburan dalam R&D dan pemindahan teknologi yang terhad daripada syarikat multinasional (MNC) memberi cabaran kepada negara untuk mencapai sasaran peningkatan produktiviti buruh yang ditetapkan.

RENCANA 1.3

Mengutamakan Kecekapan Kerajaan dalam Meningkatkan Daya Saing Malaysia di Peringkat Global

Pengenalan

Malaysia menasarkankan untuk menjadi negara berpendapatan tinggi menjelang 2025 yang makmur, inklusif dan mampan sebagaimana yang diaspirasikan dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12). Sehubungan itu, keutamaan akan diberi untuk memulihkan pertumbuhan ekonomi, menangani cabaran sosioekonomi, memastikan pembangunan wilayah yang seimbang serta meningkatkan daya saing agar ekonomi negara lebih berdaya tahan dan mampan.

Malaysia telah melalui pelbagai fasa pembangunan mencatat pertumbuhan ekonomi tahunan yang kukuh dari pertengahan 1980-an sehingga 2010. Berdasarkan laporan Bank Dunia pada 1993, Malaysia telah diiktiraf sebagai antara ekonomi Asia berprestasi tinggi (HPAEs)¹ berikutan prestasi ekonomi yang baik. Namun, Malaysia masih kekal sebagai negara berpendapatan sederhana. Pertumbuhan produktiviti negara adalah lebih perlahan malah ketinggalan di belakang ekonomi membangun Asia seperti Hong Kong, Republik Korea, Singapura dan Taiwan yang mencapai status negara berpendapatan tinggi dalam tempoh tersebut. Pendapatan negara kasar (PNK) per kapita Malaysia pada 2021 mencatat USD10,930 iaitu di bawah paras minimum USD12,695 bagi ekonomi berpendapatan tinggi (Bank Dunia, 2021). Sementara itu, pandemik COVID-19 telah mendedahkan kelemahan struktur yang memerlukan Malaysia melaksanakan pembaharuan dan membina semula ekonomi yang lebih kukuh dan mampan.

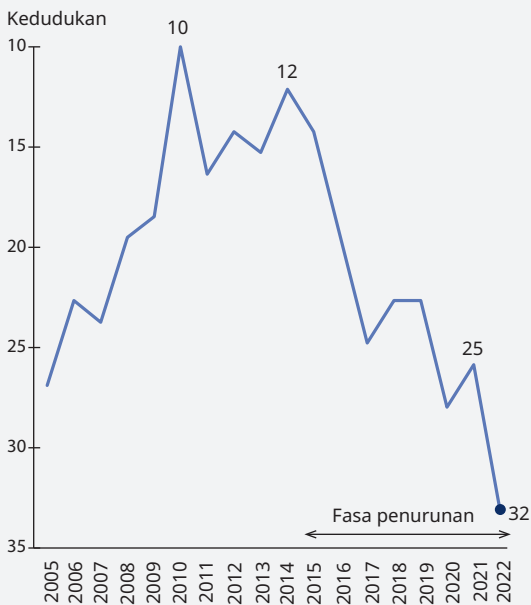
Rencana ini merupakan usahasama antara Kementerian Kewangan dengan Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) dalam menganalisis faktor yang memacu daya saing Malaysia serta usaha Kerajaan untuk menangani cabaran yang menghalang pertumbuhan produktiviti dan daya saing. Selain itu, analisis ini menekankan kepentingan kecekapan Kerajaan dan pembaharuan peraturan bagi memacu Malaysia ke arah daya saing global yang lebih baik.

¹ HPAs merangkumi Hong Kong, Republik Korea, Singapura dan Taiwan (Empat Harimau); Indonesia, Malaysia dan Thailand (tiga daripada ekonomi perindustrian baharu – NIE); dan Jepun.

Kedudukan Malaysia dalam World Competitiveness Index

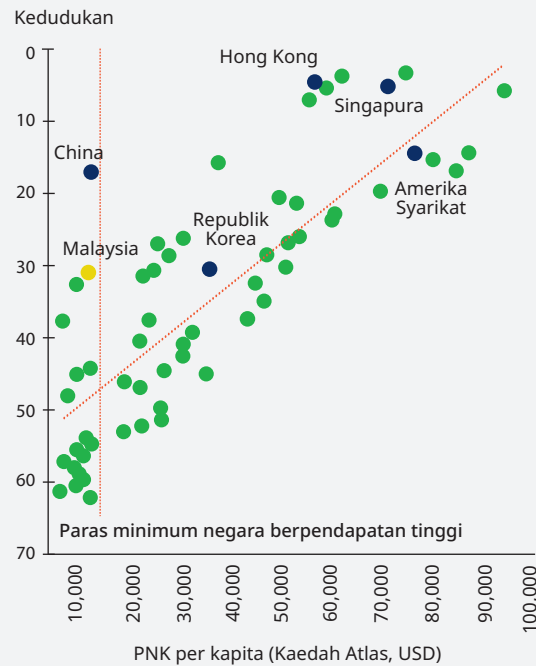
Malaysia berada pada kedudukan ke-12 dalam World Competitiveness Yearbook (WCY) seperti dilaporkan oleh Institute for Management Development (IMD) pada 2014. Walau bagaimanapun, kedudukan tersebut terus merosot dan turun sebanyak tujuh anak tangga daripada kedudukan ke-25 pada 2021 kepada kedudukan ke-32 pada 2022 seperti dalam Rajah 1.3.1. Oleh itu, Malaysia berisiko kehilangan daya saing berbanding ekonomi berpendapatan tinggi seperti Hong Kong dan Republik Korea yang ditunjukkan dalam Rajah 1.3.2.

RAJAH 1.3.1. Kedudukan Malaysia dalam Daya Saing Dunia

Sumber: The Institute for Management Development (2005-2022)

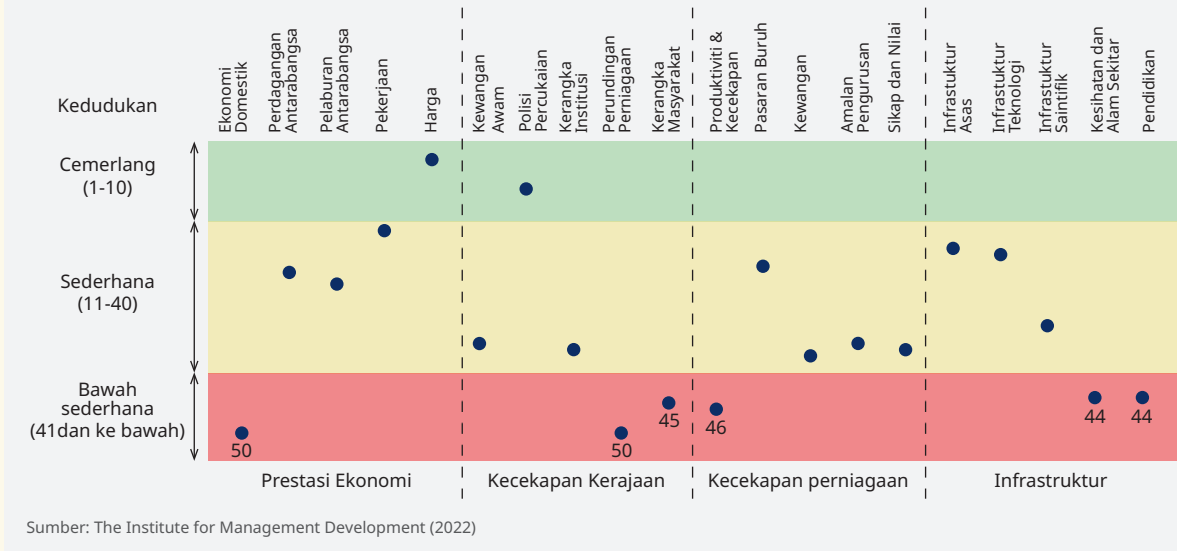
RAJAH 1.3.2. Korelasi antara Daya Saing dengan PNK per Kapita

Sumber: The Institute for Management Development (2022), Bank Dunia dan Pejabat Statistik Negara terpilih

Berdasarkan empat kategori yang dinyatakan dalam Laporan IMD 2022, kategori kecekapan kerajaan turun daripada kedudukan ke-30 kepada kedudukan ke-38 disebabkan oleh penurunan subkategori perundangan perniagaan. Pada masa yang sama, kategori kecekapan perniagaan jatuh daripada kedudukan ke-24 kepada kedudukan ke-38 disebabkan oleh skor yang rendah dalam subkategori produktiviti dan kecekapan. Sementara itu, kategori infrastruktur merosot daripada tempat ke-32 kepada tempat ke-37 berikutan subkategori kesihatan dan alam sekitar; serta subkategori pendidikan. Malaysia mencatat prestasi kukuh bagi kategori prestasi ekonomi yang meningkat daripada kedudukan ke-15 kepada kedudukan ke-12. Pencapaian ini menunjukkan pemulihan ekonomi yang menggalakkan dan trajektori pertumbuhan positif seperti dalam Rajah 1.3.3.

RAJAH 1.3.3. Prestasi Daya Saing Malaysia

Dalam usaha Malaysia menjadi negara berpendapatan tinggi, isu berkaitan pengagihan semula sumber ekonomi, penciptaan teknologi yang terhad serta isu struktural dalam pasaran buruh seperti jurang kemahiran dan kadar penyertaan tenaga buruh wanita yang rendah perlu ditangani sewajarnya (Mottain, M., 2021). Di samping itu, Bank Dunia menyatakan bahawa cabaran utama dasar ekonomi Malaysia ialah untuk mempercepat pertumbuhan produktiviti yang merupakan faktor utama dalam membina ekonomi yang lebih berdaya saing.² Laporan ini antara lain turut menyatakan bahawa peratus pekerja dalam kategori mahir di Malaysia masih rendah.

Selanjutnya, input MPC dalam Laporan IMD WCY 2022 telah mengenal pasti empat cabaran yang dihadapi oleh Malaysia iaitu:

- memperluas inisiatif pembaharuan kawal selia ke peringkat mikro melalui kerjasama awam-swasta;
- menambah baik penerimgunaan teknologi untuk meningkatkan produktiviti di peringkat firma;
- mempercepat inisiatif pembangunan bakat dalam mendepani cabaran baharu dan pekerjaan baharu muncul serta memupuk tenaga kerja tersedia masa hadapan; dan
- memperkukuh produktiviti dan daya saing melalui perubahan minda dan kreativiti.

Meskipun menghadapi pelbagai cabaran, Malaysia komited untuk meningkatkan prestasi dan mencapai sasaran kedudukan dalam RMKe-12 termasuk menduduki tempat 30 teratas dalam Indeks Persepsi Rasuah dan sembilan teratas dalam kategori Kecekapan Kerajaan oleh IMD WCY (EPU, 2021). Selain itu, Malaysia terus menasasarkan pencapaian 80% perkhidmatan dalam talian Kerajaan dari awal hingga akhir menjelang 2025.

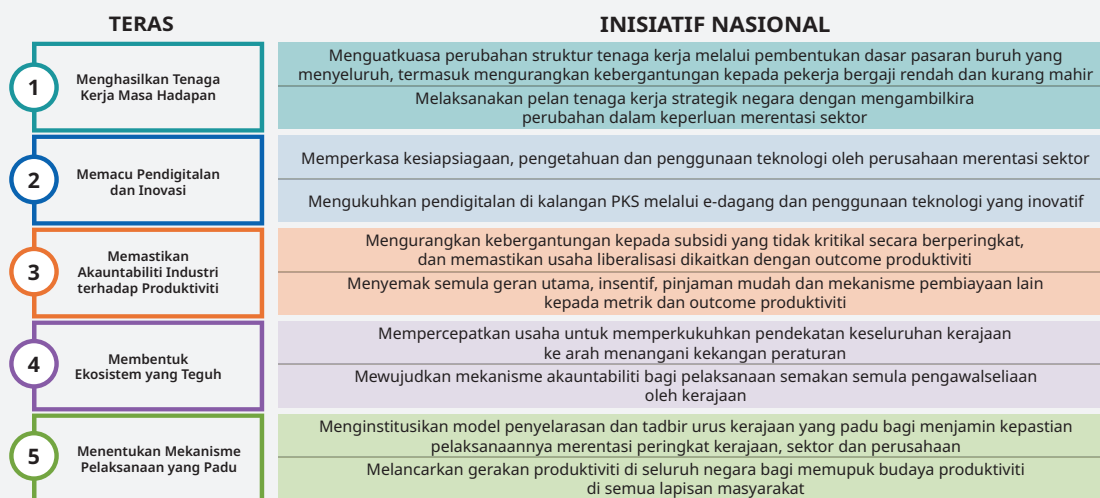
² Aiming High-Navigating the Next Stage of Malaysia's Development (Bank Dunia, 2021).

Produktiviti Malaysia

Produktiviti merupakan asas pertumbuhan ekonomi negara yang mengukur kecekapan melalui perbandingan output dengan input yang digunakan untuk barangan dan perkhidmatan. Produktiviti berkait rapat dengan daya saing iaitu produktiviti yang lebih tinggi, antara lain, akan memberi manfaat kepada negara dari aspek peningkatan pelaburan modal seterusnya menarik pelaburan asing. Produktiviti juga akan menjurus kepada pembangunan kemahiran peribadi yang boleh diterjemahkan kepada upah dan gaji yang lebih tinggi seterusnya meningkatkan taraf hidup (MPC, 2019). Menyedari kepentingan mengekalkan produktiviti yang lebih tinggi, Rancangan Malaysia Kesebelas telah menyasarkan peningkatan produktiviti buruh daripada RM77,100 bagi setiap pekerja pada 2015 kepada RM92,300 menjelang 2020 (EPU, 2015). Malaysia telah melebihi sasaran lebih awal dengan merekodkan RM94,138 bagi setiap pekerja pada 2019. Walau bagaimanapun, pertumbuhan produktiviti Malaysia menguncup 5.3% kepada RM89,106 bagi setiap pekerja pada 2020 berikutan pandemik COVID-19. Prestasi produktiviti buruh Malaysia pada 2021 mula mendapat semula momentum dengan kembali melonjak 1.8% kepada RM90,697 bagi setiap pekerja.

Rangka Tindakan Produktiviti Malaysia (MPB) diperkenalkan pada 2017 sebagai strategi untuk meningkatkan produktiviti buruh (EPU, 2017). Lima teras strategik digariskan di bawah MPB bagi memastikan perubahan holistik dan sistematik merentasi semua sektor ekonomi seperti dalam Rajah 1.3.4. Di samping itu, peningkatan produktiviti terus diberi penekanan dalam RMKe-12 dan Wawasan Kemakmuran Bersama 2030. Antara bidang keutamaan RMKe-12 yang telah dikenal pasti adalah merancang pertumbuhan produktiviti yang menjadi hala tuju dalam mengukuhkan asas makroekonomi serta mengembalikan momentum pertumbuhan negara. Sehubungan itu, produktiviti buruh dijangka mencatat pertumbuhan 3.6% setahun dalam tempoh RMKe-12.

RAJAH 1.3.4: *Blueprint Produktiviti Malaysia – Lima Teras Strategik*

Sumber: Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri (2017)

Pemacu Daya Saing Malaysia

Teras dan strategi dalam RMKe-12 dan MPB telah menggariskan asas kukuh bagi meningkatkan produktiviti untuk mempercepat momentum pertumbuhan ekonomi dan meningkatkan daya saing global. Matlamat ini boleh dicapai melalui penglibatan dalam aktiviti ekonomi berintensif pengetahuan dan bernilai tambah tinggi yang menyumbang kepada penjaanaan pekerjaan berpendapatan tinggi. Kerajaan telah mengiktiraf kepentingan pembangunan bakat yang berkesan, penerimgunaan teknologi digital yang pesat serta peraturan berkualiti sebagai faktor untuk mempercepat peningkatan produktiviti.

Pembangunan Bakat yang Berkesan

Bakat merupakan aset penting untuk pertumbuhan produktiviti. Berdasarkan IMD World Talent Ranking 2021, negara dengan pertumbuhan produktiviti yang tinggi dapat mencapai kedudukan yang baik dalam penarafan bakat global dan menunjukkan kepentingan sumber manusia kepada prestasi produktiviti. Menyedari kepentingan bakat dalam memacu pertumbuhan mampan, terdapat keperluan untuk negara melaksanakan ekosistem bakat³ yang holistik dan komprehensif. Inisiatif ini penting untuk memastikan bakat tempatan yang mencukupi dalam memacu produktiviti dan pertumbuhan perniagaan berasaskan inovatif.

Bagi mencapai matlamat tersebut, MPC telah bekerjasama dengan pihak berkepentingan berkaitan dalam pembangunan bakat untuk membina tenaga kerja produktif masa hadapan. Usaha ini akan menangani kekurangan pekerja dan menyediakan peluang kepada pelajar berprestasi rendah dalam sistem pendidikan kebangsaan melalui program khusus seperti Academy in Factory (AiF).

Penerimgunaan Teknologi Digital

Pandemik telah memberi kesedaran tentang keperluan untuk beralih secara pantas kepada teknologi digital yang merupakan aspek penting dalam norma baharu. Penerimgunaan digital menyediakan platform bersesuaian bagi membolehkan semua sektor berhubung dan bekerjasama secara maya untuk meningkatkan produktiviti. Kerajaan komited untuk mempercepat penerimgunaan teknologi melalui penubuhan Majlis Ekonomi Digital dan Revolusi Perindustrian Keempat Negara (MED4IR). Majlis ini menyediakan dasar yang jelas dan teratur mengenai digitalisasi dan teknologi untuk meningkatkan keupayaan dalam kemajuan teknologi dan memacu pertumbuhan ekonomi digital.

Inisiatif "Go B.I.G⁴ with Digital" yang memberi tumpuan kepada pemangkin pertumbuhan produktiviti melalui penerimgunaan teknologi telah diperkenalkan oleh MPC pada 2020 bagi menyokong pelan ini. Langkah ini menyokong keperluan transformasi minda dalam kalangan pemimpin untuk menyerlahkan potensi industri. Inisiatif ini menekankan tiga strategi utama iaitu *Nudging Chief Executive Officer (CEO)*⁵, *Advisory Programme*⁶ dan *Experiential Learning*⁷ bagi merancang dan menggalakkan penerimgunaan teknologi digital. Justeru, transformasi digital yang diterajui pada peringkat atasan akan melonjakkan produktiviti dan prestasi.

³ Kesalinghubungan antara bakat dengan persekitaran yang beroperasi seperti sistem pendidikan yang membentuk individu, latihan dan insentif di tempat kerja serta norma dan budaya di tempat tinggal. Ekosistem ini merangkumi keseluruhan infrastruktur, proses dan persekitaran pembangunan bakat yang membolehkan sistem ini melahirkan dan mendidik modal insan yang serba boleh dan kreatif (Baharin, I., & Abdullah, A., 2011).

⁴ B.I.G merujuk kepada Breakthrough results, Integrity and Good values.

⁵ Program perubahan minda dalam kalangan pemimpin perniagaan bagi mentransformasi operasi perniagaan ke arah peningkatan produktiviti melalui digitalisasi.

⁶ Syarikat dipadankan dan sesi bersemuka diatur antara pemimpin industri dengan penasihat atau mentor daripada industri yang bertujuan membantu perniagaan membina semula kapasiti dan keupayaan untuk bangkit semula pascapandemik.

⁷ Program praktikal yang membolehkan peserta mempelajari internet benda (IoT) dan kecerdasan buatan (AI) seterusnya membangunkan Bukti Konsep.

Peraturan Berkualiti

Worldwide Governance Indicators (WGI)⁸ oleh Bank Dunia (2021) menunjukkan kualiti peraturan sebagai persepsi terhadap keupayaan kerajaan untuk menggubal dan melaksanakan dasar dan peraturan yang kukuh bagi membolehkan dan menggalakkan pembangunan sektor swasta. Sementara itu, Organisation for Co-operation and Development (2009) mentakrifkan kualiti peraturan sebagai keupayaan negara untuk menguruskan stok peraturan sedia ada dan aliran peraturan baharu untuk mengekalkan pertumbuhan dan memaksimumkan kebajikan. Kebanyakan negara OECD telah memperkenalkan program pengurangan beban peraturan dengan menggunakan pakai Analisis Impak Peraturan (RIA) sebagai usaha untuk menangani kerenah birokrasi yang semakin meningkat. Kualiti peraturan merupakan antara faktor luaran penting yang dapat meningkatkan kemudahan menjalankan perniagaan dan mewujudkan sokongan ekosistem perniagaan. Dalam memudahkan cara perniagaan, peraturan berkualiti akan membentuk ekosistem perniagaan yang kondusif dan berdaya saing bagi menyediakan sokongan menyeluruh kepada firma dan industri serta ekonomi supaya lebih produktif dan kompetitif.

Prestasi Malaysia dalam kualiti peraturan yang mencatat peningkatan berterusan antara 2011 hingga 2020 telah menggambarkan keberkesanan inisiatif pembaharuan peraturan kawal selia Kerajaan. Walaupun Malaysia mencatat kedudukan skor 74 persentil dalam Petunjuk Kualiti Kawal Selia pada 2020, namun masih terdapat keperluan untuk menambah baik urusan menjalankan perniagaan. Tadbir urus kawal selia yang baik penting dalam menjana keuntungan sektor swasta (Malaysian Institute of Economic Research, 2022). Sementara itu, peraturan yang membebankan boleh menyebabkan kerenah birokrasi yang berlebihan seterusnya mengakibatkan produktiviti yang perlahan (International Business Review, 2022). Peraturan negara mesti bersifat responsif dan tangkas bagi memenuhi keperluan dan kehendak semasa; telus dalam formulasi dan penyampaian; serta inklusif dan komprehensif untuk mencapai status negara berpendapatan tinggi (Naharul, M. A., 2022).

Inisiatif Memacu Malaysia ke arah Daya Saing Global

Dalam memperkukuh produktiviti Malaysia, beberapa inisiatif telah dilaksanakan dan berjaya mencatat hasil yang memberangsangkan. Inisiatif tersebut termasuk:

- Pendekatan “Silent Implies Consent” oleh beberapa agensi teknikal telah mempercepat pengeluaran Sijil Perakuan Penyiapan dan Pematuhan untuk projek pembinaan. Kaedah ini telah berjaya menyelesaikan tunggakan peraturan dan membolehkan perniagaan memulakan semula operasi dengan lebih cepat semasa perintah kawalan pergerakan.
- Penggunaan pendekatan peraturan tangkas dalam inisiatif Permit Pembinaan Ekspres (E10) yang mengurangkan kerenah birokrasi dalam proses kelulusan akan mempercepat projek pembinaan dan pengeluaran lesen untuk perniagaan beroperasi dalam jangka masa yang lebih singkat. Inisiatif ini membawa kepada penjimatan kos pematuhan, penjanaan pendapatan yang lebih cepat, mewujudkan peluang pekerjaan baharu dan menyokong ekonomi domestik.
- Dasar Negara bagi Amalan Baik Peraturan (NPGRP) diperkenalkan pada 2021 untuk meningkatkan kualiti peraturan baharu dan sedia ada supaya lebih cekap, berkesan dan telus. Dasar ini menggantikan Dasar Negara bagi Pembangunan dan Pelaksanaan Peraturan (NPDIR) (MPC, 2021) dan bertindak sebagai instrumen untuk mengesahkan proses pembangunan peraturan berkualiti dan memberi penekanan kepada penggunaan RIA untuk pembuatan

⁸ WGI terdiri daripada enam dimensi tadbir urus yang luas iaitu Suara dan Akauntabiliti, Kestabilan Politik dan Ketiadaan Keganasan, Keberkesanan Kerajaan, Kualiti Kawal Selia, Kedaulatan Undang-undang dan Kawalan Rasuah.

keputusan yang tepat (Izham, M. I. M., 2020). Dokumen ini menyediakan panduan mengenai pelaksanaan GRP bagi institusi kerajaan dalam membangunkan dasar dan peraturan. Penambahbaikan yang paling ketara dalam NPGRP melibatkan perluasan skop untuk memberi tumpuan kepada semua peraturan yang mempengaruhi ekonomi, sosial dan alam sekitar berbanding NPDIR yang hanya digunakan untuk semua peraturan berkaitan perniagaan, pelaburan dan perdagangan. Penambahbaikan lain termasuk penjelasan mengenai peranan dan tanggungjawab badan pengawasan (Jawatankuasa Perancangan Pembangunan Negara - JPPN), agensi pelaksana (MPC) dan pengawal selia; pengemaskinian dokumen panduan lama dan penerbitan panduan baharu; serta fleksibiliti dan memudahkan proses melalui fasa Penilaian Awal dan Penilaian Akhir (Izham, M. I. M., 2021). Melalui NPGRP, tadbir urus sektor awam akan diperkukuh dan pada masa yang sama membantu meningkatkan produktiviti negara menerusi penglibatan pihak berkepentingan dalam proses membuat peraturan.

- Portal Garis Panduan Pelesenan Malaysia (MyGP) merupakan platform sehenti yang dibangunkan pada 2021 bagi memudah cara penubuhan perniagaan. Platform ini membantu memastikan ketelusan dan kecekapan dalam kelulusan permohonan perniagaan dengan menyusun dan memusatkan semua garis panduan dan maklumat berkaitan pelesenan perniagaan dan permohonan permit.
- Program Malaysia Mudah (MyMudah) diperkenalkan pada 2020 sebagai strategi untuk menangani cabaran pengawalseliaan akibat pandemik COVID-19 serta platform untuk memudahkan penyelesaian pantas bagi mengurangkan impak pandemik. Majlis Tindakan Ekonomi telah memutuskan penubuhan Unit MyMUDAH di pertubuhan perniagaan, kementerian, agensi kerajaan, kerajaan negeri dan pihak berkuasa tempatan bagi memperkasakan dan memperkemas program ini melalui pendekatan keseluruhan kerajaan. Inisiatif ini akan membantu mengurangkan kos pematuhan peraturan sebanyak 25% setahun (MPC, 2020) dan memastikan peraturan yang berkualiti, komprehensif, tangkas dan responsif untuk meningkatkan produktiviti Malaysia.

Kesimpulan

Malaysia berpotensi tinggi untuk mencapai pertumbuhan produktiviti yang kukuh selaras dengan aspirasi RMKe-12 menjadi negara berpendapatan tinggi. Kerajaan telah melaksanakan beberapa inisiatif untuk mengukuhkan produktiviti Malaysia termasuk mempercepat peralihan kepada teknologi digital, melaksanakan pembangunan bakat yang berkesan, memperkukuh kerjasama awam-swasta, menerima pakai amalan peraturan kawal selia yang baik dan meningkatkan inovasi yang dapat memangkin pertumbuhan ke arah kemajuan ekonomi. Pengukuhan produktiviti Malaysia akan menyediakan asas yang teguh bagi mempercepat momentum pertumbuhan ekonomi dan meningkatkan daya saing negara pada peringkat global.

Bidang Pertumbuhan Baharu

Demi mempercepatkan transformasi menjadi negara berpendapatan tinggi, Malaysia perlu membangunkan bidang pertumbuhan baharu sebagai kelebihan perbandingannya walaupun ketika menghadapi cabaran ekonomi. Dalam hal ini, adalah penting bagi Malaysia untuk mengenal pasti bidang pertumbuhan yang akan meningkatkan daya saing negara dan menyediakan ekosistem pelaburan yang kondusif melalui penggubalan dasar pemudah cara untuk mempercepatkan pembangunan bidang pertumbuhan baharu. Bagi menyokong ekosistem tersebut, Aspirasi Pelaburan Nasional (NIA) dijangka menarik pelaburan berkualiti melalui penyediaan insentif, pemodenan industri dan penciptaan pekerjaan bergaji tinggi.

Ekonomi

Inklusiviti dan Kemampanan

Dalam usaha mencapai ekonomi yang inklusif dan mampan, Kerajaan memerlukan alat dasar yang teguh untuk memantau kemajuan inklusiviti dan kemampanan. Indeks Kemiskinan Pelbagai Dimensi (MPI) yang dibangunkan pada 2016, digunakan untuk mengukur aspek kemiskinan bukan kewangan seperti akses kepada pendidikan, penjagaan kesihatan, ketersambungan digital dan dimensi taraf hidup lain. Sebagai alat dasar yang mantap, MPI membantu usaha mencapai pembangunan inklusif dan boleh diarusperdanakan untuk memastikan kemakmuran bersama di kalangan rakyat, termasuk menangani kekurangan penyertaan Bumiputera dalam ekonomi. Aspek multi-dimensi MPI turut menyokong pengukuran kemajuan Malaysia dalam melaksanakan agenda kemampanan.

Sekuriti Makanan

Sekuriti makanan Malaysia akan mudah terjejas sekiranya pergantungan yang tinggi terhadap import berterusan terutamanya bijirin, sayur-

sayuran dan buah-buahan. Antara bahan makanan yang mencatatkan Kadar Sara Diri (SSR) kurang daripada 100% ialah keledak (75.6%), kelapa (66.6%), beras (63%), kobis (37.5%) dan cili (30.9%). Keadaan ini diburukkan lagi oleh tekanan inflasi makanan global di mana nilai import pertanian meningkat kira-kira empat kali ganda pada 2021 berbanding 2000, menyebabkan defisit yang lebih besar sebanyak RM24.9 bilion. Selain itu, kekurangan tumpuan terhadap pertanian berasaskan tanaman makanan dan tanah untuk kegunaan pertanian yang berkurangan menyumbang kepada isu sekuriti makanan dan tahap sara diri. Pada 2016, saiz tanah pertanian untuk tanaman makanan berkurang daripada 918.2 ribu hektar kepada 868.7 ribu hektar pada 2020 (DOSM, 2021)³.

Kerajaan

Tadbir Urus dan Penyampaian Perkhidmatan

Menurut laporan IMD World Competitiveness Yearbook (IMD, 2022), Malaysia berada di kedudukan ke-38 pada 2022 berbanding kedudukan ke-30 pada 2021. Sementara itu, Indeks Persepsi Rasuah yang dikeluarkan oleh Transparency International bagi mengukur persepsi tahap rasuah dalam kalangan sektor awam meletakkan Malaysia di kedudukan ke-62 pada 2021, jatuh lima anak tangga dari kedudukan ke-57 pada 2020. Memandangkan ranking antarabangsa ini menggambarkan kualiti institusi dan tadbir urus negara, Malaysia akan terus mempertingkatkan kualiti tadbir urus dalam usaha memperbaiki prestasi serta reputasi negara. Menambahbaik kecekapan, ketelusan dan penyampaian perkhidmatan menjadi fokus utama Kerajaan. Penting bagi Kerajaan menyediakan perkhidmatan yang berkualiti untuk mempercepatkan usaha pemulihan pasca pandemik dan peralihan Malaysia ke status berpendapatan tinggi sungguhpun berdepan dengan pengawasan rapi ke atas pengurusan fiskal negara demi mengekalkan kestabilan ekonomi.

³ Pengiraan MOF berdasarkan data keluasan bertanam bagi tanaman terpilih (2016 – 2020) oleh DOSM.

Pengurusan Risiko Bencana

Malaysia sering berhadapan dengan pelbagai bencana alam, namun kejadian banjir dan tanah runtuh yang berlaku pada penghujung 2021 dan awal 2022 di beberapa kawasan dalam negara telah menyedarkan Malaysia

terhadap kepentingan mempertingkatkan kesiapsiagaan berdepan sebarang bencana. Bagi mengurangkan impak bencana banjir baru-baru ini, Kerajaan telah menyalurkan bantuan segera berjumlah RM2 bilion untuk membantu rakyat yang terkesan.

RENCANA 1.4

Risiko dan Impak Iklim kepada Ekonomi

Pengenalan

Dunia kini sedang menghadapi krisis iklim yang akan memberi kesan menyeluruh kepada ekonomi global dan landasan pembangunan negara sedunia. Kesan pemanasan global dan perubahan iklim meningkatkan kebimbangan terhadap keselamatan tenaga, air dan makanan; pertumbuhan ekonomi; serta kekerapan kejadian bencana alam. Perkara ini telah menjadi tumpuan dalam agenda global sejak beberapa dekad yang lalu. Kepesatan aktiviti perindustrian dan urbanisasi telah menyebabkan peningkatan pelepasan gas rumah kaca (GHG) ke atmosfera seterusnya mengakibatkan peningkatan suhu global dan perubahan sistem iklim yang tidak pernah berlaku sebelum ini seperti dalam Rajah 1.4.1. Menurut Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) (2021), situasi ini akan terus bertambah buruk pada masa hadapan dan meningkatkan risiko kepada kebanyakan negara.

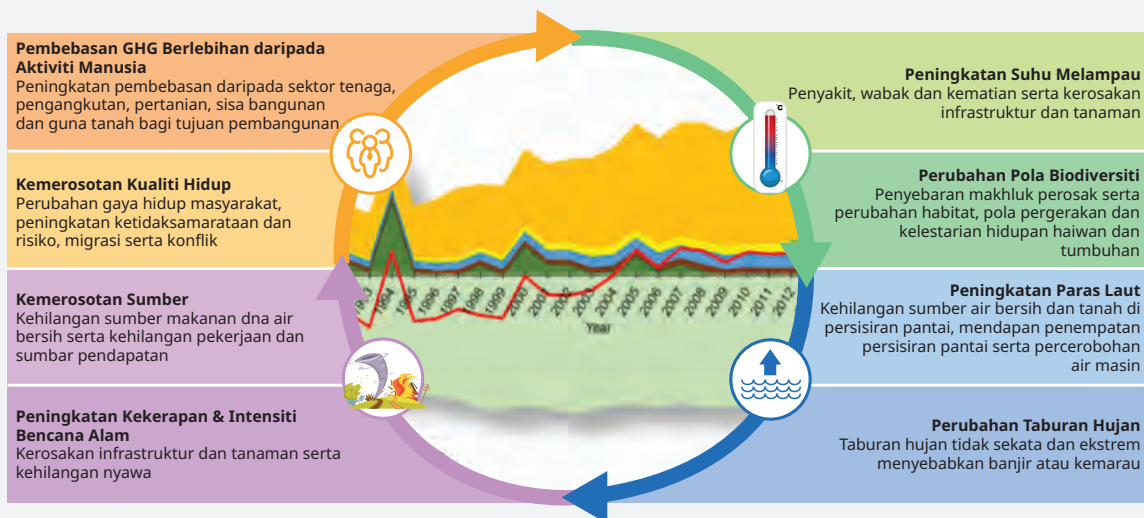
RAJAH 1.4.1. Kesan terhadap Peningkatan Pelepasan Gas Rumah Kaca

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Malaysia tidak terkecuali daripada merasai kesan pemanasan global dan perubahan iklim. Menurut laporan *Third National Communication* dan *Second Biennial Update* kepada Rangka Kerja Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu Mengenai Perubahan Iklim (UNFCCC), peningkatan purata suhu permukaan negara akan menyebabkan kenaikan paras laut serta perubahan corak taburan hujan dari segi kekerapan dan isi padu. Kesan keseluruhan perubahan iklim dijangka meruncing dan menjejaskan pelbagai sektor penting ekonomi negara. Ketiadaan intervensi berkesan akan meningkatkan risiko terhadap bekalan tenaga dan air, sekuriti makanan, pelancongan dan kesejahteraan rakyat seperti dalam Rajah 1.4.2. Pendekatan global dalam menangani krisis iklim termasuk tindakan unilateral oleh negara tertentu, jika tidak diuruskan dengan baik akan memberi kesan kepada ekonomi dan kedudukan fiskal negara.

RAJAH 1.4.2. Risiko dan Kesan Iklim Umum di Malaysia

Source: Kementerian Kewangan dan Kementerian Alam Sekitar dan Air Malaysia

Risiko dan Impak Iklim di Malaysia

Sekuriti Makanan dan Air

Sumber bekalan air negara terutamanya berpunca daripada taburan hujan yang diterima sepanjang tahun yang mengalir dari kawasan gunung dan hutan ke sungai dan tasik. Walau bagaimanapun, peningkatan suhu dan kemarau yang berpanjangan akan menyebabkan air bawah tanah, tasik dan jasad air lain mengering. Di samping itu, hujan lebat dan banjir juga akan mengakibatkan kemerosotan kualiti air. Perubahan ini akan menjejaskan kesuburan tanah dan tanaman serta produktiviti peneaian. Peningkatan suhu akan memberi tekanan kepada ternakan seterusnya menyebabkan pengurangan hasil. Keadaan ini yang diburukkan lagi dengan peningkatan paras laut akan menyebabkan kesan ketara kepada aktiviti pertanian pesisir pantai dan industri perikanan berikutan peningkatan hakisan, pencerobohan air masin, ribut dan musim tengkujuh yang tidak dijangka. Peningkatan suhu lautan akan memberi kesan kelunturan terumbu karang secara serius serta mengurangkan hasil laut tempatan dengan ketara. Faktor tersebut akan memberi kesan buruk kepada ketersediaan air bersih negara secara menyeluruh dan keupayaan pengeluaran makanan.

Sebagai negara pengimport bersih makanan, Malaysia bergantung tinggi terhadap import makanan dan pertanian. Pandemik COVID-19 dan konflik Rusia-Ukraine membuktikan bahawa negara lain berpotensi mengurangkan eksport seterusnya mengakibatkan gangguan bekalan dan kenaikan harga. Pengurangan produktiviti pertanian domestik serta gangguan import akan menjejaskan sekuriti makanan dan pendapatan eksport serta memberi risiko kepada keseluruhan ekonomi dan negara.

Bencana Alam

Perubahan suhu dan taburan hujan akan melemahkan struktur tanah, batuan dan keadaan permukaan bumi seterusnya menyumbang kepada peningkatan kekerapan dan magnitud bencana geologi seperti tanah runtuh dan aliran puing. Kekerapan banjir dan kemarau juga akan meningkat mengikut kawasan, masa dan magnitud yang berbeza seterusnya memberi kesan ekonomi dan sosial kepada masyarakat sekitar serta mengakibatkan kerugian besar kepada negara. Banjir di Kota Tinggi, Johor pada 2007 menyebabkan kerugian ekonomi, infrastruktur dan pertanian hampir RM2.4 bilion. Kejadian banjir yang melanda negara pada 2014 telah melibatkan kos Kerajaan sebanyak RM1.5 bilion manakala banjir pada Disember 2021 dengan penyaluran segera sekitar RM2 bilion serta peruntukan tambahan RM15 bilion bagi projek tebatan banjir sehingga 2030. Di samping itu, usaha perlindungan dan penambahbaikan pantai untuk mengatasi kenaikan paras laut adalah mencabar dan menelan belanja yang tinggi. Justeru, pengurusan banjir, kenaikan paras laut dan bencana lain yang berkaitan akan meningkatkan beban fiskal Kerajaan.

Pelancongan

Kawasan pantai dan landskap semula jadi negara adalah destinasi pelancongan yang kerap dilawati. Walau bagaimanapun, ekosistem tanah lembap seperti rawang garam, paya bakau, padang rumput laut dan terumbu karang akan berubah sekiranya berlaku peningkatan suhu dan paras laut serta perubahan iklim. Perubahan tersebut akan memberi kesan kepada mata pencarian penduduk tempatan serta industri pelancongan. Infrastruktur pelancongan berhadapan risiko ditenggelami air berikutan peningkatan paras laut. Daya tarikan negara turut terjejas disebabkan oleh peningkatan kekerapan banjir, tanah runtuh, catuan air dan pelunturan karang. Sebagaimana yang berlaku semasa pandemik COVID-19 baru-baru ini, pengurangan aktiviti pelancongan akan memberi kesan kepada industri berkaitan pelancongan dan menjejaskan kehidupan masyarakat.

Keselamatan Sosial

Peningkatan haba dan kekerapan cuaca melampau juga akan menyaksikan penyebaran wabak dan penyakit bawaan air. Iklim yang lebih panas akan memburukkan lagi penularan penyakit tropika seperti malaria dan denggi. Keadaan yang lebih kering dan gelombang haba akan meningkatkan kejadian kebakaran liar sehingga mencetuskan jerebu yang membawa kepada pertambahan kes penyakit berkaitan pernafasan. Impak kesihatan tersebut akan menambah tekanan kepada sistem kesihatan negara dan menjejaskan produktiviti secara keseluruhan.

Perubahan iklim akan menyebabkan lebih ramai penduduk kehilangan tempat tinggal dan terpaksa berhijrah. Konflik berkaitan kekurangan sumber, kebuluran akibat kemarau dan banjir serta peningkatan kejadian cuaca melampau boleh meningkatkan ketegangan geopolitik dan pelarian iklim (IPCC, 2022a). Kesan perubahan iklim di samping kemajuan teknologi dan pendidikan serta peningkatan populasi berpotensi menyebabkan lebih banyak penghijrahan penduduk ke bandar seterusnya memberi tekanan kepada keseluruhan sumber dalam negara.

Tenaga

Malaysia amat bergantung kepada ketersediaan tenaga dengan harga berpatutan bagi tujuan penggunaan dan pembangunan. Tenaga ini digunakan untuk penjanaan elektrik bagi industri, teknologi dan kediaman selain digunakan juga sebagai bahan api untuk kenderaan dan mesin. Bagi membolehkan rakyat mendapat bekalan tenaga tersebut, Kerajaan memperuntukkan sejumlah besar subsidi tahunan bagi sumber tenaga di peringkat hiliran seperti petrol dan diesel. Walau bagaimanapun, subsidi pukal adalah tidak mampan dan memberi tekanan kepada ruang fiskal negara. Melangkah ke hadapan, penggunaan bahan api fosil akan memberi risiko yang tinggi kepada pembangunan mampan kerana bahan ini mencemarkan alam, terhad serta terdedah kepada ketidaktentuan pasaran dan situasi geopolitik.

Ekonomi

Seiring dengan langkah global ke arah penyahkarbonan, pelepasan GHG yang umumnya dikenali sebagai karbon akan mempengaruhi kebolehpasaran perniagaan dan telah menjadi sumber komoditi baharu yang boleh didagangkan. Pada masa kini, permintaan pengguna untuk produk dan perkhidmatan rendah karbon semakin mendapat perhatian. Ekonomi iklim menjadi semakin mencabar berbanding sebelum ini kerana kenaikan harga tenaga dan sumber asas telah meningkatkan kos operasi dan pengeluaran seterusnya memberi kesan kepada margin keuntungan. Memandangkan kebanyakan perniagaan dan ekonomi di seluruh dunia mula menumpu kepada produk dan perkhidmatan hijau, mesra iklim, rendah karbon dan mampan, maka lebih banyak syarikat patuh ESG¹ telah mula beralih daripada norma sebelum ini dan menambah baik operasi perniagaan.

Di peringkat antarabangsa, dasar penetapan harga karbon telah mula diguna pakai oleh negara maju dan membangun untuk menyokong agenda perubahan iklim. Kesatuan Eropah (EU) telah menetapkan peraturan *Carbon Border Adjustment Mechanism* (CBAM) dengan sasaran untuk mengenakan duti ad-valorem ke atas import produk berintensif karbon bagi industri tertentu. Peraturan dan syarat yang lebih ketat ke atas produk yang dikenakan oleh ekonomi tertentu seperti EU akan memberi kesan terhadap rantai bekalan di peringkat tempatan dan antarabangsa. Pelepasan GHG di semua peringkat rantai bekalan akan diteliti oleh EU dan produk eksport yang gagal menepati syarat ditetapkan akan dikenakan cukai tambahan atau berkemungkinan dilarang memasuki pasaran EU. Pelaksanaan CBAM akan memberi kesan kepada daya saing perdagangan dalam kalangan rakan dagang EU termasuk Malaysia. Sementara itu, beberapa negara lain sedang dalam usaha meneliti mekanisme yang sama untuk melindungi industri dan ekonomi domestik dalam usaha mengurangkan pelepasan GHG.

Berdasarkan perkembangan ini, penggunaan mekanisme pasaran dijangka akan meningkat di mana penelitian yang serius akan dilaksanakan terhadap parameter iklim utama setiap negara dan kesannya terhadap masyarakat, kehidupan dan ekonomi. Selain itu, organisasi antarabangsa seperti Kumpulan Bank Dunia (WBG) dan Bank Pembangunan Asia (ADB) menerbitkan profil negara mengikut risiko iklim yang melaporkan ketersediaan negara dalam menghadapi krisis perubahan iklim bagi rujukan pelabur dan perniagaan.

Usaha Semasa dan Melangkah ke Hadapan

Kerajaan sedar bahawa tanpa perancangan dan persediaan yang rapi, pemanasan global dan perubahan iklim akan memberi tekanan kepada kedudukan ekonomi dan sosial negara dalam jangka masa panjang. Oleh itu, Dasar Perubahan Iklim Negara serta dasar dan langkah berkaitan telah digubal sebagai panduan untuk negara mengharungi cabaran akan datang seperti dalam Rajah 1.4.3. Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12) yang berpandukan tonggak kemampuan iaitu ekonomi, sosial dan alam sekitar telah menyasarkan pelepasan GHG sifar bersih seawal 2050.

¹ ESG merupakan sistem untuk mengukur kemampuan syarikat atau pelaburan dalam tiga kategori khusus iaitu Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus.

RAJAH 1.4.3. Beberapa Inisiatif dan Dasar Berkaitan Iklim Malaysia

Dasar Perubahan Iklim Negara Dasar dan Pelan Tindakan Tenaga Boleh Diperbaharui Kebangsaan		Tarif Galakan (FIT)		Perolehan Hijau Kerajaan (GGP)		Tabung Amanah Konservasi Sumber Asli Nasional (NCTF)		Pelan Tindakan Kecekapan Tenaga Negara (NEEAP) Strategi REDD Plus Kebangsaan		Pemindahan Fiskal Ekologi (EFT)	Rancangan Malaysia (RMKe12) (2021-2025) Agenda Transformasi Sektor Air 2040	Dasar Tenaga Negara (2021-2040) Pasaran Karbon Sukarela (VCM) Rangka Kerja Kewangan Bersepadu (BNFP)
2019	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2021	2022
	Skim Pembiayaan Teknologi Hijau (GTFS)		Dasar Sumber Atr Negara (DSAN) Pengecualian Cukai Bagi Kenderaan Cekap Tenaga		FTSE Good Bursa Saham Malaysia Index		Pemeteran Tenaga Bersih (NEM) Solar Berskala Besar (LSS)		Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI)		Taksonomi Berasaskan Prinsip dan Perubahan Iklim (CCPT) Sukuk Kelestarian	Long-term Low Emission Development Strategies (LT-LEDS) Pengecualian Cukai Bagi Kenderaan Elektrik

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Justeru, Malaysia akan membangunkan *Long Term Low Emission Development Strategy* (LT-LEDS) yang menggariskan strategi dan tindakan bagi pengurangan GHG terutamanya bagi sektor ekonomi utama. Dokumen LT-LEDS akan menyediakan asas dan menetapkan hala tuju serta sasaran bagi mencapai aspirasi pelepasan sifar bersih.

Tenaga

Sumber tenaga boleh baharu seperti angin dan solar akan melepaskan GHG secara minimum atau sifar, tersedia dan biasanya lebih murah berbanding arang batu, minyak atau gas (IPCC, 2022b). Dasar dan Pelan Tindakan Tenaga Boleh Diperbaharui Kebangsaan dilancarkan pada 2009 untuk menerajui pelaksanaan tenaga boleh baharu di Malaysia. Usaha ini diperkukuh dengan pelancaran Dasar Tenaga Negara 2021 – 2040 pada 2022 bertujuan memenuhi permintaan tenaga negara yang semakin meningkat di samping memastikan ekonomi yang lebih bersih dan berdaya tahan bagi mencapai matlamat sifar bersih. Tenaga hidro kini merupakan penyumbang terbesar dalam kalangan tenaga boleh baharu negara. Walau bagaimanapun, tenaga hidro berskala besar boleh terjejas sekiranya sungai mengering serta berlaku peningkatan kelodak dan mendapan. Oleh itu, perubahan corak iklim dan cuaca perlu diambil kira semasa merancang penggunaan tenaga hidro bagi memastikan keberkesanan dan kejayaan projek seperti Stesen Janakuasa Hidroelektrik Bakun serta loji janakuasa hidro yang lain.

Sebaliknya, tenaga solar berpotensi menyumbang lebih banyak kepada komposisi sumber tenaga negara. Penyertaan syarikat tempatan perlu dipertingkat memandangkan Malaysia antara pembekal utama panel solar fotovoltan dunia. Pengenalan sistem Pemeteran Tenaga Bersih (NEM) membolehkan lebih tenaga yang dihasilkan daripada panel solar pada bangunan persendirian atau komersial dijual semula kepada grid berdasarkan sistem Tarif Galakan (FIT) dan Solar Berskala Besar (LSS) seterusnya mewujudkan ekosistem pasaran ekonomi baharu.

Industri pengurusan sisa yang mampan boleh menawarkan aliran hasil yang dinamik dan menguntungkan kepada ekonomi. Selain itu, industri ini juga berpotensi menjadi sumber tenaga alternatif melalui penggunaan biojisim dan biogas. Bagi tujuan ini, Malaysia mengeksport beberapa produk sisa ke negara lain contohnya minyak masak terpakai yang dieksport ke Singapura untuk

diproses menjadi bahan api pesawat. Manakala efluen kilang minyak sawit (POME) dieksport ke Jepun bagi penghasilan tenaga biojisim. Kemajuan dalam industri pengurusan sisa termasuk kitar semula, penggunaan semula, penjanaaan biobahan api serta galakan ke arah ekonomi kitaran² dan ekonomi sisa-kepada-kekayaan³ akan membuka peluang baharu penjanaaan pendapatan kepada perniagaan tempatan dan pewujudan pekerjaan baharu. Melangkah ke hadapan, Kerajaan melalui agensi berkaitan dengan dibantu oleh institusi penyelidikan awam dan swasta sedang mengkaji sumber tenaga alternatif lain yang berpotensi seperti angin, haba dan ombak.

Penjimatan penggunaan tenaga melalui langkah kecekapan tenaga⁴ merupakan antara pilihan dengan kos paling efektif yang dilaksanakan Kerajaan dalam menangani kesan ke atas ekonomi berikutan kenaikan harga bahan api. Pelan Tindakan Kecekapan Tenaga Negara (NEEAP) menggariskan strategi untuk menggalakkan penggunaan elektrik yang cekap dan produk cekap tenaga dalam kalangan industri dan pengguna. Sementara itu, inisiatif Perolehan Hijau Kerajaan (GGP) menggalakkan penggunaan produk cekap tenaga serta produk dan perkhidmatan hijau lain di premis kerajaan sejak 2013. Pada 2021, GGP dianggar bernilai RM616.8 juta melibatkan 27 kementerian.

Mobiliti

Sebagai sebahagian daripada penggunaan tenaga untuk industri dan awam, mobiliti merupakan kategori utama lain yang perlu ditambah baik terutamanya melalui teknologi pengangkutan yang lebih bersih. Penggunaan kenderaan cekap tenaga (EEV) dan kenderaan tenaga alternatif (AEV) menyediakan penyelesaian untuk mobiliti yang lebih mampan dalam menghadapi kenaikan harga bahan api. Kerajaan memberi pengecualian cukai khas untuk pembelian EEV pada 2012 yang merangkumi kenderaan hibrid (HV) dan kenderaan elektrik (EV). Pasaran EEV berkembang pesat sejak dekad yang lalu berikutan lebih banyak pengilang kereta mula mengeluarkan pilihan HV. Di samping itu, Kerajaan telah memberikan pengecualian cukai khas ke atas EV berkuasa bateri sepenuhnya untuk menggalakkan penggunaan dalam kalangan pengguna. Melangkah ke hadapan, Kerajaan akan mengukuhkan ekosistem EV serta mengkaji potensi industri AEV termasuk kenderaan berkuasa hidrogen.

Air

Dasar Sumber Air Negara (DSAN) telah dilancarkan pada 2012 untuk memastikan pengurusan sumber air yang lebih mampan dan bersepadu termasuk penggunaan sumber air bawah tanah serta pemeliharaan dan pengurusan kawasan tadahan air dan lembangan sungai. Agenda Transformasi Sektor Air 2040 turut diberi penekanan dalam RMKe-12 bagi memacu pembangunan sektor ini untuk memastikan jaminan dan kemampunan sumber air serta kepentingannya kepada pertumbuhan ekonomi negara. Program pendidikan dan kesedaran khusus untuk orang awam akan terus dipertingkatkan bagi menggalakkan amalan penggunaan air secara berhemat. Melangkah ke hadapan, sektor air akan dibangunkan sebagai enjin pertumbuhan yang dinamik di samping memastikan bekalan air negara terjamin. Matlamat ini akan dicapai melalui pemeraksanaan rakyat sebagai pemacu transformasi sektor air, pengukuhan tadbir urus, peningkatan pembuatan keputusan berdasarkan data serta pembangunan infrastruktur yang mampan dan kos efektif.

² Perhimpunan Alam Sekitar Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu 2019 mentakrifkan ekonomi kitaran sebagai model di mana produk dan bahan direka sedemikian rupa sehingga dapat digunakan semula, dikilang semula, dikitar semula atau dipulihkan dan dengan itu dikekalkan dalam ekonomi selama mungkin.

³ Waste-To-Wealth, ke arah Sisa Sifar Mampan dalam Ekonomi Kitaran: Gambaran Keseluruhan (2019) mentakrifkan memindahkan sisa dari platform utiliti yang habis ke tahap yang bernilai dan diinginkan.

⁴ Antara inisiatif utama ialah Promosi Peralatan Bertaraf 5 Bintang, Standard Prestasi Tenaga Minimum (MEPS), Reka Bentuk Bangunan Cekap Tenaga dan Promosi Penjanaaan Bersama.

Makanan

Kerajaan akan meningkatkan usaha dalam memajukan ekosistem pertanian yang lebih berdaya tahan bagi menangani isu sekuriti makanan. Sistem pengairan dan infrastruktur yang lengkap akan disediakan untuk membekalkan air yang mencukupi kepada ladang dan kawasan tanaman pada setiap masa termasuk semasa kemarau. Varieti tanaman terpilih dan diubah suai yang mampu menghadapi keadaan kemarau dan kekurangan bekalan air juga diperkenalkan untuk memastikan hasil yang produktif. Teknologi berdaya tahan iklim yang efektif dan amalan pertanian mampan akan terus diguna pakai bagi meningkatkan hasil tanaman dan produktiviti seterusnya mengurangkan kebergantungan kepada import makanan. Selain program yang dirancang di daratan, usaha memulihara ekosistem pantai sebagai tempat pembiakan dan sumber makanan hidupan marin akan dipertingkatkan bagi memastikan kelestarian ekonomi biru.⁵ Secara keseluruhan, pembangunan infrastruktur, penglibatan pihak berkepentingan dan pembangunan kapasiti yang teratur untuk industri penting bagi memastikan kemampanan dan daya tahan sektor pertanian.

Pelancongan dan Alam Sekitar

Pelaksanaan pengurusan hutan lestari secara berkesan melalui program pemeliharaan dan pemuliharaan bagi biodiversiti, penyerap karbon dan aset semula jadi di daratan dan di dalam air penting untuk menjamin kelangsungan hidup masyarakat tempatan dan industri pelancongan. Usaha menggalakkan industri ekopelancongan dan pelancongan berasaskan alam semula jadi juga akan dipergiat bagi mengurangkan impak negatif ke atas warisan semula jadi negara. Dalam hal ini, usaha untuk menyokong biodiversiti serta pemuliharaan dan pengurusan ekosistem akan diperkukuh antaranya melalui mekanisme REDD Plus,⁶ Tabung Amanah Konservasi Sumber Asli Nasional (NCTF) dan Pemindahan Fiskal Ekologi (EFT).

Masyarakat dan Pembangunan

Malaysia akan terus meningkatkan kesediaan dan keupayaan adaptasi negara bagi mengurangkan kesan perubahan iklim untuk melindungi rakyat serta memastikan pertumbuhan ekonomi yang berterusan. Kerajaan akan terus memastikan bekalan makanan dan air mencukupi bagi memenuhi peningkatan permintaan negara. Di samping itu, pengurusan sumber yang baik dan pengagihan saksama akan ditingkatkan demi kesejahteraan dan pertumbuhan ekonomi yang mampan. Langkah bagi mengurangkan dan mencegah bencana berkaitan perubahan iklim akan diperkukuh serta pemuliharaan ekosistem semula jadi akan ditingkatkan. Selain itu, perancangan bandar yang berkesan dengan menggabungkan aspek adaptasi dan mitigasi perubahan iklim yang teratur akan dilaksanakan. Ini akan memastikan perbandaran yang berdaya tahan dan mesra iklim dengan menggunakan teknologi rendah karbon, landskap yang lebih hijau serta jaringan hubungan yang lebih baik.

Ekonomi

Selaras dengan trend penyahkarbonan global, Kerajaan akan melaksanakan langkah yang sesuai untuk mengukuhkan pembangunan ekonomi negara. Malaysia sedang mengkaji kebolehlaksanaan mekanisme penetapan harga karbon bagi menggalakkan industri menghasilkan produk yang berdaya saing di pasaran antarabangsa. Kerajaan akan menilai mekanisme bersesuaian untuk meningkatkan penyertaan industri dalam perdagangan karbon domestik. Pelaksanaan Pasaran Karbon Sukarela (VCM) menjelang akhir 2022 oleh Bursa Malaysia akan menggunakan standard Verra untuk mengesahkan kredit karbon yang didagangkan dalam platform. Kredit yang ditawarkan

⁵ Bank Dunia mentakrifkan ekonomi biru sebagai penggunaan mampan sumber lautan untuk pertumbuhan ekonomi, mata pencarian yang lebih baik, dan pekerjaan sambil memelihara kesihatan ekosistem lautan.

⁶ REDD Plus - Mengurangkan Pelepasan GHG daripada Penebangan Hutan dan Degradasi Hutan.

adalah berkualiti tinggi bagi memacu pelaburan berskala besar ke arah aktiviti berimpak tinggi. Usaha negara untuk beralih ke arah sifar bersih karbon akan mewujudkan sektor ekonomi baharu. Kemunculan teknologi, perniagaan dan industri yang mesra iklim atau rendah karbon akan memperkukuh ekonomi melalui kepelbagaian pasaran, pewujudan pekerjaan dan penjana hasil.

Usaha tersebut akan disokong oleh inisiatif kukuh daripada sektor kewangan. Bilangan dana Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI) yang diluluskan telah meningkat daripada dua dana ketika pertama kali dilancarkan pada 2018 kepada 56 dana sehingga Jun 2022. Indeks FTSE4Good Bursa Malaysia yang bermula pada 2014 mengiktiraf syarikat senaraian awam (PLC) dengan amalan baik dan bilangan konstituen telah meningkat lebih tiga kali ganda sejak penubuhannya. Prinsip Tadbir Urus Baik (PGG) untuk syarikat pelaburan berkaitan kerajaan (GLIC) akan menggalakkan tadbir urus yang baik dan agenda ESG dalam GLIC manakala Taksonomi Berasaskan Prinsip dan Perubahan Iklim (CCPT) akan menyokong peralihan perniagaan kepada amalan rendah karbon.

Dari aspek Kewangan Islam, Malaysia telah mempelopori sukuk hijau dan sukuk impak sosial melalui rangka kerja Sukuk SRI Suruhanjaya Sekuriti dan terus menerajui pasaran sukuk yang mewakili hampir 45% daripada sukuk terkumpul global. Penerbitan Sukuk Kelestarian Berdaulat dalam denominasi US Dollar pada April 2021 merupakan satu kejayaan kepada negara. Lanjutan itu, Malaysia telah kemudiannya menerbitkan sukuk domestik dalam denominasi Ringgit Malaysia sebanyak RM4.5 bilion pada 2022. Hasil penerbitan sukuk tersebut akan disalurkan kepada program dan projek mampan dan kelestarian seperti yang disenaraikan dalam Rangka Kerja Sukuk SDG Kerajaan Malaysia. Skim Pembiayaan Teknologi Hijau (GTFS) yang diperkenalkan pada 2010 bertujuan menggalakkan syarikat dan usahawan tempatan mengambil bahagian dalam projek berasaskan teknologi hijau telah menerima peruntukan sebanyak RM2 bilion di bawah Bajet 2022. Peruntukan ini akan menyokong penerbitan Sukuk SRI dan bon hijau serta dibuka untuk permohonan sehingga 31 Disember 2022.

Melangkah ke hadapan, Kerajaan akan menyediakan rangka kerja institusi dan kawal selia secara berperingkat untuk menyediakan ekosistem yang kondusif bagi menggalakkan pelaksanaan tindakan iklim oleh semua pihak berkepentingan di negara ini. Pembangunan Rangka Kerja Pembiayaan Nasional Bersepadu (INFF) dan Pelan Hala Tuju Kewangan Mampan akan membantu Kerajaan dalam memahami landskap pembiayaan semasa dan mengenal pasti jurang pembiayaan sedia ada dan akan datang ke arah memastikan kewangan yang mencukupi bagi mencapai aspirasi sifar bersih.

Kesimpulan

Pemanasan global dan perubahan iklim akan memberi kesan menyeluruh kepada hala tuju pembangunan Malaysia, pertumbuhan ekonomi dan kesejahteraan rakyat. Kebanyakan isu yang dihadapi akibat perubahan iklim tiada penyelesaian mudah kerana merentasi bidang tadbir urus, sains, teknologi, ekonomi dan komunikasi. Penyelesaian tersebut memerlukan anjakan paradigma dalam tingkah laku individu serta operasi perniagaan dan kerajaan. Risiko iklim akan ditangani oleh Kerajaan melalui pendekatan menyeluruh dengan penglibatan dan kerjasama agensi, institusi, perniagaan dan komuniti. Implikasi ekonomi dan kewangan dalam menghadapi kesan pemanasan global dan perubahan iklim akan diperhalusi yang meliputi risiko dan peluang jangka masa pendek, sederhana dan panjang. Usaha ini akan membolehkan penggubalan dasar dan langkah tindak balas yang bersesuaian serta berkesan demi memastikan kemampan ekonomi dan daya tahan negara.

Kesihatan Awam

Sistem penjagaan kesihatan di Malaysia telah menunjukkan pencapaian yang baik dalam menyediakan perkhidmatan kesihatan berkualiti terutamanya semasa tempoh pandemik. Namun begitu, masih terdapat keperluan bagi menangani beberapa isu seperti kekurangan pekerja teknikal dan kesihatan termasuk pakar perubatan, masa menunggu yang lama, kemudahan peralatan canggih yang tidak mencukupi dan kelemahan integrasi pangkalan data kesihatan dalam kalangan institusi kesihatan awam. Penambahbaikan dari segi kebolehcapaian perkhidmatan di kawasan pedalaman juga perlu dilaksanakan terutamanya di Sabah dan Sarawak.

Inisiatif Strategik – Bajet 2023

Dalam mendepani persekitaran global yang mencabar ketika negara berada dalam fasa pemulihan, Kerajaan akan terus menyediakan sokongan yang relevan kepada rakyat dan perniagaan. Sehubungan itu, Bajet 2023 memberi penekanan kepada memperkukuh momentum pemulihan, membina daya tahan ekonomi dan memacu pembaharuan yang komprehensif.

Memperkukuh Momentum Pemulihan

Pendekatan holistik akan diguna pakai bagi memperkukuh momentum pemulihan dalam meningkatkan kesejahteraan rakyat pascapandemik COVID-19. Berikutan kos sara hidup yang semakin meningkat dan kesan krisis, Kerajaan akan meneruskan langkah bagi mengurangkan risiko yang dihadapi oleh golongan berpendapatan rendah sekiranya berlaku krisis ekonomi dan bencana alam. Justeru, sistem perlindungan sosial akan diperkukuh bagi memperluas liputan untuk rakyat dalam mendepani pelbagai kelemahan. Bagi mencapai pertumbuhan yang inklusif

dan mampan, Kerajaan akan melaksanakan pembangunan dan menyediakan perkhidmatan untuk mengurangkan jurang antara wilayah dan jurang antara masyarakat.

Bajet 2023 akan mengetengahkan strategi dan program yang memberi tumpuan kepada kehidupan masyarakat yang lebih baik, selamat dan inklusif. Oleh itu, Kerajaan berhasrat untuk memastikan rakyat mempunyai akses kepada peluang pekerjaan dan perniagaan bagi meningkatkan pendapatan mereka. Keutamaan akan terus diberikan kepada pelaburan yang menjana peluang pekerjaan dan perniagaan berkualiti di samping menyumbang ke arah industri yang lebih berdaya tahan, kompetitif dan kalis masa hadapan selaras dengan 4IR dan agenda pendigitalan.

Langkah akan diperkenalkan untuk menggalakkan lebih ramai rakyat menyertai pasaran buruh terutamanya dalam kalangan wanita dan generasi muda melalui program pekerjaan dan keusahawanan. Strategi untuk mempercepat penggunaan automasi dan aktiviti pengeluaran bernilai tambah tinggi dalam industri akan turut ditingkatkan bagi merangsang permintaan yang lebih tinggi terhadap pekerja mahir. Selain itu, Kerajaan akan menggalakkan petani dan agropreneur menggunakan teknologi bagi meningkatkan produktiviti pertanian. Pada masa yang sama, masyarakat terutamanya golongan belia akan digalakkan untuk mengambil bahagian dalam aktiviti pertanian bandar dan pertanian moden.

Memandangkan peningkatan kualiti hidup adalah penting, Kerajaan berhasrat untuk memenuhi keperluan perumahan rakyat dengan mudah cara kemudahan pembiayaan termasuk sektor informal. Bajet 2023 turut menumpukan peningkatan akses terhadap penjagaan kesihatan berkualiti di seluruh negara termasuk memberi fokus kepada pencegahan dan saringan kesihatan. Kerajaan juga akan memperkukuh pelaburan dalam bidang keselamatan dan pendidikan serta memperluas akses infrastruktur asas di seluruh negara.

Ke arah mencapai matlamat inklusiviti di seluruh negara, tumpuan akan diberikan kepada langkah untuk menaik taraf dan memperluas kemudahan pendidikan, penjagaan kesihatan, pengangkutan dan hubungan komunikasi. Usaha berkenaan akan merapatkan jurang pembangunan antara bandar dengan luar bandar, seterusnya memenuhi keperluan rakyat secara holistik. Bagi mempertingkatkan kualiti penjagaan kesihatan, Kerajaan akan menambah bilangan profesional penjagaan kesihatan dan menyediakan persekitaran yang kondusif di fasiliti kesihatan awam.

Kerajaan terus komited dalam mempromosikan program berteraskan rakyat bagi membolehkan rakyat mendapat manfaat daripada pertumbuhan dan kemakmuran negara. Bajet 2023 akan memberi perhatian kepada pembangunan infrastruktur dengan tumpuan khusus kepada meningkatkan kesalinghubungan pengangkutan dan internet. Sementara itu, agenda Bumiputera akan terus diberi tumpuan untuk memperkasakan orang Melayu, Orang Asli serta anak negeri Sabah dan Sarawak untuk terlibat secara aktif dalam aktiviti ekonomi selaras dengan pelan hala tuju Tindakan Pembangunan Bumiputera 2030. Bagi memperkasakan golongan minoriti dan kumpulan rentan tertentu serta Orang Asli untuk mengambil bahagian secara lebih aktif dalam masyarakat, Bajet ini akan terus membina kerjasama antara NGO dan agensi kerajaan. Penekanan khusus juga akan diberikan kepada kanak-kanak berkeperluan khas, warga emas dan orang kelainan upaya untuk mendapatkan penjagaan khusus serta peluang pendidikan.

Membina Daya Tahan Ekonomi

Perniagaan dari semua saiz terjejas secara langsung disebabkan oleh pandemik COVID-19, memaksa banyak daripada mereka untuk menghentikan operasi buat sementara waktu atau selama-lamanya.

Dengan pembukaan semula ekonomi sepenuhnya, Kerajaan komited untuk memberi tumpuan kepada strategi bagi memulihkan perniagaan dan ketahanan ekonomi termasuk memastikan akses kepada pembiayaan, memacu pelaburan strategik dan memulihkan sektor yang disasarkan. Usaha ini perlu dalam menyediakan persekitaran yang kondusif untuk perniagaan seterusnya meningkatkan daya saing negara. Menyedari sumbangan besar PMKS kepada ekonomi dan pekerjaan, usaha akan diambil bagi memperluas akses kepada pembiayaan perniagaan serta mengutamakan dan menggalakkan pelaburan langsung domestik.

Kerajaan komited untuk mempercepat pewujudan syarikat startup tempatan yang berpotensi tinggi dan firma inovatif yang akan meningkatkan permintaan terhadap pekerja mahir dan pekerja dengan pelbagai kemahiran bagi memacu Malaysia ke arah negara berpendapatan tinggi dan inklusif. Usaha bersepadu akan dilaksanakan untuk meningkatkan pengetahuan, keupayaan digital serta amalan pengurusan dalam kalangan kumpulan berbakat. Di samping itu, langkah khusus untuk memupuk hubungan antara PMKS dengan komuniti inovator termasuk MNC dan ahli akademik akan diutamakan untuk menggalakkan dan memberi insentif kepada penerimgunaan proses inovatif. Inisiatif untuk menggalakkan PMKS mengamalkan ESG dan membuat lebih banyak pelaburan hijau juga akan dilaksanakan. Sehubungan itu, Kerajaan akan memberi tumpuan kepada pengukuhan penyelarasan program merentasi kementerian bagi memastikan pelaksanaan pelbagai inisiatif berjalan lancar.

Enam bidang pertumbuhan baharu utama telah dikenal pasti untuk mempercepat transformasi Malaysia menjadi sebuah negara berpendapatan tinggi. Bidang ini yang terkandung dalam Industry4WRD, RMKe-12 dan NIA termasuk E&E termaju, aeroangkasa, industri biojisim, kimia dan produk kimia, farmaseutikal serta ekonomi digital. Kerajaan akan memberikan tumpuan

kepada mempromosikan produk, menambah baik proses, mewujudkan pekerjaan berpendapatan tinggi dan mempergiat R&D&C&I yang disokong oleh ekonomi digital di Malaysia.

Usaha untuk memodenkan lagi sektor pertanian juga masih diteruskan. Dalam hubungan ini, industri agro makanan akan disokong menerusi peningkatan produktiviti melalui pelaksanaan amalan terbaik, teknologi moden dan pertanian pintar. Selain itu, Kerajaan akan terus menambahbaik rantai bekalan berkaitan makanan dalam menggalakkan kestabilan harga. Bajet 2023 juga akan menggalakkan lebih banyak pengeluaran makanan tempatan dan mengurangkan pergantungan kepada pengimportan makanan untuk memenuhi keperluan tahap sara diri (SSL).

Penerimaan logo halal Malaysia pada peringkat global akan dimanfaatkan sebagai alat pemasaran untuk mempromosikan produk Malaysia. Pelbagai inisiatif boleh diambil untuk meningkatkan daya saing industri halal Malaysia pada peringkat antarabangsa. Ini termasuk meningkatkan pemasaran dan promosi; menggalakkan aktiviti R&D; menambah baik kualiti produk Malaysia mengikut piawaian global; menarik lebih ramai bakat ke dalam industri; dan memperkemas fungsi agensi Kerajaan. Pada masa hadapan, produk dan perkhidmatan baharu dalam industri halal Malaysia perlu dipelbagaikan.

Sokongan Kerajaan terhadap pemulihan menyeluruh industri pelancongan penting memandangkan terimaan pelancongan merupakan satu daripada sumber utama pendapatan pertukaran asing negara. Justeru, Kerajaan akan memastikan momentum pertumbuhan industri ini terus disokong melalui penumpuan kepada pelancongan bernilai tinggi, pengukuhan produk kebudayaan dan kemudahan pelancongan yang berkaitan. Pelaksanaan inisiatif yang digariskan di bawah Kerangka Pemulihan Pelancongan 2.0 akan dipercepat.

Memacu Pembaharuan yang Komprehensif

Pembangunan sosioekonomi yang mampan dapat dicapai dengan merencanakan pertumbuhan ekonomi hijau bagi mengukuhkan daya tahan negara terhadap kesan perubahan iklim dan langkah global ke arah penyahkarbonan. Bajet 2023 akan memberi lebih penekanan untuk meningkatkan pelaburan hijau bagi pembangunan persekitaran bandar rendah karbon, berdaya tahan dan sihat di samping meminimumkan kemusnahan alam sekitar.

Tumpuan lebih besar akan diberikan kepada peningkatan perlindungan dan kesejahteraan masyarakat serta pengurusan sumber semula jadi yang teratur dan pemeliharaan alam sekitar yang berterusan untuk memastikan kelangsungan sumber asas. Ini dapat direalisasi melalui pendekatan seluruh negara dalam memastikan negara terus membangun dan mencapai pertumbuhan ekonomi yang memberangsangkan tanpa mengabaikan sesiapa. Rangka kerja dan ekosistem yang berkaitan akan diperkukuh manakala penglibatan dan promosi berterusan dalam kalangan pihak berkepentingan akan terus ditambah baik bagi meningkatkan kesediaan negara dalam mencapai pertumbuhan hijau dan pembangunan mampan.

Bajet 2023 juga akan memberi fokus kepada strategi, program dan aktiviti dalam pengurusan risiko bencana pada masa hadapan. Ini bertujuan meningkatkan kesedaran; memperkukuh langkah tindak balas awal; meningkatkan penyelarasan dan libat urus dengan semua pihak berkepentingan; serta memperkukuh penguatkuasaan terhadap perlindungan alam sekitar. Di samping itu, langkah akan diambil untuk membangunkan sistem amaran awal dan tindak balas bersepadu serta pelaksanaan projek tebatan banjir di kawasan berisiko tinggi.

Demi memastikan jentera kerajaan yang cekap, keutamaan akan diberikan kepada usaha mentransformasikan penyampaian perkhidmatan awam melalui penggunaan dan pemantapan teknologi digital. Di samping itu, inisiatif untuk meningkatkan kerjasama, penyelarasan dan perkongsian data di pelbagai peringkat kerajaan akan dilaksanakan melalui penyelarasan peraturan pentadbiran, prosedur dan sistem. Selain itu, penekanan akan diberikan kepada pelaksanaan program dan projek yang cekap dan berkesan dengan nilai terbaik untuk wang tanpa menjejaskan kualiti penyampaian perkhidmatan awam. Kerajaan akan menggunakan pendekatan seluruh negara dalam menjalin kerjasama yang lebih erat dengan perniagaan dan masyarakat untuk menjadi lebih berdaya saing di samping memastikan kemampuan pertumbuhan ekonomi.

Kesimpulan

Ekonomi Malaysia berkembang sebanyak 6.9% pada separuh pertama 2022. Berdasarkan momentum pertumbuhan ekonomi domestik yang memberangsangkan, pengembangan sektor luaran yang mantap dan peningkatan berterusan dalam pasaran buruh, ekonomi dijangka berkembang antara 6.5% – 7% pada 2022. Ekonomi dijangka berkembang sederhana pada 2023 disebabkan oleh sokongan dasar yang berterusan untuk mengurangkan kesan kenaikan kos sara hidup; risiko ketidaktentuan geopolitik yang berpanjangan; dan situasi kewangan global yang ketat. Namun, berdasarkan asas yang kukuh dan struktur ekonomi yang pelbagai, pertumbuhan ekonomi masih berkembang antara 4% – 5%. Bajet 2023 akan mengorak langkah untuk memperkukuh momentum pemulihan, membina daya tahan ekonomi dan memacu pembaharuan yang komprehensif. Semua inisiatif Bajet 2023 dijangka dengan RMKe-12 bagi menyokong Malaysia menjadi negara yang progresif, inklusif dan makmur.

Rujukan

- Adams, R. (2017). Standard of living as a right, not a privilege: Is it time to change the dialogue from minimum wage to living wage? *Business and Society Review*, 122, 613-639. <https://doi.org/10.1111/basr.12133>
- Baharin, I., & Abdullah, A. (2011). Sustainable business in Malaysia: The need for talent ecosystem. *International Journal of Basic & Applied Sciences*, 11(4), 44-47.
- Bank Dunia (2022). *World development indicators*. <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>
- Bank Dunia. (2021, Mac 15). *Aiming high: Navigating the next stage of Malaysia's development*. <https://www.worldbank.org/en/country/malaysia/publication/aiminghighmalaysia>
- Bank Dunia & Bank Pembangunan Asia. (2021). *Climate risk country profile: Malaysia*. Kumpulan Bank Dunia dan Bank Pembangunan Asia. <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/723571/climate-risk-country-profile-malaysia.pdf>
- Bank Negara Malaysia. (2018a). *Gaji kehidupan wajar: Bukan sekadar menampung keperluan asas*.
- Bank Negara Malaysia. (2018b). *Kesan herotan pekerja asing berkemahiran rendah terhadap ekonomi*.
- Benoist, C., Arthurton, L., Barbarino, P., Dabas, L., Lynch, C., Paatalo, T., Weidner, W. & Alzheimer's Disease International (2022). *From plan to impact V. WHO global action plan: The time to act is now*. Alzheimer's Disease International. <https://www.alzint.org/u/From-Plan-to-Impact-V.pdf>
- Bon, R. (1988). Direct and indirect resource utilisation by the construction sector: The case of the USA since World War II. *Habitat International*, 12(1), 49-74.
- Bureau of Contract Administration Los Angeles. (2019). *Living wage ordinance (LWO)*.
- Card, D.E., & Krueger, A.B. (1994). Minimum wages and employment: A case study of the fast-food industry in New Jersey and Pennsylvania. *The American Economic Review*, 84, 772-93.
- Congressional Budget Office. (2014, Februari 18). *The effects of a minimum wage increase on employment and family income*. <https://www.cbo.gov/publication/44995>
- DiNardo, J., Fortin, N., & Lemieux, T. (1996). Labor market institutions and the distribution of wages, 1973-1992: A semi-parametric approach. *Econometrica*, 64(5), 1001-1044. <https://doi.org/10.2307/2171954>
- Dube, A., Lester, T. W., & Reich, M. (2016). Minimum wage shocks, employment flows, and labor market frictions. *Journal of Labor Economics*, 34(3), 663-704. <https://doi.org/10.1086/685449>
- Elgin, C., Kose, M. A., Ohnsorge, F. & Yu, S. (2021). DP16497 Understanding informality. *CEPR Discussion Paper No. 16497*. Centre for Economic Policy Research. <https://cepr.org/publications/dp16497>
- Georgiadis, A. (2013). Efficiency wages and the economic effects of the minimum wage: Evidence from a low-wage labour market. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 75(6), 962-979. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0084.2012.00713.x>

- Groningen Growth and Development Centre. (2022a). *Penn World Table 10.0: Real GDP at constant 2017 national prices (in mil. 2017US\$), 2019*.
- Groningen Growth and Development Centre. (2022b). *Penn World Table 10.0: Share of labour compensation in GDP at current national prices, 2019*.
- Hallward-Driemeier, M., Rijkers, B., & Waxman, A. (2015). Can minimum wages close the gender gap? Evidence from Indonesia. *Policy Research Working Paper No. 7364*. Bank Dunia. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/22449>
- Heery, E., Hann, D., & Nash, D. (2017). The living wage campaign in the UK. *Employee Relations*, 39(6), 800-814. <https://doi.org/10.1108/ER-04-2017-0083>
- Hohberg, M., & Lay, J. (2015). The impact of minimum wages on informal and formal labor market outcomes: Evidence from Indonesia. *IZA Journal of Labor & Development*, 4(14), 1-25. <https://doi.org/10.1186/s40175-015-0036-4DOI> 10.1186/s40175-015-0036-4
- Ingham, B., Chirijevskis, A., & Carmichael, F. (2009). Implications of an increasing old-age dependency ratio: The UK and Latvian experiences compared. *Pensions: An International Journal*, 14(4), 221-230. <https://doi.org/10.1057/pm.2009.16>
- Institut Kesihatan Negara. (2019). NCDS - Non-communicable diseases: Risk factors and other health problems. *National Health and Mobility Survey 2019 Technical Report Volume 1*. Kementerian Kesihatan Malaysia. https://bit.ly/MOH_National_Health_And_Mobidity_Survey_2019
- Institut Kesihatan Umum. (2017). *Malaysian burden of disease and injury study 2009 - 2014*. Institut Kesihatan Negara, Kementerian Kesihatan Malaysia. <https://iku.moh.gov.my/images/IKU/Document/REPORT/BOD/BOD2009-2014.pdf>
- Institut Penyelidikan Ekonomi Malaysia. (2022, Mac 8). *Webinar on "Revisiting public sector reform in Malaysia"*. <https://www.mier.org.my/post/webinar-on-revisiting-public-sector-reform-in-malaysia>
- International Business Review. (2022). *International business review of national leaders, business & innovations*, 139. The IBR Asia Group. <https://fliphtml5.com/vhro/xlre>
- International Institute for Management Development. (2022). *IMD world competitiveness booklet 2022*. <https://imd.cld.bz/IMD-World-Competitiveness-Booklet-2022>
- International Institute for Management Development. (2021). *IMD world talent ranking (WTR)*. <https://fcsc.gov.ae/en-us/Pages/Competitiveness/Reports/World-Talent-Report-by-IMD.aspx?rid=7>
- International Labour Organization. (2022a). *Global wage report 2020-21: Wages and minimum wages in the time of COVID-19*. https://bit.ly/ILO_Global_Wage_Report_2020_21
- International Labour Organization. (2022b, January 17). *Statistics on labour productivity*. <https://ilostat.ilo.org/topics/labour-productivity/>
- Izham, M. I. M. (2021, October 27). *The national policy on good regulatory practice (NPGRP) strengthens public sector governance and the regulatory reform initiative* (Issue October). *Zico Law*. https://www.zicolaw.com/wp-content/uploads/2021/11/ZICO-Law_1010_-NPGRP_Oct-2021.pdf
- Izham, M. I. M. (2020, May 20). *The role of regulatory impact analysis (RIA) in Policy-Making* (Issue May). *Zico Law*. https://www.zicolaw.com/wp-content/uploads/2020/05/ZICO_1010_The-Role-of-Regulatory-Impact-Analysis-in-Policy-Making-May-2020.pdf

- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022a). *Keluaran dalam negeri kasar kaedah pendapatan 2021*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022b). *Penemuan utama banci penduduk dan perumahan Malaysia 2020*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022c). *Statistik siri masa survei tenaga buruh (PTB) mengikut negeri, 1982-2021*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022d). *Akaun negara: Keluaran dalam negeri kasar, 2015-2021*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022e). *Banci penduduk dan perumahan Malaysia 2020*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021). *Laporan survei pendapatan isi rumah dan kemudahan asas 2020*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020a). *Laporan survei perbelanjaan isi rumah, 2019*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020b). *Laporan survei pendapatan isi rumah dan kemudahan asas 2019*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020c). *Perangkaan ekonomi Malaysia - siri masa 2019*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2018). *Jadual input-output Malaysia, 2015*.
- Jung, Y. C., McFarlane, A. & Das, A. (2020). The effect of minimum wages on consumption in Canada. *The Economic and Labour Relations Review*, 32, 65-89. <https://doi.org/10.1177/1035304620949950>
- Kaufmann, D., & Kraay, A. (2021). *Worldwide governance indicators*. <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>
- Kementerian Kewangan. (2020). *Tinjauan ekonomi 2021*.
- Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar. (2012). *Dasar sumber air negara (DSAN)*. https://www.kasa.gov.my/resources/air/2012_dasar_sumber_air_negara.pdf
- Kementerian Tenaga dan Sumber Asli. (2017). *Strategi REDD Plus Kebangsaan*. <https://redd.ketsa.gov.my/publication/national-redd-plus-strategy-2017/>
- Kementerian Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim. (2018). *Malaysia: Third national communication and second biennial update report to the UNFCCC*. https://bit.ly/MESTECC_Report_To_The_UNFCCC_2018
- Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air. (2016). *Pelan tindakan kecekapan tenaga negara (NEEAP)*. <https://policy.asiapacificenergy.org/node/1269>
- Lee, J-W. & Wie, D. (2015). Technological change, skill demand and wage inequality: Evidence from Indonesia. *World Development*, 67, 238-250.
- Lemos, S. (2010). *Minimum wage in Brazil: The effect of the minimum wage on wages, employment and prices in Brazil*.
- Lemos, S. (2004). *The effects of the minimum wage*. IZA Discussion Paper No. 1135. Institute of Labor Economics, Bonn.
- Living Wage Foundation. (2022). *What is the real living wage?* <https://www.livingwage.org.uk/what-real-living-wage>
- Luebker, M. (2011). Labour productivity. In T. Sparreboom & A. Albee (Eds.) *Towards decent work in Sub-Saharan Africa: Monitoring MDG employment indicators*, 9-32. International Labour Organization.

- Lupu, D., Cărăușu, D-N. & Ifrim, M. (2022). Wage share and economic growth: Evidence from Eastern Europe. *Applied Economics Letters*. <https://doi.org/10.1080/13504851.2021.2018398>
- Maneejuk, P. & Yamaka, W. (2020). An analysis of the impacts of telecommunications technology and innovation on economic growth. *Telecommunications Policy*, 44, 102038. <https://doi.org/10.1016/j.telpol.2020.102038>
- Mottain, M. (2021, Mei 22). Malaysia on track to achieve high-income nation status. *The Star*. <https://www.thestar.com.my/business/business-news/2021/05/22/malaysia-on-track-to-achieve-high-income-nation-status>
- Naharul, M. A. (2022, Februari 22). Mustapa tells Pemudah to intensify regulatory reform. *The Malaysian Reserve*. <https://themalaysianreserve.com/2022/02/08/mustapa-tells-pemudah-to-intensify-regulatory-reform/>
- Newey, W. K. & West, K. D. (1987). A simple, positive semi-definite, heteroskedasticity and autocorrelation consistent covariance matrix. *Econometrica*, 55, 703-708.
- Ontario Living Wage Network. (2021). *Living wage by region*. https://www.ontariolivingwage.ca/living_wage_by_region
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2022). *Income inequality (indicator)*.
- Organisation for Economic Co-Operation and Development. (2009). *Improving the quality of regulations-November issue*. [https://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/Policy Brief - Improving the Quality of Regulations.pdf](https://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/Policy%20Brief%20-%20Improving%20the%20Quality%20of%20Regulations.pdf)
- Perbadanan Produktiviti Malaysia. (2021, Julai 1). *Dasar negara bagi amalan baik peraturan (NPGRP): Peraturan berkualiti meningkatkan produktiviti*. https://www.mpc.gov.my/npgrp/newfiles/policy_BM.pdf
- Perbadanan Produktiviti Malaysia. (2020, Jun 12). *PENJANA harnessing digitalisation will boost productivity*. https://www.mpc.gov.my/static_files/media_manager/1/june_12_2020.pdf
- Perbadanan Produktiviti Malaysia. (2019). *Productivity report*. <https://www.mpc.gov.my/productivity-performance>
- Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. (2022). *The sustainable development goals report 2022*. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/>
- Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. (2021, Jun 13). Climate and environment. *UN News*. https://bit.ly/UN_Climate_Environment
- Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. (2020). *World population ageing 2019*. <https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WorldPopulationAgeing2019-Report.pdf>
- Pertubuhan Kesihatan Sedunia. (2019, Disember 11). *Development of a proposal for a decade of healthy ageing 2020–2030*. https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB146/B146_23-en.pdf
- Pertubuhan Kesihatan Sedunia. (2019). *Decade of healthy ageing 2020-2030*. https://cdn.who.int/media/docs/default-source/decade-of-healthy-ageing/final-decade-proposal/decade-proposal-final-apr2020-en.pdf?sfvrsn=b4b75ebc_25&download=true
- Retail Council of Canada. (2022). *Minimum wage by province*. <https://www.retailcouncil.org/resources/quick-facts/minimum-wage-by-province>
- Riley, R. & Bondibene, C. R. (2017). Raising the standard: Minimum wages and firm productivity. *Labour Economics*, 27-50.
- Schneider, F. (2011). *The shadow economy and shadow economy labor force: What do we (not) know?* Discussion Paper, 5769. Institute for the Study of Labor, Bonn.

- Schulten, T. & Müller, T. (2019). What's in a name? From minimum wages to living wages in Europe. *Transfer*, 25, 267-284.
- Sotomayor, O. J. (2021). Can the minimum wage reduce poverty and inequality in the developing world? Evidence from Brazil. *World Development*, 138, 182-195.
- The Intergovernmental Panel on Climate Change (2022a). *Sixth assessment report (AR6). Contributions of WG III*. <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>
- The Intergovernmental Panel on Climate Change (2022b). *Sixth assessment report (AR6). Contributions of WG II*. <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>
- The Intergovernmental Panel on Climate Change (2021). *Sixth assessment report (AR6). Contributions of WG I*. <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>
- The Living Wage. (2022). *Living wage Aotearoa New Zealand*. <https://www.livingwage.org.nz>
- Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. (2021). *Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021-2025: Malaysia makmur, inklusif dan mampan*. <https://rmke12.epu.gov.my/bm>
- Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. (2017). *Malaysia productivity blueprint: Driving productivity of the nation*. https://www.epu.gov.my/sites/default/files/2020-02/MPB_Full_0.pdf
- Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. (2015). *Rancangan Malaysia Kesebelas, 2016-2020: Pertumbuhan berpaksikan rakyat*. <https://www.epu.gov.my/ms/pembangunan-ekonomi/rancangan-pembangunan/rmk/perancangan-terdahulu>
- U.S. Department of Labor. (2022). *Consolidated minimum wage table*. <https://www.dol.gov/agencies/whd/mw-consolidated>
- Zakariya, Z. (2014). Wage effect of over-education and mismatch in Malaysia: A random effect approach. *Jurnal Ekonomi Malaysia*, 48, 3-17.
- Žokalj, M. (2016, Disember 13). The impact of population aging on public finance in European Union. *Financial Theory and Practice*, 30. <https://doi.org/10.3326/fintp.40.4.2>

BAB 2

Tinjauan Makroekonomi

61 PERSPEKTIF KESELURUHAN

62 EKONOMI 2022

EKONOMI GLOBAL

Rencana 2.1 – Kesan Limpahan Konflik Rusia-Ukraine ke atas Malaysia

EKONOMI DOMESTIK

Rencana 2.2 – Penguatan Sektor Pembinaan ke arah Pertumbuhan Ekonomi Mampan

Rencana 2.3 – Prestasi Perdagangan Malaysia: Pra, Semasa dan Pascapandemik (2017 – Jun 2022)

Rencana 2.4 – Inflasi Makanan di Malaysia

105 TINJAUAN 2023

TINJAUAN GLOBAL

TINJAUAN DOMESTIK

112 KESIMPULAN

114 RUJUKAN

BAB 2

Tinjauan Makroekonomi

Perspektif Keseluruhan

Momentum pertumbuhan berterusan dalam persekitaran global yang mencabar

Pertumbuhan global diunjur menyederhana pada 2022 selepas pengembangan ekonomi yang kukuh dalam ekonomi maju serta negara yang berkembang pesat dan negara membangun (EMDE) pada 2021. Di samping itu, tekanan inflasi yang semakin meningkat akibat harga komoditi yang tinggi dijangka akan mendesak kebanyakan bank pusat untuk mengetatkan dasar monetari. Sementara itu, aktiviti ekonomi China yang perlahan, gangguan rantai bekalan dan ketegangan geopolitik yang berlarutan dijangka melemahkan pertumbuhan global pada 2023.

Pemulihan ekonomi Malaysia meneruskan momentum kukuh pada separuh pertama 2022 dalam persekitaran global yang mencabar. Pertumbuhan KDNK meningkat sebanyak 6.9% dalam tempoh tersebut disokong oleh pelaksanaan langkah Bajet 2022, peralihan kepada fasa endemik dan pembukaan semula sempadan antarabangsa. Ekonomi dijangka berkembang pada 6.1% pada separuh kedua 2022 sejajar dengan permintaan domestik yang kukuh daripada sektor swasta, aktiviti pelancongan yang melonjak dan prestasi perdagangan yang memberangsangkan. Di samping itu, prestasi kukuh sektor perkhidmatan dan pembuatan serta penambahbaikan pasaran buruh dijangka menyumbang dengan ketara kepada pertumbuhan ekonomi. Secara keseluruhan,

ekonomi negara dijangka berkembang antara 6.5% – 7% pada 2022.

Selari dengan prospek ekonomi global yang perlahan, ekonomi Malaysia dijangka menyederhana pada 2023. Permintaan domestik dijangka disokong oleh asas ekonomi yang kukuh, peningkatan dalam prospek pekerjaan, keyakinan pengguna dan perniagaan serta sokongan dasar berterusan untuk isi rumah yang mudah terjejas. Permintaan luar yang stabil terutamanya bagi produk elektrik & elektronik (E&E) dan komoditi utama dijangka terus memacu eksport seterusnya mengekalkan lebih akaun semasa imbalan pembayaran (BOP).

Dari sudut penawaran, semua sektor diunjur berkembang dengan sektor perkhidmatan dan pembuatan kekal sebagai penyumbang utama kepada ekonomi. Sektor perkhidmatan dijangka mendapat manfaat daripada peningkatan dalam permintaan domestik dan aktiviti pelancongan. Sementara itu, sektor pembuatan dijangka dipacu oleh permintaan global untuk produk E&E dan produk berasaskan getah di samping pengembangan dalam industri domestik seperti makanan dan produk berkaitan pembinaan. Sektor pembinaan diunjur bertambah baik dengan pelaksanaan lebih cepat projek infrastruktur sedia ada dan peningkatan pelaburan swasta yang mendorong permintaan lebih banyak bangunan komersial dan kediaman. Sehubungan itu, KDNK negara diunjur berkembang antara 4% – 5% pada 2023.

Ekonomi 2022

Ekonomi Global

Cabaran global memperlakan pertumbuhan

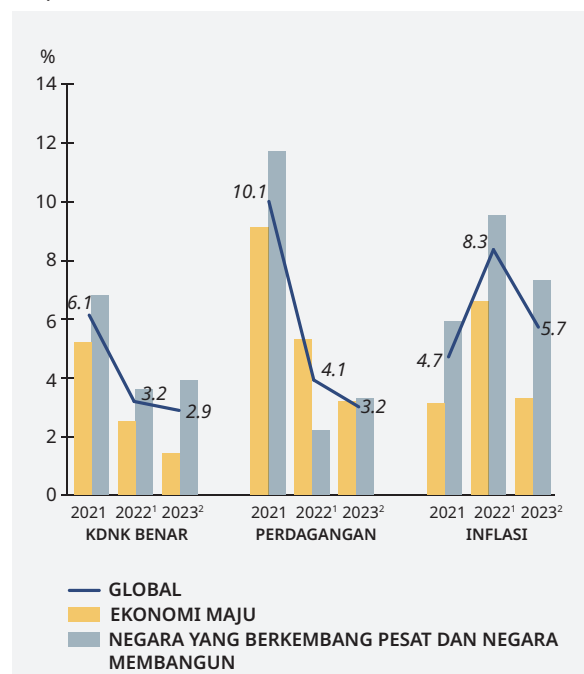
Pertumbuhan global dijangka berkembang 3.2% pada 2022 sebahagian besar disokong oleh pertumbuhan KDNK Asia Pasifik walaupun terdapat peningkatan harga tenaga, gangguan rantaian bekalan dan keadaan kewangan yang mencabar. Pertumbuhan KDNK dalam negara maju dijangka menyederhana 2.5% pada 2022. Ekonomi AS dijangka mencatat pertumbuhan KDNK sebanyak 2.3% pada 2022 disebabkan oleh pengurangan momentum yang signifikan dalam penggunaan swasta berikutan kuasa beli isi rumah yang lemah dan dasar monetari yang lebih ketat. Pada masa yang sama, pertumbuhan KDNK di kawasan euro diunjur berkembang lebih perlahan 2.6% pada 2022 terutamanya disebabkan oleh aktiviti ekonomi yang perlahan berikutan pemotongan bekalan tenaga oleh Rusia.

Pada 2022, pertumbuhan ekonomi EMDE diunjur menyederhana kepada 3.6% berikutan permintaan domestik dan eksport yang kurang memberangsangkan. Ekonomi China dijangka berkembang lebih perlahan sebanyak 3.3% disebabkan oleh permintaan pengguna dan pelaburan yang lembap. Sementara itu, ekonomi India diunjur berkembang sebanyak 7.4% disokong oleh pelaburan awam dan swasta serta insentif dan pembaharuan yang diperkenalkan bagi menambah baik persekitaran perniagaan. Pertumbuhan KDNK ASEAN-5¹ diunjur berkembang sebanyak 5.3% terutamanya disokong oleh penggunaan domestik yang kukuh dan pelaburan lebih tinggi.

Perdagangan dunia dijangka berkembang sederhana kepada 4.1% pada 2022 berikutan konflik geopolitik berpanjangan di Eropah Timur dan langkah penutupan sektor ekonomi di China bagi mengekang pandemik COVID-19. Pada 2022, ekonomi maju dijangka merekodkan pertumbuhan eksport sebanyak 5% dan import 6.1% iaitu lebih rendah berbanding pertumbuhan tahun sebelumnya. Perdagangan dalam EMDE dijangka menyederhana dengan kadar pertumbuhan eksport dan import yang lebih rendah iaitu 4.1% dan 3.9%.

Inflasi global diunjur mencatat 8.3% pada 2022 sejajar dengan harga makanan dan tenaga yang lebih tinggi. Kadar inflasi dijangka merekodkan 6.6% dalam ekonomi maju dan 9.5% dalam EMDE.

RAJAH 2.1. *Pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar Benar, Perdagangan dan Inflasi Global 2021 – 2023*
(% perubahan)

¹ Anggaran
² Unjuran

Nota: Perdagangan bagi Negara Maju serta Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun merujuk kepada purata volum eksport dan import bagi barangan dan perkhidmatan
Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa, *World Economic Outlook* (Julai 2022)

¹ ASEAN-5 terdiri daripada Filipina, Indonesia, Malaysia, Thailand dan Viet Nam.

RENCANA 2.1

Kesan Limpahan Konflik Rusia-Ukraine ke atas Malaysia

Pengenalan

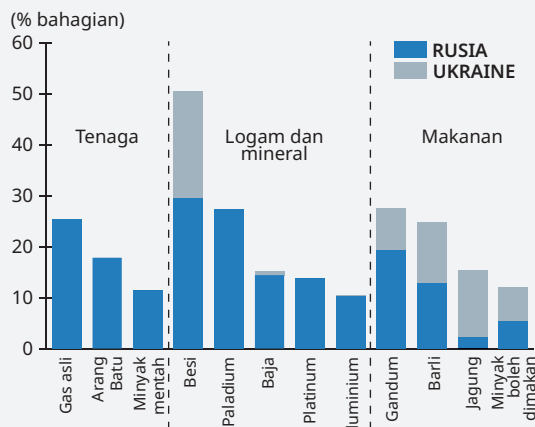
Kejutannya Luaran Membantutkan Usaha Pertumbuhan Ekonomi

Ketegangan antara Rusia dan Ukraine mencapai kemuncak apabila Rusia menceroobh Ukraine pada 24 Februari 2022. Di sebalik peningkatan aktiviti ekonomi berikutan pembukaan semula ekonomi global dan pemulihan pasaran buruh selepas pandemik COVID-19, konflik Rusia-Ukraine telah menyebabkan kejutan ekonomi di seluruh dunia. Kenaikan harga bahan mentah, caj pengangkutan, kos buruh, barangan makanan, bahan api dan pengangkutan telah meningkatkan kos perniagaan. Berdasarkan situasi ini, pertumbuhan ekonomi global diunjurkan menyederhana sebanyak 3.2% pada 2022 dan 2.9% pada 2023.

Dalam pasaran global, Rusia merupakan pengeksport gandum terbesar, menyumbang kepada 18% daripada eksport global manakala Ukraine menyumbang 7%. Rusia juga merupakan pengeksport terbesar gas asli (25%), paladium (23%), nikel (22%), dan baja (14%). Rusia turut menyumbang kepada eksport arang batu global (18%), platinum (14%), minyak mentah (11%), dan aluminium ditapis (10%) seperti dalam Rajah 2.1.1.

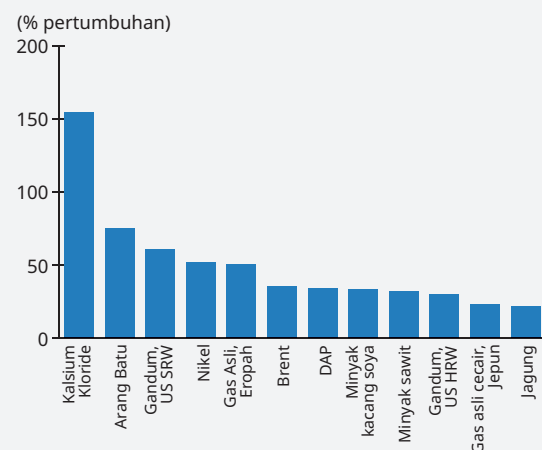
Ukraine merupakan pengeksport terbesar minyak biji iaitu dua per lima daripada pengeluaran global yang digunakan terutamanya dalam masakan. Ukraine juga merupakan pengeksport jagung keempat terbesar, menyumbang kepada 13% daripada eksport global. Ukraine turut menghasilkan sehingga 50% gas neon global, yang merupakan elemen kritikal dalam pembuatan cip elektronik. Konflik Rusia-Ukraine telah memburukkan lagi gangguan rantaian bekalan global sedia ada dan menyebabkan kenaikan harga komoditi. Pecahan eksport dan perubahan harga komoditi Rusia dan Ukraine adalah seperti dalam Rajah 2.1.1 dan 2.1.2.

RAJAH 2.1.1. Pecahan Eksport Komoditi Rusia dan Ukraine, 2022

Nota: Data untuk tenaga dan makanan ialah volum dagangan, manakala logam dan mineral ialah nilai dagangan. Baja adalah batu fosfat dan mineral potash dan bukan mineral berasaskan ammonia. Minyak boleh dimakan ialah minyak sawit, kacang soya dan minyak biji sesawi
 Sumber: BP Statistical Review, UN Comtrade, U.S. Department of Agriculture, Bank Dunia

RAJAH 2.1.2. Perubahan Harga Komoditi Rusia dan Ukraine Sebagai Pengeksport Utama, 2022

Nota: Perubahan harga komoditi untuk tempoh tiga bulan sehingga akhir Mac 2022. Gas asli cecair (LNG), Diamonium fosfat (DAP), Soft red winter wheat (SRW) dan Hard red winter wheat (HRW)
 Sumber: Bank Dunia

Impak konflik boleh dirasai bukan sahaja di Eropah tetapi juga di seluruh dunia kerana Rusia dan Ukraine merupakan pembekal utama makanan dan tenaga global. Menurut IMF, inflasi global diunjurkan 8.3% pada 2022 dan 5.7% pada 2023. Konflik tersebut dijangka akan mengekalkan kos tenaga pada kadar yang tinggi manakala gangguan berterusan ke atas rantaian bekalan global menghalang pertumbuhan.

Kesan Konflik Rusia-Ukraine ke atas Malaysia

Kesan langsung konflik Rusia-Ukraine ke atas Malaysia adalah terhad memandangkan hubungan perdagangan dan kewangan yang kurang signifikan antara Malaysia dan kedua-dua negara. Bagi separuh pertama 2022, perdagangan antara Malaysia dan Rusia berjumlah RM8.8 bilion (0.4%) dan Ukraine sebanyak RM1.5 bilion (0.1%). Walau bagaimanapun, konflik yang berpanjangan telah mengakibatkan kesan limpahan ke atas Malaysia, khususnya kenaikan harga makanan dan bahan api.

Kenaikan Harga Ayam

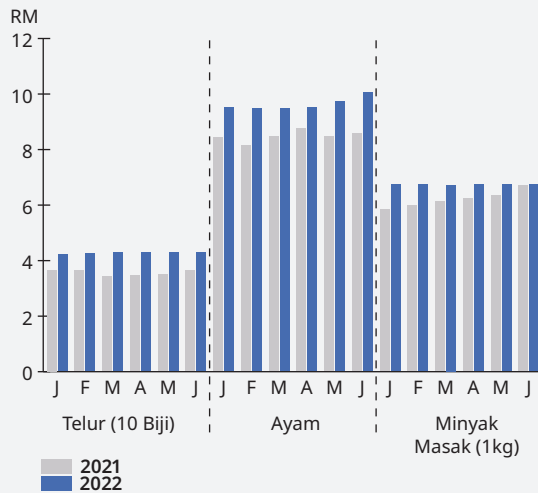
Kenaikan harga ayam di Malaysia adalah disebabkan oleh peningkatan harga makanan ayam. Keadaan ini berpunca daripada kenaikan harga bahan utama yang digunakan untuk menghasilkan makanan ayam iaitu jagung, kacang soya dan minyak sawit sejak peperangan tercetus antara Rusia dan Ukraine. Kedua-dua negara ini adalah antara pengeluar dan pengeksport utama jagung dan gandum, yang merupakan bahan penting dalam penghasilan makanan haiwan, termasuk makanan ayam.

Kenaikan harga purata ayam memberi kesan kepada kadar inflasi keseluruhan isi rumah di mana harga ayam proses standard ialah RM8.55 sekilogram pada Jun 2021 berbanding RM10.02 sekilogram pada Jun 2022. Manakala, harga sebiji telur ayam untuk semua gred turun naik antara RM0.40 hingga RM0.45 seperti dalam Rajah 2.1.3.

Pada Jun 2022, wajaran bagi daging (termasuk ayam) ialah 2.5% daripada wajaran barangan makanan keseluruhan dalam bakul Indeks Harga Pengguna (IHP), di mana IHP berada pada kadar yang tinggi iaitu 8.7%. Sementara itu, wajaran bagi susu, keju dan telur (termasuk telur ayam) ialah 0.5% daripada keseluruhan bakul IHP di mana IHP berada pada kadar 6.7% seperti dalam Rajah 2.1.4.

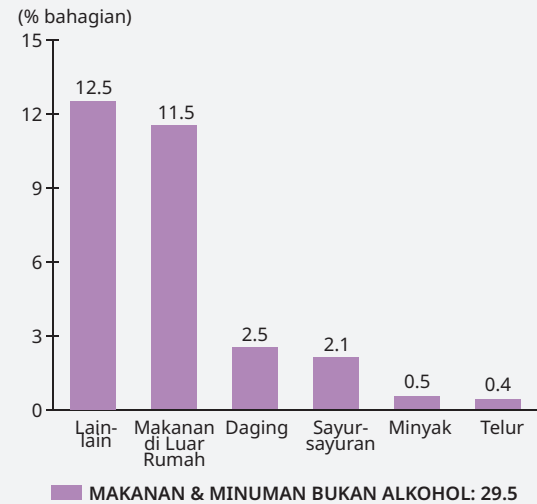
Sebagai langkah membendung inflasi, Kerajaan menetapkan harga siling runcit baharu ayam proses standard pada RM9.40 sekilogram, manakala harga siling baharu telur ayam ditetapkan pada RM0.45 (gred A), RM0.43 (gred B) dan RM0.41 (gred C) berkuat kuasa 1 Julai 2022.

RAJAH 2.1.3. Harga Purata Bulanan bagi Telur, Ayam dan Minyak Masak, 2021 – 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

RAJAH 2.1.4. Wajaran Indeks Harga Pengguna bagi Item Kumpulan Makanan & Minuman Bukan Alkohol, Jun 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

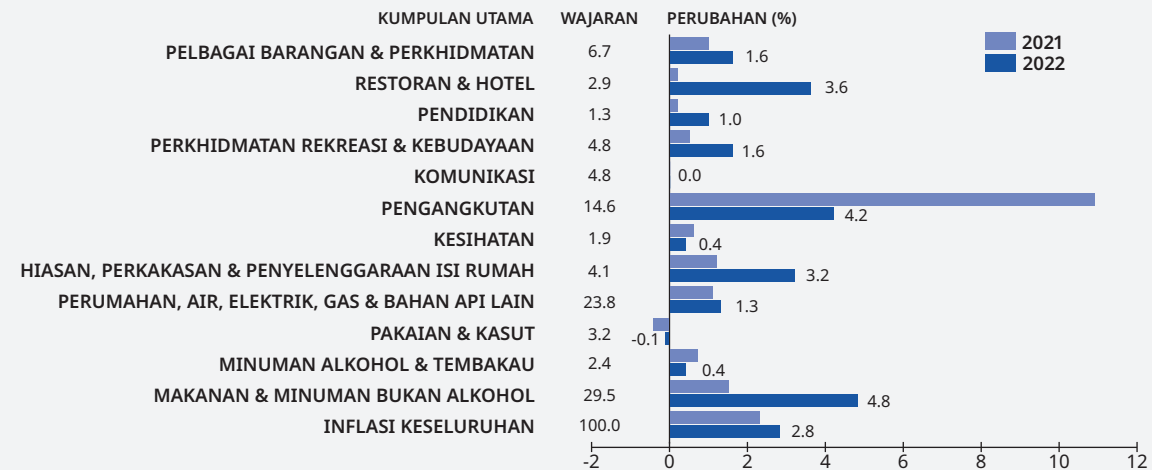
Kenaikan Harga Bahan Api

Sebagai antara negara pengeksport tenaga terbesar dunia, gangguan bekalan minyak dan gas dari Rusia telah menjejaskan bekalan global, mengakibatkan lonjakan harga minyak mentah dan arang batu. Kenaikan harga minyak mentah Brent daripada USD91.31 setong pada awal Februari kepada USD107.97 setong pada akhir Julai 2022 telah memberi kesan secara langsung kepada harga runcit bahan api di Malaysia. Harga petrol RON97 telah meningkat daripada RM3.12 seliter pada awal Februari kepada RM4.30 seliter pada akhir Ogos 2022. Walau bagaimanapun, harga bahan api bersubsidi dikekalkan pada RM2.05 seliter bagi petrol RON95 dan RM2.15 seliter bagi diesel.

Kuasa Beli Menurun

IHP bagi tempoh Januari hingga Julai 2022 meningkat sebanyak 2.8% berbanding tempoh yang sama bagi 2021 sebanyak 2.3% seperti dalam Rajah 2.1.5. Pendorong utama peningkatan kadar inflasi adalah di bawah kategori makanan dan minuman bukan alkohol yang mencatatkan kenaikan sebanyak 4.8% merangkumi harga daging (9.1%); susu, keju dan telur (7%); dan sayur-sayuran (6%). Purata inflasi Malaysia bagi tempoh 2021 hingga Julai 2022 adalah sebanyak 2%. Kenaikan harga barangan dan perkhidmatan di Malaysia telah menyebabkan penurunan ketara kuasa beli rakyat.

RAJAH 2.1.5. Indeks Harga Pengguna, Januari – Julai 2021 dan 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Kerajaan Prihatin dan Bertanggungjawab

Konflik Rusia-Ukraine telah mencetuskan antara kejutan harga komoditi yang signifikan dalam tempoh 50 tahun ke belakang. Konflik ini juga telah menyukarkan lagi usaha menyokong pertumbuhan ekonomi di samping mengawal kenaikan harga. Selaras dengan aspirasi Keluarga Malaysia, Kerajaan berazam untuk memelihara kesejahteraan rakyat dengan merangka dan melaksanakan dasar yang mantap untuk mengurangkan kesan krisis.

Antara langkah yang dilaksanakan Kerajaan termasuk kawalan harga ke atas barangan dan perkhidmatan yang terpilih, khususnya melalui pemberian subsidi bahan api dan harga makanan tertentu serta rebat kadar elektrik kepada pengguna domestik. Kerajaan juga telah menubuhkan Pasukan Khas Jihad Tangani Inflasi untuk mengawal kenaikan harga barang dengan lebih cekap dan berkesan.

Di samping itu, Jawatankuasa Dasar Monetari Bank Negara Malaysia telah meningkatkan Kadar Dasar Semalaman (*Overnight Policy Ratio - OPR*) sebanyak 25 mata asas pada Mei 2022 daripada rekod paling rendah 1.75% dan 25 mata asas lagi pada Julai dan September 2022 yang menjadikan OPR sebanyak 2.5% bagi membendung tekanan inflasi yang disebabkan oleh penyusutan nilai ringgit.

Kesimpulan

Ekonomi Malaysia telah menerima kesan limpahan daripada konflik Rusia-Ukraine yang berterusan. Konflik ini telah memburukkan lagi gangguan rantaian bekalan disebabkan oleh pertumbuhan ekonomi global yang dijangka lebih rendah berbanding unjuran. Walau bagaimanapun, Kerajaan akan sentiasa melindungi rakyat yang terjejas akibat kenaikan harga komoditi dan makanan global serta memastikan pertumbuhan yang mampan dan seimbang.

Ekonomi Domestik

Sektoral

Sektor Perkhidmatan

Pemacu utama trajektori pertumbuhan mampan

Sektor **perkhidmatan** meningkat 9.2% pada separuh pertama 2022 dipacu oleh subsektor perdagangan borong dan runcit; pengangkutan dan penyimpanan; makanan & minuman dan penginapan; hartanah dan perkhidmatan perniagaan; serta maklumat dan komunikasi. Prestasi memberangsangkan ini disumbang oleh peningkatan aktiviti berkaitan pelancongan susulan pembukaan semula sempadan antarabangsa. Di samping itu, prestasi ini didorong oleh kenaikan dalam perbelanjaan pengguna berikutan pengeluaran khas Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) dan bantuan khas kewangan sempena Hari Raya Aidilfitri kepada penjawat awam termasuk pesara Kerajaan serta peningkatan transaksi dalam talian berikutan penerimgunaan pantas digitalisasi merentasi semua sektor. Sektor perkhidmatan dijangka berkembang 7.4% pada separuh kedua disokong oleh momentum pertumbuhan kukuh dalam keseluruhan aktiviti ekonomi. Justeru, sektor ini diunjur berkembang 8.2% pada 2022 dengan hampir kesemua subsektor mencatat pertumbuhan positif.

JADUAL 2.1. *Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Sektor, 2021 – 2023 (pada harga malar 2015)*

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
		2022 ¹	2021	2022 ¹
Perkhidmatan	58.0	1.9	8.2	5.0
Pembuatan	24.3	9.5	6.3	3.9
Pertanian	6.7	-0.2	0.1	2.3
Perlombongan	6.4	0.3	2.1	1.1
Pembinaan	3.5	-5.2	2.3	4.7
KDNK	100.0	3.1	6.5 – 7.0	4.0 – 5.0

¹ Anggaran

² Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran dan tidak termasuk komponen duti import

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

JADUAL 2.2. *Prestasi Sektor Perkhidmatan, 2021 – 2023 (pada harga malar 2015)*

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
		2022 ¹	2021	2022 ¹
Perdagangan borong dan runcit	29.4	1.6	8.7	3.4
Kewangan dan insurans	12.3	10.0	-0.6	3.1
Maklumat dan komunikasi	11.6	6.3	4.7	4.6
Hartanah dan perkhidmatan perniagaan	7.2	-11.0	18.2	6.6
Pengangkutan dan penyimpanan	6.4	1.3	27.6	7.0
Makanan & minuman dan penginapan	4.9	-11.0	29.5	7.8
Utiliti	4.7	2.6	3.4	2.4
Perkhidmatan lain	7.7	-3.3	7.8	8.5
Perkhidmatan kerajaan	15.8	5.4	3.3	6.1
Perkhidmatan	100.0	1.9	8.2	5.0

¹ Anggaran

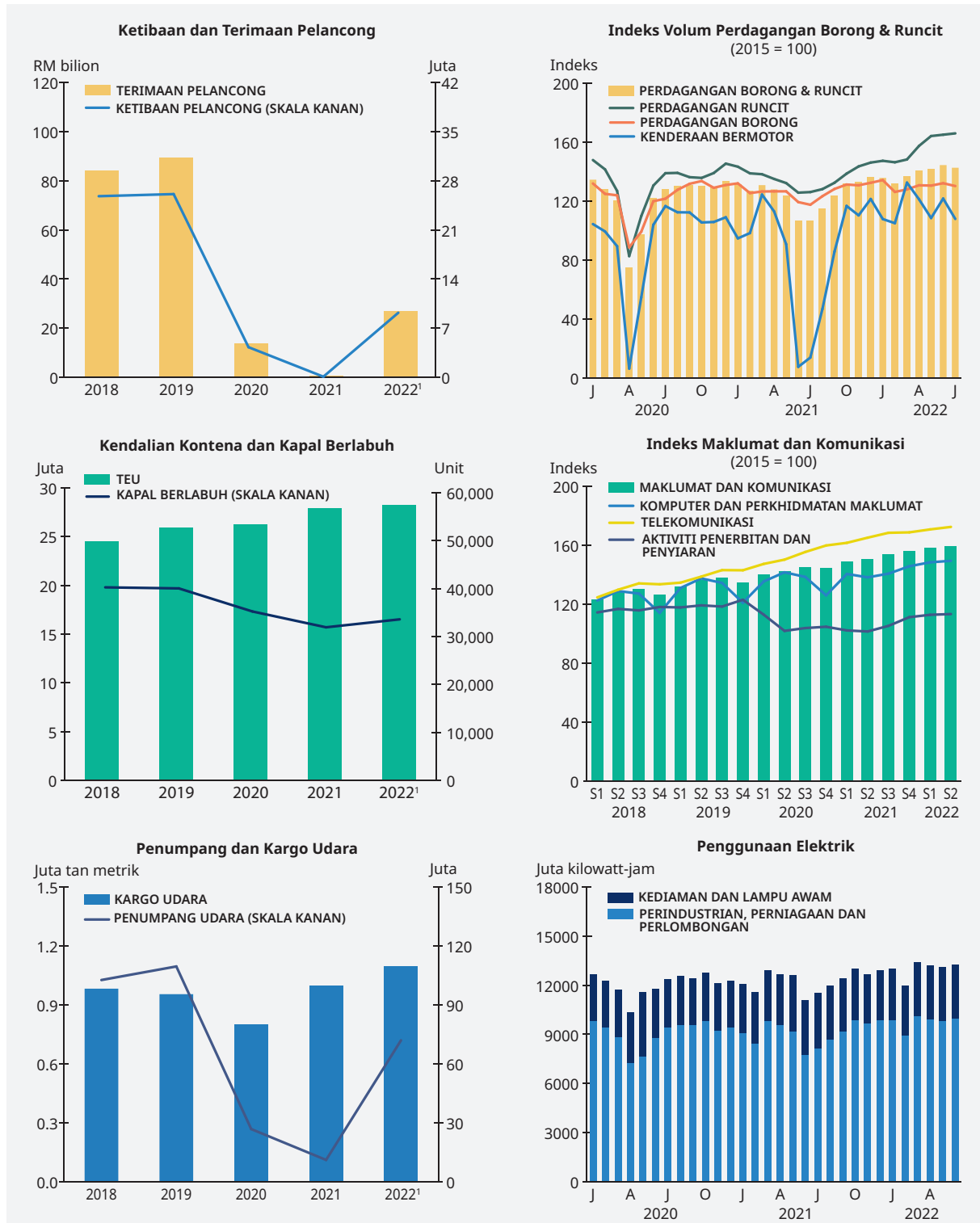
² Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Subsektor perdagangan borong dan runcit meningkat sebanyak 10.4% pada separuh pertama 2022 disokong oleh prestasi kukuh dalam semua segmen. Pencapaian ini didorong oleh peningkatan dalam perbelanjaan isi rumah berikutan pasaran buruh dan keyakinan pengguna yang bertambah baik. Di samping itu, segmen kenderaan bermotor menyumbang secara signifikan kepada prestasi separuh pertama didorong oleh peningkatan ketara pembelian kenderaan berikutan pengecualian cukai jualan untuk kereta penumpang sehingga akhir Jun 2022. Subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 7.2% pada separuh kedua disumbangkan oleh peningkatan dalam semua segmen terutamanya perdagangan runcit selaras dengan penambahan bilangan kedai serbaneka. Segmen kenderaan bermotor juga dijangka berkembang selari dengan unjuran semula bilangan jualan kenderaan daripada 600,000 kepada 630,000 pada 2022 (Persatuan Automotif Malaysia, 2022). Subsektor ini dijangka mencatat pertumbuhan ketara sebanyak 8.7% pada tahun ini.

RAJAH 2.2. Penunjuk Terpilih Sektor Perkhidmatan

¹ Anggaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia; Lapangan Terbang Antarabangsa Senai; Lembaga Pengalakan Pelancongan Malaysia; Malaysia Airports Holding Berhad; dan tujuh pelabuhan utama (Bintulu, Johor, Klang, Kuantan, Kuching, Pulau Pinang dan Tanjung Pelepas)

Subsektor pengangkutan dan penyimpanan melonjak sebanyak 30.7% pada separuh pertama 2022 didorong oleh peningkatan ketara dalam semua segmen berikutan aktiviti lebuhraya, pelabuhan dan lapangan terbang yang lebih rancak. Kadar aliran trafik di lebuhraya bertol meningkat sebanyak 59.8% kepada 803.2 juta kenderaan dalam tempoh ini terutamanya disumbangkan oleh normalisasi perjalanan rentas negeri khususnya semasa musim perayaan dan cuti persekolahan dalam tempoh peralihan kepada fasa endemik. Peningkatan jumlah kendalian kargo dan kontena di pelabuhan disokong oleh permintaan luar yang kukuh dengan jumlah dagangan meningkat sebanyak 28.2% kepada RM1,354.9 bilion. Selain itu, prestasi memberangsangkan ini disokong oleh peningkatan ketara sebanyak 597.4% kepada 21.2 juta trafik penumpang udara di lapangan terbang dalam tempoh enam bulan. Pada separuh kedua 2022, subsektor ini dijangka kembali melonjak sebanyak 24.8% terutamanya disumbangkan oleh segmen pengangkutan darat berikutan peningkatan volum trafik di lebuhraya serta penambahan penumpang pengangkutan rel. Di samping itu, segmen pengangkutan air dijangka terus menyumbang kepada pertumbuhan subsektor terutamanya melalui aktiviti penghantaran kontena dan kargo yang tinggi. Segmen pengangkutan udara dijangka mencatat pertumbuhan kukuh sejajar dengan peningkatan trafik penumpang udara serta pembukaan semula penerbangan antarabangsa secara berperingkat. Secara keseluruhan, subsektor ini dijangka meningkat sebanyak 27.6% pada 2022.

Subsektor makanan & minuman dan penginapan diunjur kembali meningkat dengan ketara sebanyak 29.5% pada 2022 berikutan pengembangan dalam semua segmen. Subsektor ini melonjak semula sebanyak 29.6% pada separuh pertama 2022 berikutan peningkatan ketara kadar penginapan hotel dan bilangan pelanggan di restoran terutamanya disumbangkan oleh ketibaan pelancong yang bertambah kepada 2.1 juta. Subsektor ini dijangka terus meningkat sebanyak 29.5% pada separuh kedua didorong oleh pengembangan berterusan aktiviti berkaitan pelancongan. Prospek yang menggalakkan ini sejajar dengan semakan semula unjuran ketibaan pelancong sebanyak 9.2 juta dan terimaan pelancong sebanyak RM26.8 bilion pada 2022 oleh Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya. Malaysia menjadi destinasi pilihan pelancong Muslim dan terus mengekalkan kedudukan teratas

selama empat tahun berturut-turut seperti dilaporkan dalam Global Muslim Travel Index 2022 (CrescentRating, 2022).

Subsektor hartanah dan perkhidmatan perniagaan mencatat pemulihan sebanyak 15.4% pada separuh pertama 2022 disokong oleh peningkatan aktiviti pajakan dan penyewaan harta tanah serta permintaan lebih tinggi untuk perkhidmatan profesional khususnya aktiviti guaman dan perakaunan. Pada separuh kedua, subsektor ini dijangka mengekalkan momentum pertumbuhan sebanyak 21.2% berikutan peningkatan kukuh dalam aktiviti perniagaan dan perdagangan. Momentum pertumbuhan juga disokong oleh langkah Kerajaan seperti Inisiatif Pemilikan Rumah Keluarga Malaysia (i-MILIKI) dan Inisiatif Pembiayaan Perumahan Malaysia (i-Biaya). Pengecualian duti setem sebanyak 100% ditawarkan di bawah i-MILIKI untuk pembeli rumah pertama ke atas pembelian harta tanah bernilai sehingga RM500,000 manakala i-Biaya memudahkan akses kepada kemudahan pembiayaan rumah untuk kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah (B40) dan kumpulan isi rumah berpendapatan 40% pertengahan (M40). Subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 18.2% pada 2022.

Subsektor maklumat dan komunikasi berkembang sebanyak 6.1% pada separuh pertama 2022 disokong oleh segmen telekomunikasi berikutan penggunaan digital yang lebih tinggi dalam kalangan individu dan perniagaan serta peningkatan langganan perkhidmatan yang ditawarkan oleh syarikat telekomunikasi. Subsektor ini diunjur meningkat sebanyak 3.3% pada separuh kedua didorong oleh penggunaan tinggi yang berterusan dalam perkhidmatan e-dagang dan peningkatan langganan penstriman media seperti pakej sukan sempena Sukan Komanwel 2022 dan kempen Piala Dunia FIFA 2022. Sehubungan itu, subsektor ini dijangka meningkat sebanyak 4.7% pada 2022.

Subsektor utiliti mencatat peningkatan sebanyak 3.8% pada separuh pertama 2022 dan dijangka terus meningkat sebanyak 3% pada separuh kedua. Secara keseluruhan, subsektor ini diunjur berkembang sebanyak 3.4% pada 2022 berikutan penggunaan elektrik yang lebih tinggi terutamanya oleh segmen perindustrian, perniagaan dan kediaman sejajar dengan pembukaan semula semua sektor ekonomi dan kebenaran melaksanakan aktiviti sosial.

Pada separuh pertama 2022, subsektor kewangan dan insurans merosot secara marginal sebanyak 1.2% disebabkan oleh pertumbuhan negatif dalam Perkhidmatan Pengantaraan Kewangan Diukur Secara Tidak Langsung (FISIM) dan pendapatan berasaskan fi berikutan kadar faedah yang rendah. Segmen insurans juga mengalami penguncupan disebabkan oleh tuntutan yang lebih tinggi dan pulangan pelaburan yang lebih rendah. Pada separuh kedua, subsektor ini dijangka mencatat pertumbuhan marginal sebanyak 0.1% disokong oleh peningkatan segmen kewangan sebanyak 2.9% berikutan penambahbaikan aktiviti FISIM. Walau bagaimanapun, segmen insurans dijangka terus merosot sebanyak 7.4%. Secara keseluruhan, pertumbuhan subsektor ini dijangka menguncup sebanyak 0.6%.

Subsektor perkhidmatan lain kembali meningkat sebanyak 7.7% pada separuh pertama 2022 berikutan peningkatan dalam segmen pendidikan dan kesihatan swasta sejajar dengan pendaftaran kemasukan yang lebih tinggi di kolej dan universiti swasta serta permintaan kukuh terhadap perkhidmatan penjagaan kesihatan swasta. Peningkatan ini turut disokong oleh pemulihan dalam aktiviti sukan dan rekreasi berikutan situasi negara yang kembali normal. Subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 7.8% pada separuh kedua didorong oleh permintaan kukuh terhadap pendidikan dan penjagaan kesihatan swasta serta usaha berterusan untuk mempromosi pelancongan kesihatan. Secara keseluruhan, subsektor perkhidmatan lain dijangka pulih sebanyak 7.8% pada 2022. Sementara itu, subsektor perkhidmatan kerajaan meningkat sebanyak 5.5% pada separuh pertama 2022 dan dijangka berkembang sebanyak 1.3% pada separuh kedua. Pada 2022, pertumbuhan subsektor ini diunjur mencatat 3.3%.

Sektor Pembuatan

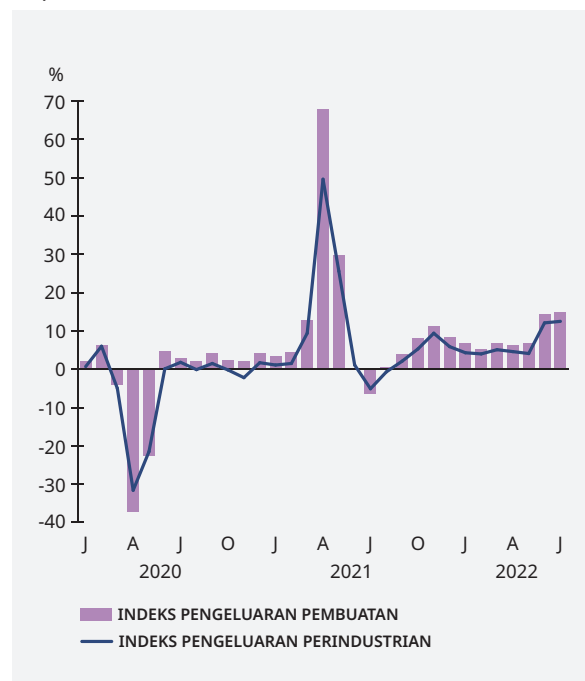
Asas sektor pembuatan yang lebih meluas

Sektor **pembuatan** terus berkembang dengan mencatat pertumbuhan sebanyak 7.9% pada separuh pertama 2022 disokong oleh industri berorientasikan eksport dan domestik. Industri berorientasikan eksport yang merangkumi 68.9% daripada sektor pembuatan berkembang sebanyak 7.1% manakala industri berorientasikan domestik meningkat sebanyak 9.7%. Sektor ini diunjur terus bertambah baik pada separuh kedua dengan kadar

pertumbuhan sebanyak 4.9% dipacu oleh pengeluaran yang lebih tinggi merentasi semua industri terutamanya daripada segmen E&E, peralatan pengangkutan serta segmen berkaitan logam.

Bagi industri berorientasikan eksport, segmen E&E dijangka dipacu oleh permintaan kukuh daripada pasaran semikonduktor global terutamanya produk cip. Segmen bahan kimia pula diunjur meningkat disumbangkan oleh permintaan lebih tinggi untuk produk perindustrian terutamanya bagi penggunaan berkaitan digital berikutan penerimgunaan teknologi terkini yang lebih meluas. Sementara itu, semua segmen dalam industri berorientasikan domestik dijangka terus berkembang terutamanya didorong oleh segmen berkaitan pengangkutan, makanan dan logam. Permintaan lebih kukuh bagi segmen berkaitan pengangkutan disokong oleh normalisasi aktiviti perindustrian dan perniagaan. Segmen berkaitan makanan dijangka mendapat manfaat daripada potensi penggunaan swasta yang lebih tinggi dan industri pelancongan yang bertambah baik. Di samping itu, lonjakan semula sektor pembinaan dijangka menyumbang kepada prestasi lebih baik bagi segmen berkaitan logam. Secara keseluruhan, sektor pembuatan diunjur meningkat sebanyak 6.3% pada 2022.

RAJAH 2.3. *Pengeluaran Sektor Pembuatan (% perubahan)*

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

JADUAL 2.3. Indeks Pembuatan mengikut Industri Berorientasikan Eksport dan Domestik, Januari – Julai 2021 dan 2022 (2015 = 100)

	INDEKS		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Industri berorientasikan eksport	128.9	137.9	13.6	7.0	70.0	68.9
Pembuatan minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	92.7	88.6	-14.7	-4.5	4.1	3.6
Pembuatan tekstil	111.6	118.2	18.1	6.0	0.8	0.7
Pembuatan pakaian	110.1	116.4	4.4	5.7	0.8	0.8
Pembuatan kayu dan produk kayu dan gabus, kecuali perabot; pembuatan bagi artikel jerami dan bahan-bahan anyaman	107.7	122.5	13.1	13.7	1.8	1.9
Pembuatan kok dan produk petroleum bertapis	111.6	116.8	12.1	4.6	12.4	11.9
Pembuatan kimia dan produk kimia	116.5	122.4	9.1	5.1	8.8	8.5
Pembuatan produk getah	249.3	196.1	49.3	-21.3	6.6	4.7
Pembuatan produk plastik	125.0	131.5	15.3	5.2	3.4	3.2
Pembuatan komputer, produk elektronik dan optikal	139.9	164.7	16.5	17.7	23.0	24.9
Pembuatan kelengkapan elektrik	130.6	147.0	12.5	12.6	3.4	3.5
Pembuatan jentera dan peralatan t.t.t.l.	138.0	146.2	9.4	5.9	3.5	3.4
Pembuatan perabot	119.5	136.9	8.8	14.5	1.5	1.6
Industri berorientasikan domestik	112.8	127.4	8.4	12.9	30.0	31.1
Pembuatan produk prosesan makanan	142.7	156.7	8.7	9.8	6.2	6.3
Pembuatan minuman	110.5	131.6	11.1	19.0	0.8	0.9
Pembuatan produk tembakau	82.7	109.0	1.6	31.9	0.5	0.6
Pembuatan produk kulit dan barangan berkaitan	122.9	145.9	22.0	18.7	0.2	0.2
Pembuatan kertas dan produk kertas	125.8	137.6	14.5	9.4	1.7	1.7
Percetakan dan penerbitan semula media rakaman	111.3	119.0	7.3	7.0	1.2	1.2
Pembuatan produk farmaseutikal asas, kimia perubatan dan botani	151.0	162.5	14.5	7.6	0.7	0.7
Pembuatan produk galian bukan logam lain	97.4	109.0	5.9	11.9	3.4	3.5
Pembuatan logam asas	107.2	118.5	3.7	10.5	3.0	3.0
Pembuatan produk logam yang direka, kecuali mesin dan kelengkapan	103.2	111.5	9.2	8.0	4.6	4.6
Pembuatan kenderaan bermotor, treler dan semi treler	114.0	145.1	11.4	27.2	4.3	5.0
Pembuatan kelengkapan pengangkutan lain	90.7	97.8	5.6	7.8	1.3	1.3
Pembuatan lain	102.9	116.7	10.6	13.4	0.9	0.9
Membaiki dan pemasangan jentera dan kelengkapan	116.4	129.8	3.2	11.5	1.1	1.1
Pembuatan	123.6	134.4	12.0	8.8	100.0	100.0

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Sektor Pertanian

Pemulihan subsektor kelapa sawit memacu pertumbuhan

Sektor **pertanian** mencatat penguncupan sebanyak 1.2% pada separuh pertama 2022 disebabkan oleh pengeluaran lebih rendah dalam kebanyakan subsektor berikutan kekurangan tenaga buruh yang berpanjangan. Walau bagaimanapun, sektor ini diunjur kembali pulih sebanyak 1.3% pada separuh kedua tahun ini disokong oleh pengeluaran minyak sawit mentah (MSM) yang lebih tinggi berikutan jangkaan peningkatan kawasan tanaman matang dan pasaran buruh yang lebih baik. Peningkatan output subsektor ternakan dan pertanian lain dijangka terus menyokong prestasi sektor ini. Walau bagaimanapun, subsektor getah dijangka terus merosot disebabkan oleh jangkaan pengurangan aktiviti penorehan pada hujung tahun akibat keadaan cuaca yang tidak menggalakkan serta permintaan getah asli yang rendah dari China susulan penutupan beberapa bandar berikutan pelaksanaan dasar sifar COVID. Sektor pertanian dianggar kembali pulih sebanyak 0.1% pada tahun ini disokong oleh pertumbuhan positif dalam subsektor kelapa sawit, ternakan dan perikanan.

JADUAL 2.4. Nilai Ditambah Sektor Pertanian, 2021 – 2023
(pada harga malar 2015)

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
		2021	2022 ²	2023 ³
Kelapa sawit	35.6	-5.6	1.5	3.2
Getah	1.9	-8.4	-15.7	2.8
Ternakan	16.8	3.2	0.7	2.7
Pertanian lain ¹	29.0	5.8	-0.8	1.9
Perikanan	11.7	-0.6	3.3	1.4
Perhutanan dan pembalakan	5.0	0.9	-5.3	-2.3
Pertanian	100.0	-0.2	0.1	2.3

¹ Termasuk padi, buah-buahan, sayur-sayuran, kelapa, tembakau, teh, bunga, lada, koko dan nanas

² Anggaran

³ Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Sektor Perlombongan

Pengeluaran minyak mentah kembali pulih

Sektor **perlombongan** menguncup sebanyak 0.8% pada separuh pertama 2022 disebabkan oleh pengeluaran minyak mentah dan kondensat yang lebih rendah berikutan penutupan sementara beberapa loji bagi tujuan penyelenggaraan. Walau bagaimanapun, sektor perlombongan dijangka kembali pulih pada separuh kedua tahun ini dengan mencatat pertumbuhan sebanyak 5.1% dipacu oleh output gas asli yang lebih tinggi dari medan gas sedia ada dan baharu. Peningkatan pengeluaran minyak mentah dan kondensat terutamanya dengan pengoperasian semula medan minyak utama di Sabah turut menyokong pemulihan sektor ini. Harga tenaga global yang diunjur kekal tinggi akan mendorong sektor perlombongan untuk meningkatkan pengeluaran. Purata harga minyak mentah Brent dijangka mencatat USD100 setong bagi tahun ini berikutan peningkatan permintaan susulan peralihan kepada fasa endemik dan gangguan bekalan akibat ketegangan geopolitik yang berpanjangan di Eropah Timur. Secara keseluruhan, sektor perlombongan dijangka mencatat pertumbuhan sebanyak 2.1% pada 2022.

Sektor Pembinaan

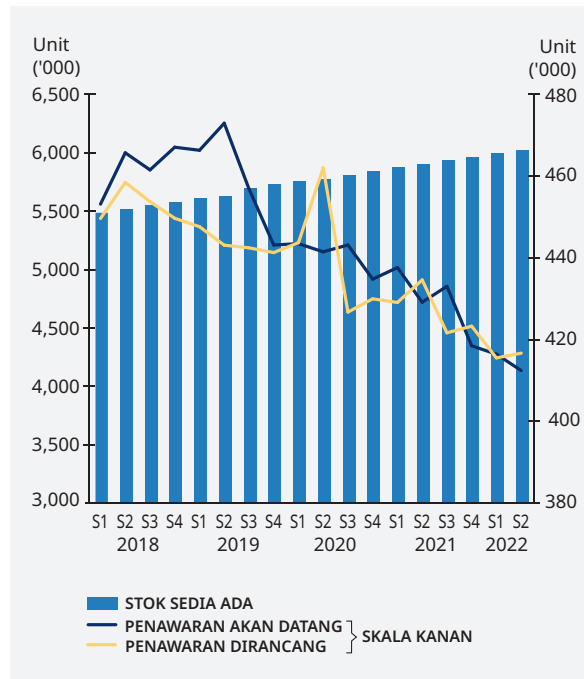
Aktiviti domestik yang kukuh merangsang pertumbuhan

Sektor **pembinaan** menguncup sebanyak 2.1% pada separuh pertama 2022 terutamanya disebabkan oleh aktiviti pembinaan yang lebih perlahan dalam subsektor kejuruteraan awam dan bangunan kediaman. Sebaliknya, subsektor bangunan bukan kediaman dan aktiviti pembinaan khas mencatat pertumbuhan dalam tempoh yang sama sejajar dengan pengembangan aktiviti perniagaan meskipun harga bahan binaan meningkat. Pertumbuhan sektor ini dijangka kembali pulih pada separuh kedua sebanyak 6.9% disokong oleh peningkatan dalam semua subsektor. Pelaburan swasta yang bertambah baik dan aktiviti ekonomi domestik yang kukuh dijangka meningkatkan permintaan bagi bangunan perindustrian. Di samping itu, penyegeraan pelaksanaan projek infrastruktur

utama akan terus memacu prestasi sektor ini. Pembangunan harta tanah kediaman dijangka kekal aktif disokong oleh pelaksanaan berterusan langkah di bawah Bajet 2022 termasuk jaminan Kerajaan sehingga RM2 bilion

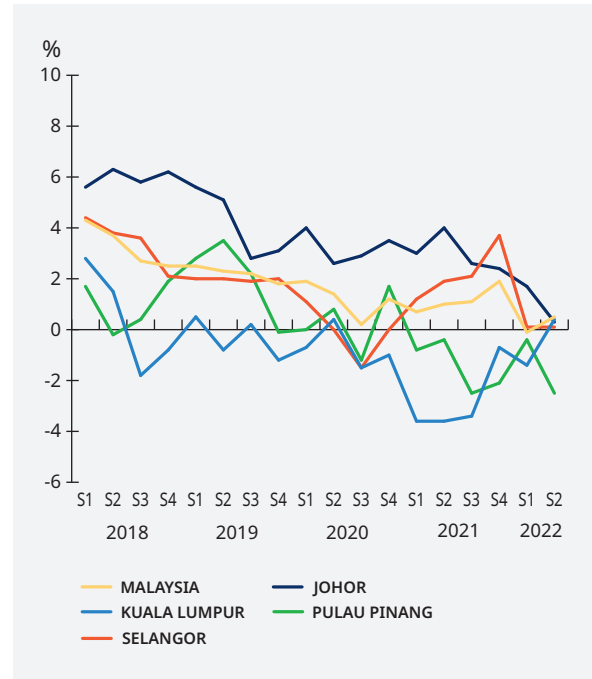
kepada bank melalui Skim Jaminan Kredit Perumahan (SJKP) serta projek perumahan untuk golongan berpendapatan rendah dengan peruntukan RM1.5 bilion. Pada 2022, sektor ini diunjur melonjak semula sebanyak 2.3%.

RAJAH 2.4. Penunjuk Penawaran Harta Tanah Kediaman

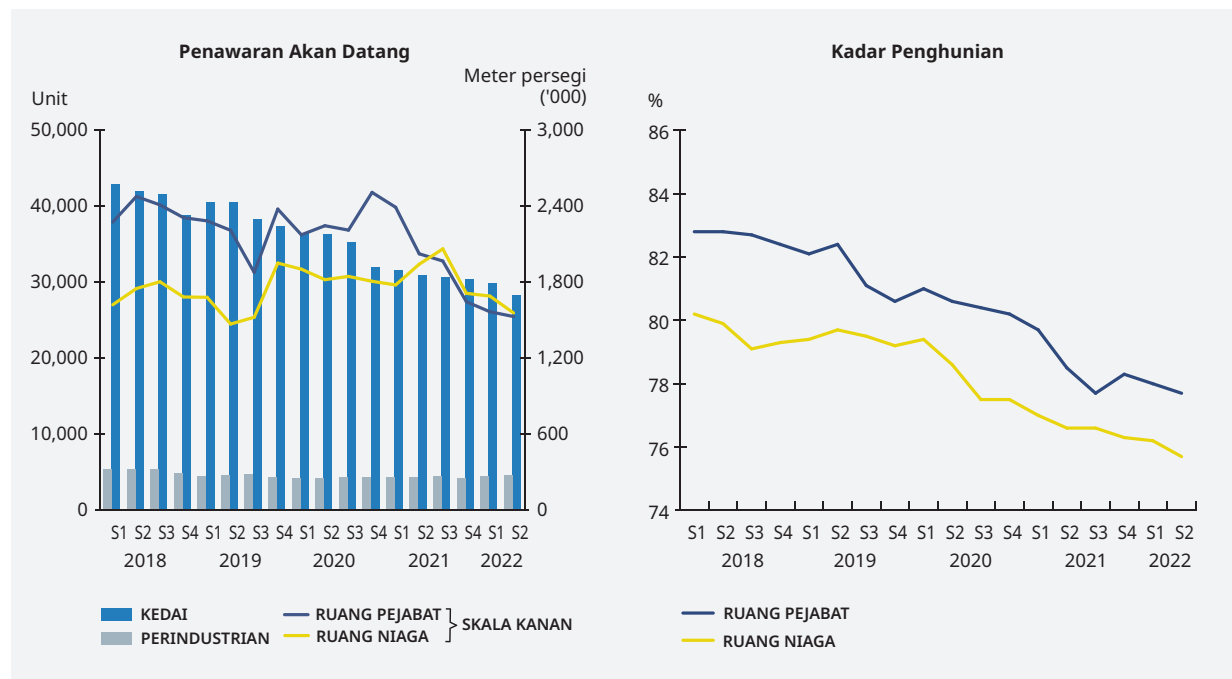
Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

RAJAH 2.5. Indeks Harga Rumah (% perubahan)

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

RAJAH 2.6. Penunjuk Penawaran Harta Tanah Bukan Kediaman

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

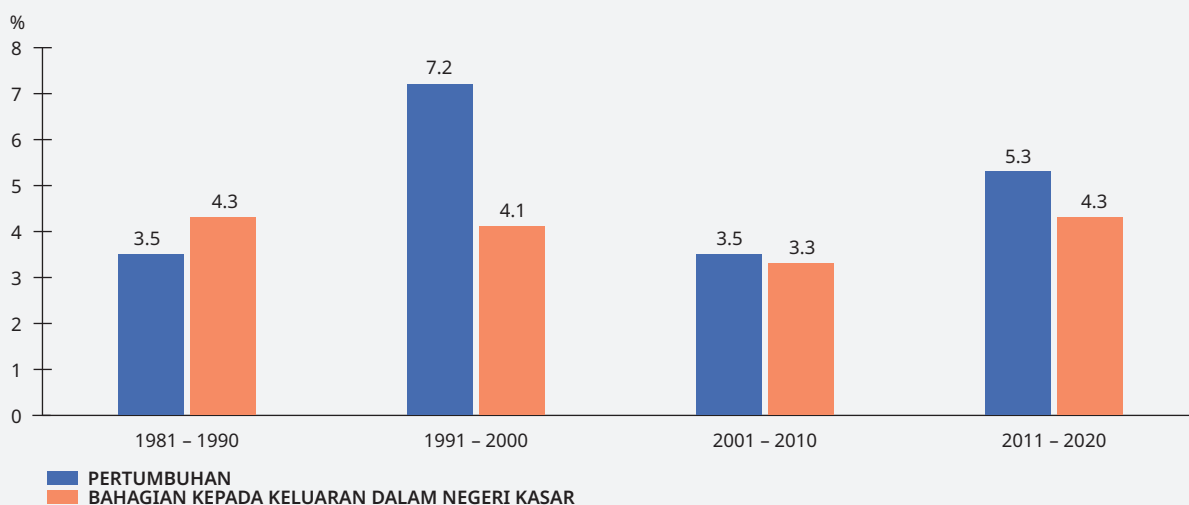
RENCANA 2.2

Penguatan Sektor Pembinaan ke arah Pertumbuhan Ekonomi Mampan

Pengenalan

Sektor pembinaan memainkan peranan penting dalam pembangunan ekonomi Malaysia. Seiring dengan Wawasan 2020 dan Rancangan Malaysia Keenam, sektor pembinaan di Malaysia berkembang pesat dari tempoh 1991 hingga 2000 dengan purata pertumbuhan tahunan sebanyak 7.2% seperti dalam Rajah 2.2.1. Sektor ini telah menyumbang kepada KDNK negara dengan purata bahagian tahunan sebanyak 3.9% bagi tempoh 1991 hingga 2020. Walaupun sumbangan sektor ini agak kecil, namun memberi kesan pengganda kepada ekonomi secara agregat melalui hubungan rantaian ke belakang dan ke hadapan dengan sektor ekonomi yang lain (Khan et al., 2014). Oleh itu, sebagai negara membangun, sumbangan sektor ini kekal penting dalam memastikan pertumbuhan ekonomi yang mampan. Artikel ini menerangkan inisiatif Kerajaan dalam memperkukuh peranan sektor pembinaan bagi menyokong ekonomi terutamanya semasa krisis; menyediakan analisis rantaian antara sektor bagi sektor pembinaan¹ serta kesan perubahan produktiviti setiap subsektor kepada petunjuk ekonomi berkaitan; dan mengenal pasti isu, cabaran serta hala tuju sektor tersebut.

RAJAH 2.2.1. Prestasi Sektor Pembinaan Malaysia, 1981 – 2020
(% purata pertumbuhan dan bahagian kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar pada harga malar)

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

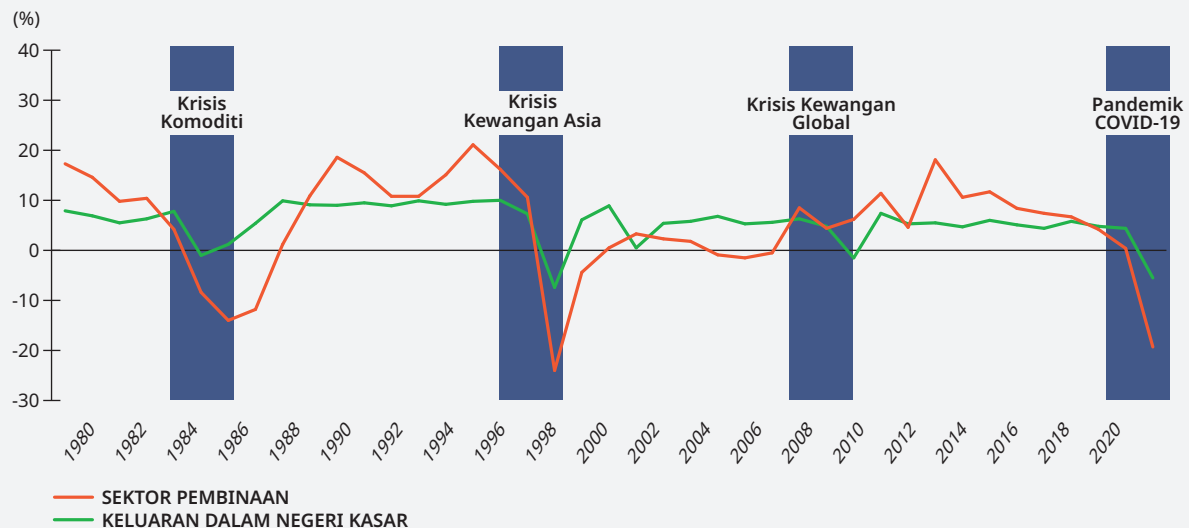
Perkembangan Sektor Pembinaan

Beberapa siri krisis ekonomi telah menyebabkan prestasi sektor pembinaan Malaysia tidak konsisten sepanjang empat dekad lalu seperti dalam Rajah 2.2.2. Krisis Komoditi 1985/1986, Krisis Kewangan Asia (AFC) 1997/1998, Krisis Kewangan Global (GFC) 2008/2009 dan pandemik COVID-19 telah menjejaskan sektor pembinaan dan ekonomi secara keseluruhan. Sektor ini terjejas teruk akibat pembatalan atau penangguhan projek pembinaan utama. Mengambil kira sumbangan dan

¹ Berdasarkan 124 industri dalam Jadual Input-Output 2019.

kesan limpahan yang signifikan ke atas sektor ekonomi lain, Kerajaan telah mengambil tindakan mitigasi ke atas impak negatif krisis khususnya melalui pelaksanaan projek infrastruktur awam dan menyediakan dasar sokongan bagi memulihkan sektor ini.

RAJAH 2.2.2. *Pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar dan Sektor Pembinaan*

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Krisis Komoditi 1985/1986 telah memberi impak besar kepada kedudukan fiskal negara menyebabkan Kerajaan menyusun semula keutamaan perbelanjaan pembangunan awam. Bagi membantu mengukuhkan pelbagai sektor terjejas termasuk pembinaan, Kerajaan telah memberi keutamaan kepada projek infrastruktur di samping menggalakkan pelaburan sektor swasta untuk membangunkan perumahan kos rendah bagi menempatkan semula setinggan dari kawasan tanah primer ke kawasan kediaman yang ditetapkan. Langkah ini juga sebagai menyokong peralihan negara ke arah negara perindustrian. Di samping itu, liberalisasi peraturan pemilikan harta tanah oleh warga asing pada 1986 telah menggalakkan warga asing memiliki bangunan komersial dan kediaman di Malaysia seterusnya menyumbang kepada peningkatan dalam aktiviti pembinaan.

Sektor pembinaan sekali lagi terjejas teruk semasa AFC dengan kemerosotan ketara sebanyak 24% pada 1998 berbanding pertumbuhan 10.6% pada 1997. Kerajaan telah melancarkan Pelan Pemulihan Ekonomi Negara untuk menangani krisis ini. Langkah yang diambil termasuk penubuhan tiga entiti utama iaitu Danaharta, Danamodal dan Jawatankuasa Penyusunan Semula Hutang Korporat bertujuan memperkukuh aliran tunai entiti yang terjejas seterusnya menyokong keseluruhan ekosistem pembinaan. Di samping itu, Dana Pembangunan Infrastruktur bernilai RM5 bilion ditubuhkan untuk membiayai projek infrastruktur termasuk sistem pengangkutan bersepadu, lebuh raya dan pelabuhan. Hasilnya, prestasi sektor ini meningkat hampir 20 mata peratusan dengan mencatat penguncupan lebih kecil sebanyak 4.4% pada 1999.

Selepas 10 tahun krisis AFC, dunia berhadapan pula dengan krisis besar GFC. Malaysia sebagai ekonomi terbuka turut terjejas dengan krisis tersebut. Kerajaan telah melaksanakan pakej rangsangan fiskal bagi mengimbangi kesan kelembapan ekonomi global yang antara lain bertujuan

menyokong industri berkaitan pengangkutan, pendidikan, penjagaan kesihatan, kemudahan awam dan perumahan yang melibatkan pembinaan sebagai elemen utama. Susulan tindakan Kerajaan yang responsif, pertumbuhan sektor ini meningkat daripada 4.4% pada 2008 kepada 6.2% pada 2009 dan 11.4% pada 2010.

Seterusnya bagi menangani kesan pandemik COVID-19, pelbagai pakej rangsangan telah diperkenalkan untuk memulihkan aktiviti pelaburan domestik terutamanya dalam sektor pembinaan. Peruntukan baharu untuk pelbagai projek telah disediakan di bawah pakej tersebut seperti menaik taraf jalan serta membaik pulih sekolah usang yang merupakan projek tambahan kepada projek sedia ada di bawah peruntukan 2020. Selain itu, projek mega sedang dalam pembinaan seperti Transit Aliran Massa (MRT) Laluan Putrajaya dan Transit Aliran Ringan Laluan 3 (LRT3) diberi keutamaan kerana mempunyai kesan pengganda yang tinggi kepada ekonomi. Justeru, pertumbuhan sektor ini telah mencatat kemerosotan lebih kecil sebanyak 5% pada 2021 berbanding penguncupan ketara sebanyak 19% pada 2020.

Sektor pembinaan di Malaysia juga memainkan peranan utama dalam pengumpulan stok modal negara seperti bangunan, jalan raya, rel kereta api, pelabuhan dan lapangan terbang. Model pertumbuhan ekonomi Harrod-Domar menyatakan bahawa pelaburan bersih yang didefinisikan sebagai perubahan dalam stok modal diperlukan bagi perkembangan ekonomi (Domar, 1947; Harrod, 1948). Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (1990) juga menjelaskan bahawa pembangunan infrastruktur memainkan peranan penting dalam pertumbuhan ekonomi di Asia serta menjadi peneraju melalui peningkatan kapasiti serta kecekapan ekonomi.

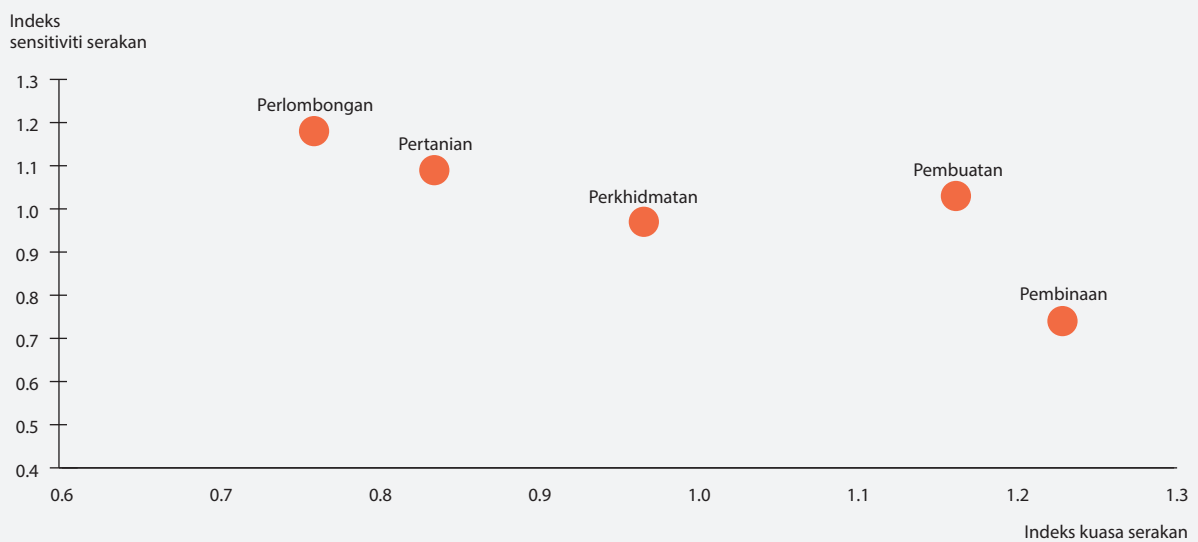
Di samping itu, sektor pembinaan yang mampan mampu memastikan kemakmuran sosial dan kestabilan ekonomi (Alaloul et al., 2021). Siong H.C. (2006) juga menerangkan perkaitan yang jelas bahawa pembangunan bandar di Malaysia seperti Putrajaya dapat menyediakan ekosistem seimbang serta memberi manfaat kepada masyarakat dan ekonomi tempatan. Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan merupakan contoh kejayaan projek pembangunan bandar bersepadu di Malaysia yang menggabungkan pembangunan institusi kerajaan dengan ekosistem seimbang dilengkapi pelbagai kemudahan dan infrastruktur serta pembangunan komersial dan kediaman. Projek mega ini memberi kesan limpahan yang signifikan ke atas ekonomi termasuk mewujudkan penempatan baharu, meningkatkan pendapatan isi rumah dan nilai hartanah, menyediakan peluang pekerjaan serta merencanakan industri pelancongan.

Rantaian antara Sektor

Sektor ini mempunyai rantaian penting dengan sektor ekonomi lain merangkumi rantaian ke belakang dan ke hadapan meskipun sumbangan sektor pembinaan adalah kecil kepada KDNK. Sektor pembinaan memerlukan pelbagai sumber input ekonomi dan mewujudkan rantaian ke belakang. Pada masa yang sama, output daripada sektor pembinaan disalurkan kembali kepada sektor ini dan sektor lain seterusnya menghasilkan rantaian ke hadapan. Bon (1988) menyatakan bahawa analisis input-output diterima sebagai rangka kerja ideal untuk mengkaji penggunaan sumber langsung dan tidak langsung dalam sektor pembinaan dan kesalingbergantungan dengan sektor lain. Sebagai contoh, batu bata dalam sektor pembuatan digunakan untuk membina lot komersial (sektor pembinaan) yang akan dijadikan sebagai restoran (sektor perkhidmatan).

Kekuatan hubungan antara sektor ekonomi boleh dilihat melalui pengiraan indeks kuasa serakan dan juga indeks sensitiviti serakan. Indeks kuasa serakan dan sensitiviti serakan dihasilkan melalui penormalan rantaian ke belakang dan rantaian ke hadapan (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2022). Indeks berkenaan diukur bagi mengenal pasti sektor yang berpotensi dalam ekonomi. Sektor yang mempunyai nilai indeks melebihi satu berupaya menyediakan output secara lebih meluas dan mempunyai pengaruh kepada ekonomi yang lebih besar. Berdasarkan Jadual Input-Output (IO) 2019, analisis Kementerian Kewangan (MoF) menganggarkan bahawa sektor pembinaan mempunyai indeks kuasa serakan melebihi satu dan terbesar berbanding sektor ekonomi lain. Manakala, indeks sensitiviti serakan bagi sektor pembinaan mempunyai nilai kurang daripada satu. Indeks kuasa serakan dan sensitiviti serakan antara sektor pembinaan dengan sektor ekonomi lain seperti dalam Rajah 2.2.3.

RAJAH 2.2.3. Indeks Kuasa Serakan dan Sensitiviti Serakan Sektor Pembinaan dengan Sektor Lain

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (anggaran)

Berdasarkan Jadual IO 2019, empat daripada 124 industri berada di bawah sektor pembinaan iaitu subsektor bangunan kediaman, bangunan bukan kediaman, kejuruteraan awam dan aktiviti pertukangan khas. Analisis MoF yang menggunakan model *Dynamic Computable General Equilibrium* menganggarkan peningkatan produktiviti dalam subsektor pembinaan akan menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi berikutan rantaian antara sektor yang tinggi seperti dalam Jadual 2.2.1. Pada masa yang sama, industri seperti perlombongan bijih besi; pertukangan kayu dan tanggam untuk jurubina; tanaman makanan; serta alatan pendawaian, kelengkapan pencahayaan elektrik dan elektrik lain juga dijangka mendapat manfaat daripada rantaian antara sektor seperti dalam Rajah 2.2.4.

JADUAL 2.2.1. Implikasi Kenaikan 1% dalam Produktiviti Subsektor Pembinaan kepada Penunjuk Ekonomi, Sisihan paras asas (mata peratusan)

	KEJURUTERAAN AWAM	BANGUNAN KEDIAMAN	BANGUNAN BUKAN KEDIAMAN	AKTIVITI PERTUKANGAN KHAS
KDNK Benar	0.01	0.01	0.00	0.01
Pelaburan	0.05	0.02	0.04	0.03
Eksport	0.01	0.00	0.00	0.00
Import	0.01	0.01	0.01	0.01

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (anggaran)

RAJAH 2.2.4. Penerima Manfaat Paling Tinggi daripada Peningkatan Produktiviti dalam Subsektor Pembinaan

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (anggaran)

Isu dan Cabaran

Peningkatan Kos Menjalankan Perniagaan

Peningkatan kos bahan binaan memberi kesan kepada input pembinaan dan menjadi kebimbangan utama industri. Memandangkan pengoperasian industri sangat bergantung kepada kedudukan aliran tunai, peningkatan kos bahan mentah akan mempengaruhi aliran tunai dan kemampuan

firma dalam jangka masa panjang. Ketidaktentuan harga bahan binaan mudah dipengaruhi oleh faktor seperti tekanan inflasi, gangguan rantai bekalan serta perancangan dan penjadualan yang lemah. Dalam hal ini, Musarat et al. (2020) menjelaskan bahawa kadar inflasi mempengaruhi sisihan harga bahan binaan dengan ketara. Peningkatan kos serta keperluan pelaburan yang lebih besar merupakan cabaran utama bagi pemain baharu untuk memasuki industri pembinaan terutamanya syarikat kecil dan sederhana.

Kekangan Masa

Pengurusan masa merupakan faktor penting yang menentukan prestasi sektor. Penjadualan semula garis masa projek dan lanjutan masa serta lain-lain kelewatan memberi implikasi negatif yang menjejaskan kemajuan pembinaan. Menurut Zamani et al. (2021), proses kelulusan pihak berkuasa yang panjang dan tempoh singkat bagi aktiviti pembinaan di samping situasi luar jangka telah mengakibatkan perubahan garis masa sehingga menjejaskan operasi projek. Perubahan syarat dan keperluan yang kerap boleh menjejaskan sektor pembinaan mencapai pengurusan masa dan kos yang efektif.

Produktiviti Buruh yang Rendah

Produktiviti buruh yang rendah merupakan antara cabaran utama yang dihadapi oleh sektor pembinaan di Malaysia memandangkan negara amat bergantung kepada tenaga kerja asing (Najib et al., 2019). Kebergantungan tinggi kepada pekerja asing boleh memberi kesan buruk kepada produktiviti dan tahap kualiti berikutan kebanyakan pekerja asing merupakan pekerja tidak mahir seterusnya menyebabkan produktiviti pengeluaran pembinaan yang rendah. Selain itu, Wong et al. (2020) juga menyatakan bahawa sektor pembinaan di Malaysia mencatat tahap produktiviti yang tidak memuaskan kerana sebahagian besar guna tenaga sektor pembinaan terdiri daripada pekerja asing berkemahiran rendah.

Melangkah ke Hadapan

Mempercepat Digitalisasi

Model perniagaan dan operasi sektor pembinaan di Malaysia banyak bergantung kepada tenaga kerja manual dan penggunaan teknologi yang rendah. Bank Dunia (2018) melaporkan bahawa rakyat Malaysia menggunakan teknologi digital secara meluas, namun penggunaan digital oleh perniagaan di Malaysia masih ketinggalan berbanding purata global pada 2015 dengan hanya 29% perniagaan mempunyai laman web manakala 5.2% sahaja terlibat dalam e-dagang. Walaupun sektor ini lebih berintensifkan buruh, penggunaan teknologi yang bersesuaian dan produk pendigitalan seperti permodelan maklumat bangunan (BIM), sistem binaan berindustri (IBS), internet benda (IoT) dan analitik data raya (BDA) akan menambah baik pengurusan dan kawal selia proses pembinaan. Zhang et al. (2018) turut menyokong BIM sebagai kaedah dalam mencapai prinsip pembinaan *lean* untuk memantapkan koordinasi dan kerjasama ahli pasukan projek, menambah baik kualiti projek serta mengurangkan pembaziran ke arah produktiviti yang lebih tinggi.

Penerimaan Amalan Baharu

Malaysia sedang menuju ke arah automasi dalam sektor pembinaan dan menggalakkan penerapan prinsip alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) dalam amalan perniagaan. Peralihan ini akan memastikan daya saing dan kemampuan perniagaan dalam jangka masa panjang. Penambahbaikan sektor pembinaan melalui pendigitalan telah digariskan dalam Pelan Strategik Pembinaan 4.0 Malaysia (2021 - 2025). Rancangan lima tahun tersebut terdiri daripada 12 teknologi baru muncul seperti dalam Rajah 2.2.5 yang dijangka meningkatkan sektor pembinaan

sejajar dengan Revolusi Perindustrian Keempat (4IR). Pelan ini menggariskan rangka kerja bagi meningkatkan keupayaan sektor pembinaan melalui empat pemboleh daya yang dikenal pasti iaitu manusia, teknologi bersepadu, ekonomi dan tadbir urus. Justeru, projek pembinaan akan dapat dilaksanakan dengan lebih cekap melalui pengoptimuman nilai dan pengurangan pembaziran. Ferrero-Ferrero et al. (2016) turut menjelaskan bahawa komitmen dan keberkesanan syarikat boleh diukur melalui amalan ESG yang konsisten ke arah mewujudkan kelebihan daya saing.

RAJAH 2.2.5. 12 Teknologi Baru Muncul di bawah Pelan Strategik Pembinaan 4.0, 2021 – 2025

Sumber: Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia

Pembangunan kemahiran tenaga kerja

Kemahiran dan kepakaran diperlukan untuk melaksanakan kaedah teknikal pembinaan memandangkan sektor ini sedang menuju ke arah automasi dan pendigitalan. Ibrahim et al. (2010) menyatakan bahawa sumber manusia dan kemahiran dalam industri pembinaan merupakan cabaran utama bagi memenuhi perubahan permintaan yang pantas. Sehubungan itu, sektor pembinaan di Malaysia perlu melabur dalam pembangunan kapasiti tenaga kerja dan profesional bagi meningkatkan keupayaan, daya saing dan prestasi operasi. Berdasarkan Pelan Strategik Pembinaan 4.0, transformasi teknologi pembinaan memerlukan pelaburan syarikat dalam pembangunan bakat bagi meningkatkan produktiviti dan prestasi sektor secara keseluruhan.

Kesimpulan

Sektor pembinaan memainkan peranan penting dalam ekonomi Malaysia terutamanya melalui hubungan rantaian dengan sektor ekonomi lain. Justeru, Kerajaan memberi tumpuan kepada sektor pembinaan menerusi pelbagai inisiatif bagi mendepani impak krisis ekonomi. Pada masa yang sama, isu dan cabaran yang dihadapi sehingga kini menjadikan sektor pembinaan lebih berdaya tahan. Penerimgunaan dasar automasi, pendigitalan dan ESG serta pewujudan kemahiran dan kepakaran yang relevan akan mentransformasi sektor ini sejajar dengan peningkatan permintaan ekonomi. Kepentingan merancang pembangunan dan pertumbuhan sektor ini bukan sahaja akan menyumbang kepada KDNK malah menggalakkan pemain industri menjadi pesaing utama pada peringkat global.

Permintaan Domestik

Permintaan domestik terus memacu momentum pemulihan

Permintaan domestik terus memacu pertumbuhan dan berkembang sebanyak 8.6% pada separuh pertama 2022 terutamanya disokong oleh permintaan yang meningkat sejajar dengan peralihan kepada fasa endemik dan pembukaan semula sempadan antarabangsa yang merancakkan aktiviti ekonomi. Permintaan domestik dijangka terus meningkat sebanyak 4.1% pada separuh kedua dan berkembang sebanyak 6.3% untuk keseluruhan tahun seterusnya menyumbang 5.8 mata peratusan kepada pertumbuhan KDNK. Sektor swasta dijangka terus memacu pertumbuhan dan berkembang sebanyak 7.5% pada 2022 dengan sumbangan kepada KDNK sebanyak 75.1% didorong oleh perbelanjaan penggunaan dan pelaburan. Pada masa yang sama, pertumbuhan perbelanjaan sektor awam dijangka mencatat 1.3% dengan sumbangan kepada KDNK sebanyak 17.4%.

JADUAL 2.5. *Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Permintaan Agregat, 2021 - 2023 (pada harga malar 2015)*

	BAHAGIAN (%)		PERUBAHAN (%)	
	2022 ²	2021	2022 ²	2023 ³
Permintaan domestik	92.5	1.7	6.3	5.1
Perbelanjaan swasta	75.1	2.0	7.5	5.8
Penggunaan	60.0	1.9	8.7	6.3
Pelaburan	15.1	2.6	3.0	3.7
Perbelanjaan awam	17.4	0.6	1.3	2.0
Penggunaan	13.1	5.3	1.0	2.0
Pelaburan	4.3	-11.3	2.2	2.1
Sektor luar¹	6.2	-4.1	10.0	3.2
Eksport	70.6	15.4	8.8	1.6
Import	64.4	17.7	8.7	1.4
KDNK	100.0	3.1	6.5 - 7.0	4.0 - 5.0

¹ Barangan dan perkhidmatan bukan faktor

² Anggaran

³ Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran dan tidak termasuk komponen perubahan dalam stok

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Penggunaan swasta meningkat sebanyak 11.5% pada separuh pertama 2022 didorong oleh peningkatan pendapatan isi rumah berikutan pemulihan ekonomi yang menyeluruh, pasaran buruh yang bertambah baik dengan lebih banyak peluang pekerjaan, semakan gaji minimum kepada RM1,500 serta pendapatan yang lebih tinggi dalam industri berkaitan komoditi. Pembukaan semula sempadan antarabangsa juga telah menyumbang kepada prestasi penggunaan yang kukuh terutamanya melalui peningkatan aktiviti berkaitan pelancongan berdasarkan trend ketibaan dan terimaan pelancong yang bertambah sejak April 2022. Kerajaan telah meneruskan langkah dasar yang merangkumi program subsidi upah, JaminKerja, *Malaysia Short-Term Employment Programme* (MySTEP) serta inisiatif peningkatan kemahiran dan kemahiran semula bagi menyokong pasaran buruh. Pengeluaran khas KWSP pada April 2022 turut memberi sokongan tambahan kepada perbelanjaan swasta khususnya dalam kalangan pencarum yang terjejas dengan ketara akibat pandemik COVID-19. Prestasi penggunaan swasta turut ditunjukkan melalui jualan kereta penumpang yang meningkat sebanyak 31.2% pada separuh pertama 2022 terutamanya berikutan pengecualian cukai jualan ke atas pembelian kereta penumpang. Penunjuk penggunaan lain juga mencatat peningkatan seperti import barangan penggunaan sebanyak 21.1% dan pengeluaran kredit penggunaan 31.9%.

Pada separuh kedua 2022, penggunaan swasta dijangka meningkat sebanyak 6% sejajar dengan pemulihan yang berterusan dalam pasaran buruh melalui kadar pengangguran yang lebih rendah serta pertumbuhan dalam gaji dan upah di samping aktiviti ekonomi dan sosial yang lebih menggalakkan termasuk aktiviti berkaitan pelancongan. Selain itu, langkah sokongan oleh Kerajaan khususnya bantuan tunai kepada isi rumah B40 dan penerusan subsidi kepenggunaan ke atas barangan dan perkhidmatan terpilih dijangka menyokong perbelanjaan isi rumah serta

mengurangkan kesan peningkatan kos sara hidup. Justeru, penggunaan swasta dianggar berkembang sebanyak 8.7% pada 2022.

Pada separuh pertama 2022, **pelaburan swasta** meningkat 3.3% apabila aktiviti ekonomi diteruskan semula berikutan pelonggaran langkah kawalan dan pembukaan sempadan antarabangsa. Penunjuk yang menggambarkan peningkatan prestasi pelaburan termasuk import barangan pengantara sebanyak 32.8% dan import barangan modal 12.4%. Di samping itu, Malaysia kekal sebagai destinasi pelaburan yang menarik dan terus menerima pelaburan asing yang menggalakkan berikutan permintaan luar yang kukuh dan peningkatan dalam sektor pembuatan dan perkhidmatan. Aliran masuk pelaburan langsung asing (FDI) bersih terus melonjak dalam tempoh enam bulan pertama 2022 dan mencecah RM41.7 bilion berbanding RM20.2 bilion dalam tempoh yang sama pada 2021. Kemasukan FDI bertumpu terutamanya dalam sektor pembuatan, aktiviti kewangan dan insurans/takaful serta perdagangan borong dan runcit.

Pada separuh kedua tahun ini, pelaburan swasta dijangka berkembang sebanyak 2.5%. Unjuran ini sejajar dengan Indeks Peneraju yang mencatat 109.5 mata pada Julai 2022 melebihi paras 100 mata menunjukkan keyakinan lebih tinggi dalam tempoh beberapa bulan akan datang. Secara keseluruhan, pelaburan swasta pada 2022 dijangka meningkat 3% disokong oleh perbelanjaan modal berterusan terutamanya dalam sektor pembuatan dan perkhidmatan. Kerajaan akan terus menyediakan persekitaran perniagaan yang kondusif serta memudah cara sektor swasta dalam mempercepat penerimgunaan digitalisasi dan mempergiat aktiviti inovasi. Usaha akan terus dipertingkatkan untuk menarik lebih banyak projek berkualiti dan berimpak tinggi yang akan mewujudkan peluang pekerjaan berpendapatan tinggi selaras dengan Aspirasi Pelaburan Nasional (NIA). Dalam hal ini, Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

(MIDA) telah meluluskan pelaburan berjumlah RM123.3 bilion dalam tempoh enam bulan pertama 2022 melibatkan projek baharu serta pengembangan dan kepelbagaian projek sedia ada terutamanya dalam sektor perkhidmatan (RM78 bilion). Pelaburan asing yang diluluskan terus mencatat jumlah terbesar sebanyak RM87.4 bilion daripada jumlah pelaburan yang diluluskan terutamanya dari China (RM48.6 bilion), Jerman (RM9 bilion) dan Singapura (RM6 bilion).

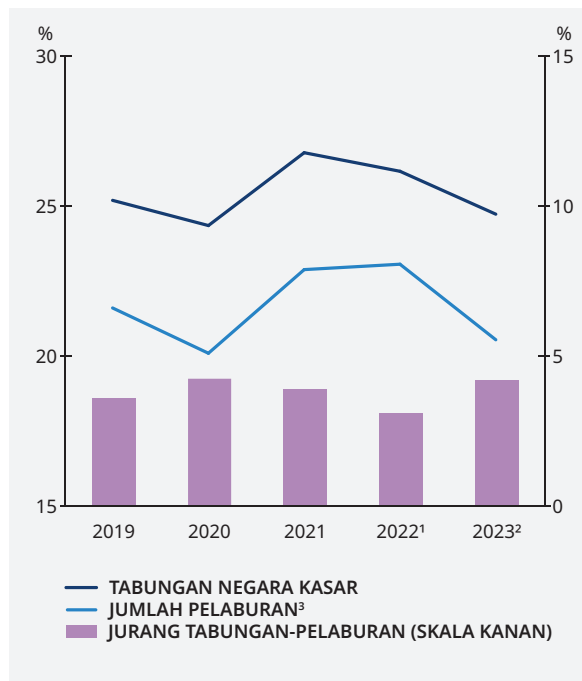
Pelaburan awam kembali mencatat pertumbuhan positif sebanyak 1% pada separuh pertama 2022 terutamanya dipacu oleh perbelanjaan modal syarikat awam yang lebih tinggi. Pelaburan awam diunjur berkembang sebanyak 3.1% pada separuh kedua dan 2.2% bagi keseluruhan tahun. Perbelanjaan pembangunan (DE) Kerajaan Persekutuan terus mengutamakan pelaburan dengan impak pengganda yang tinggi kepada ekonomi. Peruntukan DE akan disalurkan terutamanya dalam projek yang menggalakkan pembangunan mampan, meningkatkan taraf hidup rakyat, mempercepat penerimgunaan teknologi dan inovasi serta menambah baik infrastruktur pengangkutan selaras dengan objektif yang digariskan di bawah Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12).

Penggunaan awam mencatat pertumbuhan sebanyak 4.7% pada separuh pertama 2022 disumbangkan oleh perbelanjaan emolumen serta bekalan dan perkhidmatan. Bagi keseluruhan tahun, penggunaan awam dijangka berkembang sebanyak 1% selari dengan usaha berterusan Kerajaan mengoptimumkan perbelanjaan mengurus tanpa menjejaskan kecekapan penyampaian perkhidmatan awam.

Tabungan Negara Kasar (TNK) dijangka mencatat pertumbuhan sebanyak 6.7% pada 2022 selari dengan jangkaan peningkatan pendapatan negara nominal sebanyak 9.2%. Sehubungan itu, TNK dijangka kekal tinggi pada RM429.9 bilion atau 26.2% daripada pendapatan negara kasar (PNK). Jumlah

perbelanjaan pelaburan diunjur meningkat sebanyak 10.1% kepada RM379 bilion atau 23.1% daripada PNK. Oleh itu, jurang tabungan-pelaburan dijangka mencatat lebih sebanyak RM50.8 bilion atau 3.1% daripada PNK yang membolehkan Malaysia membiayai aktiviti ekonomi terutamanya daripada sumber domestik.

RAJAH 2.7. *Jurang Tabungan-Pelaburan (% daripada PNK)*

¹Anggaran

²Unjuran

³Termasuk perubahan dalam stok

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Pendapatan

Perkongsian pendapatan negara secara lebih wajar kekal mencabar

Pewujudan lebih banyak peluang pekerjaan berikutan peningkatan jumlah perniagaan yang kembali beroperasi secara normal pascapandemik COVID-19 telah menghasilkan

pertumbuhan positif kepada pendapatan negara. **Pampasan pekerja (PP)**² meningkat sebanyak 2.2% kepada RM537.9 bilion pada 2021 berbanding RM526.6 bilion pada tahun sebelumnya. Walau bagaimanapun, bahagian PP kepada KDNK berkurang kepada 34.8% disebabkan oleh pertumbuhan KDNK nominal yang lebih cepat iaitu sebanyak 9% berbanding PP. Keadaan hampir sama juga berlaku di banyak negara semasa pandemik. Namun demikian, bahagian PP dijangka meningkat sedikit kepada 34.9% pada 2022 seiring dengan prospek pertumbuhan ekonomi yang lebih baik. Bahagian tertinggi PP akan terus disumbangkan oleh sektor perkhidmatan (63.1%) dan pembuatan (23.1%) terutamanya dalam subsektor perdagangan borong & runcit, makanan & minuman dan penginapan serta produk elektrik, elektronik dan optik.

Lebih kendalian kasar (LKK)³ meningkat sebanyak 14% dan merekodkan 62.9% bahagian daripada KDNK pada 2021. Pemilik modal memperoleh peningkatan pendapatan dua digit iaitu 24.5% daripada pertumbuhan ekonomi berikutan beberapa industri tertentu telah mendapat faedah yang ketara daripada harga komoditi yang lebih tinggi. Sementara itu, pendapatan campuran yang diterima golongan bekerja sendiri, perusahaan yang tidak berdaftar dan lain-lain merekodkan penguncupan sebanyak 6.5% disebabkan oleh prospek pekerjaan dan pendapatan yang lebih rendah bagi kumpulan ini semasa pandemik. Secara keseluruhan, bahagian LKK daripada KDNK dijangka terus meningkat kepada 64.4% pada 2022 disokong oleh pertumbuhan ekonomi yang lebih baik. Walau bagaimanapun, pendapatan campuran bagi golongan yang bekerja sendiri dijangka meningkat pada kadar yang lebih perlahan iaitu 0.7% berbanding 18.4% bagi pemilik modal memandangkan perniagaan masih belum pulih sepenuhnya pascapandemik.

² Termasuk upah dan gaji yang dibayar secara tunai, elaun dan perbelanjaan lain kepada pekerja yang diterima dalam bentuk bukan tunai (termasuk makanan, pakaian seragam, pengangkutan, dll.) serta sumbangan sosial berkaitan pekerjaan.

³ Terdiri daripada lebihan kendalian kepada pemilik modal dan pendapatan campuran bagi golongan yang bekerja sendiri dan perusahaan yang tidak berdaftar dan lain-lain.

JADUAL 2.6. *Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan, 2020 – 2023 (pada harga semasa)*

	BAHAGIAN (%)				PERUBAHAN (%)			
	2020	2021	2022 ¹	2023 ²	2020	2021	2022 ¹	2023 ²
Pampasan pekerja	37.1	34.8	34.9	35.2	-3.0	2.2	11.0	6.9
Lebih kendalian kasar	60.1	62.9	64.4	62.2	-6.9	14.0	13.5	2.4
Lebih kendalian	39.7	45.3	48.5	45.2	-4.6	24.5	18.4	-1.1
Pendapatan campuran	20.4	17.5	15.9	17.0	-10.7	-6.5	0.7	13.2
Cukai tolak subsidi	2.7	2.3	0.7	2.6	-30.4	-8.0	-64.8	276.4
KDNK pada harga pembeli	100.0	100.0	100.0	100.0	-6.3	9.0	10.8	6.0

¹ Anggaran

² Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

JADUAL 2.7. *Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan bagi Negara Terpilih, 2019 – 2021*

	PAMPASAN PEKERJA			LEBIHAN KENDALIAN KASAR			CUKAI TOLAK SUBSIDI		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
	BAHAGIAN DARIPADA KDNK (%)								
Malaysia	35.9	37.1	34.8	60.5	60.1	62.9	3.7	2.7	2.3
Filipina	34.4	34.8	36.7	57.9	58.6	55.7	7.7	6.6	7.6
Singapura	39.9	42.8	39.4	53.1	56.5	55.7	6.9	0.7	4.9
Republik Korea	47.5	48.2	47.9	43.0	41.9	41.9	9.6	9.9	10.2
Australia	47.2	48.2	47.7	42.8	44.7	46.5	10.0	7.1	5.8
Belanda	47.8	50.9	49.0	41.1	41.4	41.9	11.0	7.7	9.0
Kanada	50.8	52.5	50.7	38.2	40.1	40.3	11.0	7.4	9.0
United Kingdom	48.7	52.6	51.6	39.6	41.1	39.5	11.8	5.9	8.8
Jerman	53.4	54.7	53.8	36.8	37.1	38.2	9.8	8.1	7.9
Amerika Syarikat	53.4	55.0	54.2	40.0	41.4	41.0	6.6	3.7	4.8

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Cukai tolak subsidi ke atas pengeluaran dan import⁴ mencatat penguncupan lebih rendah sebanyak 8% pada 2021 disumbangkan oleh pertumbuhan positif dalam pendapatan hasil cukai yang diterima iaitu 5.8% manakala perbelanjaan untuk subsidi dan insentif meningkat sebanyak 28.7%. Hampir separuh daripada perbelanjaan subsidi dan insentif telah diperuntukkan untuk program subsidi upah dan geran khas kepada perusahaan mikro, kecil dan sederhana bagi membantu perniagaan meneruskan operasi semasa

pandemik COVID-19. Pada 2022, pendapatan daripada cukai ke atas pengeluaran dan import dijangka meningkat sebanyak 8.2% berikutan pertambahan pendapatan daripada cukai tidak langsung dan hasil bukan cukai ke atas pengeluaran dan import. Walau bagaimanapun, cukai bersih ke atas pengeluaran dan import secara keseluruhan dijangka mencatat penguncupan lebih tinggi sebanyak 64.8% disebabkan oleh peningkatan mendadak dalam perbelanjaan subsidi khususnya bagi subsidi petroleum.

⁴ Terdiri daripada cukai ke atas produk dan cukai lain ke atas pengeluaran ditolak subsidi ke atas produk dan subsidi lain ke atas pengeluaran.

Sektor Luar Negeri

Prestasi yang terus memberangsangkan

Prestasi Perdagangan

Eksport kasar dijangka meningkat 17.4% pada 2022 didorong oleh permintaan luar yang kukuh daripada rakan dagang utama berikutan peningkatan kitaran teknologi dan digitalisasi global yang pantas. Eksport barangan

pembuatan dianggar berkembang 15% berikutan permintaan lebih tinggi bagi produk E&E sebanyak 26.9% dan bukan E&E sebanyak 6.1%. Peningkatan eksport E&E dijangka terus menunjukkan prestasi kukuh disokong oleh permintaan luar yang stabil walaupun terdapat gangguan bekalan cip pada peringkat global. Produk seperti semikonduktor, kelengkapan peralatan telekomunikasi dan peralatan pemrosesan data automatik menyumbang bahagian terbesar dalam komponen E&E.

JADUAL 2.8. *Perdagangan Luar Negeri, 2021 – 2023*

	RM JUTA			PERUBAHAN (%)		
	2021	2022 ¹	2023 ²	2021	2022 ¹	2023 ²
Jumlah dagangan	2,228,366	2,634,758	2,669,392	24.9	18.2	1.3
Eksport kasar	1,241,022	1,456,448	1,488,859	26.1	17.4	2.2
<i>antaranya:</i>						
Pembuatan	1,068,431	1,228,384	1,256,892	25.8	15.0	2.3
Pertanian	98,093	123,777	125,901	36.8	26.2	1.7
Perlombongan	69,757	97,496	99,054	19.4	39.8	1.6
Import kasar	987,344	1,178,309	1,180,533	23.3	19.3	0.2
<i>antaranya:</i>						
Barangan modal	103,823	113,028	113,349	14.4	8.9	0.3
Barangan pengantara	545,801	658,656	660,292	27.2	20.7	0.2
Barangan penggunaan	83,893	98,168	98,333	13.2	17.0	0.2
Imbangan dagangan	253,678	278,139	308,326	38.4	9.6	10.9

¹ Anggaran

² Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan, Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia dan Kementerian Kewangan Malaysia

JADUAL 2.9. *Eksport Kasar, Januari – Ogos 2021 dan 2022*

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Pembuatan	673,357	853,293	25.8	26.7	86.5	84.1
Pertanian	58,127	81,972	32.1	41.0	7.5	8.1
Perlombongan	44,035	74,610	6.8	69.4	5.7	7.4
Lain-lain ¹	3,030	4,530	7.5	49.5	0.4	0.4
Eksport kasar	778,548	1,014,404	24.9	30.3	100.0	100.0

¹ Termasuk sisa dan bahan buangan emas; pakaian terpakai; dan urus niaga khas tidak disenarai

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

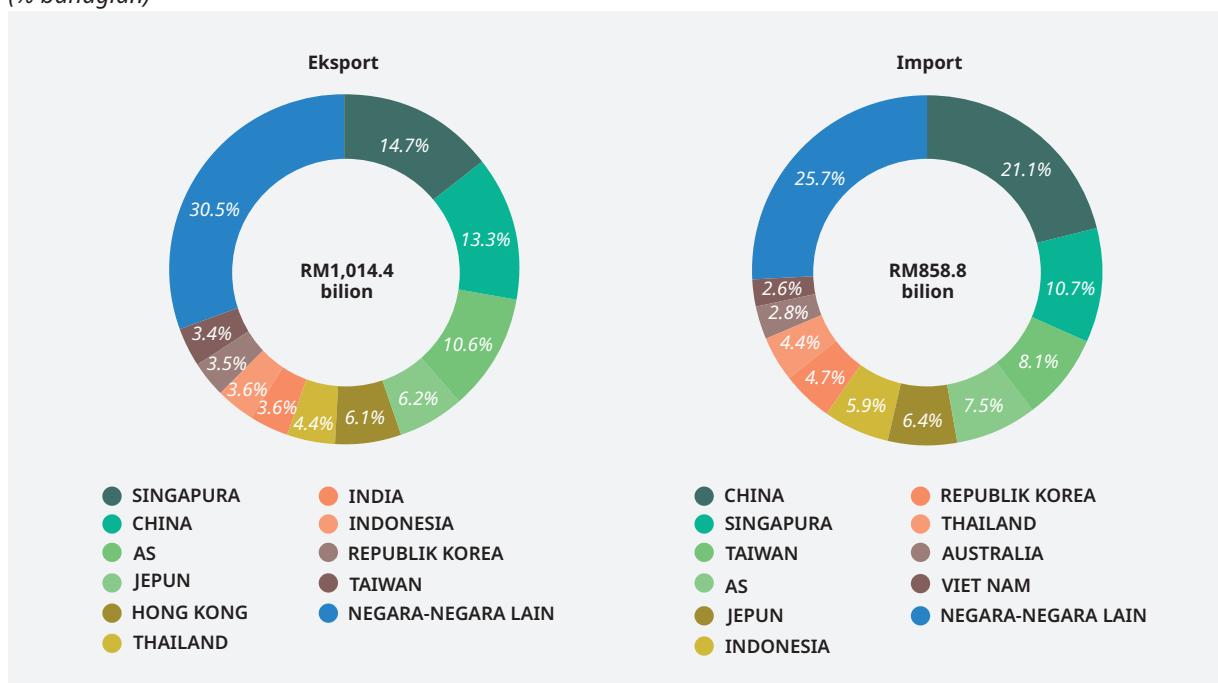
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

JADUAL 2.10. Eksport Barangan Pembuatan, Januari – Ogos 2021 dan 2022

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
E&E	282,738	380,777	18.8	34.7	42.0	44.6
Bukan E&E	390,618	472,516	31.5	21.0	58.0	55.4
Produk petroleum	59,982	103,571	37.2	72.7	8.9	12.1
Kimia dan produk kimia	44,699	53,098	36.4	18.8	6.6	6.2
Barangan pembuatan logam	35,873	44,805	55.9	24.9	5.3	5.3
Jentera, kelengkapan dan peralatan	31,359	40,078	23.6	27.8	4.7	4.7
Barangan optik dan saintifik	29,652	36,535	11.6	23.2	4.4	4.3
Produk pembuatan berasaskan minyak sawit	19,965	28,931	44.1	44.9	3.0	3.4
Produk getah	50,574	21,075	110.6	-58.3	7.5	2.5
Barangan makanan diproses	15,508	18,343	12.7	18.3	2.3	2.1
Produk besi dan keluli	17,335	22,747	10.3	31.2	2.6	2.7
Kelengkapan pengangkutan	10,089	11,045	-22.7	9.5	1.5	1.3
Tekstil, pakaian dan kasut	10,122	11,792	16.0	16.5	1.5	1.4
Barangan pembuatan plastik	10,335	11,631	20.6	12.5	1.5	1.4
Produk kayu	10,326	12,725	4.9	23.2	1.5	1.5
Produk galian bukan logam	6,786	7,850	33.5	15.7	1.0	0.9
Barang kemas	3,493	4,679	52.8	34.0	0.5	0.5
Produk kertas dan pulpa	5,421	6,329	29.0	16.7	0.8	0.7
Minuman dan tembakau	1,574	1,703	-3.3	8.2	0.2	0.2
Produk pembuatan lain	27,525	35,580	10.3	29.3	4.1	4.2
Eksport barangan pembuatan	673,357	853,293	25.8	26.7	100.0	100.0

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

RAJAH 2.8. Rakan Dagang 10 Teratas, Januari – Ogos 2022 (% bahagian)

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

Sementara itu, eksport produk bukan E&E terutamanya produk petroleum dan produk pembuatan berasaskan minyak sawit dijangka berkembang pada 2022 disumbangkan oleh permintaan luar yang kukuh dan harga komoditi yang tinggi. Eksport barangan pertanian juga diunjur meningkat sebanyak 26.2% didorong oleh permintaan minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit serta getah asli. Peningkatan permintaan terutamanya dari Arab Saudi, China, India dan Mesir dijangka meningkatkan eksport minyak sawit sebanyak 32.8%. Pertambahan jumlah eksport sebahagiannya disumbangkan oleh harga minyak sawit yang melonjak berikutan gangguan bekalan

minyak bunga matahari dari Ukraine yang telah meningkatkan permintaan bagi minyak pengganti lain terutamanya minyak sawit. Selain itu, eksport barangan perlombongan diunjur meningkat sebanyak 39.8% disokong oleh peningkatan permintaan global bagi petroleum mentah sebanyak 54.4% dan LNG 39.3%. Malaysia sebagai pengeksport komoditi bersih menerima manfaat daripada lonjakan harga minyak mentah, gas asli dan minyak sawit.

Import kasar dijangka berkembang sebanyak 19.3% pada 2022 terutamanya disokong oleh barangan pengantara dan barangan modal berikutan pemulihan berterusan aktiviti

JADUAL 2.11. *Import Barangan mengikut Penggunaan Akhir, Januari – Ogos 2021 dan 2022*

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Barangan modal	66,781	77,423	10.8	15.9	10.6	9.0
Barangan modal (kecuali alat kelengkapan pengangkutan)	63,054	69,003	0.8	9.4	10.0	8.0
Kelengkapan pengangkutan (perindustrian)	3,727	8,420	-262.8	125.9	0.6	1.0
Barangan pengantara	348,480	472,308	23.2	35.5	55.5	55.0
Makanan dan minuman, utama dan diproses, khusus untuk industri	17,639	23,525	33.7	33.4	2.8	2.7
Bahan api dan pelincir, utama, diproses dan lain-lain	31,623	71,941	-2.5	127.5	5.0	8.4
Bekalan perindustrian, utama, diproses dan t.d.t.l. ¹	176,419	213,016	35.9	20.7	28.1	24.8
Alat ganti dan aksesori barangan modal dan kelengkapan pengangkutan	122,800	163,826	14.3	33.4	19.5	19.1
Barangan penggunaan	54,338	67,982	13.5	25.1	8.6	7.9
Makanan dan minuman, utama dan diproses, khusus untuk isi rumah	23,857	29,774	11.2	24.8	3.8	3.5
Kelengkapan pengangkutan (bukan perindustrian)	1,097	1,220	89.7	11.3	0.2	0.1
Barangan pengguna lain	29,384	36,988	13.8	25.9	4.7	4.3
Barangan tahan lama	7,899	9,208	35.9	16.6	1.3	1.1
Barangan separa tahan lama	8,379	11,458	4.2	36.7	1.3	1.3
Barangan tidak tahan lama	13,106	16,321	9.6	24.5	2.1	1.9
Lain-lain	15,668	27,707	21.6	76.8	2.5	3.2
Eksport semula	143,189	213,411	21.3	49.0	22.8	24.8
Import kasar	628,456	858,832	20.4	36.7	100.0	100.0

¹ Tidak disenarai di tempat lain

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

ekonomi domestik susulan pembukaan semula sektor ekonomi. Import barangan penggunaan juga dianggap meningkat susulan permintaan isi rumah yang lebih tinggi berikutan penambahbaikan secara beransur-ansur dalam prospek pekerjaan dan pendapatan. Import barangan pengantara dengan sumbangan terbesar iaitu 55.9% diunjur meningkat sebanyak 20.7% diikuti barangan modal 8.9% dan barangan penggunaan 17%. Sementara itu, barangan modal merangkumi 9.6% daripada jumlah import kasar dan barangan penggunaan sebanyak 8.3%.

Imbangan Pembayaran

Lebih akaun semasa **imbangan pembayaran** mengecil kepada RM7.4 bilion atau 0.9% daripada PNK pada separuh pertama 2022. Pengurangan ini disebabkan oleh lebih rendah dalam akaun barangan dan defisit lebih besar dalam akaun pendapatan walaupun

akaun perkhidmatan mencatat defisit lebih kecil. Pada separuh kedua 2022, lebih akaun semasa dianggap meningkat kepada RM43.4 bilion atau 5.3% daripada PNK berikutan lebih lebih besar dalam akaun barangan meskipun akaun perkhidmatan dan pendapatan mencatat defisit lebih besar. Prestasi memberangsangkan ini dijangka berterusan sehingga akhir 2022 dengan lebih akaun semasa mengecil kepada RM50.8 bilion atau 3.1% daripada PNK.

Akaun barangan dijangka mencatat lebih yang lebih tinggi pada 2022 sebanyak RM195 bilion disokong oleh peningkatan eksport barangan pembuatan, pertanian dan perlombongan. Sementara itu, akaun perkhidmatan dijangka mencatat defisit lebih kecil sebanyak RM59.7 bilion berikutan peningkatan terimaan dalam akaun perjalanan walaupun akaun pengangkutan dan perkhidmatan lain merekodkan defisit lebih

JADUAL 2.12. *Akaun Semasa Imbangan Pembayaran, 2021 – 2023 (RM juta)*

	2021			2022 ¹			2023 ²		
	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH
Imbangan barangan dan perkhidmatan	1,063,817	953,972	109,845	1,264,686	1,129,431	135,255	1,322,984	1,159,342	163,642
Barangan	977,076	806,503	170,573	1,146,539	951,538	195,001	1,186,754	970,511	216,243
Perkhidmatan	86,741	147,469	-60,728	118,147	177,893	-59,746	136,230	188,831	-52,601
Pengangkutan	15,455	47,907	-32,452	21,359	55,805	-34,446	24,815	58,728	-33,913
Perjalanan	320	14,884	-14,563	13,362	24,138	-10,777	23,848	29,553	-5,705
Perkhidmatan lain	70,965	84,679	-13,713	83,426	97,949	-14,523	87,567	100,550	-12,983
Pendapatan primer	98,166	139,716	-41,551	78,930	148,433	-69,504	80,714	151,084	-70,370
Pampasan pekerja	6,487	13,090	-6,603	6,840	14,736	-7,896	6,936	15,995	-9,059
Pendapatan pelaburan	91,679	126,627	-34,948	72,089	133,697	-61,608	73,778	135,089	-61,311
Pendapatan sekunder	20,503	30,098	-9,594	24,675	39,586	-14,911	25,675	45,906	-20,231
Imbangan akaun semasa	1,182,486	1,123,786	58,700	1,368,290	1,317,449	50,841	1,429,373	1,356,333	73,040
% daripada PNK			3.9			3.1			4.2

¹ Anggaran

² Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

tinggi. Pembukaan sempadan antarabangsa dan peralihan kepada fasa endemik telah menyumbang kepada peningkatan ketibaan pelancong dan menjadikan defisit lebih kecil dalam akaun perjalanan sebanyak RM10.8 bilion. Sebaliknya, akaun pengangkutan dijangka mencatat defisit lebih tinggi sebanyak RM34.4 bilion disebabkan oleh perolehan pendapatan lebih rendah oleh syarikat tempatan yang melibatkan tambang penumpang syarikat penerbangan dan caj fret. Caj lapangan terbang dan pelabuhan untuk aktiviti seperti pendaratan dan parkir pesawat, dok kapal serta pengendalian kargo turut menyumbang kepada perolehan pendapatan lebih rendah. Akaun perkhidmatan lain juga dijangka mencatat defisit lebih besar sebanyak RM14.5 bilion berikutan peningkatan bayaran untuk perkhidmatan pembuatan bagi input fizikal dimiliki pihak lain; perkhidmatan insurans dan pencen; serta perkhidmatan persendirian, kebudayaan dan rekreasi.

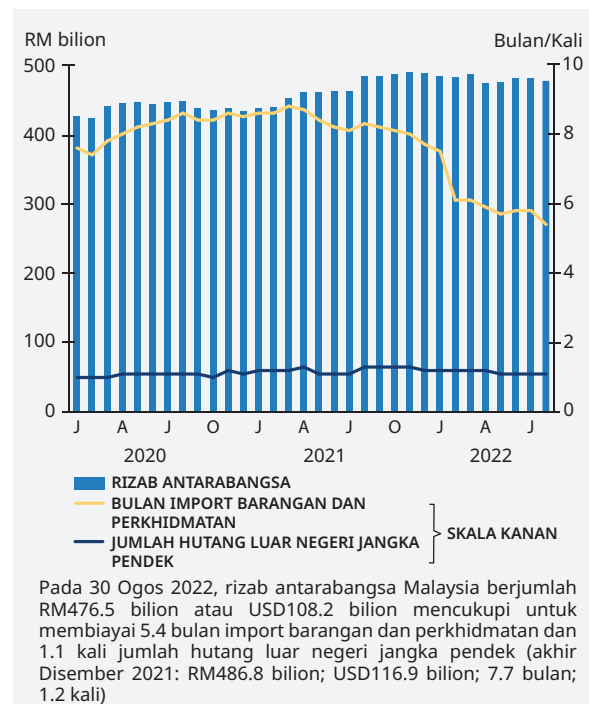
Akaun pendapatan primer dijangka mencatat defisit lebih tinggi sebanyak RM69.5 bilion pada 2022 berikutan peningkatan defisit dalam pendapatan pelaburan susulan bayaran pendapatan lebih tinggi dan sebahagiannya disebabkan oleh penghantaran balik keuntungan dan dividen oleh pelabur asing di Malaysia. Bayaran pendapatan pelaburan dijangka mencecah RM133.7 bilion. Di samping itu, pampasan pekerja dijangka mencatat defisit lebih tinggi sebanyak RM7.9 bilion berikutan peningkatan bilangan profesional asing di Malaysia susulan penerusan semula projek berimpak tinggi.

Terimaan dalam akaun pendapatan sekunder pada 2022 dijangka meningkat kepada RM24.7 bilion berikutan penerimaan *one-off* dan kiriman wang masuk yang lebih tinggi oleh rakyat Malaysia bekerja di luar negara. Bayaran dalam akaun pendapatan sekunder dijangka meningkat kepada RM39.6 bilion seterusnya mengakibatkan defisit lebih tinggi sebanyak RM14.9 bilion. Peningkatan dalam bayaran adalah disebabkan oleh kiriman wang

keluar yang lebih tinggi oleh pekerja asing dari Bangladesh, Filipina, India, Indonesia dan Nepal setelah aktiviti ekonomi kembali normal dan semakan gaji minimum.

Pada separuh pertama 2022, akaun kewangan mencatat aliran masuk bersih sebanyak RM30.7 bilion berbanding RM13 bilion pada 2021 disumbangkan oleh peningkatan ketara aliran masuk bersih dalam akaun pelaburan langsung dan akaun pelaburan lain yang melebihi aliran keluar bersih dalam akaun portfolio dan derivatif kewangan. Di samping itu, FDI mencatat aliran masuk bersih lebih tinggi berjumlah RM41.7 bilion yang terutamanya disalurkan dalam sektor pembuatan, aktiviti kewangan dan insurans/takaful serta sektor perdagangan borong dan runcit. Aliran keluar bersih pelaburan langsung ke luar negara oleh syarikat Malaysia meningkat kepada RM18.3 bilion terutamanya disalurkan dalam aktiviti kewangan dan insurans/takaful, sektor perdagangan borong dan runcit serta pengangkutan dan penyimpanan.

RAJAH 2.9. Rizab Antarabangsa

Sumber: Bank Negara Malaysia (Buletin Suku Tahunan S4 2021)

RENCANA 2.3

Prestasi Perdagangan Malaysia: Pra, Semasa dan Pascapandemik (2017 – Jun 2022)

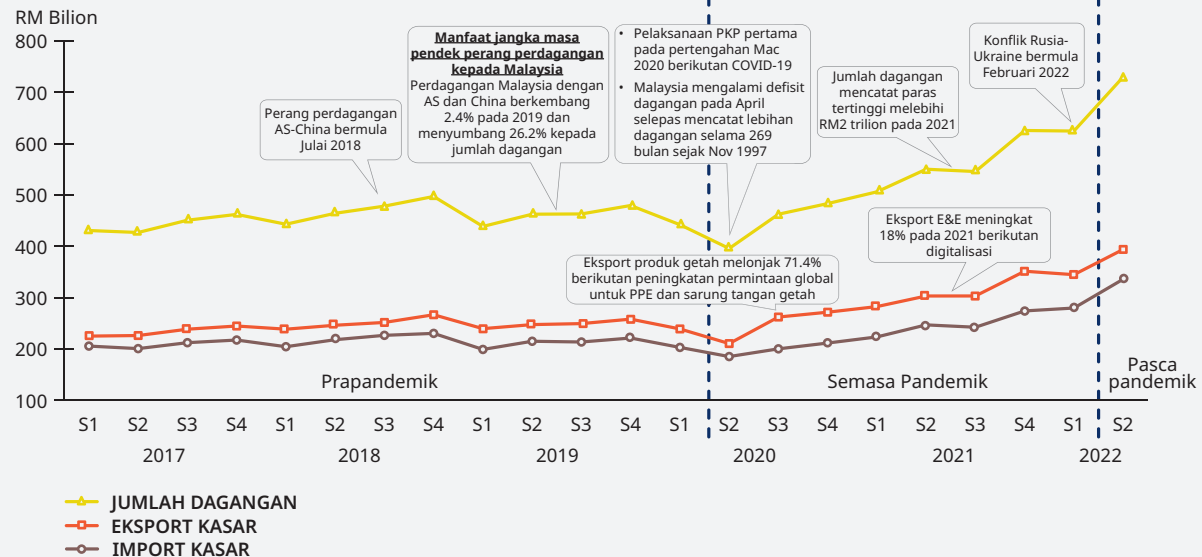
Pengenalan

Struktur perdagangan Malaysia mengalami evolusi ketara sejak beberapa dekad lalu dengan peralihan daripada perdagangan berasaskan pertanian dan perlombongan kepada berasaskan pembuatan. Perkembangan ini telah melonjakkan Malaysia sebagai pengeksport utama khususnya bagi produk elektrik dan elektronik (E&E). Malaysia turut muncul sebagai antara pengeksport terbesar produk utama bukan E&E sejak 2000 berikutan kepelbagaian pasaran eksport serta tumpuan yang lebih kepada aktiviti hiliran bernilai tambah tinggi dalam sektor pembuatan. Produk bukan E&E tersebut termasuk produk petroleum, kimia dan produk kimia serta pembuatan logam. Kini, sektor pembuatan Malaysia terus menjadi penyumbang utama dengan lebih 80% daripada jumlah eksport negara.

Prestasi Perdagangan Prapandemik

Tahun 2020 menyaksikan kemerosotan terburuk dalam pertumbuhan ekonomi global yang tidak pernah berlaku sejak *Great Depression* pada 1930-an. Kemerosotan ini terutamanya disebabkan oleh pelaksanaan kawalan pergerakan yang ketat bagi membendung penularan virus COVID-19 di seluruh dunia yang turut menjejaskan perdagangan global. Walau bagaimanapun, perdagangan Malaysia telah menunjukkan trend penurunan sejak sebelum pandemik berlaku berikutan perang perdagangan AS – China yang memuncak mulai Julai 2018 seperti dalam Rajah 2.3.1. Jumlah dagangan Malaysia menyederhana pada 2018 sebanyak 6.3% sebelum menguncup 2.1% pada 2019 dengan eksport menyusut sebanyak 0.8% (2018: 7.3%) dan import 3.5% (2018: 5.2%). Prestasi yang merosot ini menunjukkan kesan negatif daripada perang perdagangan memandangkan China dan AS merupakan antara rakan dagang utama negara. Hampir 50% daripada eksport Malaysia diguna

RAJAH 2.3.1. Prestasi Perdagangan Malaysia, 2017 – Jun 2022

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

pakai dalam produk akhir China yang dieksport ke AS (MOF, 2019). Pengenaan tarif yang tinggi dan halangan perdagangan oleh AS ke atas China secara tidak langsung memberi kesan ke atas eksport negara ke China kerana sebagai ekonomi terbuka, perdagangan Malaysia berkait rapat dengan rantaian bekalan global.

Walaupun terdapat kesan perang perdagangan, namun Malaysia menerima manfaat dalam jangka masa pendek disumbangkan oleh lencongan perdagangan apabila AS dan China mengalihkan permintaan import masing-masing kepada negara berkembang pesat yang lain termasuk Malaysia. Negara turut menerima manfaat daripada penempatan semula perbadanan multinasional (MNC) yang mengelak pengenaan tarif yang tinggi seterusnya meningkatkan pelaburan dalam sektor pembuatan serta menjana limpahan perdagangan dan pelaburan ke dalam negara.

Malaysia mengakui kepentingan mengukuhkan hubungan dengan rakan dagang utama sedia ada serta menjalin hubungan dengan negara yang berkembang pesat lain di rantau ini dan seluruh dunia tanpa mengira konflik perdagangan AS-China. Dalam hal ini, Malaysia terus menyokong persekitaran perdagangan global yang lebih liberal, bebas dan adil melalui penglibatan dalam pelbagai dasar perdagangan antarabangsa menerusi perjanjian perdagangan bilateral, serantau, multilateral dan plurilateral seperti dalam Jadual 2.3.1. Penglibatan dalam perjanjian perdagangan bebas (FTA) bertujuan bukan sahaja untuk mengurangkan dan menghapuskan tarif tetapi turut menangani isu berkaitan halangan bukan tarif yang mungkin mengganggu aliran barangan dan perkhidmatan.

JADUAL 2.3.1. Perjanjian Perdagangan Bebas (FTA) Malaysia

FTA BILATERAL	TARIKH KUAT KUASA	FTA SERANTAU (BERSAMA ASEAN)	TARIKH KUAT KUASA
Perjanjian Perkongsian Ekonomi Malaysia-Jepun (MUEPA)	13 Julai 2006	Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN (AFTA)	1993
Perjanjian Perkongsian Ekonomi Malaysia-Pakistan (MPCEPA)	1 Januari 2008	Perjanjian Perdagangan Bebas ASEAN-China (ACFTA)	1 Julai 2003
Perjanjian Perdagangan Bebas Malaysia-New Zealand (MNZFTA)	1 Ogos 2010	Perjanjian Perdagangan Bebas ASEAN-Korea (AKFTA)	1 Julai 2006
Perjanjian Kerjasama Ekonomi Komprehensif Malaysia -India (MICECA)	1 Julai 2011	Perjanjian Perkongsian Ekonomi Komprehensif ASEAN-Jepun (AJCEP)	1 Februari 2009
Perjanjian Perdagangan Bebas Malaysia-Chile (MCFTA)	25 Februari 2012	Perjanjian Perdagangan Bebas ASEAN-Australia-New Zealand (AANZFTA)	1 Januari 2010
Perjanjian Perdagangan Bebas Malaysia-Australia (MAFTA)	1 Januari 2013	Perjanjian Perdagangan Bebas ASEAN-India (AIFTA)	1 Januari 2010
Perjanjian Perdagangan Bebas Malaysia-Turki (MTFTA)	1 Ogos 2015	Perjanjian Perdagangan Bebas ASEAN-Hong Kong (AHKFTA)	13 Oktober 2019
		Perkongsian Ekonomi Komprehensif Serantau (RCEP)	18 Mac 2022
FTA MULTILATERAL	TARIKH KUAT KUASA	FTA PLURILATERAL	TARIKH KUAT KUASA
World Trade Organisation (WTO)	WTO (ahli sejak 1 Januari 1995), GATT (ahli sejak 24 Oktober 1957)	Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik (CPTPP)	Malaysia masih belum meratifikasi CPTPP

Sumber: Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri Malaysia

Justeru, dasar utama perdagangan Malaysia bertujuan menambah baik akses pasaran eksport komoditi dan barangan pembuatan serta perkhidmatan di samping membangun dan menggalakkan eksport barangan pembuatan bernilai tambah tinggi. Selain itu, langkah memperluas perdagangan dengan rakan dagang utama dan mempelbagaikan perdagangan dengan pasaran bukan tradisional terutamanya dengan negara membangun sentiasa menjadi asas kepada strategi perdagangan Malaysia pada peringkat ASEAN dan global.

Prestasi Perdagangan Semasa Pandemik

Pandemik COVID-19 memberi kesan kepada perdagangan dan keseluruhan ekonomi pada skala yang belum pernah berlaku sebelum ini yang memerlukan pelaksanaan pelbagai langkah segera dan tindak balas dasar bagi mengurangkan impak krisis. Jumlah dagangan Malaysia menguncup sebanyak 3.3% pada 2020 dengan eksport merosot 1.1% dan import 5.8%. Negara telah merekodkan lebih dagangan bulanan berturut-turut sejak November 1997 sebelum mencatat defisit dagangan sebanyak RM4.5 bilion pada April 2020. Jumlah dagangan merekodkan defisit dua angka sebanyak 16.4% pada April 2020 dan 27.6% pada Mei 2020 susulan pelaksanaan beberapa siri perintah kawalan pergerakan (PKP) yang ketat mulai pertengahan Mac 2020. Penularan pandemik telah mengakibatkan pemberhentian sementara operasi sektor perniagaan bukan keperluan utama manakala sektor perkhidmatan termasuk penjagaan kesihatan, telekomunikasi dan media, makanan dan minuman, utiliti serta perbankan yang merupakan sektor keperluan utama dibenarkan beroperasi pada kapasiti 60%. Ekonomi Malaysia dibuka semula secara beransur-ansur bagi merencanakan sektor pembuatan yang terjejas teruk. Hasilnya, permintaan luar Malaysia beransur pulih terutamanya dalam kalangan rakan dagang utama dengan eksport kembali melonjak pada separuh kedua 2020.

Pandemik ini turut memberi hikmah bagi beberapa produk eksport Malaysia terutamanya E&E dan produk getah berikutan peningkatan permintaan yang mendadak. Produk E&E terus menyumbang bahagian terbesar dalam jumlah eksport Malaysia pada 2020 iaitu 39.3% atau RM386.3 bilion dan jumlah ini lebih tinggi daripada paras yang pernah dicatatkan sebelum pandemik. Peningkatan eksport E&E khususnya semikonduktor, peralatan pemprosesan data automatik serta kelengkapan peralatan telekomunikasi didorong terutamanya oleh peningkatan trend global dalam digitalisasi dan kitaran teknologi. Peningkatan tersebut susulan daripada langkah norma baharu termasuk bekerja dari rumah, sekolah dan pembelajaran dalam talian serta penggunaan perkhidmatan e-panggilan yang lebih meluas.

Peningkatan permintaan global bagi peralatan perlindungan diri (PPE) telah meningkatkan eksport produk getah Malaysia terutamanya sarung tangan getah berikutan prosedur penjagaan kesihatan berkaitan COVID-19 dan program vaksinasi secara meluas di seluruh dunia. Eksport sarung tangan getah Malaysia mencatat peningkatan mulai April 2020 dengan lonjakan pertumbuhan daripada dua angka kepada tiga angka bermula Jun 2020 hingga pertengahan 2021 sebelum menguncup pada September 2021 seiring situasi pandemik yang semakin reda.

Sementara itu, eksport Malaysia menunjukkan prestasi yang berbeza bagi tiga komoditi utama iaitu minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit, gas asli cecair (LNG) dan petroleum mentah. Nilai eksport minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit meningkat sebanyak 18.4% kepada RM52.3 bilion pada 2020. Peningkatan ini berikutan harga minyak sawit mentah yang lebih tinggi pada separuh kedua 2020 walaupun pengeluaran minyak sawit yang lebih rendah disebabkan kekurangan tenaga buruh dan sekatan pergerakan. Walau bagaimanapun, eksport LNG mencatat penguncupan dua digit sebanyak 29.7% kepada RM29.9 bilion manakala petroleum mentah merosot sebanyak 28.5% kepada RM18.8 bilion pada 2020. Sekatan pergerakan

global telah menyebabkan harga minyak mentah jatuh ke paras terendah iaitu AS\$17.32 setong pada 21 April 2020 yang mencerminkan penurunan ketara dalam permintaan minyak mentah kesan daripada pengurangan mendadak dalam aktiviti pengangkutan, perjalanan dan pelancongan.

Jumlah import menyusut sebanyak 5.8% kepada RM800.5 bilion pada 2020 dengan barangan pengantara merekodkan bahagian tertinggi iaitu 53.6% diikuti oleh barangan modal 11.3% dan barangan penggunaan 9.3%. Aktiviti ekonomi yang perlahan telah menyebabkan import barangan pengantara menguncup sebanyak 8.1% akibat pengurangan import bekalan perindustrian diproses terutamanya besi dan keluli. Barangan modal juga merosot sebanyak 9.4% terutamanya disebabkan oleh pengurangan import peralatan pengangkutan perindustrian khususnya kenderaan selain kereta api. Barangan penggunaan pula menguncup secara marginal iaitu sebanyak 0.03% berikutan pengurangan import barangan separa tahan lama, khususnya pakaian dan kasut. Namun begitu, import makanan dan minuman untuk kegunaan industri dan isi rumah mencatat trend meningkat sejak permulaan pandemik.

Pemulihan Berterusan Ke Arah Pascapandemik

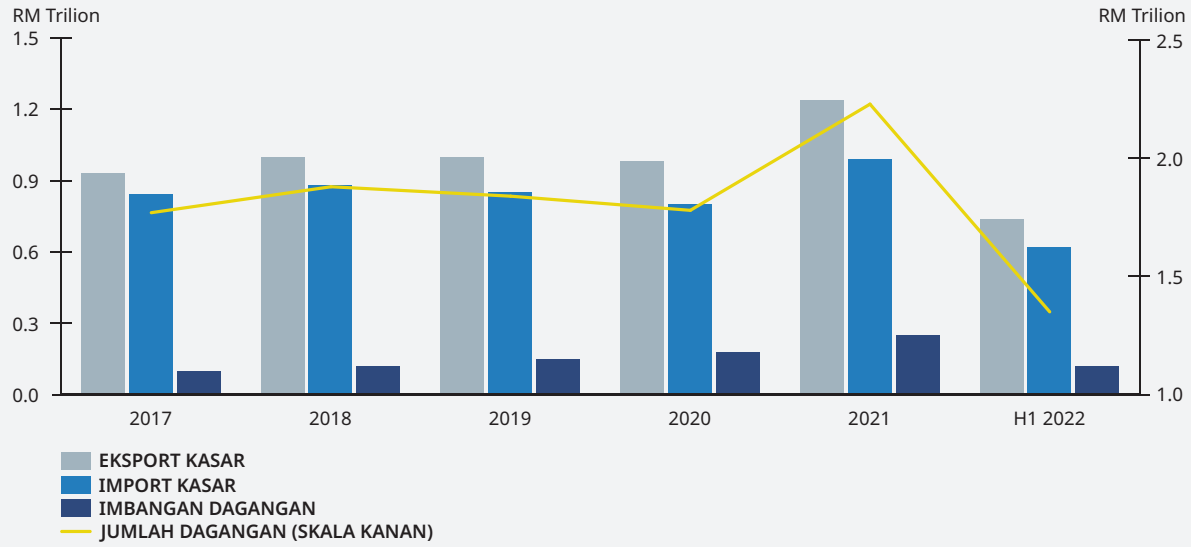
Prestasi perdagangan Malaysia bersedia menerima manfaat daripada pemulihan ekonomi global pascapandemik walaupun berlaku gangguan rantaian bekalan dan ketidakpastian global. Tindak balas dasar pandemik yang responsif, berkesan dan pelbagai serta pelaksanaan pakej rangsangan telah menyokong pertumbuhan ekonomi negara. Di samping itu, sektor pembuatan yang kekal beroperasi semasa pelaksanaan beberapa siri PKP pada 2021 terus menyokong pertumbuhan eksport.

Walau bagaimanapun, prasyarat untuk kembali pulih daripada pandemik adalah dengan melaksanakan program vaksinasi yang efisien dan menyeluruh bagi membendung penularan wabak sebelum ekonomi boleh beroperasi pada kapasiti penuh. Perkara ini penting bagi memastikan keseimbangan antara melindungi nyawa dan meneruskan kehidupan. Sehubungan itu, Kerajaan melaksanakan Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK) di seluruh negara mulai Februari 2021 dengan lebih 83% daripada populasi negara telah menerima dua dos vaksin sehingga Jun 2022. Kejayaan PICK membolehkan pelonggaran langkah sekatan dan kawalan pergerakan dengan aktiviti ekonomi beroperasi hampir secara normal apabila Malaysia beralih kepada Fasa 4 di bawah Pelan Pemulihan Negara yang berkuat kuasa mulai 3 Januari 2022. Justeru, prestasi perdagangan Malaysia mencatat pertumbuhan positif pada suku keempat 2021 dengan jumlah dagangan melonjak sebanyak 29.5% manakala eksport berkembang sebanyak 29.4% dan import 29.6%.

Jumlah dagangan Malaysia pada 2021 mencatat pertumbuhan tertinggi sejak 1994 sebanyak 24.9% dan melebihi RM2 trilion buat julung kalinya dengan eksport dan import mencapai paras tertinggi seperti dalam Rajah 2.3.2. Imbangan dagangan merekodkan lebihan selama 24 tahun berturut-turut sejak 1998 didorong oleh permintaan luar yang kukuh dan harga komoditi yang lebih tinggi. Eksport ke rakan dagang utama iaitu ASEAN, China, AS dan EU mencatat pertumbuhan kukuh dua digit. Di samping itu, peningkatan eksport yang ketara direkodkan ke pasaran eksport berkembang pesat seperti Costa Rica, Ghana, Iraq, Kenya, Mesir dan Nigeria.

Dari aspek prestasi sektor, eksport barangan pembuatan, pertanian dan perlombongan meningkat dengan pertumbuhan dua digit seperti dalam Rajah 2.3.3. Barangan pembuatan yang merangkumi 86.1% daripada jumlah eksport telah menunjukkan prestasi kukuh dengan mencecah RM1 trilion buat kali pertama disokong oleh eksport produk E&E, produk petroleum, kimia dan produk kimia serta produk getah. Komoditi juga merekodkan pertumbuhan dua digit terutamanya bagi minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit, getah asli dan LNG yang didorong oleh permintaan luar yang kukuh.

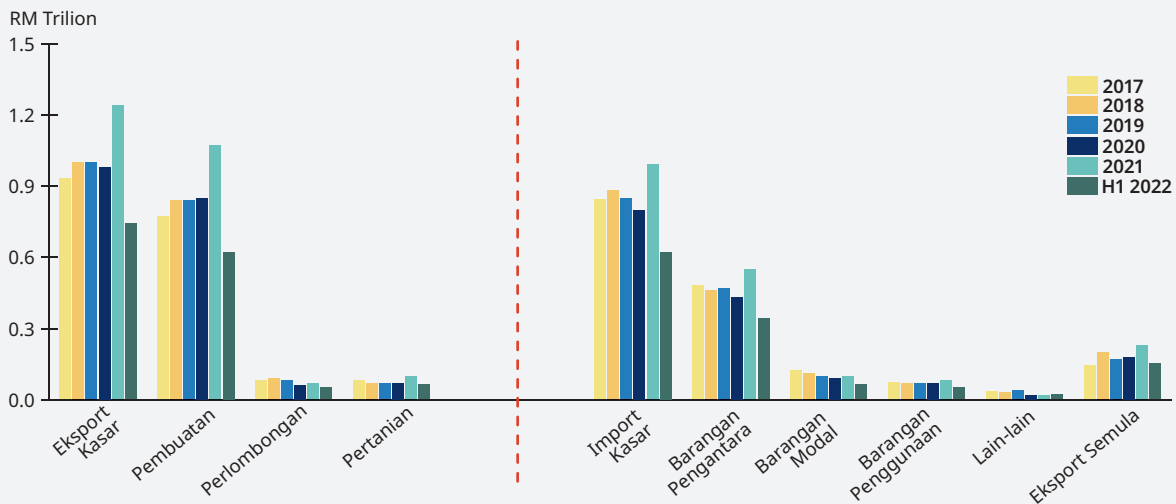
RAJAH 2.3.2. Prestasi Perdagangan Malaysia, 2017 - H1 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

Import Malaysia turut merekodkan pertumbuhan sebanyak 23.3% kepada RM987.3 bilion didorong oleh aktiviti ekonomi yang kukuh dengan peningkatan dua digit dalam barangan pengantara, barangan modal dan barangan penggunaan yang menyumbang 74.3% daripada jumlah import pada 2021. Barangan pengantara meningkat sebanyak 27.2% kepada RM545.8 bilion berikutan pengukuhan import bekalan perindustrian diproses manakala barangan modal meningkat sebanyak 14.4% dengan jumlah RM103.8 bilion disumbangkan oleh peningkatan import alat ganti jentera dan kelengkapan mekanikal. Sementara itu, barangan penggunaan meningkat sebanyak 13.2% kepada RM83.9 bilion berikutan import lebih tinggi bagi makanan dan minuman diproses.

RAJAH 2.3.3. Prestasi Perdagangan Malaysia, 2017 - H1 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

Trajektori pertumbuhan dijangka berterusan pada 2022 berikutan situasi pascapandemik yang kembali normal sehingga konflik Rusia-Ukraine meletus pada Februari telah melemahkan prospek pertumbuhan tahun ini. Situasi ini disusuli dengan pelaksanaan dasar sifar COVID yang ketat di China pada Mac bermula di Shanghai dan diperluas ke Beijing serta bandar lain. Shanghai dibuka semula pada Jun selepas sekatan pergerakan yang lebih lama daripada jangkaan bagi membendung virus dan diikuti dengan pembukaan semula Beijing dan bandar lain secara beransur-ansur. Di sebalik ketidaktentuan situasi global ini, prestasi perdagangan negara menunjukkan trend meningkat pada separuh pertama 2022 berikutan permintaan luar yang kukuh. Peningkatan ini juga didorong oleh peralihan Malaysia kepada fasa endemik dan pembukaan semula sempadan antarabangsa yang memudahkan aliran rangkaian bekalan dan mobiliti manusia termasuk pengembara perniagaan dan pekerja asing.

Walaupun eksport E&E dan bukan E&E berkembang pantas, namun eksport produk getah khususnya sarung tangan getah menguncup dengan ketara disebabkan permintaan PPE berkurangan apabila aktiviti ekonomi kembali normal. Eksport sarung tangan getah mencatat penurunan ketara bermula Julai 2021 sebelum menguncup mulai September. Namun begitu, eksport komoditi utama Malaysia iaitu minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit, LNG dan petroleum mentah mencatat pertumbuhan dua digit pada separuh pertama 2022 disumbangkan oleh peningkatan permintaan luar. Import barangan pengantara, barangan modal dan barangan penggunaan turut merekodkan pertumbuhan dua digit dalam tempoh yang sama berikutan ekonomi negara yang kekal rancak.

Ekonomi Malaysia yang pelbagai dan polisi yang akomodatif melalui sokongan dan intervensi Kerajaan telah mengimbangi impak kejutan luaran berikutan kelembapan pertumbuhan ekonomi global yang disebabkan oleh 3C iaitu COVID-19, *Climate* dan *Conflict* (UNICEF, 2020). Selain daripada COVID-19, impak perubahan iklim jauh lebih buruk melangkaui faktor ekonomi manakala konflik Rusia-Ukraine yang berpanjangan dengan sekatan ekonomi yang ketat ke atas Rusia telah memperlambatkan pemulihan ekonomi dan meningkatkan ketidaktentuan (UNCTAD, 2022).

Malaysia telah mengenal pasti sumber pertumbuhan baharu termasuk E&E termaju, aeroangkasa, biojisim, farmaseutikal, ekonomi digital serta industri kimia dan produk kimia (MITI, 2021). Sumber pertumbuhan baharu tersebut dijangka memberi nilai tambah kepada aktiviti hulu dan hiliran bagi mempelbagaikan eksport Malaysia serta import yang produktif dan seterusnya melonjakkan keseluruhan prestasi perdagangan.

Industri E&E yang sejak sekian lama merupakan penyumbang utama kepada perdagangan Malaysia akan diberi nilai tambah supaya lebih berdaya maju dengan ekosistem yang kondusif bagi melahirkan bakat tempatan dan mewujudkan pekerjaan bergaji tinggi. Di samping itu, Malaysia berhasrat untuk menjadi hab aeroangkasa di Asia Tenggara menjelang 2030. Pelan Tindakan Industri Aeroangkasa Malaysia 2030 mengenal pasti lima subsektor utama yang perlu dibangunkan iaitu penyelenggaraan, pembaikan dan baik pulih (MRO); pembuatan aero; penyepaduan sistem; perkhidmatan kejuruteraan dan reka bentuk; serta pendidikan dan latihan sebagai komponen penting dalam rangkaian nilai global.

Malaysia juga akan meningkatkan penggunaan produk biojisim bernilai tambah tinggi bagi mempertingkatkan teknologi tempatan serta mengurangkan pelepasan gas rumah kaca untuk memacu penyelidikan, pembangunan, pengkomersialan dan inovasi (R&D&C&I). Seterusnya, R&D&C&I akan dilaksanakan dalam industri farmaseutikal bagi membangun dan mengeluarkan pelbagai ubat-ubatan untuk mengurangkan kebergantungan kepada produk farmaseutikal asing.

Selain itu, penerimgunaan yang pantas dalam digitalisasi, pengaplikasian teknologi dan keselamatan siber telah memperkukuh ekonomi digital yang dijangka menyumbang lebih 23% kepada KDNK negara menjelang 2025 (MOSTI, 2022). Ekonomi digital membolehkan perusahaan kecil dan sederhana (PKS) berintegrasi dengan pasaran global melalui e-dagang dan teknologi maklumat yang seterusnya mengurangkan kos berkaitan pengangkutan dan operasi sempadan. Industri kimia dan produk kimia juga mempunyai potensi yang tinggi untuk berkembang dengan pengeluaran produk baharu seperti bahan kimia khusus, *green chemical* dan plastik khusus.

Kesimpulan

Malaysia sebagai ekonomi terbuka adalah terdedah kepada sebarang krisis global yang boleh memberi impak terhadap pertumbuhan dan perdagangan. Krisis COVID-19 dan konflik Rusia-Ukraine telah mengganggu rantaian bekalan global dan keseluruhan aktiviti ekonomi. Walau bagaimanapun, Malaysia berjaya mengharungi cabaran tersebut berikutan asas ekonomi yang pelbagai dan kukuh serta dasar Kerajaan yang akomodatif. Inisiatif dan tindak balas dasar yang responsif oleh Kerajaan telah memperkukuh momentum pemulihan, daya tahan dan pembaharuan ekonomi. Malaysia terus membangunkan hubungan perdagangan yang kukuh dengan rakan dagang utama dan pasaran eksport berkembang pesat di samping memperkasa sektor pertumbuhan baharu yang menyokong aktiviti nilai ditambah. Inisiatif ini dijangka dapat memperkukuh daya tahan ekonomi negara demi mendepani persekitaran global yang tidak menentu dan mencabar serta sebarang krisis pada masa hadapan.

Harga

Inflasi makanan meningkat

Indeks Harga Pengguna (IHP) meningkat 3.1% dalam tempoh Januari hingga Ogos 2022 disebabkan oleh tekanan ke atas harga beberapa item makanan segar berpunca daripada kos input yang tinggi susulan kenaikan harga komoditi bukan tenaga. Daripada keseluruhan IHP, inflasi makanan dan minuman bukan alkohol (makanan) mencatat 5.1% dalam tempoh lapan bulan pertama 2022 berbanding 1.4% yang direkodkan dalam tempoh sama 2021. Walau bagaimanapun, peningkatan inflasi makanan telah dibendung oleh kawalan harga sedia ada dan penyediaan subsidi bagi item makanan terpilih.

Pada separuh kedua 2022, peningkatan harga runcit ayam standard dan telur serta penarikan subsidi minyak masak botol

bermula Julai dijangka akan menyebabkan tekanan lebih tinggi terhadap inflasi makanan. Inflasi keseluruhan juga dijangka melonjak sementara pada suku ketiga disebabkan oleh kesan asas yang rendah susulan penamatan diskaun elektrik bagi pengguna domestik yang diberikan menerusi Pakej Perlindungan Rakyat Dan Pemulihan Ekonomi (PEMULIH) mulai Julai hingga September 2021. Inflasi bagi keseluruhan tahun dijangka mencatat 3.3%.

Indeks Harga Pengeluar (IHPR) berdasarkan pengeluaran tempatan meningkat 10.2% dalam tempoh tujuh bulan pertama 2022 disebabkan oleh harga komoditi global yang lebih tinggi terutamanya minyak mentah dan gas asli. Berdasarkan sektor, peningkatan IHPR didorong oleh kenaikan ketara dalam sektor perlombongan (21.1%); pertanian, perhutanan dan perikanan (14.1%); serta pembuatan (9.1%). Indeks ini dijangka stabil pada keseluruhan tahun berikutan normalisasi pertumbuhan dalam kos input.

JADUAL 2.13. Indeks Harga Pengguna,
Januari – Ogos 2021 dan 2022
(2010 = 100)

	WAJARAN ¹	PERUBAHAN (%)		SUMBANGAN KEPADA PERTUMBUHAN IHP (MATA PERATUSAN)	
		2021	2022	2021	2022
IHP	100.0	2.3	3.1	2.30	3.10
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.5	1.4	5.1	0.41	1.50
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	0.6	0.5	0.01	0.01
Pakaian dan kasut	3.2	-0.4	0.0	-0.01	0.00
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.8	1.0	1.7	0.24	0.40
Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	4.1	1.3	3.3	0.05	0.14
Kesihatan	1.9	0.5	0.5	0.01	0.01
Pengangkutan	14.6	11.0	4.5	1.61	0.66
Komunikasi	4.8	0.0	0.0	0.00	0.00
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	0.5	1.8	0.02	0.09
Pendidikan	1.3	0.2	1.0	0.00	0.01
Restoran dan hotel	2.9	0.2	4.0	0.01	0.12
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	0.8	1.8	0.05	0.12

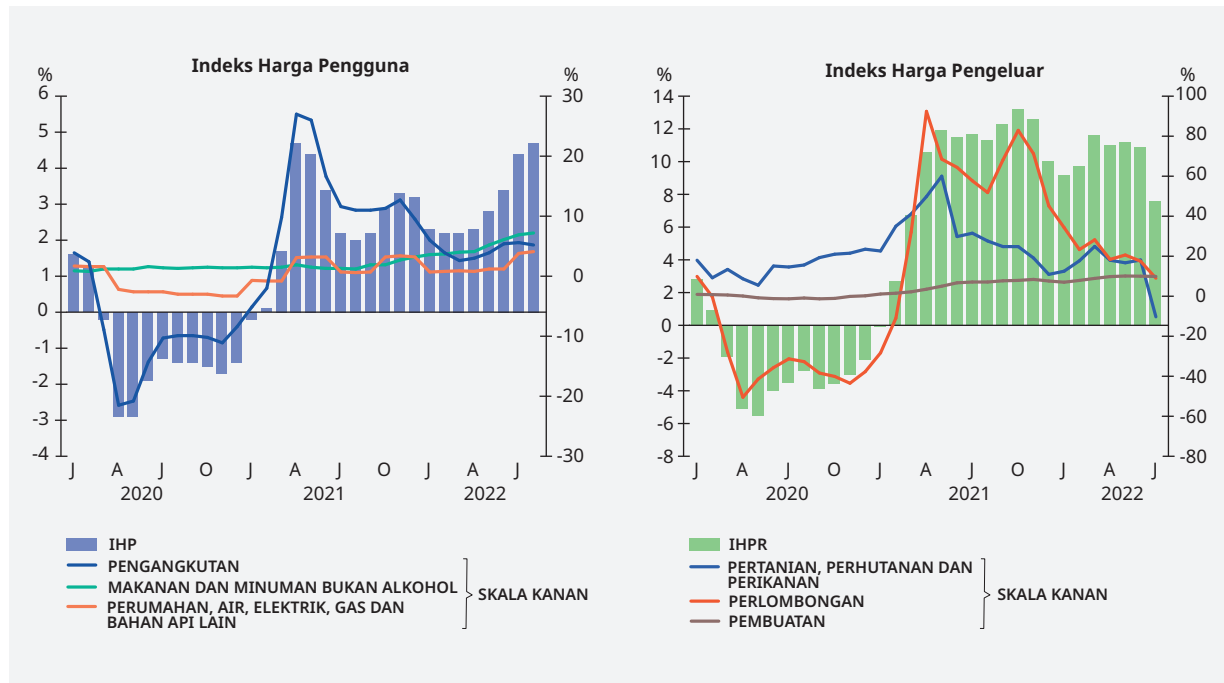
¹ Berdasarkan Laporan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016
Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

JADUAL 2.14. Indeks Harga Pengeluar,
Januari – Julai 2021 dan 2022
(2010 = 100)

	WAJARAN ¹	PERUBAHAN (%)		SUMBANGAN KEPADA PERTUMBUHAN IHPR (MATA PERATUSAN)	
		2021	2022	2021	2022
IHPR	100.000	7.7	10.2	7.700	10.200
Pertanian, perhutanan dan perikanan	6.730	37.9	14.1	2.551	0.949
Perlombongan	7.927	27.3	21.1	2.164	1.673
Pembuatan	81.571	3.9	9.1	3.181	7.423
Bekalan elektrik dan gas	3.442	-0.8	0.3	-0.028	0.010
Bekalan air	0.330	1.0	1.5	0.003	0.005
IHPR mengikut peringkat pemprosesan	100.000	7.7	10.2	7.700	10.200
Bahan mentah untuk diproseskan selanjutnya	16.410	29.1	15.8	4.775	2.593
Bahan perantaraan, bekalan dan komponen	56.119	5.2	12.4	2.918	6.959
Barang siap	27.471	-0.1	0.8	-0.027	0.220

¹ Berdasarkan Banci Ekonomi 2016
Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

RAJAH 2.10. Trend Indeks Harga Pengguna dan Indeks Harga Pengeluar (% perubahan)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

RENCANA 2.4

Inflasi Makanan di Malaysia

Pengenalan

Inflasi di Malaysia telah menunjukkan peningkatan dalam beberapa bulan kebelakangan ini daripada 2.2% pada Mac 2022 kepada 4.7% pada Ogos 2022. Faktor utama peningkatan inflasi negara dalam tempoh ini ialah inflasi makanan yang berpunca daripada harga input pertanian yang lebih tinggi dan gangguan rantai bekalan susulan konflik Rusia-Ukraine yang berterusan. Inflasi makanan juga disebabkan oleh pengukuhan bakul mata wang lain terutamanya dolar AS. Peningkatan inflasi makanan memberi impak yang lebih besar kepada rakyat berpendapatan rendah berbanding rakyat berpendapatan tinggi. Justeru, Kerajaan telah mengambil pelbagai langkah menangani impak inflasi makanan termasuk menyediakan peruntukan tambahan subsidi kepenggunaan dan bantuan tunai. Langkah tersebut telah mengekalkan inflasi Malaysia pada paras terkawal berbanding negara maju dan serantau yang lain.

Faktor Utama Inflasi yang Lebih Tinggi di Malaysia

Inflasi keseluruhan Malaysia diukur melalui perubahan tahunan dalam Indeks Harga Pengguna (IHP). Seperti ditunjukkan dalam Rajah 2.4.1., IHP dikira berdasarkan bakul penggunaan yang mengandungi 12 kumpulan utama terdiri daripada 552 item dengan wajaran yang telah

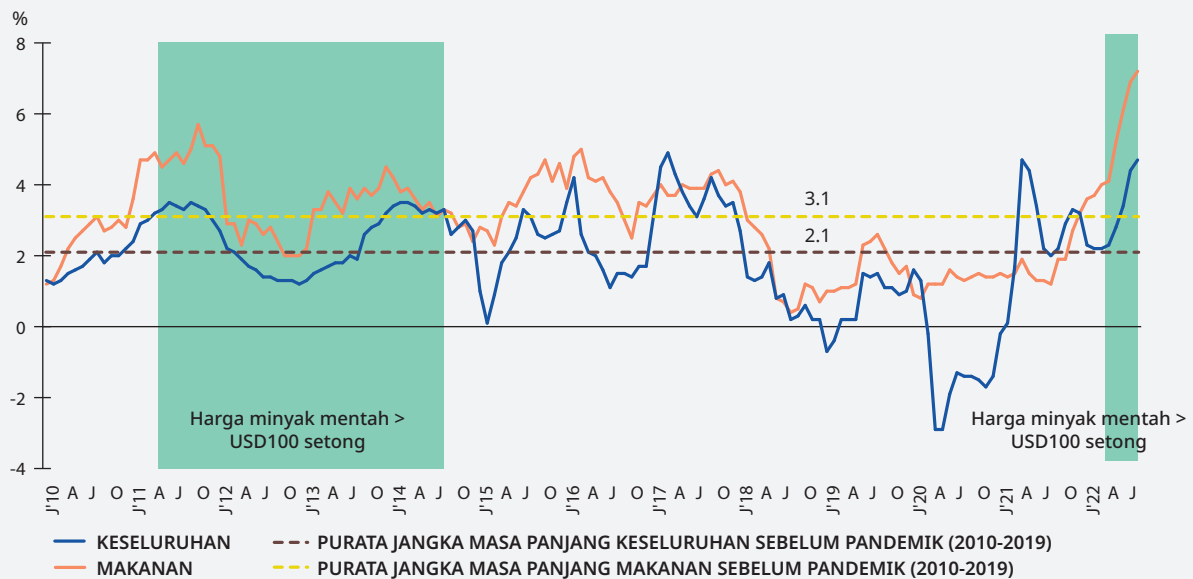
ditetapkan.¹ Kumpulan makanan dan minuman bukan alkohol (makanan) membentuk kumpulan terbesar dalam bakul yang boleh mempengaruhi pergerakan inflasi keseluruhan di Malaysia. Keadaan ini terbukti terutamanya semasa tempoh krisis berkaitan makanan apabila inflasi dipengaruhi khususnya oleh komponen makanan. Walau bagaimanapun, pelaksanaan kawalan harga hanya boleh dilakukan terhadap beberapa item dalam kumpulan makanan bagi mengawal kenaikan harga disebabkan oleh kepelbagaian item makanan (Ibrahim, 2015; Qayyum et al., 2018; Deconinck et al. 2020). Rajah 2.4.2. menunjukkan inflasi keseluruhan dan inflasi makanan secara bulanan dari Januari 2010 hingga Ogos 2022.

RAJAH 2.4.1. Indeks Harga Pengguna berdasarkan 12 Kumpulan Utama (wajaran, jumlah=100.0)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

RAJAH 2.4.2. Perbandingan Inflasi Keseluruhan dan Inflasi Makanan (2010 = 100)

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia (anggaran)

¹ Bakul penggunaan dikelaskan mengikut klasifikasi United Nations Classification of Individual Consumption According to Purpose (COICOP). Bermula Januari 2018, wajaran yang digunakan dalam pengiraan IHP oleh Jabatan Perangkaan Malaysia berasaskan kepada corak perbelanjaan yang diperolehi daripada Laporan Survei Perbelanjaan Isi Rumah 2016.

Impak Krisis terhadap Inflasi Makanan di Malaysia

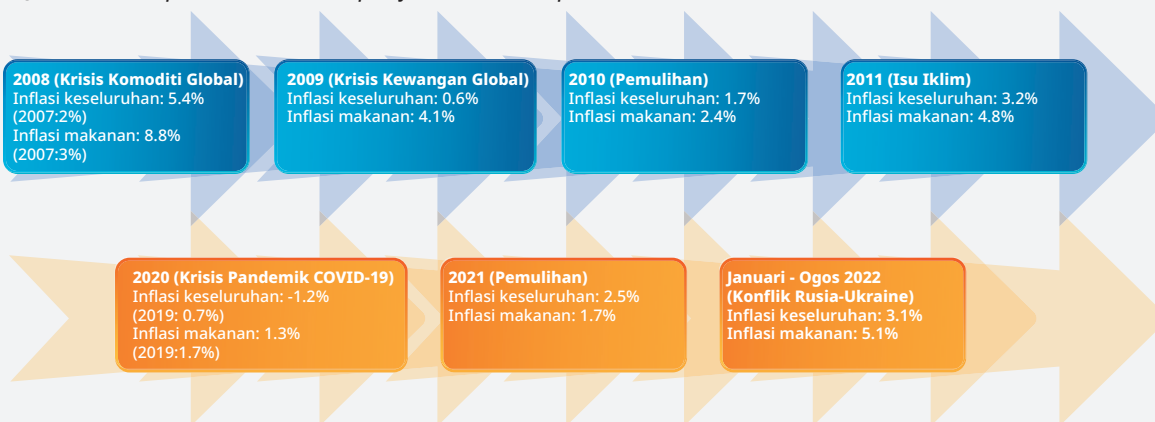
Inflasi makanan di Malaysia melonjak daripada 3% pada 2007 kepada 8.8% pada 2008 berikutan peningkatan berterusan harga komoditi global serta pelarasan lebih tinggi sebanyak 40.4% harga runcit bahan api pada Jun 2008. Kadar ini menyederhana kepada 4.1% pada 2009 disebabkan keadaan permintaan global yang lemah, mencerminkan kesan faktor luaran terhadap harga makanan domestik (BNM, 2008 dan 2009).

Pada separuh kedua 2010, harga makanan dunia meningkat dengan ketara buat kali kedua disebabkan oleh permintaan yang lebih tinggi susulan pemulihan ekonomi pasca Krisis Kewangan Global 2009 dan fenomena cuaca buruk yang memberi kesan kepada negara pengeluar utama gandum dan jagung (BNM, 2010 dan 2011). Perkembangan global tersebut serta pelarasan lebih tinggi ke atas harga kawalan RON95, diesel, LPG dan gula pada Julai 2010 telah menyebabkan peningkatan harga makanan di Malaysia. Impak ini ditunjukkan oleh inflasi makanan yang mencatat peningkatan dari 2.4% pada 2010 kepada 4.8% pada 2011 seperti dalam Rajah 2.4.3.

Pada 2020, pandemik COVID-19 telah mengurangkan permintaan global bagi barangan dan perkhidmatan seterusnya menyebabkan harga komoditi terutamanya minyak mentah jatuh dengan ketara. Situasi ini menjadikan harga runcit bahan api lebih rendah di Malaysia dan mendorong penurunan inflasi keseluruhan daripada 0.7% pada 2019 kepada -1.2% pada 2020. Sementara itu, inflasi makanan mencatat kadar lebih rendah iaitu 1.3% pada 2020 berbanding 1.7% pada 2019.

Pelonggaran langkah pembendungan penularan COVID-19 dan halangan perjalanan global telah merancakkan kembali aktiviti ekonomi dan merangsang permintaan global seterusnya meningkatkan harga komoditi. Pada peringkat domestik, penetapan harga runcit RON95 dan diesel yang lebih tinggi pada RM2.05 dan RM2.15 seliter bermula Mac 2021 serta kesan asas yang rendah pada 2020 telah menyebabkan inflasi keseluruhan mencatat 2.5% pada 2021. Pada masa yang sama, inflasi makanan turut meningkat 1.7% pada 2021.

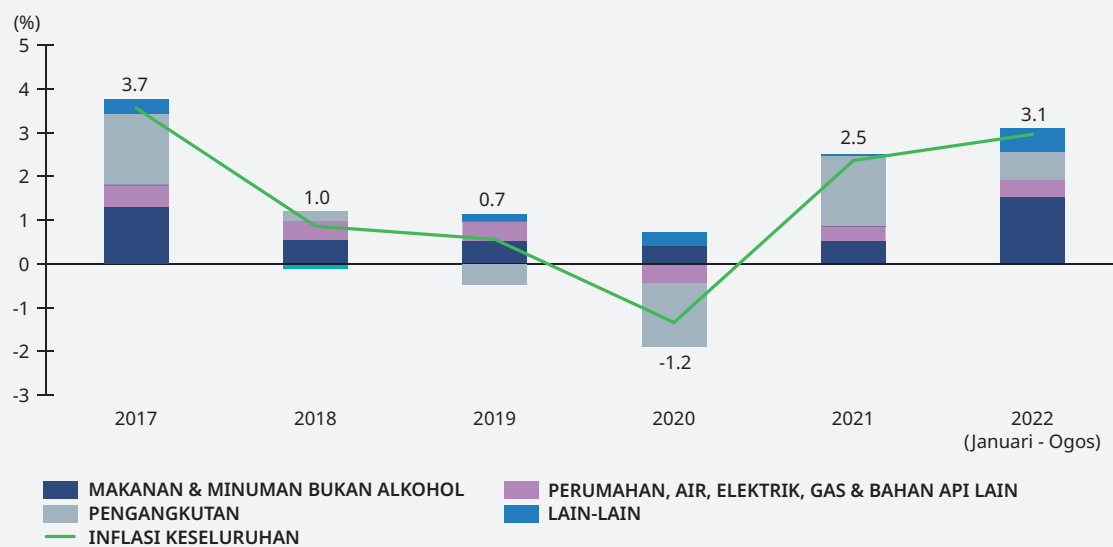
RAJAH 2.4.3. Impak Krisis terhadap Inflasi Makanan pada 2008 - 2011 dan 2020 - 2022

Sumber: Bank Negara, Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Walaupun harga runcit RON95 dan diesel masih dikekalkan, namun inflasi keseluruhan pada 2022 dianggap lebih tinggi susulan senario global terutamanya konflik berterusan Rusia-Ukraine yang menyebabkan gangguan rantaian bekalan bertambah teruk. Seterusnya, harga beberapa item makanan dan sayuran meningkat disebabkan oleh kenaikan kos input pertanian seperti racun perosak dan baja pada peringkat global (DOSM, 2022). Menurut Food and Agriculture Organisation (FAO) Food Price Index (2022), indeks harga makanan global mencatat pertumbuhan bulan-ke-bulan tertinggi sejak 1990 iaitu sebanyak 13.1% kepada 159.7 mata pada Mac 2022 berbanding 141.2 mata pada Februari 2022. Sekiranya tekanan kos luaran berterusan, harga makanan di Malaysia dijangka menjadi faktor utama tekanan inflasi pada 2022 memandangkan makanan merupakan komponen terbesar dalam bakul IHP seperti dalam Rajah 2.4.4.

RAJAH 2.4.4. Sumbangan Peratusan Kumpulan Utama kepada Inflasi Keseluruhan

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia (anggaran)

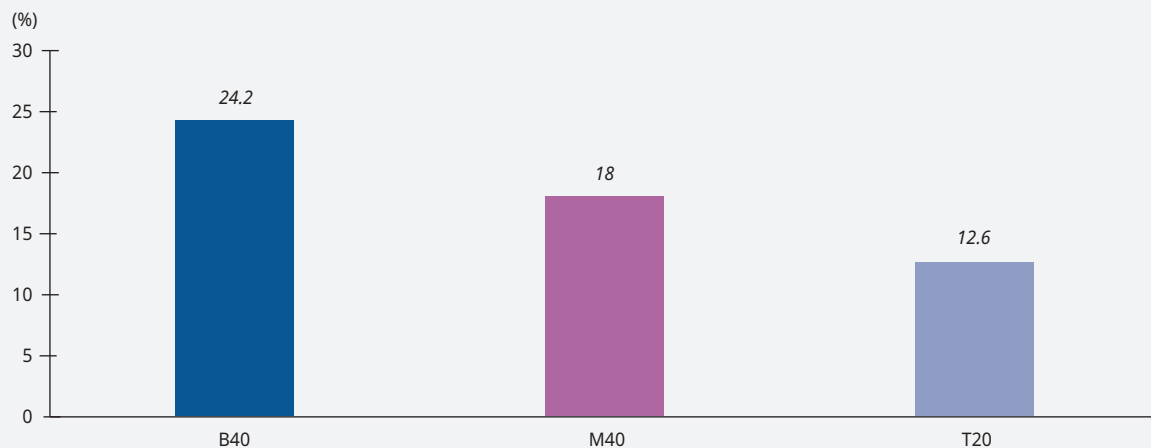
Penguatan mata wang asing terutamanya dolar AS atau penurunan ringgit berbanding mata wang asing lain turut menyumbang kepada peningkatan harga domestik bagi import bahan makanan dan input pertanian. Oleh itu, pendedahan risiko tukaran mata wang asing dapat dikurangkan dengan mempertingkatkan input domestik terutamanya makanan haiwan dan baja dalam pengeluaran makanan. Pada masa yang sama, Kerajaan juga boleh menangani kesan tekanan inflasi global kepada domestik yang disebabkan oleh peningkatan harga minyak mentah dan makanan global melalui dasar fiskal.

Impak Inflasi Makanan terhadap Kumpulan Berpendapatan Rendah

Inflasi makanan yang tinggi lebih menjejaskan pendapatan boleh guna dan simpanan kumpulan berpendapatan rendah berbanding kumpulan berpendapatan tinggi (Meo et al., 2018). Hill & Webber (2022) berpandangan semasa krisis kos sara hidup, isi rumah berpendapatan rendah memerlukan kestabilan jaringan keselamatan sosial yang dapat menyediakan bantuan kewangan mencukupi. Di Malaysia, komposisi perbelanjaan penggunaan makanan bagi kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah (B40) adalah lebih tinggi (24.2%) berbanding kumpulan isi rumah berpendapatan 40% pertengahan (M40) (18%) dan kumpulan isi rumah berpendapatan 20%

tertinggi (T20) (12.6%) seperti dalam Rajah 2.4.5. (DOSM, 2020). Keadaan ini menunjukkan B40 adalah kumpulan yang mudah terjejas terhadap inflasi makanan selari dengan pandangan Hill & Webber (2022).

RAJAH 2.4.5. Peratusan Perbelanjaan Penggunaan Makanan berdasarkan Kumpulan Pendapatan Isi Rumah

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Langkah Jangka Masa Pendek oleh Kerajaan bagi Menangani Impak Inflasi Makanan

Kerajaan sentiasa prihatin terhadap impak harga makanan global yang tinggi terutamanya kepada kumpulan berpendapatan rendah. Justeru, Kerajaan telah melaksanakan langkah jangka masa pendek termasuk kawalan harga, subsidi tambahan dan bantuan tunai. Kerajaan terus menyediakan subsidi kepenggunaan bagi RON95, diesel, LPG, minyak masak, tepung, elektrik, ayam dan telur. Anggaran subsidi kepenggunaan telah meningkat daripada peruntukan asal sebanyak RM5.2 bilion di bawah Bajet 2022 kepada sekitar RM52 bilion.

Kerajaan juga terus menyediakan pelbagai bantuan sosial termasuk bantuan tunai kepada kumpulan sasar bagi mengurangkan kesan peningkatan kos sara hidup. Melalui Bajet 2022, peruntukan RM8 bilion bagi Bantuan Keluarga Malaysia (BKM) dijangka dapat memanfaatkan 4 juta isi rumah, 1.2 juta warga emas dan 3.4 juta individu bujang. Di samping itu, Kerajaan turut mengumumkan bantuan tunai tambahan berjumlah RM630 juta bermula 27 Jun 2022 untuk mengurangkan impak peningkatan harga makanan. Jumlah subsidi dan bantuan sosial pada 2022 dianggar sekitar RM80 bilion yang merupakan peruntukan terbesar dalam sejarah Malaysia.

Bermula 1 Julai 2022, Kerajaan menetapkan harga siling baharu ayam di Semenanjung Malaysia pada RM9.40 sekilogram manakala harga siling baharu telur ayam ialah 45 sen; 43 sen; dan 41 sen untuk gred A; B; dan C sebagai langkah mengekang inflasi makanan. Langkah ini dijangka meningkatkan pembayaran subsidi kepada penternak ayam sebanyak RM370 juta pada 2022.

Di samping itu, langkah lain yang diperkenalkan untuk menangani isu bekalan dan harga ayam ialah menghentikan sementara eksport ayam; mewujudkan stok penimbal ayam dan mengoptimalkan fasiliti penyimpanan bilik sejuk sedia ada; memansuhkan *Approved Permit* (AP) bagi import ayam; mempermudah proses tuntutan subsidi oleh pengeluar ayam; dan mengiktiraf

lebih banyak rumah penyembelihan halal di luar negara. Sebagai tambahan, Jawatankuasa Kabinet dikenali sebagai Pasukan Khas Jihad Tangani Inflasi telah ditubuhkan pada 29 Jun 2022. Peranan jawatankuasa ini adalah merangka strategi dan menyelaraskan pelan tindakan kementerian dan agensi untuk menyelesaikan isu berkaitan inflasi terutamanya langkah mengawal peningkatan harga secara lebih cekap dan berkesan.

Kerajaan terus mengekalkan harga runcit RON95 dan diesel sejak Mac 2021 melalui penyediaan subsidi meskipun harga minyak mentah meningkat. Tanpa mekanisme subsidi dan kawalan harga, kos pengangkutan akan meningkat dengan signifikan seterusnya menyebabkan lonjakan harga barangan dan perkhidmatan lain. Kesan pelaksanaan mekanisme ini, inflasi di Malaysia mencatat 4.7% pada Ogos 2022 iaitu lebih rendah berbanding negara maju dan serantau terpilih seperti UK (9.9%), AS (8.3%), Thailand (7.9%), Singapura (7.5%) dan Filipina (6.3%). Walau bagaimanapun, anggaran subsidi kepenggunaan yang lebih tinggi pada 2022 akan mengehendak keupayaan Kerajaan untuk berbelanja bagi memperkukuh kapasiti produktif negara seperti pembangunan infrastruktur awam terutamanya dalam sektor pendidikan dan kesihatan.

Langkah Jangka Masa Panjang bagi Memastikan Daya Saing dan Kemampuan Membeli Makanan

Kerajaan komited dalam melaksanakan pembaharuan bagi memperkukuh sekuriti makanan domestik dalam jangka masa panjang. Berikutan ketegangan geopolitik dan inflasi makanan global semasa, terdapat kepentingan untuk memastikan ketersediaan, kebolehcapaian dan kemampuan membeli makanan dengan memperkukuh pengeluaran domestik makanan terutamanya beras, buah-buahan dan sayur-sayuran, ternakan dan perikanan.

Usaha meningkatkan produktiviti akan dilaksanakan untuk memastikan pengeluar mempunyai kemampuan dan daya saing penghasilan produk dalam pasaran tempatan di samping membantu menstabilkan bekalan bagi memenuhi permintaan masa hadapan yang lebih tinggi. Justeru, Kerajaan akan menyokong perniagaan agromakanan dalam memperkukuh produktiviti menerusi penggunaan teknologi 4IR seperti pertanian tepat, dron dan algoritma pintar.

Selain itu, Kerajaan akan terus menambah baik rantaian bekalan berkaitan makanan sebagai usaha menstabilkan harga makanan. Kerajaan turut komited untuk menangani impak perkembangan global terhadap kos sara hidup terutamanya kepada kumpulan berpendapatan rendah. Program peningkatan kemahiran dan latihan semula akan diperkukuh bagi memastikan taraf hidup yang stabil dalam jangka masa panjang terutamanya kepada kumpulan ini.

Kesimpulan

Peningkatan harga makanan terutamanya disebabkan oleh gangguan rantaian bekalan berikutan konflik Rusia-Ukraine telah menyebabkan inflasi lebih tinggi dan memberi kesan kepada rakyat Malaysia khususnya kumpulan berpendapatan rendah. Kerajaan telah melaksanakan pelbagai langkah untuk menangani impak inflasi makanan termasuk penyediaan subsidi kepenggunaan dan bantuan tunai tambahan. Langkah ini telah mengurangkan kesan inflasi kepada rakyat dan mengekalkan kadar inflasi pada paras yang terkawal. Walau bagaimanapun, kebergantungan tinggi kepada dasar jangka masa pendek boleh memberi kesan negatif terhadap kemampuan fiskal. Melangkah ke hadapan, kerjasama antara Kerajaan dengan sektor swasta penting untuk memperkukuh produktiviti pengeluaran makanan negara demi menjamin sekuriti makanan dalam jangka masa panjang.

Pasaran Buruh

Pemulihan menggalakkan dalam pasaran buruh

Pasaran buruh menunjukkan pemulihan yang menggalakkan pada separuh pertama 2022 berikutan pelaksanaan inisiatif intervensi pekerjaan yang berkesan melalui Bajet 2022 serta pakej bantuan dan rangsangan ekonomi. Operasi perniagaan yang rancak selaras dengan peralihan kepada fasa endemik telah turut merangsang permintaan agregat buruh seterusnya mewujudkan lebih banyak peluang pekerjaan dalam pasaran. Justeru, kadar penyertaan tenaga buruh meningkat kepada 68.5%. Sementara itu, tenaga buruh meningkat sebanyak 1.3% kepada 15.9 juta orang manakala jumlah guna tenaga meningkat lebih tinggi iaitu 1.9% kepada 15.2 juta orang. Pemulihan ini telah menyumbang kepada penurunan ketara bilangan penganggur dengan **kadar pengangguran** mencatat 4.2% atau 667,000 orang pada separuh pertama 2022. Sektor perkhidmatan kekal sebagai sumber utama guna tenaga sebanyak 66% dalam tempoh tersebut diikuti oleh sektor pembuatan (16.9%) dan pertanian (9.3%).

Perkembangan positif dalam pasaran buruh juga ditunjukkan melalui penurunan bilangan **pemberhentian pekerja** dengan ketara sebanyak 48% dan mencatat 18,076 orang pada akhir Jun 2022. Trend pemberhentian telah kembali ke tahap prapandemik berikutan industri mengekalkan pekerja untuk menyokong peningkatan aktiviti

perniagaan. Sementara itu, **kekosongan jawatan** meningkat dua kali ganda kepada lebih 508,000 jawatan pada Jun 2022 berbanding sekitar 258,000 dalam tempoh yang sama tahun lepas. Walau bagaimanapun, **penempatan pekerjaan** masih kurang menggalakkan walaupun majikan menghadapi isu kekurangan pekerja dan insentif untuk majikan meningkatkan pengambilan seperti JaminKerja disediakan. **Pencari kerja aktif** yang kebanyakannya berpendidikan tertiar juga berkurang sebanyak 57.5% kepada sekitar 64,000 orang yang mungkin menggambarkan tawaran kerja, gaji dan faedah pekerjaan yang ditawarkan tidak cukup menarik kepada pencari kerja.

Pasaran buruh dijangka terus bertambah baik pada separuh kedua tahun ini berikutan permintaan pekerja yang lebih kukuh oleh perniagaan dan industri bagi memenuhi peningkatan permintaan domestik dan luar. Justeru, trend kadar pengangguran dijangka terus berkurang antara 3.8% – 4% bagi keseluruhan 2022. Jumlah guna tenaga diunjur berkembang sebanyak 1.6% kepada 15.3 juta orang dengan sektor perkhidmatan menjadi penyumbang utama kepada guna tenaga sebanyak 65.1% terutamanya dalam subsektor perdagangan borong dan runcit serta perkhidmatan penginapan dan makanan dan minuman. Sektor pembuatan dijangka menyumbang 16.6% daripada jumlah guna tenaga terutamanya dalam industri E&E serta makanan dan minuman manakala sektor pertanian menyumbang 10.1% khususnya dalam industri kelapa sawit.

JADUAL 2.15. *Penunjuk Pasaran Buruh*

	('000)			PERUBAHAN (%)		
	H1 ¹	2022 ²	2023 ³	H1 ¹	2022 ²	2023 ³
Tenaga buruh	15,890.8	15,933.1	16,140.2	1.3	0.9	1.3
Guna tenaga	15,223.8	15,303.7	15,563.9	1.9	1.6	1.7
Pengangguran	667.0	629.3	576.3	(4.2)	(3.8 – 4.0)	(3.5 – 3.7)

¹ Januari hingga Jun 2022

² Anggaran

³ Unjuran

Nota: Angka dalam kurungan ialah kadar pengangguran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

JADUAL 2.16. Guna Tenaga mengikut Sektor

	('000)			BAHAGIAN (%)		
	H1 ²	2022 ³	2023 ⁴	H1 ²	2022 ³	2023 ⁴
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,422.8	1,548.5	1,560.8	9.3	10.1	10.0
Perlombongan dan pengkuarian	53.8	81.6	82.0	0.4	0.5	0.5
Pembuatan	2,578.2	2,538.9	2,578.3	16.9	16.6	16.6
Pembinaan	1,128.5	1,168.2	1,176.9	7.4	7.6	7.6
Perkhidmatan	10,040.5	9,966.5	10,165.8	66.0	65.1	65.3
Jumlah¹	15,223.8	15,303.7	15,563.9	100.0	100.0	100.0

¹ Jumlah termasuk 'Aktiviti badan dan pertubuhan luar wilayah'

² Januari hingga Jun 2022

³ Anggaran

⁴ Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Pembukaan semula sempadan negara bermula 1 April 2022 dan pemeteraian memorandum persefahaman dengan negara sumber yang berkenaan telah memudahkan pengambilan dan mobiliti pekerja migran ke dalam negara. Sehubungan itu, bilangan **pekerja asing** berkemahiran rendah yang berdaftar meningkat sebanyak 12.5% kepada 1.2 juta orang sehingga akhir Ogos 2022 berbanding 1.1 juta orang dalam tempoh yang sama pada 2021. Pekerja asing terutamanya berasal dari Bangladesh (33.6%) diikuti oleh Indonesia (28.5%) dan Nepal (14.8%) dengan sebahagian besar bekerja dalam sektor pembuatan (35.3%), pembinaan (23.2%) dan perkhidmatan (14.1%). Namun begitu, pengambilan pekerja asing berkemahiran rendah kekal rendah iaitu 7.3% daripada jumlah guna tenaga dan masih di bawah had yang ditetapkan iaitu 15% daripada jumlah guna tenaga. Sementara itu, bilangan **ekspatriat** meningkat 5.5% kepada 86,023 orang pada akhir Jun 2022 berbanding 81,539 pada Jun 2021. Majoriti ekspatriat berasal dari India (21.2%), China (16.5%) dan Jepun (8.4%) yang bekerja terutamanya dalam sektor perkhidmatan (52.8%), teknologi maklumat (38.4%) dan pembinaan (3.3%).

Produktiviti buruh yang diukur berdasarkan nilai ditambah per pekerja meningkat 4.1% kepada RM92,893 pada separuh pertama 2022

disumbangkan oleh produktiviti lebih tinggi dalam sektor perkhidmatan terutamanya industri berkaitan pelancongan dan sektor pembuatan. Secara keseluruhan, produktiviti buruh dijangka terus berkembang sebanyak 3.5% kepada RM93,800 pada 2022 berikutan usaha berterusan untuk meningkatkan penerimgunaan teknologi dan inovasi dalam industri melalui agenda digitalisasi. Sektor perkhidmatan diunjur mencatat peningkatan tertinggi sebanyak 4.2% diikuti sektor perlombongan dan pengkuarian (2.8%) serta pembuatan (2.4%).

Tinjauan 2023

Tinjauan Global

Prospek pertumbuhan sederhana

Ekonomi global dijangka menyederhana sebanyak 2.9% pada 2023 berikutan pertumbuhan ekonomi maju dan EMDE yang lebih perlahan daripada jangkauan. Pertumbuhan ekonomi maju dijangka terus menyederhana kepada 1.4%. Ekonomi AS diunjur mencatat pertumbuhan sebanyak 1% disebabkan oleh penggunaan swasta yang lemah dengan inflasi dijangka terus melebihi sasaran 2% yang ditetapkan Rizab Persekutuan

AS. Pertumbuhan di kawasan euro juga dijangka menyederhana kepada 1.2% berikutan bekalan tenaga yang terhad akan terus menjejaskan aktiviti ekonomi.

Pertumbuhan EMDE diunjur meningkat secara marginal sebanyak 3.9% pada 2023 disokong oleh peningkatan penggunaan swasta dan eksport. Ekonomi China dijangka berkembang sebanyak 4.6% didorong oleh permintaan domestik yang kukuh berikutan rangsangan fiskal. Sementara itu, ekonomi India dijangka berkembang pada kadar 6.1% walaupun terdapat penurunan dalam penggunaan swasta dan permintaan luar. Pertumbuhan ASEAN-5 diunjur meningkat sebanyak 5.1% disokong oleh peningkatan berterusan dalam penggunaan domestik dan pelaburan swasta.

Perdagangan global diunjur mencatat 3.2% pada 2023 berikutan permintaan yang lebih lemah. Perdagangan dalam ekonomi maju diunjur mencatat 3.2% dan EMDE 3.3%. Pertumbuhan eksport dan import dalam ekonomi maju dijangka mencatat 4.7% dan 4.5% berikutan gangguan rantai bekalan yang berpanjangan. Eksport dan import dalam EMDE juga dijangka berkembang kepada 3.6% dan 4.8%.

Pada 2023, **inflasi global** diunjur pada 5.7% disokong oleh kejatuhan harga komoditi termasuk minyak mentah. Kadar inflasi dalam ekonomi maju dijangka merekodkan 3.3% dan EMDE 7.3%.

Tinjauan Domestik

Sektoral

Sektor Perkhidmatan

Menerajui pertumbuhan ke arah ekonomi berdaya tahan

Sektor **perkhidmatan** dijangka berkembang sebanyak 5% pada 2023 berikutan permintaan domestik yang kukuh meskipun pertumbuhan ekonomi global menyederhana. Pertumbuhan ini dijangka terus didorong terutamanya oleh

subsektor perdagangan borong dan runcit; hartanah dan perkhidmatan perniagaan; maklumat dan komunikasi; pengangkutan dan penyimpanan; serta makanan & minuman dan penginapan.

Subsektor perdagangan borong dan runcit dijangka kekal sebagai penyumbang utama kepada sektor perkhidmatan dengan kadar pertumbuhan sebanyak 3.4% berikutan pengembangan dalam segmen runcit terutamanya disumbangkan oleh penggunaan e-dagang yang lebih meluas dan peralihan pantas ke arah digitalisasi. Usaha Kerajaan dalam mewujudkan ekosistem masyarakat tanpa tunai di seluruh negara terutamanya di kawasan luar bandar melalui Program Inisiatif Pendigitalan Sektor Peruncitan akan terus merangsang pertumbuhan segmen ini. Segmen kenderaan bermotor juga diunjur menyokong subsektor ini berikutan pelancaran model baharu dengan pakej jualan yang menarik. Selain itu, jangkakan peningkatan pendapatan boleh guna susulan prospek pasaran buruh yang lebih baik akan memacu pertumbuhan subsektor ini.

Subsektor hartanah dan perkhidmatan perniagaan diunjur berkembang sebanyak 6.6% diterajui oleh segmen perkhidmatan perniagaan. Segmen ini dijangka berkembang didorong oleh permintaan lebih tinggi untuk perkhidmatan profesional khususnya kejuruteraan, guaman dan perakaunan sejajar dengan peningkatan aktiviti ekonomi terutamanya dalam sektor perkhidmatan, pembuatan dan pembinaan. Sementara itu, segmen hartanah diunjur meningkat disokong oleh aktiviti pasaran perumahan dan penyewaan yang lebih kukuh berikutan aktiviti pemilikan dan penyewaan rumah yang lebih tinggi antaranya melalui inisiatif Kerajaan di bawah Program Visa Premium Malaysia dan i-MILIKI.

Subsektor maklumat dan komunikasi dijangka berkembang 4.6% terutamanya didorong oleh peningkatan dalam penerimgunaan digital merentasi semua sektor ekonomi. Jalanan Digital Negara (JENDELA) Fasa 2 dijangka

meningkatkan ketersambungan digital melalui penggunaan *Fixed Wireless Access* dan teknologi yang bersesuaian bagi membolehkan negara untuk terus merapatkan jurang digital. Dalam hal ini, Digital Nasional Berhad menyasarkan peluasan liputan rangkaian selular generasi kelima (5G) kepada 80% kawasan berpenduduk di Malaysia menjelang 2024. Selain itu, pelaburan berkualiti tinggi dalam infrastruktur berkaitan digital seperti pusat data dan perkhidmatan pengkomputeran awan serta peningkatan berterusan dalam aktiviti e-dagang dan hiburan dalam talian akan terus melonjakkan subsektor ini.

Subsektor pengangkutan dan penyimpanan dijangka berkembang sebanyak 7% disokong oleh semua segmen berikutan peningkatan dalam aktiviti rel, lebuh raya, pelabuhan dan lapangan terbang serta permintaan luar yang stabil. Segmen pengangkutan darat diunjur meningkat berikutan jangkaan pengoperasian Transit Aliran Massa (MRT) Laluan Putrajaya dan Lebuh Raya Bertingkat Sungai Besi-Ulu Kelang. Selain itu, segmen pengangkutan udara diunjur meningkat selari dengan pertambahan trafik penumpang berikutan aktiviti berkaitan pelancongan yang terus bertambah baik dan peningkatan perkhidmatan penerbangan antarabangsa. Sementara itu, segmen pengangkutan air dijangka berkembang secara sederhana seiring pertumbuhan perdagangan yang perlahan.

Subsektor makanan & minuman dan penginapan dijangka berkembang sebanyak 7.8% disumbangkan oleh peningkatan ketara dalam segmen di bawah subsektor ini berikutan pelaksanaan Rangka Kerja Pemulihan Pelancongan 2.0 pada Jun 2022. Rangka kerja ini menumpu kepada usaha memperkukuh pemulihan dan mengembalikan daya saing industri pelancongan pada peringkat global agar menjadi lebih berdaya tahan dan mampan.

Subsektor kewangan dan insurans diunjur kembali mencatat pertumbuhan positif sebanyak 3.1% berikutan aktiviti ekonomi

dan pelaburan yang terus bertambah baik. Pertumbuhan segmen kewangan dijangka dipacu oleh pelaksanaan teras strategik dalam Pelan Sektor Kewangan, 2022 – 2026 yang merangkumi inisiatif meningkatkan kesejahteraan kewangan isi rumah dan perniagaan serta memajukan digitalisasi dalam sektor kewangan. Segmen insurans pula diunjur kembali pulih berikutan premium dan pulangan pelaburan yang lebih tinggi di samping tuntutan yang lebih rendah.

Subsektor utiliti diunjur meningkat sebanyak 2.4% didorong oleh permintaan kukuh dalam segmen elektrik serta air dan pembetulan seiring dengan jangkaan penggunaan yang lebih tinggi dalam segmen industri, perniagaan dan kediaman. Di samping itu, projek elektrifikasi luar bandar yang sedang dilaksanakan melalui peluasan sambungan grid serta sistem alternatif seperti hidro berskala kecil, solar hibrid dan solar fotovoltan akan terus menyokong subsektor ini.

Subsektor perkhidmatan lain diunjur meningkat sebanyak 8.5% dipacu oleh segmen kesihatan dan pendidikan swasta. Komitmen berterusan dan penyertaan aktif Malaysia Healthcare Travel Council (MHTC) dalam persidangan dan pameran antarabangsa untuk mempromosikan perkhidmatan penjagaan kesihatan Malaysia dijangka melonjakkan segmen kesihatan swasta. Dalam hal ini, MHTC menganggarkan hasil pelancongan penjagaan kesihatan meningkat sebanyak 30% kepada RM1.3 bilion pada 2023. Sementara itu, bilangan pelajar asing di Malaysia dijangka kekal menggalakkan berikutan yuran pengajian yang kompetitif oleh institusi pendidikan swasta. Selanjutnya, subsektor perkhidmatan kerajaan dijangka berkembang sebanyak 6.1% pada 2023.

Sektor Pembuatan

Mengekalkan momentum pertumbuhan

Sektor **pembuatan** diunjur meningkat sebanyak 3.9% pada 2023 disokong oleh pengembangan dalam semua subsektor.

Pengeluaran industri berorientasikan eksport yang terus dipacu oleh segmen E&E dijangka meningkat walaupun berhadapan pertumbuhan perdagangan global yang menyederhana. Di samping itu, pengeluaran segmen produk berasaskan getah diunjur meningkat terutamanya disumbangkan oleh peningkatan dalam pengeluaran tayar dan tiub berikutan permintaan global yang tinggi bagi kenderaan bermotor.

Pengeluaran industri berorientasikan domestik juga dijangka meningkat didorong oleh segmen pembuatan makanan dan berkaitan makanan serta segmen berkaitan pembinaan. Pertumbuhan dalam segmen pembuatan makanan dan berkaitan makanan sejajar dengan permintaan lebih kukuh untuk makanan dan minuman berikutan jangkaan sentimen pengguna yang bertambah baik dan aktiviti pelancongan yang rancak. Sementara itu, peningkatan aktiviti pembinaan kediaman dan bukan kediaman serta penerusan beberapa projek infrastruktur akan meningkatkan pengeluaran besi dan keluli serta segmen berkaitan pembinaan lain. Output barangan berkaitan pengangkutan juga dijangka terus meningkat berikutan permintaan kukuh daripada isi rumah dan perniagaan susulan pasaran buruh dan aktiviti pelaburan yang bertambah baik.

Sektor Pertanian

Pasaran buruh yang bertambah baik mendorong pertumbuhan sektor

Pada 2023, sektor **pertanian** diunjur meningkat sebanyak 2.3% disokong oleh jangkaan penawaran tenaga buruh yang lebih baik dalam sektor ini. Subsektor kelapa sawit dijangka berkembang berikutan pengeluaran MSM yang lebih tinggi susulan peningkatan pengeluaran buah tandan segar dan kadar perahan minyak yang lebih baik. Penubuhan Konsortium Penyelidikan Mekanisasi dan Automasi Sawit (MARCOP) merupakan platform kerjasama kerajaan dan industri bagi menggalakkan penggunaan mekanisasi dan

automasi dijangka meningkatkan kecekapan terutamanya dalam proses penuaian seterusnya memacu produktiviti subsektor ini. Purata harga MSM diunjur pada RM4,300 setan pada 2023 berbanding RM5,000 setan pada 2022. Unjuran ini lebih tinggi daripada purata harga 10 tahun sebanyak RM2,685 setan berikutan jangkaan isu bekalan global minyak dan lemak boleh dimakan.

Subsektor getah diunjur kembali pulih dengan jangkaan peningkatan aktiviti penorehan getah sejajar dengan harga yang kekal tinggi berikutan permintaan global yang lebih kukuh daripada industri automotif terutamanya di China. Tambahan pula, inisiatif Kerajaan bagi menggalakkan penggunaan teknologi RRIM Hydrobest dalam kalangan pekebun kecil dijangka meningkatkan produktiviti subsektor getah. Harga getah SMR20 dijangka berada pada purata RM6.50 sekilogram pada 2023 berbanding RM7.00 sekilogram pada 2022. Selain itu, subsektor pertanian lain dan ternakan dijangka terus berkembang disokong oleh permintaan lebih tinggi khususnya daripada isi rumah dan perniagaan berkaitan makanan. Pelbagai usaha untuk meningkatkan pengeluaran domestik dijangka menyokong segmen ini. Antara usaha tersebut termasuk membangunkan tanah terbiar melalui teknik fertigasi dan meningkatkan penerimgunaan pertanian pintar melalui penggunaan teknologi canggih.

Sektor Perlombongan

Sektor perlombongan terus berkembang

Pada 2023, sektor **perlombongan** diunjur berkembang sebanyak 1.1% disumbangkan oleh pengeluaran gas asli yang lebih tinggi berikutan penyiapan projek saluran paip baharu di Sarawak iaitu Kasawari, Jerun dan Timi yang dijangka meningkatkan pengeluaran terutamanya pada separuh kedua 2023. Di samping itu, permintaan lebih tinggi daripada rakan dagang utama khususnya Jepun serta permintaan baharu daripada segmen industri dan petrokimia domestik

dijangka meningkatkan lagi pengeluaran gas asli. Walau bagaimanapun, output minyak mentah dan kondensat diunjur menyederhana berikutan penurunan kadar pengeluaran daripada medan sedia ada di Semenanjung Malaysia. Pertumbuhan ekonomi global yang menyederhana dijangka memperlahankan permintaan tenaga seterusnya mengakibatkan penurunan trend harga minyak mentah dunia. Sehubungan itu, harga minyak mentah Brent dijangka mencatat purata lebih rendah sebanyak USD90 setong pada 2023 selaras dengan unjuran permintaan minyak yang lebih perlahan di seluruh dunia oleh Pertubuhan Negara-negara Pengeksport Petroleum (OPEC).

Sektor Pembinaan

Mengekalkan pertumbuhan ke arah kestabilan

Sektor **pembinaan** diunjur berkembang sebanyak 4.7% pada 2023 berikutan prestasi lebih baik dalam semua subsektor. Pelaksanaan projek baharu seperti Transit Aliran Massa Laluan 3 (MRT3) Laluan Lingkaran dan penyegeraan projek infrastruktur yang sedang dalam pembinaan termasuk Rangkaian Sistem Transit Rapid (RTS), Laluan Rel Pantai Timur (ECRL) dan Transit Aliran Ringan Laluan 3 (LRT3) dijangka menyokong pemulihan subsektor kejuruteraan awam.

Di samping itu, projek pelaburan yang diluluskan dalam sektor pembuatan dijangka dapat meningkatkan permintaan bagi bangunan perindustrian. Justeru, subsektor bangunan bukan kediaman dijangka terus meningkat. Sementara itu, subsektor bangunan kediaman diunjur berkembang dengan stabil didorong oleh peningkatan pembinaan rumah mampu milik selaras dengan strategi di bawah RMKe-12. Insentif yang ditawarkan oleh Kerajaan untuk menggalakkan pemilikan rumah melalui program i-MILIKI juga dijangka merangsang permintaan terhadap bangunan kediaman di samping menangani isu harta tanah tidak terjual.

Permintaan Domestik

Sektor swasta kekal sebagai pemacu utama

Ekonomi dijangka kekal berdaya tahan dengan **permintaan domestik** terus memacu pertumbuhan dalam persekitaran global yang perlahan. Perbelanjaan sektor swasta diunjur berkembang sebanyak 5.8% pada 2023 dengan sumbangan kepada KDNK sebanyak 76.2% manakala perbelanjaan sektor awam meningkat 2% dengan sumbangan kepada KDNK sebanyak 17%. Justeru, permintaan domestik dijangka terus berkembang sebanyak 5.1%.

Penggunaan swasta kekal kukuh dan dijangka berkembang sebanyak 6.3% meskipun berhadapan ketidaktentuan global. Unjuran pertumbuhan ini disokong oleh penambahbaikan berterusan dalam pasaran buruh serta aktiviti ekonomi dan sosial yang kukuh terutamanya aktiviti berkaitan pelancongan. Bantuan khas kewangan pada Januari 2023 kepada penjawat awam dan pesara dijangka dapat menyokong pendapatan boleh guna isi rumah seterusnya meningkatkan perbelanjaan swasta.

Pelaburan swasta diunjur mencatat pertumbuhan sebanyak 3.7% didorong oleh peningkatan perbelanjaan modal sektor pembuatan dan perkhidmatan berintensif teknologi khususnya untuk pelaburan dalam mesin dan peralatan berkaitan ICT. Peralihan negara ke arah penerimgunaan teknologi digital selaras dengan Dasar Revolusi Perindustrian Keempat (4IR) Negara akan meningkatkan pelaburan dalam industri pemangkin bagi membolehkan Malaysia menjadi negara berpendapatan tinggi. Industri tersebut termasuk E&E termaju, aeroangkasa dan farmaseutikal.

Perbelanjaan modal sektor awam terus menjadi pelengkap kepada sektor swasta dalam pembangunan negara. Projek utama yang dijangka bermula pada 2023 termasuk MRT3, Sarawak-Sabah Link Road Fasa 2 dan

Lebuhraya Trans Borneo. Penerusan projek berkaitan pengangkutan berskala besar seperti ECRL, LRT3 dan RTS Link juga akan memberi dorongan kepada pelaburan awam. Kesemua inisiatif tersebut dijangka menyokong **pelaburan awam** untuk meningkat sebanyak 2.1% pada 2023. **Penggunaan awam** juga dijangka berkembang sebanyak 2% berikutan perbelanjaan lebih tinggi bagi emolument terutamanya kenaikan gaji tahunan tambahan khas untuk kakitangan awam.

Pendapatan negara dalam harga semasa dijangka meningkat sebanyak 6.2% selaras dengan aktiviti ekonomi domestik yang semakin berkembang. Sementara itu, **TNK** diunjur mencatat 0.4% dengan jangkaan jumlah pelaburan menguncup sebanyak 5.4% kepada RM358.6 bilion. Sumbangan TNK diunjur kekal signifikan sebanyak 24.7% daripada PNK. Jurang tabungan-pelaburan dijangka kekal mencatat lebihan pada RM73 bilion atau 4.2% daripada PNK. Lebihan ini menyediakan mudah tunai mencukupi dalam sistem kewangan yang boleh digunakan untuk membiayai pelaburan produktif jangka panjang tanpa sumber dana luar negara.

Pendapatan

Keperluan pendapatan lebih tinggi demi kehidupan yang lebih baik

Jangkaan pemulihan ekonomi yang lebih kukuh pada 2023 akan menjana prospek pendapatan lebih tinggi kepada pekerja. Usaha berterusan untuk mempercepat digitalisasi dan aktiviti pengeluaran bernilai tambah tinggi bagi meningkatkan produktiviti, mengurangkan kebergantungan kepada pekerja berkemahiran rendah serta meningkatkan penyertaan wanita dalam pasaran buruh juga dijangka menyumbang kepada peningkatan **PP**. Oleh yang demikian, bahagian PP daripada KDNK diunjur meningkat kepada 35.2% pada 2023. Walau bagaimanapun, bahagian tersebut masih lebih rendah berbanding negara membangun

dan ekonomi maju yang lain. Justeru, anjakan paradigma daripada struktur pasaran buruh bergaji rendah kepada kadar gaji yang lebih baik perlu dilaksanakan bagi memastikan perkongsian manfaat pertumbuhan yang lebih saksama antara pekerja dengan pemilik modal. Sekiranya tidak berlaku, kenaikan gaji yang tidak mencukupi berbanding kadar semasa boleh menghalang pencapaian sasaran jangka masa panjang PP di bawah RMKe-12 iaitu sebanyak 40% daripada KDNK pada 2025.

Bahagian **LKK** daripada KDNK diunjur berkurang kepada 62.2% pada 2023 dengan sebahagian besar daripada LKK terus dinikmati oleh pemilik modal. Sementara itu, pendapatan campuran bagi golongan yang bekerja sendiri atau usahawan bebas dijangka berkembang ketara sebanyak 13.2% berikutan prestasi ekonomi yang kukuh dan normalisasi cara kerja fleksibel dapat mewujudkan lebih banyak pekerjaan dan prospek pendapatan bagi kumpulan ini. Usaha untuk meningkatkan perlindungan sosial kepada semua golongan yang bekerja sendiri juga boleh menyumbang kepada pertumbuhan pendapatan campuran yang lebih besar. Justeru, bahagian pendapatan campuran kepada KDNK diunjur meningkat kepada 17%.

Selaras dengan jangkaan pertumbuhan ekonomi yang memberangsangkan disokong oleh usaha berterusan untuk mengelakkan ketirisan hasil dan strategi meluaskan asas cukai, pendapatan daripada cukai tidak langsung dan hasil bukan cukai ke atas pengeluaran dan import diunjur berkembang sebanyak 7.5%. Sementara itu, perbelanjaan subsidi dijangka berkurangan dengan ketara sebanyak 50.2% berikutan penamatan bantuan kewangan di bawah Kumpulan Wang COVID-19. Justeru, pendapatan daripada **cukai tolak subsidi ke atas pengeluaran dan import** dijangka mencatat peningkatan lebih besar pada 2023.

Sektor Luar Negeri

Prestasi menyederhana dalam ketidaktentuan global

Pada 2023, **eksport kasar** diunjur menyederhana sebanyak 2.2% meliputi semua sektor disebabkan oleh permintaan luar yang sederhana berikutan pertumbuhan yang perlahan susulan ketidaktentuan situasi global berpunca antaranya daripada ketegangan geopolitik yang berpanjangan, gangguan rantai bekalan dan volatiliti harga komoditi global. Eksport barangan pembuatan dijangka berkembang 2.3% disokong oleh permintaan lebih baik untuk produk E&E yang menyumbang sebanyak 47% dan bukan E&E sebanyak 53%. Permintaan berterusan bagi semikonduktor susulan kemajuan teknologi terutamanya litar elektronik bersepadu, pemproses dan kawalan dijangka memacu pertumbuhan produk E&E sebanyak 2%. Di samping itu, eksport bukan E&E diunjur meningkat sebanyak 2.6% disumbangkan oleh permintaan tinggi bagi produk petroleum, kimia dan produk kimia serta barangan pembuatan logam.

Eksport barangan pertanian diunjur berkembang sebanyak 1.7% pada 2023 disokong oleh permintaan lebih tinggi bagi minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit serta getah asli. Di samping itu, pendapatan eksport daripada barangan perlombongan juga dijangka meningkat sebanyak 1.6% disumbangkan oleh permintaan lebih tinggi daripada pasaran utama bagi minyak mentah (1.6%) dan LNG (1.2%) dipacu oleh harga tenaga global yang menggalakkan.

Import kasar dijangka meningkat secara marginal sebanyak 0.2% berikutan permintaan tinggi bagi barangan modal, barangan pengantara dan barangan penggunaan susulan permintaan domestik yang mampan dan penambahbaikan dalam aktiviti pelaburan. Import barangan pengantara dijangka meningkat sebanyak 0.2% disumbangkan oleh

pengembangan dalam sektor pembuatan dan pembinaan. Sementara itu, import barangan modal diunjur meningkat sebanyak 0.3% berikutan pelaksanaan semula projek infrastruktur. Seterusnya, import barangan penggunaan dijangka berkembang sebanyak 0.2% didorong oleh kategori produk makanan dan minuman khusus untuk isi rumah susulan peningkatan perbelanjaan swasta seiring dengan keyakinan pengguna.

Akaun semasa dijangka mencatat lebih sebanyak RM73 bilion atau 4.2% daripada PNK pada 2023 sejajar dengan penambahbaikan berterusan dalam aktiviti ekonomi. Akaun barangan diunjur mencapai lebih besar iaitu RM216.2 bilion berikutan terimaan lebih tinggi daripada rakan dagang utama merentasi semua sektor ekonomi walaupun pertumbuhan global menyederhana. Sementara itu, akaun perkhidmatan dijangka mencatat defisit lebih kecil sebanyak RM52.6 bilion disumbangkan oleh peningkatan terimaan dalam akaun pengangkutan, perjalanan dan perkhidmatan lain. Terimaan daripada pengangkutan diunjur meningkat kepada RM24.8 bilion disokong oleh peningkatan pendapatan dalam perjalanan udara dan perkhidmatan pengendalian kargo yang disediakan oleh syarikat domestik. Bayaran bagi pengangkutan juga dijangka meningkat kepada RM58.7 bilion pada 2023 berikutan kebergantungan berterusan terhadap perkhidmatan pengangkutan asing di samping pengembangan dalam aktiviti perdagangan.

Akaun perjalanan diunjur mencatat defisit lebih kecil sebanyak RM5.7 bilion pada 2023 berikutan peningkatan aktiviti pelancongan. Terimaan daripada akaun perjalanan dijangka meningkat kepada RM23.8 bilion disumbangkan oleh peningkatan ketibaan pelancong dan perbelanjaan per kapita. Walau bagaimanapun, terimaan diunjur lebih kecil untuk mengimbangi bayaran berjumlah RM29.6 bilion terutamanya disebabkan oleh peningkatan perbelanjaan residen di luar negara serta aktiviti perjalanan bagi perniagaan, pendidikan dan keagamaan. Sementara itu, akaun perkhidmatan lain dijangka mencatat defisit lebih kecil sebanyak

RM13 bilion disokong oleh peningkatan dalam terimaan walaupun bayaran lebih tinggi berikutan pengembangan dalam sektor perkhidmatan, pembuatan dan pembinaan susulan penerusan semula projek berimpak tinggi dan aktiviti ekonomi yang kekal stabil.

Akaun pendapatan primer dijangka mencatat defisit lebih besar sebanyak RM70.4 bilion berikutan bayaran oleh pelabur asing yang lebih tinggi sejajar dengan aktiviti pelaburan yang berterusan. Tambahan pula, jangkaan peningkatan pampasan untuk profesional asing berikutan penerimgunaan pantas digitalisasi dan automasi akan menyumbang kepada defisit yang semakin besar. Aliran keluar bersih dalam akaun pendapatan sekunder pula diunjur meningkat kepada RM20.2 bilion berikutan bayaran *one-off* dan kiriman wang keluar oleh pekerja asing.

Harga

Diunjur kekal terkawal

Kadar **inflasi** diunjur mencatat antara 2.8% – 3.3% pada 2023 berikutan harga komoditi yang stabil serta langkah beransur-ansur ke arah mekanisme subsidi bersasar bagi memastikan pengagihan sumber yang lebih saksama. Pada 2023, IHPR dijangka menyederhana disumbangkan oleh kos input global yang stabil.

Pasaran Buruh

Momentum pemulihan yang berterusan

Pasaran buruh diunjur mengekalkan momentum pemulihan sejajar dengan jangkaan prospek pertumbuhan yang lebih baik bagi permintaan domestik dan luar. Strategi untuk menangani isu struktural dalam pasaran buruh juga akan mendorong kepada permintaan buruh yang lebih tinggi. Justeru, **kadar pengangguran** diunjur mencatat antara 3.5% – 3.7% pada 2023. Jumlah **guna tenaga** diunjur meningkat sebanyak 1.7% kepada 15.6

juta orang dengan lebih 80% peluang guna tenaga adalah dalam sektor perkhidmatan dan pembuatan.

Bilangan **pekerja asing** berkemahiran rendah dan **ekspatriat** dijangka meningkat kepada paras prapandemik pada 2023. Peningkatan ini berikutan pelaksanaan strategi untuk mempercepat pemulihan perniagaan dalam industri berintensif buruh serta menyelesaikan masalah kekurangan tenaga kerja bagi pekerjaan yang kurang menarik dalam kalangan penduduk setempat khususnya dalam sektor pembuatan, pembinaan dan perladangan. Walau bagaimanapun, Kerajaan akan terus memperkukuh dasar untuk menggalakkan pengeluaran bernilai tambah tinggi melalui peningkatan penerimgunaan teknologi dan automasi. Langkah ini dapat mengurangkan kebergantungan kepada pekerja migran terutamanya pekerja asing berkemahiran rendah. Selain itu, peningkatan gaji daripada kadar semasa akan menggalakkan rakyat untuk menceburi bidang pekerjaan yang kurang menarik.

Produktiviti buruh dijangka meningkat sebanyak 2.4% kepada RM96,000 pada 2023 diterajui oleh aktiviti berkaitan pelancongan yang menggalakkan dan projek pembinaan yang kembali rancak. Program peningkatan kemahiran dan latihan semula yang berterusan serta peluasan pensijilan *e-Shared Prosperity Organisation* kepada majikan yang memberikan gaji lebih tinggi berdasarkan Sistem Upah yang Dikaitkan dengan Produktiviti juga akan terus menggalakkan peningkatan produktiviti buruh.

Kesimpulan

Ekonomi global diunjur menyederhana pada 2022 dan 2023 berikutan tekanan inflasi, keadaan kewangan yang lebih ketat, gangguan bekalan serta pemecahan geopolitik. Cabaran ini dijangka berlanjutan disebabkan oleh pertumbuhan sederhana dalam ekonomi

maju dan beberapa EMDE serta impak negatif daripada konflik yang sedang berlaku di Eropah Timur.

Sementara itu, ekonomi Malaysia dijangka meneruskan momentum pemulihan dan mencapai pertumbuhan KDNK sebanyak 6.5% – 7% pada 2022 selari dengan permintaan domestik yang kukuh, prestasi eksport yang memberangsangkan dan pelaksanaan langkah di bawah Belanjawan 2022 yang mengembang. Pada 2023, ekonomi negara diunjur berkembang antara 4% – 5% meskipun berdepan dengan pertumbuhan ekonomi dan

aktiviti perdagangan dunia yang perlahan. Pertumbuhan ini disokong oleh permintaan domestik yang stabil, sektor perkhidmatan yang rancak, pelaksanaan projek infrastruktur sedia ada dan baharu yang berimpak tinggi serta eksport yang mampan. Kerajaan akan terus memantau perkembangan global serta melaksanakan dasar dan inisiatif pembaharuan yang bersesuaian untuk mengukuhkan ekonomi dan kedudukan fiskal bagi mendepani potensi kejutan luaran, menambah baik taraf hidup rakyat dan meningkatkan daya tahan perniagaan.

Rujukan

- Alaloul, W. S., Musarat, M. A., Rabbani, M. B. A., Iqbal, Q., Maqsoom, A., & Farooq, W. (2021). Construction sector contribution to economic stability: Malaysian GDP distribution. *Sustainability*, 13(9), 5012.
- Allain-Dupré, Dorothée., Chatry, Isabelle., Kornprobst, Antoine., Michalun, Maria-Varinia., Wheeler, Courtenay., Barros, Manuel., Hannig, Sandra., Lafitte, Charlotte., Moisis, Antti., Power, Kate., Visser, Stephan., Wu, Yingyin., Zapata, Isidora. & Kamal-Chaou, Lamia. (2021, Mei 10). *The territorial impact of COVID-19: Managing the crisis and recovery across levels of government*. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/the-territorial-impact-of-covid-19-managing-the-crisis-and-recovery-across-levels-of-government-a2c6abaf/>
- Azian, A., Kumar, K.S. & Batumalai, T. (2021, Januari 29). *Impact of Covid-19 on MPO industry in 2020 – A review*. Majlis Minyak Sawit Malaysia. <https://mpoc.org.my/impact-of-covid-19-on-mpo-industry-in-2020-a-review/>
- Badan Pusat Statistik, Indonesia. (2022). *Laporan ekonomi Indonesia 2022*.
- Bahagian Strategi dan Perancangan Makroekonomi, Thailand. (2022, Ogos 15). *Thai economic performance in Q2 and outlook for 2022*. Office of the National Economic and Social Development Council. https://www.nesdc.go.th/nesdb_en/ewt_news.php?nid=4482&filename=Macroeconomic_Planning
- Bank Dunia. (2022a). *Commodity markets outlook, April 2022: The impact of the war in Ukraine on commodity markets*. Commodity Markets Outlook. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/37223>
- Bank Dunia. (2022b, April 21). *The World Bank in Malaysia*. <https://www.worldbank.org/en/country/malaysia/overview#1>
- Bank Negara Malaysia. (2012). *Tinjauan ekonomi dan monetari 2011*.
- Bank Negara Malaysia.(2011a). Perubahan struktur eksport Malaysia. *Laporan tahunan 2011*, 37-40. <https://www.bnm.gov.my/-/laporan-tahunan-bnm-2011>
- Bank Negara Malaysia. (2011b). *Tinjauan ekonomi dan monetari 2010*.
- Bank Negara Malaysia. (2010). *Tinjauan ekonomi dan monetari 2009*.
- Bank Negara Malaysia. (2009). *Tinjauan ekonomi dan monetari 2008*.
- BERNAMA. (2022, Januari 24). *MITI identifies 5 main sectors under NIA initiative*. Lembaga Pembangunan Industri Malaysia (MIDA). <https://www.mida.gov.my/mida-news/miti-identifies-5-main-sectors-under-nia-initiative/>
- Biro Perangkaan Kebangsaan, China. (2022, September 16). *National economy continued to recover with major indicators generally improving in August*. http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/202209/t20220916_1888308.html
- Blake, P. & Wadhwa, D. (2020, Disember 14). *2020 year in review: The impact of COVID-19 in 12 charts*. Bank Dunia. <https://blogs.worldbank.org/voices/2020-year-review-impact-covid-19-12-charts>
- Bon, R. (1988). Direct and indirect resource utilisation by the construction sector: The case of the USA since World War II. *Habitat International*, 12(1), 49-74. [https://doi.org/10.1016/0197-3975\(88\)90039-2](https://doi.org/10.1016/0197-3975(88)90039-2)
- CrescentRating. (2022). *Global muslim travel index 2022*. <https://www.crescentrating.com/reports/global-muslim-travel-index-2022.html>
- Deconinck, K., Avery, E., & Jackson, L. A. (2021). Food supply chains and covid-19: Impacts and policy lessons. *EuroChoices*, 19(3), 34-39. <https://doi.org/10.1111/1746-692X.12297>
- Domar, E. D. (1947). Expansion and employment. *The American Economic Review*, 37(1), 34-55. <http://www.jstor.org/stable/1802857>

- Donald, F., Trinh, S., Grassino, A., Theoret, E. & Camilleri, E. (2022). *Global macro outlook Q2 2022. An unexpected turn of events*. Manulife Investment Management. https://www.manulifeinvestment.com.my/assets/en/insight/global-macro-outlook-the-strategic-investment-implications_MY.pdf
- Ferrero-Ferrero, I., Fernández-Izquierdo, M. Á., & Muñoz-Torres, M. J. (2016). The effect of environmental, social and governance consistency on economic results. *Sustainability*, 8(10), 1005. <https://doi.org/10.3390/su8101005>
- Furceri, D., Loungani, P., Simon, J., & Wachter, S. M. (2016). Global food prices and domestic inflation: Some cross-country evidence. *Oxford Economic Papers*, 68(3), 665-687.
- Grynspan, R. (2022, May 22). *Weathering a 'perfect storm' of cascading crises*. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). <https://unctad.org/news/blog-weathering-perfect-storm-cascading-crises>
- Harrod, R. F. (1948). *Towards a dynamic economics: Some recent developments of economic theory and their application to policy*.
- Harunurashid, M. H. T. (2021). Asymmetric impact of exchange rate and oil price on inflation in Malaysia. National Institute of Public Administration (INTAN). *Journal of Economics and Policy*, 4(1).
- Hill, K., & Webber, R. (2022). *From pandemic to cost of living crisis: Low-income households in challenging times*. The Joseph Rowntree Foundation. <https://michaelharrison.org.uk/wp-content/uploads/2022/05/From-pandemic-to-cost-of-living-crisis-low-income-families-in-challenging-times-Full-report.pdf>
- Ibrahim, A. R. B., Roy, M. H., Ahmed, Z., & Imtiaz, G. (2010). An investigation of the status of the Malaysian construction industry. *Benchmarking: An International Journal*, 17(2), 294-308.
- Ibrahim, M. H. (2015). Oil and food prices in Malaysia: A nonlinear ARDL analysis. *Agricultural and Food Economics*, 3(1), 1-14.
- Jabatan Kewangan, Filipina. (2022, Jun 30). *Economic bulletin: January-May 2022 fiscal performance*. https://www.dof.gov.ph/economic_bulletin/january-may-2022-fiscal-performance/
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022a, Ogos 29). *Indeks harga pengguna Julai 2022*. https://bit.ly/IHP_Julai_2022
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022b, Ogos 29). *Jadual input-output, 2020*. https://bit.ly/DOSM_Input-Output_Table_2020
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022c, Julai 22). *Indeks harga pengguna Jun 2022*. https://bit.ly/IHP_Jun_2022
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022d, Jun 24). *Indeks harga pengguna Mei 2022*. https://bit.ly/IHP_Mei_2022
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022e, Mei 25). *Indeks harga pengguna April 2022*. https://bit.ly/IHP_April_2022
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022f, April 22). *Indeks harga pengguna Mac 2022*. https://bit.ly/IHP_Mac_2022
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022g). *Keluaran dalam negeri kasar kaedah pendapatan 2021*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022h). *Laporan survei tenaga buruh 2021*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021, November 10). *Malaysia digital economy 2021*. https://bit.ly/DOSM_Malaysia_Digital_Economy_2021
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Laporan survei perbelanjaan isi rumah 2019*. https://bit.ly/LSPIR_Julai_2020
- Kementerian Kewangan India. (2022). *Laporan tahunan 2021-2022*.

- Kementerian Kewangan Malaysia. (2022, Jun 3). *Kenyataan pra-bajet 2023*. https://www.mof.gov.my/portal/pdf/siaran-media/MoF_KenyataanPraBajet_2023.pdf
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2020). Hubungan dinamik antara indeks harga pengguna dengan indeks harga pengeluar. *Tinjauan Ekonomi 2021*, 104-107.
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2019). *Tinjauan ekonomi 2019*. <https://www.mof.gov.my/portal/arkib/ekonomi/2019/bab3.pdf>
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2018). Penentu inflasi di Malaysia. *Tinjauan Ekonomi 2019*, 75-77.
- Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri. (2021, Disember 28). *Aspirasi pelaburan nasional*. <https://www.miti.gov.my/NIA/nia.html>
- Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri. (2021, September 30). *Trade and economic information booklet*. https://bit.ly/Trade_Economic_Information_Booklet
- Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi. (2022, Mei 19). *Ekonomi digital Malaysia dijangka menyumbang 22.6 peratus kepada KDNK, wujudkan setengah juta pekerjaan menjelang 2025*. https://bit.ly/MOSTI_Ekonomi_Digital_Malaysia_BERNAMA
- Khan, R. A., Liew, M. S., & Ghazali, Z. B. (2014). Malaysian construction sector and Malaysia vision 2020: Developed nation status. *Procedia-social and Behavioral Sciences*, 109, 507-513. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.498>
- Kumpulan Bank Dunia. (2022). *Prospek ekonomi global: Risiko stagflasi ketika kelembapan dalam pertumbuhan*. <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>
- Kumpulan Bank Dunia. (2018). *Malaysia's digital economy: A new driver of development*. Bank Dunia. <https://www.kkmm.gov.my/pdf/KPI/Laporan%207.pdf>
- Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia. (2020). *Construction 4.0 strategic plan (2021-2025)*. <https://www.cidb.gov.my/en/construction-info/technology/ir40-construction>
- Londoño-Vélez, J., & Querubin, P. (2022). The impact of emergency cash assistance in a pandemic: Experimental evidence from Colombia. *Review of Economics and Statistics*, 104(1), 157-165. https://doi.org/10.1162/rest_a_01043
- Meo, M. S., Khan, V. J., Ibrahim, T. O., Khan, S., Ali, S., & Noor, K. (2018). Asymmetric impact of inflation and unemployment on poverty in Pakistan: New evidence from asymmetric ARDL cointegration. *Asia Pacific Journal of Social Work and Development*, 28(4), 295-310. <https://doi.org/10.1080/02185385.2018.1523745>
- Mittal, A. (2009). The 2008 food price crisis: Rethinking food security policies. *G-24 Discussion Paper Series*. United Nations Conference on Trade and Development.
- Musarat, M. A., Alaloul, W. S., Liew, M. S., Maqsoom, A., & Qureshi, A. H. (2020). Investigating the impact of inflation on building materials prices in construction industry. *Journal of Building Engineering*, 32, 101485.
- Najib, I. Z. M., Nordin, R. M., Ahnuar, E. M., & Sukor, K. M. (2019). Malaysian as the component of labour force for construction industry in Malaysia. *MATEC Web of Conferences*, 266(01007). <https://doi.org/10.1051/mateconf/201926601007>
- Nordin, I., Hassan, Z. & Mohd Razali, N.A. (2021, February 1). *Malaysian palm oil sector performance in 2020 and market opportunities*. Majlis Minyak Sawit Malaysia. <https://mpoc.org.my/malaysian-palm-oil-sector-performance-in-2020-and-market-opportunities/>
- Pejabat Perangkaan Am, Viet Nam. (2022, Jun 29). *Press conference to announce the socio-economic situation in the 2nd quarter and 6 months of 2022*. <https://www.gso.gov.vn/en/data-and-statistics/2022/07/press-conference-to-announce-the-socio-economic-situation-in-the-2nd-quarter-and-6-months-of-2022/>
- Persatuan Automotif Malaysia. (2022). *Market review for first half of 2022*. http://www.maa.org.my/pdf/2022/Market_Review_First_Half_2022.pdf
- Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. (1990). *Economic and social survey of Asia and the Pacific*. <https://doi.org/10.18356/46d40be1-en>

- Pertubuhan Kerjasama dan Pembangunan Ekonomi. (2022). The price of war. *Economic Outlook 2022*, 1. https://bit.ly/OECD_Price_of_war
- Pertubuhan Makanan dan Pertanian. (2022, September 2). *Food price index*. <https://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/>
- Pesaran, M. H., Shin, Y., & Smith, R. J. (2001). Bounds testing approaches to the analysis of level relationships. *Journal of Applied Econometrics*, 16(3), 289-326. <https://doi.org/10.1002/jae.616>
- Qayyum, A., & Sultana, B. (2018). Factors of food inflation: Evidence from time series of Pakistan. *Journal of Banking and Finance Management*, 1(2), 23-30.
- Salahodjaev, R., & Mirziyoyeva, Z. (2021). The link between food security and life satisfaction: Panel data analysis. *Sustainability*, 13(5), 2918. <https://doi.org/10.3390/su13052918>
- Shin, Y., Yu, B., & Greenwood-Nimmo, M. (2014). Modelling asymmetric cointegration and dynamic multipliers in a nonlinear ARDL framework. *Festschrift in honour of Peter Schmidt*. Springer, 281-314. https://doi.org/10.1007/978-1-4899-8008-3_9
- Siong, H. C. (2006). *Putrajaya-administrative Centre of Malaysia-planning concept and implementation*. Sustainable Urban Development and Governance Conference, 16 November 2006, SungKyunKwan University, Seoul. 1-20. <http://eprints.utm.my/id/eprint/6622/>
- Tabung Kanak-Kanak Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. (2020, September 25). *Conflict, climate crisis and COVID-19 pose great threats to the health of women and children*. <https://www.unicef.org/press-releases/conflict-climate-crisis-and-covid-19-pose-great-threats-health-women-and-children>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2022a). Gloomy and more uncertain. *World Economic Outlook, July 2022*. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/07/26/world-economic-outlook-update-july-2022>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2022b). War sets back global recovery. *World Economic Outlook, April 2022*. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/04/19/world-economic-outlook-april-2022>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2022c). *What is nominal effective exchange rate (NEER)?* <https://datahelp.imf.org/knowledgebase/articles/537469-what-is-nominal-effective-exchange-rate-need>
- The Star. (2022, Mei 19). *Malaysia's digital economy to contribute 22.6% to GDP, create half a million jobs by 2025*. <https://www.thestar.com.my/business/business-news/2022/05/19/malaysia039s-digital-economy-to-contribute-226-to-gdp-create-half-a-million-jobs-by-2025>
- United Nations Conference on Trade and Development. (2022). *Global crisis*. <https://unctad.org/global-crisis>
- United Nations Conference on Trade and Development. (2020). *Impact of the pandemic on trade and development*. https://unctad.org/system/files/official-document/osg2020d1_en.pdf
- Walter, A., Finger, R., Huber, R., & Buchmann, N. (2017, Jun 13). Opinion: Smart farming is key to developing sustainable agriculture. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 114(24), 6148-6150. <https://doi.org/10.1073/pnas.1707462114>
- Wong, J. H., Rashidi, A., & Arashpour, M. (2020). Evaluating the impact of building information modeling on the labor productivity of construction projects in Malaysia. *Buildings*, 10(4), 66. <https://doi.org/10.3390/buildings10040066>
- Zamani, S. H., Rahman, R. A., Fauzi, M. A., & Yusof, L. M. (2021). Effect of COVID-19 on building construction projects: Impact and response mechanisms. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 682(1), 012049. <http://dx.doi.org/10.1088/1755-1315/682/1/012049>
- Zhang, X., Azhar, S., Nadeem, A., & Khalfan, M. (2018). Using building information modelling to achieve lean principles by improving efficiency of work teams. *International Journal of Construction Management*, 18(4), 293-300.

BAB 3

Perkembangan Monetari dan Kewangan

121 PERSPEKTIF KESELURUHAN

121 PERKEMBANGAN MONETARI

122 PRESTASI RINGGIT

124 PRESTASI SEKTOR PERBANKAN

127 PRESTASI PASARAN MODAL

Sisipan 3.1 – Inisiatif Utama Pasaran Modal

**133 PRESTASI PERBANKAN DAN
PASARAN MODAL ISLAM**

135 KESIMPULAN

136 RUJUKAN

BAB 3

Perkembangan Monetari dan Kewangan

Perspektif Keseluruhan

Pasaran kewangan kekal teguh dalam menghadapi tekanan luar

Pasaran kewangan domestik kekal teratur dan aktiviti pengantaraan kewangan terus menyokong pemulihan ekonomi meskipun menghadapi tekanan luar. Sektor perbankan kekal berhemat disokong oleh mudah tunai yang mencukupi dan penanaman modal yang kukuh. Di samping itu, dasar monetari kekal akomodatif dan menyokong pertumbuhan ekonomi dalam persekitaran kestabilan harga. Walaupun pasaran kewangan domestik berhadapan dengan keadaan volatiliti yang berterusan, kesan limpahan ke atas aktiviti pengantaraan kewangan kekal terkawal, disokong oleh kedudukan luar Malaysia yang stabil dan sistem perbankan yang kukuh. Namun demikian, risiko pertumbuhan perlahan yang berterusan boleh menjejaskan prestasi keseluruhan pasaran kewangan. Risiko tersebut termasuk ketegangan geopolitik yang berterusan terutamanya konflik Rusia-Ukraine, jangkakan pertumbuhan ekonomi dunia yang lembab, pertumbuhan yang perlahan di China, gangguan berterusan rantaian bekalan dan keadaan kewangan global yang semakin ketat.

Perkembangan Monetari

Dasar monetari diselaraskan sejajar dengan kekuatan ekonomi

Tahap akomodasi dasar monetari telah dikurangkan selaras dengan prospek pertumbuhan domestik yang kukuh dan sokongan dasar monetari yang diperlukan semasa krisis COVID-19 semakin reda. Perkara

ini dicerminkan oleh peningkatan Kadar Dasar Semalaman (OPR) secara kumulatif sebanyak 75 mata asas (bps) tiga kali berturut-turut dari Mei hingga September 2022. Kadar OPR telah dinaikkan sebanyak 25 mata asas buat kali pertama pada 11 Mei 2022 daripada paras terendah yang direkodkan dalam sejarah iaitu 1.75% sejak 7 Julai 2020 kepada 2.00% diikuti dengan kenaikan kedua kepada 2.25% pada 6 Julai 2022 dan kenaikan ketiga kepada 2.50% pada 8 September 2022. Keputusan melibatkan pelarasan OPR dibuat secara bebas oleh Jawatankuasa Dasar Monetari (MPC) di bawah Bank Negara Malaysia (BNM) dengan mengambil kira ekonomi Malaysia berada pada landasan yang lebih kukuh. Peningkatan OPR dilaksanakan secara beransur-ansur bagi membolehkan pelbagai sektor dalam ekonomi membuat penyesuaian yang sewajarnya. Sungguhpun OPR telah diselaraskan, pendirian dasar monetari pada 2022 kekal akomodatif dan menyokong pertumbuhan ekonomi.

Kadar faedah dalam sistem perbankan kekal stabil pada empat bulan pertama 2022 sebelum diselaraskan seiring dengan peningkatan OPR. Pada akhir Julai 2022, kadar pinjaman purata (ALR) dan purata wajaran kadar asas (BR) bagi bank komersial meningkat kepada 4.31% dan 2.91%. Kadar faedah simpanan turut meningkat kepada 0.69% manakala kadar purata simpanan tetap bagi tempoh satu bulan hingga 12 bulan meningkat antara 1.91% hingga 2.20%. Selaras dengan objektif untuk meningkatkan kebolehdagangan dan ketelusan kepada pengguna, BR telah digantikan dengan Kadar Asas Standard (SBR) berkuat kuasa 1 Ogos 2022 sebagai kadar rujukan untuk semua institusi kewangan dalam penetapan pinjaman runcit berkadar terapung dan pembiayaan semula pinjaman sedia ada.

Dari aspek kecairan, pengurangan nisbah Keperluan Rizab Berkanun (SRR) sebanyak 100 mata asas kepada 2.00% sejak Mac 2020 dan fleksibiliti yang diberikan kepada institusi perbankan untuk menggunakan pemegangannya mereka terhadap Sekuriti Kerajaan Malaysia (MGS) dan Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia (MGII) bagi mematuhi SRR telah menyuntik sekitar RM46 bilion mudah tunai ke dalam sistem perbankan. Fleksibiliti yang diberikan bagi menggunakan MGS dan MGII sebagai pematuhan SRR akan berakhir pada 31 Disember 2022 sejajar dengan pemulihan ekonomi semasa dan peralihan kepada fasa endemik.

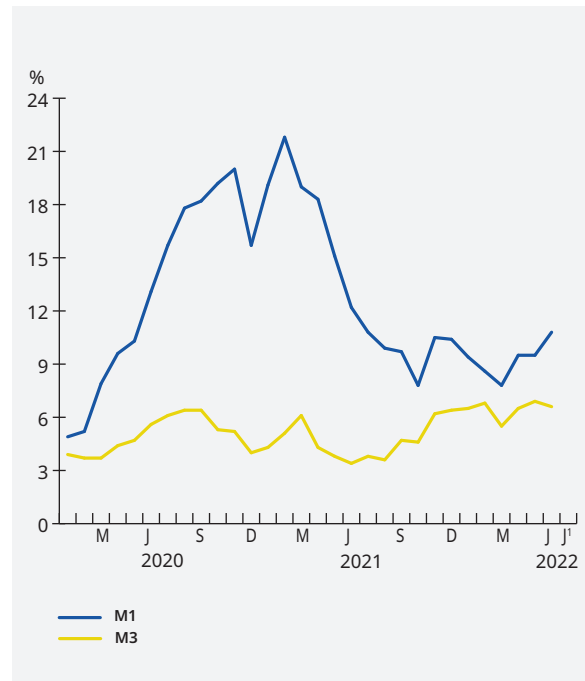
Agregat monetari terus berkembang bagi tempoh tujuh bulan pertama 2022. Pada akhir Julai 2022, M1 atau bekalan wang secara kecil meningkat sebanyak 9.3% kepada RM602.2 bilion terutamanya didorong oleh permintaan deposit yang meningkat sebanyak 8.9%. Sementara itu, M3 atau bekalan wang secara luas mencatat pertumbuhan sebanyak 5.5% kepada RM2,222.1 bilion disokong oleh tuntutan ke atas sektor swasta yang meningkat terutamanya melalui pinjaman dan peningkatan tuntutan bersih ke atas Kerajaan. Walau bagaimanapun, pertumbuhan M3 menyederhana berikutan aset asing bersih yang lebih rendah dalam sektor kewangan.

JADUAL 3.1. Faktor Penentu M3, Januari – Julai 2021 dan 2022

	PERUBAHAN (RM BILION)	
	2021	2022
M3	65.4	50.3
Tuntutan bersih terhadap Kerajaan	9.5	29.3
Tuntutan terhadap Kerajaan	31.2	37.5
Tolak: Deposit Kerajaan	21.7	8.2
Tuntutan terhadap sektor swasta	30.1	64.6
Pinjaman	28.8	73.8
Sekuriti	1.2	-9.2
Aset asing bersih ¹	35.9	-23.4
Bank Negara Malaysia	29.3	-6.2
Sistem perbankan	6.7	-17.2
Pengaruh lain	-10.1	-20.1

¹ Termasuk kerugian/keuntungan penilaian semula kadar pertukaran
Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

RAJAH 3.1. Agregat Monetari (% perubahan)

¹ Akhir Julai 2022
Sumber: Bank Negara Malaysia

Pendirian dasar monetari akan berpandukan penilaian MPC terhadap persekitaran yang berubah dan implikasinya kepada prospek keseluruhan ke atas inflasi dan pertumbuhan ekonomi domestik. MPC akan terus melaksanakan dasar monetari di Malaysia bagi mencapai matlamat kestabilan harga dan pertumbuhan ekonomi yang mampan dalam jangka panjang.

Prestasi Ringgit

Ringgit terkesan dengan nilai dolar yang lebih kukuh

Nilai ringgit didagangkan pada paras 4.1000 berbanding dolar AS pada awal 2022. Pada suku pertama 2022, sentimen dalam pasaran kewangan telah terjejas berikutan peningkatan kes varian Omicron di seluruh dunia dan prospek kenaikan kadar faedah oleh Rizab Persekutuan AS (Fed) yang lebih pantas daripada jangkaan. Volatiliti kebanyakan mata wang utama dan serantau termasuk ringgit

semakin ketara dan diburukkan lagi dengan konflik Rusia-Ukraine yang tercetus pada Februari 2022. Keadaan ini mengakibatkan ringgit didagangkan melepasi paras 4.2000. Selain itu, kenaikan kadar faedah oleh Fed pada 16 Mac 2022 buat kali pertama sejak 2018 menggambarkan tindakan pelarasan yang lebih pantas daripada jangkaan bagi mengawal kenaikan inflasi di AS. Pelaksanaan langkah sekatan pergerakan yang ketat di Shanghai berikutan penularan wabak COVID-19 pada bulan yang sama telah menjejaskan jangkaan pemulihan ekonomi global yang lancar. Situasi ini telah meningkatkan sentimen penghindaran risiko dalam kalangan pelabur seterusnya menyebabkan pengurus portfolio global mengagihkan semula pelaburan mereka ke dalam aset selamat di AS. Faktor tersebut telah menyumbang kepada penurunan nilai ringgit sebanyak 0.7% berbanding dolar AS pada akhir Mac 2022.

Tekanan untuk melaraskan kadar dasar monetari dengan lebih pantas oleh Fed telah tercetus berikutan kadar inflasi tertinggi dicatat dalam tempoh 40 tahun di AS pada Mei 2022. Situasi ini telah menyebabkan ringgit terus merosot ke paras 4.4000 pada 19 Mei 2022. Di samping itu, jangkaan kenaikan kadar faedah AS yang lebih agresif serta kelemahan mata wang yuan China turut memberi kesan terhadap nilai ringgit. Sehubungan itu, nilai ringgit menyusut sebanyak 5.2% berbanding dolar AS pada separuh pertama 2022.

Trend penurunan yang berterusan direkodkan pada Julai dan Ogos 2022 menyaksikan nilai ringgit didagangkan antara paras 4.4000 hingga 4.5000. Penurunan ini juga sejajar dengan penyusutan nilai mata wang utama dan serantau lain yang mencerminkan pengukuhan dolar AS secara meluas. Pengukuhan ini disumbangkan oleh pelbagai faktor seperti kenaikan kadar faedah yang agresif oleh Fed, ketegangan geopolitik yang meningkat serta kadar pertumbuhan global yang lebih perlahan daripada jangkaan

terutamanya di China telah meningkatkan sentimen penghindaran risiko oleh pelabur antarabangsa. Faktor tersebut telah menyebabkan nilai ringgit merosot sebanyak 6.9% berbanding dolar AS pada akhir Ogos 2022. Walau bagaimanapun, nilai ringgit meningkat berbanding kebanyakan mata wang utama dan serantau seperti yen Jepun (12.1%), paun sterling (7.4%), won Korea (5.5%), euro (5.4%) dan peso Filipina (2.8%) dalam tempoh yang sama.

RAJAH 3.2. Prestasi Ringgit berbanding Mata Wang Terpilih (% perubahan)

Sumber: Bank Negara Malaysia

Melangkah ke hadapan, kadar pertukaran ringgit yang fleksibel akan terus memainkan peranan yang penting bagi membantu ekonomi domestik membuat penyesuaian terhadap perubahan yang melibatkan ekonomi dan kewangan global. Dalam jangka masa sederhana, usaha berterusan yang dilaksanakan terhadap pembaharuan struktur akan mengukuhkan asas ekonomi Malaysia dan seterusnya menyokong nilai ringgit.

Prestasi Sektor Perbankan

Sektor perbankan kekal pada landasan yang kukuh

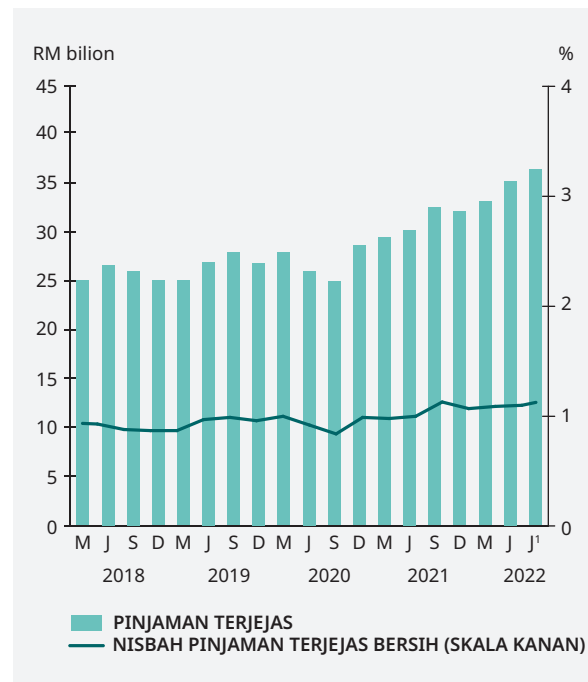
Sistem perbankan mempunyai permodalan yang mencukupi bagi menyokong pemulihan ekonomi meskipun berhadapan dengan volatiliti yang meningkat dalam pasaran kewangan global. Perkara ini ditunjukkan melalui kedudukan modal bank yang kukuh dengan lebih penampungan modal¹ sebanyak RM129.6 bilion dan nisbah modal yang baik pada akhir Julai 2022. Nisbah Modal Ekuiti Biasa kumpulan 1 (CET1), Nisbah Modal kumpulan 1 dan Nisbah Jumlah Modal kekal stabil pada 14.6%, 15.2% dan 18.3% iaitu melebihi paras minimum pengawalseliaan Basel III iaitu 4.5%, 6% dan 8% daripada aset berjawaran risiko. Penampungan ini melindungi bank daripada potensi kerugian tidak dijangka dalam persekitaran operasi yang mencabar serta menyokong keperluan pembiayaan isi rumah dan perniagaan. Di samping itu, Nisbah Perlindungan Mudah Tunai kekal kukuh pada 151% untuk menyokong aktiviti pengantaraan iaitu jauh lebih tinggi daripada keperluan minimum 100%.

Keupayaan bank dalam mendepani cabaran daripada potensi risiko pinjaman terjejas kekal terkawal meskipun sebahagian besar bantuan pembayaran balik telah berakhir pada Disember 2021. Kualiti aset bank terus menyokong daya tahan bank walaupun terdapat sedikit peningkatan dalam keseluruhan nisbah pinjaman terjejas kasar kepada 1.85% dan nisbah pinjaman terjejas bersih kepada 1.2% pada akhir Julai 2022. Bank terus menyediakan peruntukan termasuk rizab pengawalseliaan sebanyak RM41.1 bilion. Nisbah perlindungan kerugian pinjaman (termasuk rizab pengawalseliaan) juga kekal pada paras berhemat sebanyak 112.8% dengan jumlah peruntukan merangkumi 1.8% daripada jumlah pinjaman dalam tempoh yang sama.

Keuntungan sebelum cukai bagi sistem perbankan bertambah baik kepada RM20.9 bilion pada akhir Jun 2022. Prestasi ini

disokong oleh penyederhanaan dalam kos kredit berikutan pengumpulan peruntukan secara *pre-emptive* pada 2020 dan 2021 serta pengurangan peruntukan kerugian pinjaman secara beransur-ansur apabila aktiviti pembayaran balik pinjaman kembali rancak. Keuntungan keseluruhan bank dijangka kekal teguh disokong oleh peningkatan dalam pertumbuhan pinjaman apabila negara kembali pulih daripada kesan berpanjangan pandemik COVID-19.

RAJAH 3.3. Sistem Perbankan: Pinjaman Terjejas dan Nisbah Pinjaman Terjejas Bersih (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2022.
Sumber: Bank Negara Malaysia

Pada akhir Julai 2022, jumlah pinjaman terkumpul sistem perbankan berkembang sebanyak 5.9% kepada RM1,974 bilion disumbangkan oleh pertumbuhan lebih tinggi dalam segmen perniagaan dan isi rumah. Sementara itu, permintaan untuk pinjaman kekal tinggi dengan permohonan pinjaman meningkat sebanyak 20.1% kepada RM775.3 bilion didorong oleh aktiviti ekonomi yang kembali normal. Kelulusan pinjaman turut meningkat sejajar dengan peningkatan permohonan pinjaman sebanyak 27.8% kepada RM382 bilion bagi tujuh bulan pertama 2022.

¹ Lebihan jumlah penampungan modal merujuk kepada jumlah modal yang melebihi peraturan minimum yang ditetapkan oleh bank termasuk keperluan penampungan pemeliharaan modal (2.5% daripada aset wajaran risiko) dan keperluan minimum lebih tinggi yang ditetapkan oleh bank tertentu.

Aktiviti pemberian pinjaman kepada perniagaan menunjukkan peningkatan. Prestasi ini digambarkan oleh pinjaman perniagaan terkumpul yang berkembang sebanyak 5.9% kepada RM696.5 bilion iaitu merangkumi 35.3% daripada jumlah pinjaman terkumpul pada akhir Julai 2022. Sebahagian besar daripada pinjaman adalah bagi membiayai perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dengan jumlah

JADUAL 3.2. Sistem Perbankan: Penunjuk Pinjaman, Januari - Julai 2021 dan 2022

	RM BILION		PERUBAHAN (%)	
	2021	2022 ¹	2021	2022
Jumlah²				
Permohonan pinjaman	523.0	775.3	16.8	20.1
Kelulusan pinjaman	215.4	382.0	16.1	27.8
Pengeluaran pinjaman	803.4	1,319.5	22.3	15.5
Pembayaran balik pinjaman	807.9	1,322.1	23.5	14.1
Pinjaman terkumpul ^{3,4}	1,862.8	1,974.0	3.1	5.9
<i>antaranya:</i>				
Perniagaan				
Permohonan pinjaman	180.2	291.4	-10.3	14.6
Kelulusan pinjaman	78.3	158.6	-3.1	17.6
Pengeluaran pinjaman	524.2	933.8	21.6	10.9
Pembayaran balik pinjaman	523.5	944.5	20.9	11.6
Pinjaman terkumpul ⁴	642.2	696.5	1.3	5.9
<i>antaranya:</i>				
PKS				
Permohonan pinjaman	99.2	162.3	-9.6	21.8
Kelulusan pinjaman	37.8	82.7	10.4	21.7
Pengeluaran pinjaman	170.9	310.9	24.7	27.8
Pembayaran balik pinjaman	172.0	306.3	28.1	25.4
Pinjaman terkumpul ⁴	292.4	350.5	3.8	4.9
Isi rumah				
Permohonan pinjaman	380.7	461.9	32.4	21.3
Kelulusan pinjaman	126.9	204.0	41.6	31.3
Pengeluaran pinjaman	184.7	236.9	10.5	23.4
Pembayaran balik pinjaman	194.0	229.6	17.1	11.8
Pinjaman terkumpul ⁴	1,094.9	1,162.9	4.2	6.1

¹ Jadual statistik berkaitan pinjaman/pembiayaan telah disemak dan diperluas dengan format baharu mulai Julai 2022

² Termasuk entiti asing, entiti domestik lain, Kerajaan dan lain-lain

³ Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas

⁴ Pada akhir tempoh

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

JADUAL 3.3. Sistem Perbankan: Pinjaman Terkumpul mengikut Sektor, Akhir Julai 2021 dan 2022

	RM BILION		BAHAGIAN (%)	
	2021	2022 ¹	2021	2022
Perniagaan	642.2	696.5	34.5	35.3
Bukan PKS ²	349.7	344.3	18.8	17.4
PKS	292.4	350.5	15.7	17.8
<i>Sektor terpilih</i>				
Pertanian primer	32.7	30.8	1.8	1.6
Perlombongan dan kuari	8.9	10.3	0.5	0.5
Pembuatan ³	129.0	130.4	6.9	6.6
Bekalan elektrik, gas dan air	14.5	20.5	0.8	1.0
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	142.9	164.8	7.7	8.3
Pembinaan	91.0	91.2	4.9	4.6
Harta tanah	108.6	105.5	5.8	5.3
Pengangkutan, penyimpanan dan perhubungan	38.4	51.1	2.1	2.6
Aktiviti kewangan, insurans dan perniagaan	50.1	64.3	2.7	3.3
Isi rumah	1,094.9	1,162.9	58.8	58.9
<i>antaranya:</i>				
Pembelian harta tanah kediaman	640.7	705.8	34.4	35.8
Pembelian harta tanah bukan kediaman	79.1	80.3	4.2	4.1
Pembelian kereta penumpang	151.8	161.9	8.1	8.2
Kredit penggunaan	131.4	141.7	7.1	7.2
<i>antaranya:</i>				
Kad kredit	31.4	35.0	1.7	1.8
Kegunaan persendirian	100.0	106.7	5.4	5.4
Pembelian sekuriti	68.8	72.1	3.7	3.7
Lain-lain	0.4	1.1	0.0	0.1
Sektor lain	125.7	0.1	6.7	0.0
Jumlah⁴	1,862.8	1,974.0	100.0	100.0

¹ Jadual statistik berkaitan pinjaman/pembiayaan telah disemak dan diperluas dengan format baharu mulai Julai 2022

² Bukan PKS merujuk kepada syarikat besar, termasuk entiti asing, entiti domestik lain, Kerajaan dan lain-lain

³ Termasuk asas tandi

⁴ Jumlah = Perniagaan + Isi Rumah + Sektor lain

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

RM350.5 bilion atau 17.8% daripada jumlah pinjaman terkumpul khususnya untuk modal kerja. Secara keseluruhan, sebahagian besar daripada pengeluaran pinjaman disalurkan kepada sektor pembuatan (21.8%) diikuti oleh perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel (17.7%) serta kewangan, insurans dan perniagaan (12.6%).

Sementara itu, prestasi pinjaman isi rumah kekal kukuh dengan pinjaman terkumpul bagi segmen ini mencatat pertumbuhan sebanyak 6.1% kepada RM1,162.9 bilion pada akhir Julai 2022 yang mencerminkan pertumbuhan lebih tinggi meliputi pelbagai tujuan. Pengeluaran pinjaman meningkat sebanyak 23.4% kepada RM236.9 bilion terutamanya bagi pembelian harta tanah kediaman dan kereta penumpang. Pembayaran balik pinjaman meningkat sebanyak 11.8% kepada RM229.6 bilion seiring dengan penamatan program bantuan pembayaran balik. Secara keseluruhan, bank telah meningkatkan ketersediaan kredit secara beransur-ansur berbanding semasa krisis sejajar dengan pemulihan dalam pasaran buruh dan prospek ekonomi.

Institusi perbankan terus membantu individu yang terjejas dan peminjam PKS yang menghadapi masalah kewangan. Program Pengurusan dan Ketahanan Kewangan (URUS) telah diperkenalkan dengan kerjasama industri perbankan dan Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) sebagai penyelesaian pengurusan hutang dan perancangan kewangan yang holistik dalam jangka masa panjang. Inisiatif URUS menyasarkan untuk memberi sokongan yang wajar kepada peminjam kumpulan berpendapatan 50% terbawah (B50) yang layak supaya dapat memenuhi obligasi pinjaman dan kembali kepada kedudukan kewangan yang lebih kukuh. Tempoh permohonan URUS bermula dari 15 November 2021 hingga 31 Mac 2022 dan dilanjutkan sehingga 31 Julai 2022

dengan jumlah kelulusan sebanyak 7,302. Walau bagaimanapun, pelanjutan ini hanya melibatkan pelanggan B50 yang terjejas akibat banjir besar dan telah memohon program bantuan banjir daripada bank yang mengambil bahagian.

Pada akhir Jun 2022, jumlah hutang isi rumah² mencatat sebanyak RM1,409 bilion. Pertumbuhan hutang isi rumah pada separuh pertama 2022 terutamanya didorong oleh pelbagai insentif pemilikan rumah yang ditawarkan oleh pihak awam dan swasta serta pengecualian Cukai Jualan dan Cukai Perkhidmatan (SST) ke atas pembelian kenderaan. Walau bagaimanapun, nisbah hutang isi rumah kepada KDNK berkurang kepada 84.5% pada akhir Jun 2022 (akhir 2021: 89.1%) berikutan pertumbuhan ekonomi yang memberangsangkan pada separuh pertama 2022. Sebahagian besar agregat hutang isi rumah bertujuan untuk pembelian aset tetap dan pengumpulan kekayaan seperti harta tanah kediaman (59.4%), harta tanah bukan kediaman (5.7%) dan pelaburan dalam sekuriti (5.3%).

Secara keseluruhan, daya tahan kewangan isi rumah terus disokong oleh keupayaan pembayaran hutang yang kukuh dan penampakan kewangan yang mencukupi. Nisbah khidmat hutang (DSR) bagi pinjaman terkumpul kekal berhemat disokong oleh piawaian pengunderaitan hutang yang wajar. Agregat aset kewangan³ isi rumah berjumlah RM2,901.9 bilion terus mengatasi hutang isi rumah sebanyak 2.1 kali ganda dan mewujudkan penampakan kewangan yang signifikan untuk isi rumah menghadapi keadaan ekonomi yang mencabar. Kapasiti pembayaran hutang isi rumah yang kukuh dijangka berterusan berikutan pemulihan pasaran buruh, peningkatan pendapatan dan pengukuhan prestasi ekonomi pada 2022.

² Disalurkan oleh bank dan institusi kewangan bukan bank seperti syarikat sewaan dan sewa beli.

³ Aset isi rumah terdiri daripada deposit, pelaburan dalam dana unit amanah dan pemegang ekuiti, polisi insurans/takaful serta Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP).

Prestasi Pasaran Modal

Aktiviti pengumpulan dana menyederhana

Dalam tempoh tujuh bulan pertama 2022, pemerolehan dana kasar dalam pasaran modal berkembang sebanyak 1.4% kepada RM165.2 bilion. Pertumbuhan yang sederhana ini terutamanya disumbangkan oleh pemerolehan dana kasar dalam sektor awam yang meningkat sebanyak 5.7% kepada RM102.9 bilion. Sebaliknya, pemerolehan dana kasar yang dikumpul oleh sektor swasta menguncup sebanyak 5% kepada RM62.3 bilion dalam tempoh yang sama.

Bagi sektor awam, terbitan MGS dan MGII meningkat sebanyak 9.3% dan 2.1% dalam tujuh bulan pertama 2022. Pemerolehan dana kasar daripada MGS merekodkan RM53 bilion manakala MGII mencatat RM49.9 bilion. Dana tersebut terutamanya digunakan untuk membiayai perbelanjaan pembangunan dan komitmen bagi Kumpulan Wang COVID-19 seperti yang termaktub dalam Akta 830. Sementara itu, pemegang bukan pemastautin dalam MGS dan MGII terkumpul berada pada paras 35.5% dan 8.9% pada akhir Julai 2022.

Bagi sektor swasta, pemerolehan dana kasar tertumpu kepada terbitan bon korporat dan sukuk yang terdiri daripada nota jangka pertengahan berjumlah RM59.4 bilion diikuti oleh bon Islam (RM453.1 juta) dan bon biasa (RM222.3 juta). Kebanyakan pemerolehan dana oleh syarikat yang dikumpul tertumpu dalam sektor kewangan, insurans, harta tanah dan perkhidmatan kewangan (52.9%), diikuti oleh sektor elektrik, gas dan air (15.9%) serta sektor pembuatan (8.5%). Dana tersebut terutamanya digunakan untuk membiayai projek infrastruktur, aktiviti perniagaan baharu dan modal kerja. Sementara itu, pemerolehan dana kasar menerusi pasaran ekuiti tempatan mencatat RM2.3 bilion disumbangkan menerusi Tawaran Awam Permulaan (IPO) yang berkembang sebanyak 27.6%. Sebahagian besar daripada dana IPO dijana daripada sektor produk industri dan perkhidmatan serta

JADUAL 3.4. *Pemerolehan Dana oleh Pasaran Modal, Januari – Julai 2021 dan 2022*

	RM JUTA	
	2021	2022
Sektor Awam		
Sekuriti Kerajaan		
Sekuriti Kerajaan Malaysia	48,482.7	53,010.8
Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	48,895.2	49,912.5
Terbitan baharu sekuriti hutang	97,377.9	102,923.3
Tolak: Penebusan	39,000.0	47,478.8
Pemerolehan dana bersih oleh sektor awam	58,377.9	55,444.5
Sektor Swasta		
Saham¹/Waran		
Tawaran Awam Permulaan	1,775.9	2,265.7
Terbitan Hak	-	-
Waran	-	-
Terbitan baharu saham/waran	1,775.9	2,265.7
Sekuriti hutang²		
Bon biasa	780.0	222.3
Bon boleh tukar	-	-
Bon Islam	1,056.2	453.1
Nota jangka pertengahan	62,012.9	59,382.9
Terbitan baharu sekuriti hutang	63,849.2	60,058.3
Tolak: Penebusan	45,045.7	52,839.3
Terbitan bersih sekuriti hutang	18,803.5	7,219.0
Pemerolehan dana bersih oleh sektor swasta	20,579.4	9,484.7
Jumlah pemerolehan dana bersih dalam pasaran modal	78,957.2	64,929.3

¹ Tidak termasuk dana yang diperoleh melalui penggunaan Skim Opsyen Saham Pekerja, Hak Langganan Boleh Pindah, Waran dan Stok Pinjaman Tidak Bercagar Boleh Tukar Tidak Boleh Tebus

² Tidak termasuk kertas pelaburan jangka pendek mengikut prinsip konvensional dan Islam

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

sektor barangan pengguna dan perkhidmatan dalam Pasaran Utama. Sementara itu, IPO syarikat tersenarai baharu kekal menerima sokongan kukuh daripada pelabur tempatan.

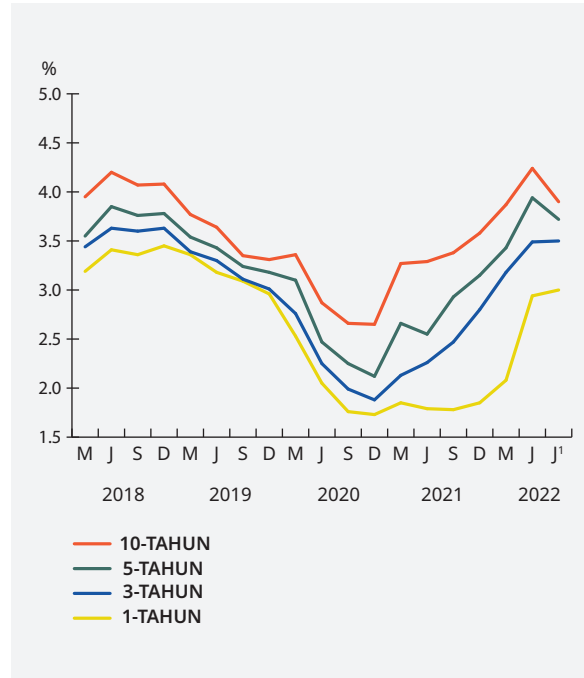
JADUAL 3.5. Bon Korporat Baharu mengikut Sektor, Januari - Julai 2021 dan 2022

	RM JUTA		BAHAGIAN (%)	
	2021	2022	2021	2022
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,939.2	2,119.6	3.0	3.5
Pembuatan	45.0	5,102.0	0.1	8.5
Pembinaan	5,490.7	4,428.6	8.6	7.4
Elektrik, gas dan air	13,505.4	9,520.3	21.2	15.9
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	1,400.0	2,100.0	2.2	3.5
Kewangan, insurans, harta tanah dan perkhidmatan perniagaan	35,605.0	31,747.3	55.8	52.9
Perkhidmatan Kerajaan dan lain-lain	5,195.0	4,270.5	8.1	7.1
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	668.9	270.0	1.0	0.4
Perlombongan dan kuari	0.0	500.0	0.0	0.8
Jumlah	63,849.2	60,058.3	100.0	100.0

Nota: Termasuk bon korporat yang diterbitkan oleh Cagamas dan syarikat bukan pemastautin
 Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
 Sumber: Bank Negara Malaysia

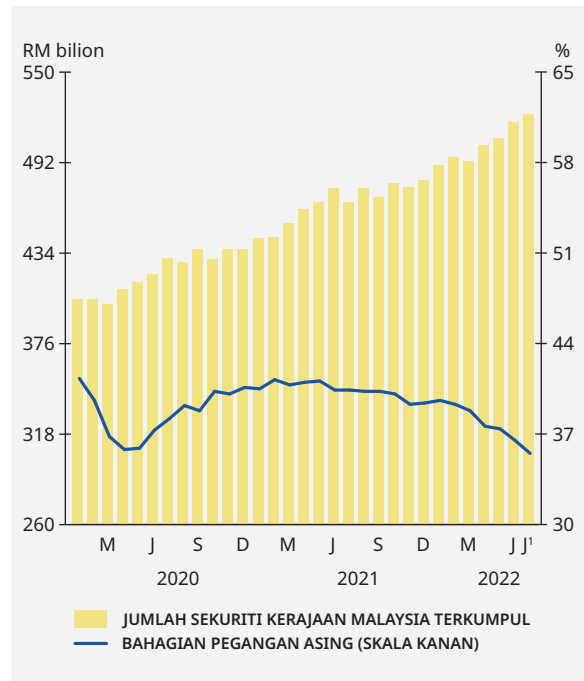
Dalam tempoh tujuh bulan pertama 2022, trend kadar hasil MGS dan bon korporat secara umum adalah lebih tinggi untuk semua tempoh matang. Persekitaran kadar hasil yang tinggi berikutan penyelarasan kadar OPR terkumpul sebanyak 50 mata asas disokong oleh pertumbuhan KDNK yang menggalakkan dan pasaran buruh yang bertambah baik. Di samping itu, kadar hasil tempatan turut dipengaruhi tindak balas pasaran hutang antarabangsa terhadap perkembangan monetari luar khususnya langkah mengetatkan dasar monetari yang agresif oleh bank pusat negara maju bagi mengekang peningkatan tekanan inflasi yang berterusan.

RAJAH 3.4. Kadar Hasil Indikatif Sekuriti Kerajaan Malaysia (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2022
 Sumber: Bank Negara Malaysia

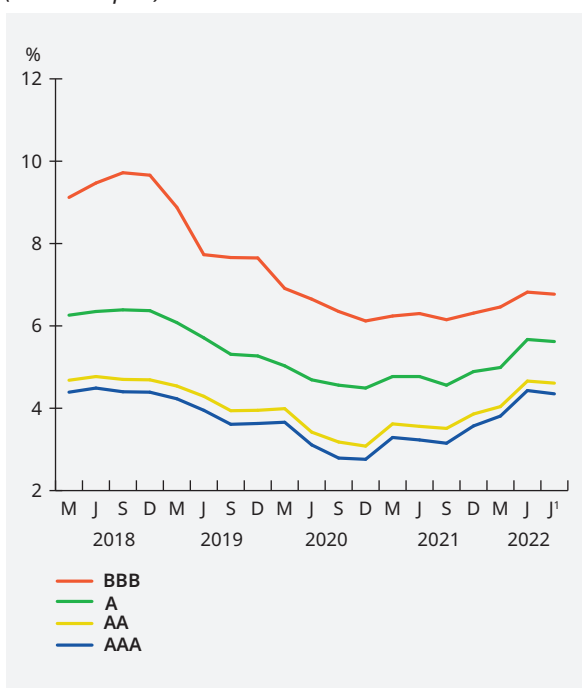
RAJAH 3.5. Bahagian Pegangan Asing dalam Jumlah Sekuriti Kerajaan Malaysia Terkumpul (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2022
 Sumber: Bank Negara Malaysia

Secara keseluruhan, kadar hasil bagi bon kerajaan dan korporat meningkat bagi semua tempoh matang dari akhir Disember 2021 hingga akhir Julai 2022. Kadar hasil Sekuriti Kerajaan meningkat secara berterusan untuk MGS bertempoh matang 1-tahun, 3-tahun, 5-tahun dan 10-tahun dalam lingkungan antara 32 hingga 114 mata asas. Sementara itu, kadar hasil bon korporat bertempoh matang 5-tahun dengan penarafan AAA, AA dan A telah meningkat dalam lingkungan antara 74 hingga 78 mata asas dalam tempoh yang sama. Trend kadar hasil dalam pasaran bon korporat menggambarkan kos modal dan permintaan pulangan yang lebih tinggi berikutan peningkatan kadar faedah.

RAJAH 3.6. Kadar Hasil Bon Korporat 5-Tahun (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2022
Sumber: Bank Negara Malaysia

Volatiliti pasaran kewangan global telah meningkat dengan ketara sejak akhir Disember 2021. Peningkatan ini berikutan kebimbangan pelabur terhadap dasar monetari yang ketat akibat inflasi yang tinggi dan berterusan, momentum pertumbuhan ekonomi global yang

perlahan dan risiko geopolitik yang meruncing menyebabkan pelabur ekuiti khususnya di pasaran yang berkembang pesat lebih berhati-hati. Perkembangan ini menyebabkan FBM KLCI dibuka rendah pada awal 2022 dan didagang di bawah paras 1,550 mata seterusnya ditutup pada 1,512.27 mata pada akhir Januari 2022 (akhir Disember 2021: 1,567.53 mata).

Ketegangan yang memuncak di Eropah Timur dan konflik ketenteraan yang meletus pada 24 Februari 2022 mengakibatkan peningkatan harga minyak dunia berikutan kebimbangan gangguan bekalan serta meningkatkan volatiliti dalam pasaran kewangan global. Walau bagaimanapun, kesan negatif terhadap pasaran kewangan domestik dan keadaan kewangan secara amnya kekal terkawal. Keadaan ini menggambarkan sentimen pelabur yang positif mengambil kira kedudukan Malaysia sebagai pengeksport komoditi bersih. Sentimen positif tersebut turut digambarkan melalui kemasukan aliran bersih asing sebanyak RM2.8 bilion ke pasaran ekuiti tempatan dan prestasi sektor perladangan yang kukuh berikutan harga komoditi yang tinggi. Tambahan pula, sentimen penghindaran risiko dan sekatan ke atas Rusia telah menyebabkan pemindahan aset ke negara pengeluar komoditi termasuk Malaysia. Perkembangan ini menyokong trend peningkatan FBM KLCI untuk melepasi paras psikologi 1,600 seterusnya ditutup pada 1,608.28 mata pada akhir Februari 2022.

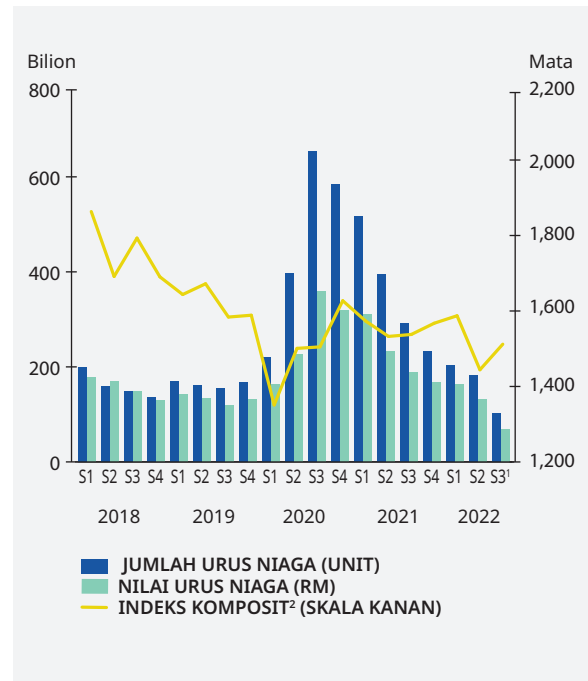
Pada bulan Mac, sentimen pasaran kewangan global terjejas berikutan langkah normalisasi dasar monetari Fed bagi mengekang inflasi dengan kenaikan kadar faedah pertama sebanyak 25 mata asas. Di samping itu, konflik yang semakin meruncing di Ukraine telah memburukkan lagi ketidakpastian pasaran saham global dan mendorong pelabur memindahkan dana ke pelaburan selamat berikutan sentimen penghindaran risiko. Oleh itu, FBM KLCI telah mencatat 1,587.36 mata pada akhir Mac 2022.

Peralihan kepada fasa endemik dan pembukaan semula sempadan antarabangsa Malaysia pada 1 April 2022 telah merancakkan aktiviti ekonomi dan menambah baik prospek pertumbuhan. Perkembangan ini telah meningkatkan penggunaan swasta meskipun dalam suasana ketidakpastian geopolitik dan dasar monetari global yang lebih ketat. Sehubungan itu, FBM KLCI ditutup tinggi pada 1,600.43 mata menjelang akhir April 2022 disokong oleh prospek ekonomi domestik yang semakin baik.

Aliran modal ke negara yang berkembang pesat termasuk Malaysia dan kesan terhadap prestasi pasaran saham terutamanya dipengaruhi oleh kadar faedah Fed dan dasar monetari ekonomi maju. Kenaikan 50 mata asas oleh Fed pada 4 Mei 2022 menyebabkan pelabur beralih kepada aset berdenominasi dolar AS. Pada akhir Mei 2022, FBM KLCI menyusut kepada 1,570.10 mata sejajar dengan negara serantau walaupun Malaysia mencatat pertumbuhan KDNK kukuh pada suku pertama 2022. Sentimen pelabur global dalam pasaran ekuiti terus merosot akibat penguncupan ekonomi AS dan kenaikan kadar faedah paling agresif sejak 1994 oleh Fed pada pertengahan Jun. Selaras dengan kemerosotan Wall Street, FBM KLCI telah menjunam kepada 1,444.22 mata pada akhir Jun 2022 iaitu paras terendah dalam tempoh 19 bulan.

Pasaran ekuiti global kembali melonjak pada pertengahan Julai 2022 selaras dengan musim pelaporan pendapatan di AS dan reaksi positif pelabur terhadap laporan pendapatan tersebut. Indeks bursa tempatan meningkat kepada 1,492.23 mata pada akhir Julai 2022 selaras dengan prestasi Wall Street yang lebih baik, kenaikan kadar faedah Fed yang lebih perlahan daripada jangkaan dan sentimen risiko pelabur yang bertambah baik. Pelaporan prestasi KDNK Malaysia yang memberangsangkan sebanyak 8.9% pada suku kedua telah mendorong peningkatan FBM KLCI sehingga 1,506.19

RAJAH 3.7. Prestasi Bursa Malaysia

¹ Julai-Ogos 2022
² Akhir tempoh
 Sumber: Bursa Malaysia

RAJAH 3.8. Prestasi Pasaran Saham Terpilih (% perubahan)

Sumber: Bloomberg

mata pada 12 Ogos 2022. Bursa tempatan terus meningkat kepada 1,512.05 mata pada akhir Ogos 2022 disokong oleh prospek pertumbuhan ekonomi domestik yang kukuh serta langkah China untuk menggalakkan pertumbuhan melalui perbelanjaan infrastruktur. Melangkah ke hadapan, pelabur dijangka kekal berwaspada berikutan isyarat daripada Fed untuk terus menaikkan kadar faedah bagi membendung inflasi yang tinggi. Pendirian untuk mengetatkan dasar monetari tersebut mampu menjejaskan prestasi pasaran ekuiti tempatan. Walau bagaimanapun, keadaan ini diimbangi oleh aliran masuk dana asing yang berterusan dalam pasaran ekuiti Malaysia dan disokong oleh inisiatif di bawah Bajet 2023.

Permodalan pasaran merosot sebanyak 6.9% kepada RM1,706.3 bilion pada akhir Ogos 2022. Namun demikian, keseluruhan pasaran kekal teguh dengan merekodkan nilai urus niaga pasaran sebanyak RM363.2 bilion dengan jumlah dagangan saham sebanyak 489.4 bilion unit. Halaju pasaran mencatat 30.7% dan volatiliti pasaran merekodkan 9.6%. Sementara itu, pegangan asing dalam permodalan pasaran bursa tempatan mencatat 20.1% dalam tempoh yang sama. Secara keseluruhan, dalam tempoh Januari – Ogos 2022, pasaran modal domestik kekal kukuh dengan merekodkan aliran masuk bersih asing berjumlah RM8.2 bilion dan pembelian saham oleh pelabur runcit tempatan bernilai RM1.8 bilion. Kemajuan berterusan pasaran ekuiti tempatan akan menyediakan peluang lebih luas sebagai instrumen simpanan dan pelaburan alternatif kepada segmen runcit seterusnya menggalakkan penyertaan awam dalam pasaran ekuiti.

JADUAL 3.6. Bursa Malaysia: Penunjuk Terpilih, Akhir Ogos 2021 dan 2022

	2021	2022
Indeks		
FBM KLCI	1,601.38	1,512.05
FBM EMAS	11,627.87	10,697.65
FBM 100	11,342.91	10,449.43
FBM SCAP	15,945.83	14,380.26
FBM ACE	7,244.90	4,910.44
Jumlah urus niaga¹		
Bilangan (juta unit)	1,101,881.45	489,373.45
Nilai (RM juta)	660,303.45	363,183.71
Purata urus niaga harian¹		
Bilangan (juta unit)	6,843.98	3,020.82
Nilai (RM juta)	4,101.26	2,241.87
Permodalan pasaran (RM bilion)	1,832.10	1,706.31
Bilangan syarikat disenaraikan		
Pasaran Utama	762	764
Pasaran ACE	142	156
Pasaran LEAP	41	46
Kecairan pasaran		
Nilai urus niaga/permodalan pasaran (%)	36.0	21.3
Penumpuan pasaran		
10 saham dengan permodalan pasaran tertinggi/permodalan pasaran (%)	31.2	34.1

¹ Berdasarkan urus niaga pasaran dan perniagaan secara langsung antara Januari hingga Ogos
Sumber: Bursa Malaysia

SISIPAN 3.1

Inisiatif Utama Pasaran Modal

Beberapa inisiatif utama pasaran modal telah dilaksanakan oleh Suruhanjaya Sekuriti Malaysia dan Bursa Malaysia dalam tempoh lapan bulan pertama 2022 untuk meningkatkan tahap mudah tunai dan kecekapan pasaran modal Malaysia. Langkah tersebut adalah seperti berikut:

Pembenaran Semula Jualan Singkat Intra Hari (IDSS) dan Jualan Singkat Intra Hari oleh Pedagang Harian Proprietari (Jualan Singkat PDT) dengan Mempertingkatkan Langkah Kawalan

Memastikan aktiviti perdagangan yang stabil dan teratur dengan membenarkan IDSS dan Jualan Singkat PDT berlandaskan 'peraturan at-tick'. Jualan Singkat PDT dibenarkan bagi Sekuriti Diluluskan dalam Pasaran Utama sekiranya PDT mempunyai perjanjian sedia ada untuk meminjam Sekuriti Layak Dagangan Harian.

Pendaftaran Dua Pengendali Tawaran Awal Bursa (IEO)

Dua pengendali IEO iaitu Kapital DX dan Pitch Platforms telah didaftarkan untuk menggalakkan inovasi yang bertanggungjawab dalam ruang aset digital. Pengendali IEO tersebut akan menguruskan platform elektronik sebagai hos tawaran awal bursa yang menawarkan token digital, sekaligus menyediakan kaedah alternatif untuk pengumpulan dana bagi syarikat yang layak menerusi token digital di Malaysia.

Memorandum Persefahaman (MoU) antara Bursa Malaysia dan Verra, Pengurus Program Pengkreditan Gas Rumah Hijau Terkemuka Dunia

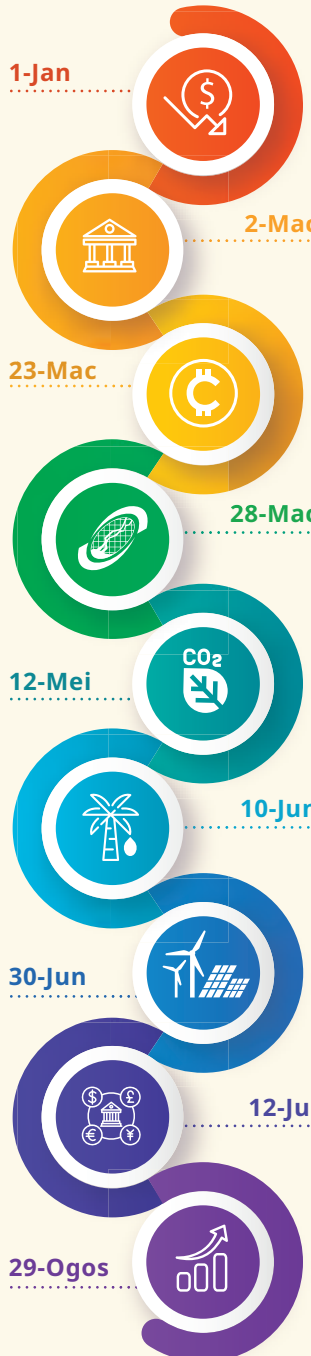
Membolehkan penubuhan Pasaran Karbon Sukarela (VCM) yang dapat diperluas, menyediakan perkhidmatan kepada pelbagai peserta pasaran dan membenarkan perniagaan mengawal jejak pelepasan karbon menerusi kontrak kredit karbon berkualiti tinggi yang diselenggarakan secara digital dengan telus dan teratur.

Pelancaran Rangka Kerja Sukuk berkaitan Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI) bagi Memudahkan Cara Peralihan Syarikat kepada Karbon Sifar Bersih

Menangani isu kemampan seperti perubahan iklim atau agenda sosial dengan ciri berkaitan komitmen prestasi kemampan penerbit sukuk. Rangka kerja ini juga membolehkan syarikat beralih kepada ekonomi rendah karbon atau karbon sifar bersih dan memenuhi peningkatan permintaan global untuk pembiayaan mampan.

Bursa Malaysia Melancarkan FTSE Bursa Malaysia Top 100 ESG Low Carbon Select Index (FBM100LC) dan FTSE Bursa Malaysia Top 100 ESG Low Carbon Select Shariah Index (FBM100LS)

Dua indeks baharu bertemakan ESG dalam Siri Indeks FTSE Bursa Malaysia telah dilancarkan untuk memenuhi permintaan pelabur yang semakin meningkat untuk indeks karbon rendah dan indeks risiko iklim.

Pelancaran Program Transformasi Syarikat Senaraian Awam (PLC) oleh Bursa Malaysia

Memberi panduan kepada PLC untuk menambah baik amalan, prestasi dan nilai syarikat melalui perkongsian maklumat (buku panduan digital) serta meningkatkan libat urus dan ketelusan.

Pelancaran Skim Insentif Penyelidikan Bursa (Bursa RISE)

Menyokong dan melengkapkan program transformasi PLC dengan meningkatkan halaju dagangan dan profil korporat PLC yang mengambil bahagian melalui liputan penyelidikan dan aktiviti pemasaran.

Penyempurnaan Serahan Fizikal Pertama Kontrak Niaga Hadapan Minyak Sawit Mentah Malaysia Timur (FEPO) di Sarawak oleh Bursa Malaysia Derivatives Berhad

Menyediakan instrumen yang berkesan melalui FEPO untuk pemain fizikal dan peserta pasaran minyak sawit Malaysia Timur bagi menguruskan risiko harga terutamanya dalam persekitaran volatiliti yang tinggi.

Bursa Malaysia Derivatives Berhad Memeterai MoU Perkongsian Strategik dengan Shanghai Futures Exchange dan Shanghai International Energy Exchange

Meningkatkan perkongsian maklumat dan amalan terbaik berkaitan pembangunan produk dan operasi pasaran dalam bidang yang mempunyai kepentingan bersama. Perkongsian tersebut secara tidak langsung menyokong dan menyumbang kepada perdagangan ekonomi China-Malaysia yang akan melengkap tawaran produk sedia ada dan memenuhi keperluan pelanggan yang semakin sofistikated.

Prestasi Perbankan dan Pasaran Modal Islam

Perbankan Islam dan pasaran modal kekal dinamik dalam menyokong pertumbuhan ekonomi

Industri perbankan Islam kekal berdaya tahan dan dinamik disokong oleh inovasi berterusan produk patuh Syariah. Pada akhir Julai 2022, jumlah aset perbankan Islam meningkat sebanyak 5.7% kepada RM1,196.7 bilion⁴ yang merangkumi 35.7% daripada keseluruhan aset perbankan. Sementara itu, jumlah pembiayaan Islam berkembang sebanyak 12% kepada RM774.1 bilion. Pertumbuhan tersebut terutamanya disokong oleh peningkatan pembiayaan sektor isi rumah sebanyak 11.8% kepada RM491.3 bilion pada akhir Julai 2022 dan menyumbang 63.5% kepada jumlah pembiayaan Islam. Pembiayaan ini terutamanya untuk pembelian harta tanah kediaman (51.9%) dan pembelian kenderaan pengangkutan khususnya kereta penumpang (19.8%).

Kadar Semalaman Islam Malaysia (MYOR-i) diperkenalkan pada 25 Mac 2022 merupakan kadar penanda aras patuh Syariah sepenuhnya yang dijangka dapat menggalakkan pembangunan produk kewangan patuh Syariah yang lebih inovatif. Pelaksanaan MYOR-i akan meningkatkan ketelusan dengan membolehkan peserta pasaran berunding dan menyeragamkan kontrak kewangan seterusnya mencapai harga yang efisien merentasi semua instrumen kewangan. Di samping itu, MYOR-i akan membantu memperdalam pasaran kewangan Islam tempatan dan mempertingkatkan peranan pembiayaan patuh Syariah dalam aktiviti ekonomi domestik.

Pasaran Modal Islam (ICM) di Malaysia berfungsi sebagai platform penting dan menarik bagi Kerajaan dan entiti korporat menjalankan aktiviti pemerolehan dana demi memenuhi pelbagai keperluan pembangunan

JADUAL 3.7. Perbankan Islam: Penunjuk Utama¹, Akhir Julai 2021 dan 2022

	RM BILION		PERUBAHAN (%)	
	2021	2022 ²	2021	2022
Aset	935.7	995.1	8.9	6.3
Pembiayaan	691.1	774.1	6.3	12.0
Pertanian primer	16.6	16.2	-10.4	-2.6
Perlombongan dan kuari	4.7	3.0	9.7	-35.3
Pembuatan ³	34.4	36.0	13.7	4.6
Bekalan elektrik, gas dan air	6.1	11.8	11.9	94.1
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	36.2	42.7	13.0	18.2
Pembinaan	32.2	43.3	-8.7	34.3
Harta tanah	31.3	31.8	-0.7	1.5
Pengangkutan, penyimpanan dan perhubungan	18.3	22.7	-8.8	24.3
Aktiviti kewangan, insurans dan perniagaan	38.2	46.4	13.0	21.5
Pendidikan, kesihatan dan lain-lain	27.8	16.3	-17.6	-41.4
Isi rumah	439.6	491.3	10.0	11.8
Lain-lain	5.7	12.4	-0.7	118.4
Liabiliti	868.6	923.8	9.4	6.4
Deposit dan Akaun Pelaburan	799.3	869.3	9.5	8.8
Akaun pelaburan	113.5	133.5	16.9	17.6
Pelaburan	0.4	0.3	-22.2	-22.1
Tabungan	71.2	75.1	22.4	5.5
Permintaan	116.0	134.9	16.3	16.3
Lain-lain	498.2	525.5	5.0	5.5

¹ Tidak termasuk DFI

² Jadual statistik berkaitan pinjaman/pembiayaan telah disemak dan diperluas dengan format baharu mulai Julai 2022

³ Termasuk asas tani

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

ekonomi, perniagaan dan infrastruktur. Walau bagaimanapun, saiz ICM berkurang secara marginal sebanyak 1.2% pada akhir Julai 2022 disebabkan oleh kemerosotan jumlah

⁴ Termasuk Institusi Kewangan Pembangunan (DFI).

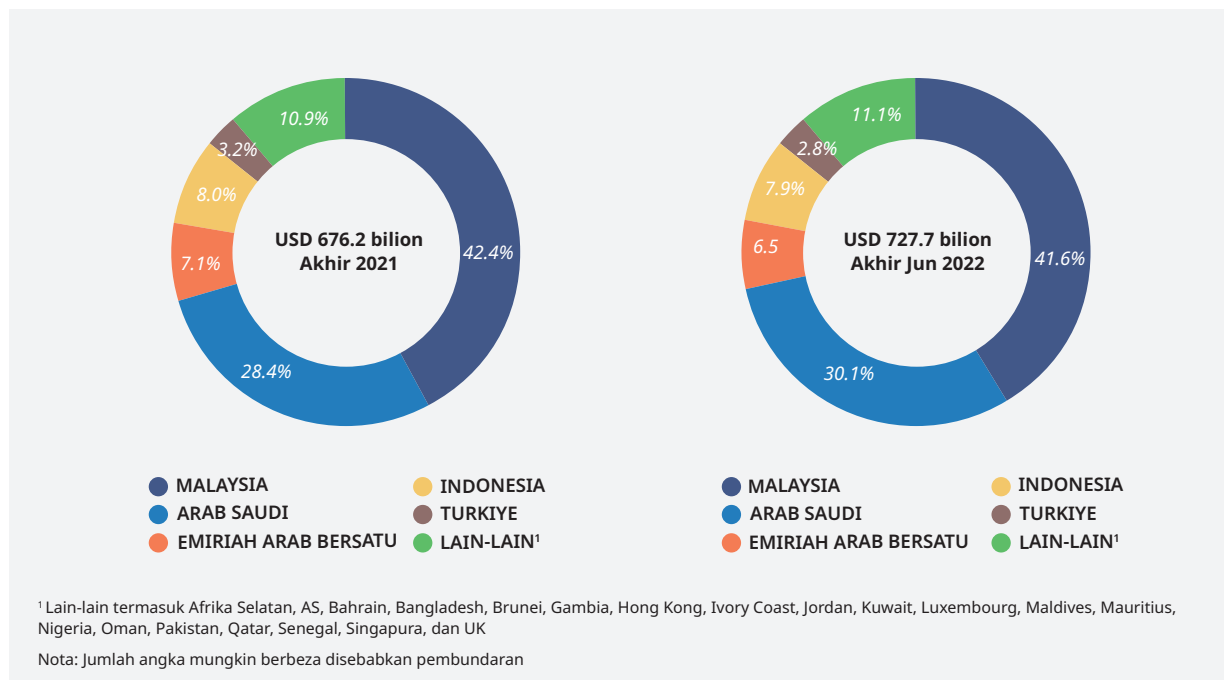
permodalan pasaran sekuriti patuh Syariah. Saiz ICM bernilai RM2,226.6 bilion merangkumi 63.4% daripada jumlah keseluruhan pasaran modal Malaysia.

Bursa Malaysia sebagai antara bursa terkemuka dalam pasaran yang berkembang pesat menawarkan pelbagai rangkaian produk sekuriti patuh Syariah. Pada akhir Julai 2022, sejumlah 754 Syarikat Senaraian Awam mematuhi prinsip Syariah. Sekuriti patuh Syariah bernilai RM1,080.9 bilion merangkumi 63.8% daripada keseluruhan permodalan pasaran syarikat tersenarai di Bursa Malaysia. Dalam tempoh tujuh bulan pertama 2022, Malaysia telah menerbitkan sukuk berjumlah RM151.9 bilion atau 65.9% daripada jumlah terbitan bon dan sukuk. Jumlah terbitan sukuk korporat pula mencecah RM46.9 bilion dalam tempoh yang sama mewakili 76.3% daripada keseluruhan bon korporat dan sukuk yang

diterbitkan di Malaysia. Pada akhir Jun 2022, Malaysia terus merekodkan bahagian sukuk global terkumpul paling besar sebanyak 41.6% walaupun berlaku penyederhanaan dalam keseluruhan prestasi ICM domestik.

Malaysia juga meneruskan penerbitan sukuk Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI) bagi memenuhi keperluan pembiayaan projek patuh Matlamat Pembangunan Mampan (SDGs). Suruhanjaya Sekuriti Malaysia telah melancarkan Rangka Kerja Sukuk berkaitan SRI pada 30 Jun 2022 seiring dengan kepentingan SDG. Rangka kerja ini membolehkan pihak korporat terlibat dalam aktiviti pemerolehan dana untuk menangani isu berkaitan kemampanan seperti perubahan iklim atau agenda sosial. Sukuk berkaitan SRI juga akan menggalakkan dan memudahkan peralihan sektor korporat kepada aktiviti ekonomi rendah karbon.

RAJAH 3.9. Sukuk Global Terkumpul mengikut Negara (% bahagian)

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kesimpulan

Dasar monetari dijangka kekal akomodatif dan menyokong pertumbuhan dalam persekitaran tekanan inflasi yang sederhana. Pendirian dasar monetari akan berpandukan penilaian MPC terhadap persekitaran yang berubah dan implikasinya kepada prospek keseluruhan ke atas inflasi dan pertumbuhan ekonomi domestik. Institusi kewangan dijangka kekal teguh disokong oleh pengurusan berhemat, mudah tunai mencukupi dan penampakan modal yang kukuh. Sementara itu, pasaran modal dijangka kekal berdaya tahan dipacu oleh asas makroekonomi yang teguh, kecairan domestik yang mencukupi dan infrastruktur pasaran modal yang komprehensif.

Prestasi pasaran kewangan keseluruhan yang lebih baik pada 2022 antaranya akan disokong oleh peralihan kepada fasa endemik, pembukaan semula sempadan antarabangsa, momentum pertumbuhan domestik yang

kukuh dan projek strategik yang sedang dilaksanakan. Namun demikian, perkembangan pasaran kewangan berhadapan dengan cabaran prospek pertumbuhan global yang menyederhana, langkah mengetatkan dasar monetari yang agresif oleh Fed, peningkatan volatiliti dalam keadaan kewangan global, konflik berpanjangan di Ukraine dan langkah tegas oleh China bagi membendung penularan COVID-19. Dalam menghadapi cabaran ini, pelaksanaan Pelan Induk Pasaran Modal Ketiga (2021 – 2025) dan Pelan Sektor Kewangan (2022 – 2026) akan menggalakkan kepelbagaian dan meningkatkan suasana dinamik dalam pasaran kewangan seiring dengan landskap ekonomi dan kewangan yang berkembang seterusnya memastikan pasaran kekal berdaya tahan. Justeru, daya tahan pasaran modal Malaysia akan meningkat di samping memastikan kestabilan dan integriti kewangan terus terpelihara.

Rujukan

- Bank Negara Malaysia. (2022a). *Laporan tahunan 2021*. https://www.bnm.gov.my/documents/20124/6458991/ar2021_bm_book.pdf
- Bank Negara Malaysia. (2022b). *Pelan sektor kewangan 2022-2026*. https://www.bnm.gov.my/documents/20124/5915429/fsb3_bm_book.pdf
- Bank Negara Malaysia. (2022c). *Perkembangan ekonomi dan kewangan Malaysia pada suku kedua 2022*. https://www.bnm.gov.my/-/qb22q2_bm_pr
- Bank Negara Malaysia. (2022d). *Perkembangan ekonomi dan kewangan Malaysia pada suku pertama 2022*. https://www.bnm.gov.my/-/qb22q1_bm_pr
- Bank Negara Malaysia. (2022e). *Sorotan dan perangkaan bulanan Julai 2022*. <https://www.bnm.gov.my/-/sorotan-dan-perangkaan-bulanan-julai-2022>
- Bank Negara Malaysia. (2022f). *Sorotan dan perangkaan bulanan Jun 2022*. <https://www.bnm.gov.my/-/sorotan-dan-perangkaan-bulanan-jun-2022>
- Bank Negara Malaysia. (2022g). *Sorotan dan perangkaan bulanan Mei 2022*. <https://www.bnm.gov.my/-/sorotan-dan-perangkaan-bulanan-mei-2022>
- Bank Negara Malaysia. (2022h). *Sorotan dan perangkaan bulanan April 2022*. <https://www.bnm.gov.my/-/sorotan-dan-perangkaan-bulanan-april-2022>
- Bank Negara Malaysia. (2022i). *Sorotan dan perangkaan bulanan Mac 2022*. <https://www.bnm.gov.my/-/sorotan-dan-perangkaan-bulanan-mac-2022>
- Bank Negara Malaysia. (2022j). *Sorotan dan perangkaan bulanan Februari 2022*. <https://www.bnm.gov.my/-/sorotan-dan-perangkaan-bulanan-februari-2022>
- Bank Negara Malaysia. (2022k). *Sorotan dan perangkaan bulanan Januari 2022*. <https://www.bnm.gov.my/-/sorotan-dan-perangkaan-bulanan-januari-2022>
- Bank Negara Malaysia. (2022l). *Tinjauan ekonomi & monetari 2021*. https://www.bnm.gov.my/documents/20124/6458996/emr2021_bm_ch1.pdf
- Bank Negara Malaysia. (2022m). *Tinjauan kestabilan kewangan separuh kedua 2021*. https://www.bnm.gov.my/documents/20124/6459002/fsr21h2_bm_book.pdf
- Bursa Malaysia. (2022a, Ogos 15). *Bursa Malaysia to launch voluntary carbon market exchange by year-end*. https://bit.ly/Bursa_Carbon_Market_Exchange
- Bursa Malaysia. (2022b, Julai 17). *Bursa Malaysia Derivatives inks strategic partnership MoU with Shanghai Futures Exchange and Shanghai International Energy Exchange*. https://bit.ly/Bursa_Malaysia_Shanghai_Intl_Energy_Exchange
- Bursa Malaysia. (2022c, Jun 14). *Bursa Malaysia Derivatives completes first physical delivery of East Malaysia crude palm oil futures in Sarawak*. https://bit.ly/Bursa_Malaysia_Derivatives_CPO
- Bursa Malaysia. (2022d, Mei 30). *Bursa Malaysia commits to further strengthening the voluntary carbon market ecosystem*. https://bit.ly/Bursa_Malaysia_Carbon_Market_Ecosystem

Bursa Malaysia. (2022e, Mac 28). *Bursa Malaysia launches Bursa Research Incentive Scheme*. https://bit.ly/Bursa_Research_Incentive_Scheme

Bursa Malaysia. (2022f, Mac 2). *Bursa Malaysia launches PLC transformation programme*. https://www.bursamalaysia.com/bm/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-launches-plc-transformation-programme

Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2022a, Jun 30). *SC releases new sukuk framework to facilitate companies' transition to net zero*. <https://www.sc.com.my/resources/media/media-release/sc-releases-new-sukuk-framework-to-facilitate-companies-transition-to-net-zero>

Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2022b, Mac 23). *SC registers two initial exchange offering (IEO) operators*. <https://www.sc.com.my/resources/media/media-release/sc-registers-two-initial-exchange-offering-ieo-operators>

Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2021, Disember 17). *SC and Bursa Malaysia to lift IDSS and PDT short sale suspension on 1 January 2022*. <https://www.sc.com.my/resources/media/media-release/sc-and-bursa-malaysia-to-lift-idss-and-pdt-short-sale-suspension-on-1-january-2022>

Jadual Perangkaan

SENARAI JADUAL PERANGKAAN

	No. Jadual
I. Indikator Sosioekonomi	
Perangkaan Sosioekonomi Terpilih	1.1
II. Ekonomi Antarabangsa	
Perangkaan Penting Ekonomi Negara Terpilih	2.1
III. Makro Ekonomi	
Akaun Negara	
Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Jenis Aktiviti Ekonomi pada Harga Malar 2015	3.1
Indeks Perkhidmatan	3.2
Indeks Pengeluaran Perindustrian	3.3
Pendapatan Negara Kasar mengikut Agregat Permintaan	3.4
Indikator Penggunaan Swasta	3.5
Indikator Pelaburan Swasta	3.6
Sektor Luar	
Perdagangan Malaysia dengan Rakan Dagang Utama	3.7
Indeks Perdagangan Luar Negeri	3.8
Pengeluaran, Volum dan Nilai Eksport Komoditi Utama	3.9
Haluan Eksport Utama	3.10
Eksport Barangan Pembuatan	3.11
Sumber Import Utama	3.12
Imbangan Pembayaran	3.13
Harga	
Indeks Harga Pengguna mengikut Kawasan	3.14
Indeks Harga Pengguna mengikut Strata	3.15
Indeks Harga Pengguna mengikut Negeri	3.16
Indeks Teras	3.17
Indeks Harga Pengeluar - Pengeluaran Tempatan	3.18
Pasaran Buruh	
Tenaga Buruh	3.19
Guna Tenaga mengikut Industri	3.20
Pendaftar Aktif	3.21
Kekosongan dan Penempatan	3.22
IV. Pasaran Kewangan dan Modal	
Kadar Faedah	4.1
Wang Secara Luas (M3)	4.2
Kadar Pertukaran Utama	4.3
Bank Perdagangan: Pinjaman Terkumpul mengikut Tujuan dan Sektor	4.4
Kadar Hasil Bon Kerajaan dan Korporat	4.5
Bursa Malaysia: Indikator Terpilih	4.6
Bank-bank Islam: Pembiayaan Terkumpul mengikut Tujuan dan Sektor	4.7
V. Matlamat Pembangunan Lestari	
Status Matlamat Pembangunan Lestari mengikut Indikator	5.1

CATATAN PERANGKAAN

Lampiran Perangkaan ini menyediakan data ekonomi utama dalam bentuk siri masa. Setiap jadual mengandungi data ekonomi terpilih semasa. Perubahan peratus diberi bagi data utama sebagai indikator arah aliran ekonomi. Selain itu, pembahagian peratus dan nota kaki juga disediakan mengikut keperluan. Jumlah angka komponen mungkin tidak bersamaan dengan angka jumlah kecil atau jumlah besar disebabkan pembundaran. Dalam beberapa siri masa perangkaan, data terdahulu telah dipinda. Anggaran pada 2022 berasaskan kepada maklumat dalam tempoh enam hingga lapan bulan, manakala unjuran pada 2023 disediakan mengikut kesesuaian. Jika tidak dinyatakan sumber, data tersebut disediakan oleh Kementerian Kewangan Malaysia.

Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia

Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia dilaksanakan setiap sepuluh tahun sekali bertujuan untuk mendapatkan stok dan profil penduduk dan perumahan yang komprehensif dan terperinci sehingga ke peringkat geografi terkecil pada suatu masa sebagai penanda aras bagi ciri-ciri demografi dan sosio-ekonomi penduduk. Banci terkini telah dilaksanakan pada 2020 dan merupakan banci keenam dilaksanakan semenjak penubuhan Malaysia pada tahun 1963. Data daripada Banci ini akan digunakan dalam mengukur pencapaian pelaksanaan dasar oleh kerajaan ke arah menjadi sebuah negara yang mencapai pertumbuhan mampan dengan pengagihan yang adil dan saksama antara kumpulan pendapatan, etnik, wilayah dan rantaian bekalan. Data Banci juga menjadi asas untuk memantau trend penduduk dan perumahan kepada perancangan pembangunan negara.

Pendekatan Pelaksanaan Banci Penduduk:

Pendekatan yang digunakan dalam pelaksanaan Banci Penduduk dan Perumahan ialah De Jure: bermaksud di mana semua orang dihitung pada Hari Banci mengikut tempat tinggal biasa mereka.

Kaedah Pengumpulan Data

Dalam pelaksanaan pengumpulan data banci, kaedah dalam talian dan bukan dalam talian berikut telah digunakan:

1. **e-Census:** Pengisian soal selidik secara atas talian oleh responden.
2. **Computer Assisted Telephone Interview (CATI):** Pembanci membuat temu ramah melalui telefon dan semua maklumat responden akan dimasukkan dalam sistem CATI.
3. **Computer Assisted Personal Interview (CAPI):** Maklumat dikumpul proses temu ramah bersama responden dan maklumat direkodkan secara online dan offline menggunakan tablet atau telefon pintar.
4. **Paper and Pen Interview (PAPI):** Maklumat dikumpul melalui temu ramah secara bersemuka dan maklumat dicatatkan masuk ke dalam borang soal selidik.
5. **Drop-off & Pick-up (DOPU):** Borang soal selidik ditinggalkan (drop-off) di TK responden dan diambil semula (pick-up) setela siap diisi dengan lengkap oleh responden

Akronim dan Singkatan

NPISHs	Non-profit institutions serving households
AS	Amerika Syarikat
ASEAN	Pertubuhan Negara-Negara Asia Tenggara
IMF	Tabung Kewangan Antarabangsa
KDNK	Keluaran Dalam Negeri Kasar
FBM-KLCI	Indeks Komposit Kuala Lumpur Financial Times Stock Exchange (FTSE) Bursa Malaysia
MSIC	Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia
SITC	Klasifikasi Piawaian Perdagangan Antarabangsa
PT3	Pentaksiran Tingkatan 3
PMR	Penilaian Menengah Rendah
SRP	Sijil Rendah Pelajaran
LCE	Lower Certificate of Education
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
MCE	Malaysian Certificate of Education
STPM	Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia
MHSC	Malaysian Higher School Certificate
n.a.	Tidak diperoleh
samb.	Sambungan
t.t.t.l	Tidak tercatat di tempat lain
d.l.l	dan lain-lain

1.1. PERANGKAAN SOSIOEKONOMI TERPILIH

Malaysia

Indikator	2018	2019	2020	2021 ¹⁰	2022 ¹¹
Perangkaan Demografi					
Penduduk ¹ ('000)					
Jumlah	32,382	32,523	32,447	32,576	32,652
Lelaki	16,721	16,765	16,966	17,001	17,000
Perempuan	15,661	15,758	15,481	15,576	15,652
Nisbah jantina ²	107	106	110	109	109
Kepadatan penduduk (per kilometer persegi)	98	98	98	99	99
Nisbah tanggungan (%)					
Jumlah ³	43.4	43.4	44.3	44.1	43.9
Umur muda ⁴	34.1	33.7	34.6	34.0	33.4
Umur tua ⁵	9.3	9.7	9.7	10.1	10.5
Jangkaan hayat ketika lahir ¹					
Jumlah	74.6	74.8	74.7	74.5 ¹⁰	73.4 ¹¹
Lelaki	72.3	72.5	72.5	72.3 ¹⁰	71.3 ¹¹
Perempuan	77.2	77.4	77.2	77.0 ¹⁰	75.8 ¹¹
	2017	2018	2019	2020	2021
Pendidikan					
Kadar enrolmen sekolah rendah ⁶ (%)	97.9	97.9	98.1	98.2	98.3
Kadar enrolmen sekolah menengah ⁷ (%)	91.1	91.1	92.5	92.4	92.5
Enrolmen institusi pengajian tinggi ⁸	1,325,699	1,343,830	1,323,449	1,224,098	1,207,593
Nisbah murid-guru					
Sekolah rendah	11.6	11.6	11.6	12.0	12.3
Sekolah menengah	12.0	12.0	11.0	11.0	11.5
Kadar literasi ⁹ (%)	95.9	95.9	96.0	96.3	96.4

¹ Tahun 2018 dan 2019: Data merujuk kepada anggaran penduduk pertengahan tahun berasaskan data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010 yang disesuaikan

Tahun 2020 hingga 2022: Data merujuk kepada anggaran penduduk pertengahan tahun berasaskan data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020 yang disesuaikan

² Bilangan lelaki bagi setiap 100 perempuan

³ Nisbah bilangan penduduk berumur 0-14 tahun dan 65 tahun dan ke atas kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁴ Nisbah bilangan penduduk berumur 0-14 tahun kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁵ Nisbah bilangan penduduk berumur 65 tahun dan ke atas kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁶ Peratus daripada jumlah kanak-kanak dalam umur persekolahan iaitu 6+ hingga 11+ tahun di peringkat rendah di sekolah Kerajaan dan swasta

⁷ Peratus daripada jumlah kanak-kanak dalam umur persekolahan iaitu 12+ hingga 16+ tahun di peringkat menengah di sekolah Kerajaan dan swasta

⁸ Termasuk universiti awam, institusi pengajian tinggi swasta, politeknik dan kolej komuniti

⁹ Berumur 15 tahun dan ke atas yang mempunyai pendidikan secara formal, tidak termasuk bukan warganegara Malaysia

¹⁰ Awal

¹¹ Anggaran

1.1. PERANGKAAN SOSIOEKONOMI TERPILIH (samb.)
Malaysia

Indikator	2017	2018	2019	2020	2021
Kesihatan					
Bilangan penduduk setiap doktor	554	530	482	441	420
Bilangan katil rasmi di sektor Kerajaan ¹²	46,194	46,611	46,988	48,305	49,781
Teknologi Maklumat					
Kadar penembusan telefon selular mudah alih per 100 penduduk (%)	131.2	130.2	135.4	133.6	142.1
Kadar penembusan jalur lebar mudah alih per 100 penduduk (%)	109.3	113.0	123.7	118.7	126.4
Infrastruktur					
Liputan bekalan elektrik luar bandar (% daripada unit rumah)	96.1	96.4	97.0	97.4	97.5
Indeks elektrik	111.3	115.4	119.2	114.8	117.5
	2009	2012	2014	2016	2019
Struktur Kemiskinan¹³					
Insiden kemiskinan mutlak (% daripada isi rumah)					
Jumlah	3.8	1.7	0.6	0.4	0.2
Bandar	1.7	1.0	0.3	0.2	0.2
Luar bandar	8.4	3.4	1.6	1.0	0.8
Insiden kemiskinan relatif (% daripada isi rumah)					
Jumlah	19.3	19.2	15.6	15.9	16.9
Bandar	17.9	17.9	13.7	11.1	12.8
Luar bandar	13.1	15.1	14.4	33.0	33.2

¹² Terdiri daripada hospital Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) (termasuk institusi perubatan khas) dan hospital bukan di bawah seliaan KKM (hospital universiti dan hospital angkatan tentera)

¹³ Berdasarkan tahun Penyiasatan Pendapatan Isi Rumah dan Kemudahan Asas 2019

Sumber: Jabatan Perangkaan; Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia; Kementerian Pendidikan; Kementerian Pengajian Tinggi; Kementerian Kesihatan; Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Malaysia

2.1. PERANGKAAN PENTING EKONOMI NEGARA TERPILIH

	KDNK Benar (% pertumbuhan)	KDNK Per Kapita ¹ (USD)	Indeks Harga Pengguna (%)	Kadar Pengangguran ² (%)	Imbangan Akaun Semasa (USD bilion)	Rizab Antarabangsa Kasar (USD bilion)	Ekport ³ (USD bilion)	Import ⁴ (USD bilion)
Negara Maju								
2019	1.7	52,034.8	1.3	4.8	337.9	-	15,572.3	15,301.7
2020	-4.5	49,439.5	0.7	6.6	207.8	-	14,035.5	13,803.9
2021	5.2	51,931.9	3.1	5.6	379.3	-	17,015.2	16,671.6
2022 ⁵	2.5	53,482.1	6.6	4.7	-65.0	-	18,837.1	18,853.1
2023⁶	1.4	54,593.4	3.3	4.7	23.4	-	19,999.1	19,884.7
Amerika Syarikat								
2019	2.3	62,417.6	1.8	3.7	-472.1	128.9	1,643.2	2,567.4
2020	-3.4	59,803.4	1.2	8.1	-616.1	145.8	1,424.9	2,406.9
2021	5.7	63,017.8	4.7	5.4	-806.6	251.6	1,754.6	2,937.1
2022 ⁵	2.3	65,117.5	7.7	3.5	-877.8	-	-	-
2023⁶	1.0	66,281.9	2.9	3.5	-855.4	-	-	-
Kawasan Euro								
2019	1.6	-	1.2	7.6	306.7	936.6	3,819.7	3,435.0
2020	-6.3	-	0.3	8.0	250.0	1,102.3	3,489.9	3,094.4
2021	5.4	-	2.6	7.7	345.2	1,220.8	4,156.6	3,699.6
2022 ⁵	2.6	-	5.3	7.3	257.1	-	-	-
2023⁶	1.2	-	2.7	7.1	344.1	-	-	-
Singapura								
2019	1.1	98,283.3	0.6	2.3	54.3	279.5	390.8	359.3
2020	-4.1	94,505.6	-0.2	3.0	58.1	362.3	362.5	329.8
2021	7.6	106,032.2	2.3	2.6	71.9	417.9	457.4	406.2
2022 ⁵	4.0	112,699.0	3.5	2.4	55.3	-	-	-
2023⁶	2.9	116,829.3	2.0	2.4	57.2	-	-	-
Republik Korea								
2019	2.2	42,850.3	0.4	3.8	59.7	408.8	542.2	503.3
2020	-0.7	42,426.5	0.5	3.9	75.9	443.1	512.5	467.6
2021	4.1	44,217.9	2.5	3.7	88.3	463.1	644.4	615.1
2022 ⁵	2.3	45,438.2	4.0	3.6	39.3	-	-	-
2023⁶	2.1	46,837.9	2.4	3.5	61.9	-	-	-
Jepun								
2019	-0.2	41,723.6	0.5	2.4	176.0	1,368.9	705.6	721.0
2020	-4.5	39,964.9	0.0	2.8	148.8	1,440.2	641.3	635.5
2021	1.7	40,723.2	-0.3	2.8	141.7	1,448.1	756.0	769.0
2022 ⁵	1.7	41,809.2	1.0	2.6	117.2	-	-	-
2023⁶	1.7	42,965.9	0.8	2.4	142.2	-	-	-
Negara Berkembang Pesat dan Negara Membangun								
2019	3.7	11,373.8	5.1	-	0.7	-	9,114.2	8,914.6
2020	-2.0	11,000.3	5.2	-	160.1	-	8,250.3	7,908.2
2021	6.8	11,648.5	5.9	-	365.3	-	10,695.2	10,071.1
2022 ⁵	3.6	11,962.5	9.5	-	682.3	-	12,395.5	11,399.2
2023⁶	3.9	12,351.4	7.3	-	420.7	-	12,720.1	11,971.6

2.1. PERANGKAAAN PENTING EKONOMI NEGARA TERPILIH (samb.)

	KDNK Benar (% pertumbuhan)	KDNK Per Kapita ¹ (USD)	Indeks Harga Pengguna (%)	Kadar Pengangguran ² (%)	Imbangan Akaun Semasa (USD bilion)	Rizab Antarabangsa Kasar (USD bilion)	Ekport ³ (USD bilion)	Import ⁴ (USD bilion)
China								
2019	5.9	15,893.0	2.9	3.6	102.9	3,388.7	2,499.5	2,078.4
2020	2.2	16,226.1	2.4	4.2	248.8	3,536.0	2,590.0	2,066.0
2021	8.1	17,531.1	0.9	4.0	317.3	3,606.2	3,364.0	2,687.5
2022 ⁵	3.3	18,298.5	2.1	3.7	213.4	-	-	-
2023⁶	4.6	19,235.0	1.8	3.6	214.6	-	-	-
India								
2019	3.7	6,683.5	4.8	-	-24.5	461.8	324.3	486.1
2020	-6.6	6,192.8	6.2	-	24.0	588.4	276.4	373.2
2021	8.7	6,682.1	5.5	-	-49.3	635.3	395.4	572.5
2022 ⁵	7.4	7,158.9	6.1	-	-102.0	-	-	-
2023⁶	6.1	7,582.3	4.8	-	-96.1	-	-	-
ASEAN-5⁷								
2019	4.8	12,795.8	2.1	-	29.7	-	-	-
2020	-3.4	12,215.0	1.4	-	57.7	-	-	-
2021	3.4	12,522.0	2.0	-	-3.4	-	-	-
2022 ⁵	5.3	13,061.2	3.5	-	62.7	-	-	-
2023⁶	5.1	13,699.6	3.2	-	30.2	-	-	-
Indonesia								
2019	5.0	11,976.5	2.8	5.2	-30.3	129.2	167.7	171.3
2020	-2.1	11,586.2	2.0	7.1	-4.4	135.9	163.3	141.6
2021	3.7	11,923.7	1.6	6.5	3.3	144.9	229.9	196.0
2022 ⁵	5.3	12,449.3	3.3	6.0	57.7	-	-	-
2023⁶	5.2	13,074.0	3.3	5.6	6.6	-	-	-
Malaysia								
2019	4.4	11,228.3	0.7	3.3	12.8	103.6	240.2	205.0
2020	-5.5	10,396.6	-1.2	4.5	14.1	107.6	234.6	190.7
2021	3.1	11,449.6	2.5	4.6	14.2	116.9	299.3	238.2
2022 ⁵	6.5 – 7.0	12,207.9	3.3	3.8 – 4.0	1.7 ¹⁰	108.2 ⁹	236.1 ⁸	199.9 ⁸
2023⁶	4.0 – 5.0	12,904.6	2.8 – 3.3	3.5 – 3.7	16.4	-	346.6	265.8

¹ Berdasarkan harga semasa dalam USD kecuali Negara Maju, Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun serta ASEAN-5 (Pariti Kuasa Beli (PPP) dolar setiap orang)

² Komposit bagi kumpulan negara ialah purata kadar pengangguran negara diwajibkan mengikut jumlah tenaga buruh di negara berkenaan

³ Berdasarkan Eksport Barangan sahaja kecuali Negara Maju, Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun serta ASEAN-5 (Eksport Barangan dan Perkhidmatan)

⁴ Berdasarkan Import Barangan sahaja kecuali Negara Maju, Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun serta ASEAN-5 (Import Barangan dan Perkhidmatan)

⁵ Anggaran

⁶ Unjuran

⁷ Indonesia, Malaysia, Filipina, Thailand dan Viet Nam

⁸ Setakat Ogos 2022

⁹ Setakat 30 Ogos 2022

¹⁰ Setakat 30 Jun 2022

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), World Economic Outlook (April dan Julai 2022); IMF Database; World Trade Organization Trade Statistics; Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan, Malaysia

3.1. KELUARAN DALAM NEGERI KASAR MENGIKUT JENIS AKTIVITI EKONOMI

pada harga malar 2015, Malaysia
RM juta

Jenis Aktiviti Ekonomi	2019	2020	2021 ²	2022 ³	2023 ⁴
Pertanian	101,573 (1.9)	99,106 (-2.4)	98,898 (-0.2)	99,036 (0.1)	101,266 (2.3)
Perlombongan dan pengkuarian	102,887 (-0.6)	92,879 (-9.7)	93,150 (0.3)	95,087 (2.1)	96,165 (1.1)
Pembuatan	316,283 (3.8)	307,847 (-2.7)	337,219 (9.5)	358,615 (6.3)	372,458 (3.9)
Pembinaan	66,453 (0.4)	53,616 (-19.3)	50,802 (-5.2)	51,948 (2.3)	54,407 (4.7)
Perkhidmatan	820,576 (6.2)	776,361 (-5.4)	791,068 (1.9)	856,329 (8.2)	898,808 (5.0)
Utiliti	38,326 (6.1)	37,857 (-1.2)	38,837 (2.6)	40,164 (3.4)	41,140 (2.4)
Perdagangan borong dan runcit	242,704 (6.8)	228,260 (-6.0)	232,006 (1.6)	252,226 (8.7)	260,721 (3.4)
Makanan & minuman dan penginapan	49,821 (9.5)	36,527 (-26.7)	32,513 (-11.0)	42,105 (29.5)	45,396 (7.8)
Pengangkutan dan penyimpanan	53,632 (6.8)	42,139 (-21.4)	42,671 (1.3)	54,456 (27.6)	58,295 (7.0)
Maklumat dan komunikasi	84,225 (6.5)	89,252 (6.0)	94,874 (6.3)	99,299 (4.7)	103,917 (4.6)
Kewangan dan insurans	93,358 (4.8)	96,105 (2.9)	105,713 (10.0)	105,101 (-0.6)	108,373 (3.1)
Hartanah dan perkhidmatan perniagaan	68,763 (7.9)	58,399 (-15.1)	51,972 (-11.0)	61,433 (18.2)	65,490 (6.6)
Perkhidmatan lain ¹	70,943 (5.6)	63,574 (-10.4)	61,465 (-3.3)	66,243 (7.8)	71,863 (8.5)
Perkhidmatan kerajaan	118,804 (3.4)	124,245 4.6	131,016 5.4	135,301 (3.3)	143,613 (6.1)
(+) Duti import	16,179 (-2.2)	15,335 (-5.2)	15,602 (1.7)	15,904 (1.9)	15,920 (0.1)
KDNK pada harga pembeli	1,423,952 (4.4)	1,345,144 (-5.5)	1,386,738 (3.1)	1,476,919 (6.5 - 7.0)	1,539,026 (4.0 - 5.0)

¹ Pemilik kediaman yang diduduki, perkhidmatan kemasyarakatan, sosial dan persendirian, perkhidmatan swasta tanpa keuntungan kepada isi rumah dan perkhidmatan domestik bagi isi rumah

² Awalan

³ Anggaran

⁴ Unjuran

Nota: Angka dalam kurungan ialah peratus perubahan tahunan

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

3.2. INDEKS PERKHIDMATAN

2015 = 100, Malaysia

	Wajaran (%)	2018	2019	2020	2021	2022 ¹
		Perubahan Tahunan (%)				
Perkhidmatan	100.0	7.3	6.4	-8.0	1.6	11.7
Perdagangan borong & runcit, makanan & minuman dan penginapan	45.2	7.8	6.6	-9.6	0.5	14.0
Perdagangan borong dan runcit	37.9	7.7	6.1	-6.1	2.3	11.3
Makanan dan minuman	5.7	9.3	10.2	-20.4	-8.3	22.6
Penginapan	1.6	6.3	6.8	-49.8	-25.2	127.2
Perkhidmatan peniagaan dan kewangan	26.8	6.4	6.1	-4.0	2.6	5.1
Kewangan dan insurans	16.0	5.3	4.6	2.6	9.9	-1.1
Professional, saintifik & teknikal dan pentadbiran & khidmat sokongan	7.2	9.1	9.3	-10.3	-6.7	13.3
Hartanah	3.6	5.1	5.2	-17.9	-12.8	24.1
Maklumat & komunikasi dan pengangkutan & penyimpanan	21.9	7.3	6.5	-5.4	5.0	14.4
Maklumat dan komunikasi	12.9	8.3	6.5	5.7	6.5	5.9
Pengangkutan dan penyimpanan	9.0	6.0	6.5	-22.5	1.8	33.3
Perkhidmatan lain	6.1	6.7	6.4	-22.1	-9.3	15.9
Kesenian, hiburan & rekreasi dan perkhidmatan persendirian & lain-lain aktiviti	2.6	8.1	8.0	-42.1	-30.3	39.7
Pendidikan swasta	1.9	5.3	4.9	-7.5	-5.6	4.2
Kesihatan swasta	1.6	6.0	5.5	-6.7	7.6	10.7

¹ Januari hingga Jun 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.3. INDEKS PENGELUARAN PERINDUSTRIAN

2015 = 100, Malaysia

Subsektor	Wajaran (%)	2018	2019	2020	2021	2022 ¹
		Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah Pengeluaran Perindustrian	100.00	3.1	2.4	-4.1	7.2	6.6
Perlombongan	25.14	-2.1	-1.3	-8.9	0.9	-0.8
Elektrik	6.61	3.7	3.3	-3.7	2.4	6.1
Pembuatan	68.25	4.8	3.6	-2.7	9.5	8.8
Industri berorientasikan eksport	45.82	4.5	2.9	-0.7	11.6	7.0
Pembuatan minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	3.71	-0.2	-1.4	-3.9	-8.4	-4.5
Pembuatan tekstil	0.58	2.9	4.4	-13.2	13.3	6.0
Pembuatan pakaian	0.60	5.6	6.1	-11.4	1.6	5.7
Pembuatan kayu dan produk kayu dan gabus, kecuali perabot; pembuatan bagi artikel jerami dan bahan-bahan anyaman	1.44	5.6	4.9	-12.1	9.2	13.7
Pembuatan kok dan produk petroleum bertapis	9.36	3.3	2.7	-10.6	11.6	4.6
Pembuatan kimia dan produk kimia	6.37	4.4	1.8	-7.1	9.4	5.1
Pembuatan produk getah	2.22	5.2	6.8	48.9	23.2	-21.3
Pembuatan produk plastik	2.26	4.1	2.9	2.1	12.1	5.2
Pembuatan komputer, produk elektronik dan optikal	13.89	6.8	2.9	2.5	15.6	17.7
Pembuatan kelengkapan elektrik	2.20	2.7	3.4	0.9	12.2	12.6
Pembuatan jentera dan peralatan t.t.t.l.	2.14	4.3	3.5	1.1	11.6	5.9
Pembuatan perabot	1.04	4.6	8.1	-7.0	-3.7	14.5
Industri berorientasikan domestik	22.44	5.3	5.0	-6.6	5.0	12.9
Pembuatan produk makanan	3.68	6.9	6.8	4.9	10.1	9.8
Pembuatan minuman	0.65	3.1	2.8	-14.5	9.9	19.0
Pembuatan produk tembakau	0.52	1.8	5.8	-16.0	-12.4	31.9
Pembuatan produk kulit dan barangan berkaitan	0.15	3.8	5.1	-17.9	11.5	18.7
Pembuatan kertas dan produk kertas	1.15	4.2	4.3	-2.9	14.9	9.4
Percetakan dan penerbitan semula media rakaman	0.93	3.9	4.2	-5.1	3.1	7.0
Pembuatan produk farmaseutikal asas, kimia perubatan dan botani	0.38	5.9	4.2	14.5	15.7	7.6
Pembuatan produk galian bukan logam lain	2.97	5.5	4.5	-14.3	1.0	11.9
Pembuatan logam asas	2.35	4.2	4.0	-4.8	2.8	10.5
Pembuatan produk logam yang direka, kecuali mesin dan kelengkapan	3.79	4.9	3.7	-15.5	6.3	8.0
Pembuatan kenderaan bermotor, treler dan semi treler	3.17	6.6	7.0	-1.7	0.8	27.2
Pembuatan kelengkapan pengangkutan lain	1.19	3.9	4.8	-13.2	2.8	7.8
Pembuatan lain	0.74	5.2	5.3	-7.6	2.6	13.4
Membaiki dan pemasangan jentera dan kelengkapan	0.76	7.2	3.9	-8.5	-0.1	11.5

¹ Januari hingga Julai 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.4. PENDAPATAN NEGARA KASAR MENGIKUT AGREGAT PERMINTAAN

Malaysia
RM juta

Jenis Perbelanjaan	2019	2020	2021 ³	2022 ⁴	2023 ⁵
Harga Semasa					
A. Perbelanjaan penggunaan akhir					
Awam	176,281	185,388	196,472	199,122	203,961
Swasta	904,189	862,955	894,881	998,954	1,089,211
B. Pembentukan modal tetap kasar					
Awam ¹	94,498	74,407	66,997	69,652	72,220
Swasta	252,476	222,259	231,149	241,443	253,403
C. Perubahan inventori dan barangan berharga ²	-28,569	-17,334	46,028	67,922	33,009
D. Eksport barangan dan perkhidmatan	987,481	873,477	1,063,817	1,264,686	1,322,984
E. Import barangan dan perkhidmatan	873,618	783,152	953,972	1,129,431	1,159,342
F. Keluaran Dalam Negeri Kasar pada harga pembeli (A+B+C+D-E)	1,512,738	1,418,000	1,545,372	1,712,348	1,815,445
G. Imbangan pendapatan primer	-39,496	-28,520	-41,551	-69,504	-70,370
H. Pendapatan Negara Kasar (F+G)	1,473,242	1,389,480	1,503,821	1,642,844	1,745,075
Harga Malar 2015					
A. Perbelanjaan penggunaan akhir					
Awam	172,659	181,228	190,813	192,781	196,584
Swasta	835,714	800,514	815,388	886,204	942,166
B. Pembentukan modal tetap kasar					
Awam ¹	89,508	70,522	62,556	63,940	65,309
Swasta	239,027	210,651	216,148	222,543	230,686
C. Perubahan inventori dan barangan berharga ²	-13,883	-4,840	18,362	19,668	9,534
D. Eksport barangan dan perkhidmatan	907,877	830,157	958,334	1,042,535	1,059,219
E. Import barangan dan perkhidmatan	806,952	743,087	874,862	950,751	964,472
F. Keluaran Dalam Negeri Kasar pada harga pembeli (A+B+C+D-E)	1,423,952	1,345,144	1,386,738	1,476,919	1,539,026
G. Imbangan pendapatan primer	-21,856	-13,784	-19,031	-30,599	-30,449
H. Pendapatan Negara Kasar (F+G)	1,402,096	1,331,361	1,367,707	1,446,321	1,508,577

¹ Termasuk pelaburan oleh syarikat awam

² Termasuk perbezaan perangkaan hasil daripada pengimbangan

³ Awalan

⁴ Anggaran

⁵ Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan, Malaysia

3.5. INDIKATOR PENGGUNAAN SWASTA Malaysia

Indikator	2018	2019	2020	2021	2022
Import barangan penggunaan ¹ (RM juta)	73,031	74,155	74,134	83,893	67,982 ²
Bursa Malaysia (akhir tempoh)					
FBM-KLCI	1,690.58	1,588.76	1,627.21	1,567.53	1,512.05 ³
Permodalan pasaran (RM bilion)	1,700.37	1,711.84	1,817.29	1,789.20	1,706.31 ³
Bilangan jualan (unit)					
Kereta penumpang	533,202	550,179	479,647	452,663	397,100 ²
Motosikal	471,782	546,813	498,327	497,262	435,838 ²
Pengeluaran televisyen ('000 unit)	12,609	9,935	12,229	15,072	11,064 ⁴
Baki kad kredit terkumpul (RM juta, akhir tempoh)	39,920	41,192	36,056	35,968	37,537 ⁵
Kredit penggunaan sistem perbankan (RM juta, akhir tempoh)	294,568	296,276	305,039	311,308	321,146 ⁵

¹ Merujuk kepada import mengikut kategori ekonomi umum yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia

² Januari hingga Ogos 2022

³ Akhir Ogos 2022

⁴ Januari hingga Julai 2022

⁵ Akhir Julai 2022

Sumber: Bank Negara Malaysia, Bursa Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia, Persatuan Automotif Malaysia dan Persatuan Pemasang & Pengedar Motosikal dan Skuter Malaysia

3.6. INDIKATOR PELABURAN SWASTA
Malaysia

Indikator	2018	2019	2020	2021	2022
Import (RM juta)					
Barangan modal ¹	112,453	100,179	90,733	103,823	77,423 ³
Barangan pengantara ¹	462,212	467,211	429,190	545,801	472,308 ³
Pengeluaran pinjaman oleh sistem perbankan (RM juta)					
Pembuatan	236,624	258,602	253,200	379,207	288,902 ⁴
Pembinaan	89,885	90,046	77,782	110,071	82,577 ⁴
Pinjaman perumahan (RM juta, akhir tempoh)					
Kerajaan ²	63,464	80,675	89,980	96,602	100,310 ⁵
Sistem perbankan	562,665	604,847	647,883	689,226	715,020 ⁵
Pengeluaran barangan pembinaan					
Bumbung genting simen ('000 unit)	35,472	43,484	47,874	37,054	22,325 ⁴
Konkrit campuran siap ('000 meter padu)	32,047	34,067	34,841	35,425	20,669 ⁴
Bar dan batang besi dan keluli ('000 tan metrik)	1,853	1,404	1,296	708	444 ⁴
Jualan kenderaan perdagangan (unit)	65,512	54,108	48,543	56,248	50,109 ³

¹ Merujuk kepada import mengikut kategori ekonomi umum yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia

² Berdasarkan amaun prinsipal

³ Januari hingga Ogos 2022

⁴ Januari hingga Julai 2022

⁵ Akhir Julai 2022

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia, Persatuan Automotif Malaysia dan Lembaga Pembiayaan Perumahan Sektor Awam

3.7. PERDAGANGAN MALAYSIA DENGAN RAKAN DAGANG UTAMA

RM juta

		2018	2019	2020	2021		2022 ¹	
		RM juta	RM juta	RM juta	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Jumlah	Jumlah dagangan	1,883,391	1,844,483	1,784,308	2,228,366	100.0	1,873,236	100.0
	Eksport	1,003,587	995,072	983,827	1,241,022	55.7	1,014,404	54.2
	Import	879,804	849,411	800,481	987,344	44.3	858,832	45.8
	Bersih	123,783	145,661	183,345	253,678	-	155,573	-
China	Jumlah dagangan	314,564	316,598	331,440	421,491	100.0	316,724	100.0
	Eksport	139,147	140,931	159,223	192,475	45.7	135,364	42.7
	Import	175,417	175,667	172,217	229,016	54.3	181,360	57.3
	Bersih	-36,269	-34,735	-12,994	-36,541	-	-45,996	-
Singapura	Jumlah dagangan	243,320	226,574	215,824	267,607	100.0	241,438	100.0
	Eksport	140,249	137,078	142,146	173,974	65.0	149,323	61.8
	Import	103,071	89,497	73,678	93,633	35.0	92,115	38.2
	Bersih	37,178	47,581	68,467	80,341	-	57,209	-
Amerika Syarikat	Jumlah dagangan	155,758	165,220	178,785	216,971	100.0	172,043	100.0
	Eksport	90,811	96,542	109,080	142,244	65.6	107,532	62.5
	Import	64,947	68,678	69,705	74,727	34.4	64,511	37.5
	Bersih	25,864	27,863	39,376	67,517	-	43,021	-
Jepun	Jumlah dagangan	134,242	129,592	124,142	149,759	100.0	118,060	100.0
	Eksport	70,385	65,998	62,561	75,816	50.6	62,956	53.3
	Import	63,858	63,594	61,581	73,942	49.4	55,103	46.7
	Bersih	6,527	2,403	981	1,874	-	7,853	-
Taiwan	Jumlah dagangan	96,390	94,077	91,907	115,828	100.0	104,372	100.0
	Eksport	32,814	37,032	33,874	40,625	35.1	34,920	33.5
	Import	63,576	57,046	58,033	75,203	64.9	69,452	66.5
	Bersih	-30,762	-20,014	-24,160	-34,579	-	-34,531	-
Indonesia	Jumlah dagangan	72,397	70,226	66,283	95,307	100.0	87,014	100.0
	Eksport	31,907	31,328	29,589	39,180	41.1	36,605	42.1
	Import	40,490	38,898	36,694	56,127	58.9	50,409	57.9
	Bersih	-8,583	-7,570	-7,106	-16,947	-	-13,805	-
Thailand	Jumlah dagangan	105,685	100,595	79,640	97,546	100.0	82,842	100.0
	Eksport	57,061	56,318	45,339	52,162	53.5	44,836	54.1
	Import	48,624	44,277	34,300	45,383	46.5	38,006	45.9
	Bersih	8,437	12,042	11,039	6,779	-	6,830	-
Republik Korea	Jumlah dagangan	73,521	73,058	80,826	88,308	100.0	75,347	100.0
	Eksport	34,237	34,230	34,714	38,224	43.3	35,226	46.8
	Import	39,284	38,828	46,113	50,084	56.7	40,121	53.2
	Bersih	-5,047	-4,599	-11,399	-11,860	-	-4,894	-
Hong Kong	Jumlah dagangan	89,972	80,688	82,363	94,343	100.0	74,087	100.0
	Eksport	74,831	66,624	68,167	76,706	81.3	61,423	82.9
	Import	15,141	14,064	14,196	17,637	18.7	12,664	17.1
	Bersih	59,690	52,561	53,971	59,069	-	48,759	-
India	Jumlah dagangan	62,840	62,872	55,334	69,734	100.0	59,211	100.0
	Eksport	36,343	38,587	30,404	45,203	64.8	37,004	62.5
	Import	26,497	24,285	24,930	24,531	35.2	22,207	37.5
	Bersih	9,846	14,303	5,473	20,672	-	14,797	-

¹ Januari hingga Ogos 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.8. INDEKS PERDAGANGAN LUAR NEGERI

2010 = 100, Malaysia

Seksyen Barangan	Wajaran ¹ (%)	2018	2019	2020	2021	2022 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Indeks Nilai Seunit bagi Eksport						
Jumlah	100.0	1.6	0.8	-2.5	10.2	19.0
Makanan	3.5	3.2	2.5	3.4	3.8	3.4
Minuman dan tembakau	0.6	6.6	7.5	3.5	3.5	4.3
Bahan-bahan mentah tidak boleh dimakan	2.7	-6.9	-0.7	-0.6	7.2	3.9
Bahan api galian, pelincir, dll.	16.1	16.4	0.1	-24.9	34.2	68.1
Minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	6.0	-14.6	-9.7	22.5	48.1	40.7
Bahan kimia	7.8	3.9	-0.7	0.5	6.3	8.7
Barang-barang keluaran kilang	9.7	1.4	-2.8	-1.1	5.1	5.7
Jentera dan kelengkapan pengangkutan	42.3	-0.8	2.5	1.1	1.8	8.4
Pelbagai barang keluaran kilang	10.9	1.6	2.2	0.7	1.8	0.9
Pelbagai urus niaga dan barangan	0.4	2.2	-5.1	-8.2	11.4	66.1
Indeks Nilai Seunit bagi Import						
Jumlah	100.0	2.0	-0.3	-3.0	3.9	10.6
Makanan	6.8	2.6	2.5	2.3	2.3	2.7
Minuman dan tembakau	0.6	2.6	2.7	1.7	1.6	1.1
Bahan-bahan mentah tidak boleh dimakan	3.3	-6.0	-0.3	0.4	10.7	1.5
Bahan api galian, pelincir, dll.	12.9	21.7	-10.1	-27.0	25.8	69.7
Minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	1.1	-13.9	-12.0	15.1	48.5	59.9
Bahan kimia	10.5	2.4	0.3	-0.6	2.6	1.4
Barang-barang keluaran kilang	13.4	1.8	0.4	-0.3	4.6	3.1
Jentera dan kelengkapan pengangkutan	41.8	-0.7	1.7	-0.9	-1.3	3.0
Pelbagai barang keluaran kilang	7.6	-1.0	0.4	-0.1	0.2	2.0
Pelbagai urus niaga dan barangan	2.0	-6.3	10.2	23.6	2.6	9.5

¹ Wajaran berdasarkan nilai import dan eksport barang dagangan Malaysia tahun 2015

² Perubahan tahunan dikira berdasarkan indeks nilai seunit bagi tempoh Januari hingga Julai 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.9. PENGELUARAN, VOLUM DAN NILAI EKSPORT KOMODITI UTAMA

Malaysia

Komoditi Utama	2018	2019	2020	2021	2022 ¹
Minyak sawit					
Pengeluaran ('000 tan)	19,516	19,858	19,141	18,117	11,570
Volum ('000 tan)	15,364	17,429	16,214	14,835	9,369
Nilai (RM juta)	38,655	39,128	45,647	64,615	56,927
Getah asli					
Pengeluaran ('000 tan)	603	640	515	470	216 ²
Volum ('000 tan)	639	631	565	653	426
Nilai (RM juta)	3,774	3,773	3,286	4,568	3,252
Petroleum mentah					
Volum ('000 tan)	16,496	12,452	13,095	8,901	5,985
Nilai (RM juta)	36,649	26,346	18,843	18,372	20,844
Gas asli cecair (LNG)					
Volum ('000 tan)	23,955	25,498	24,083	24,697	18,405
Nilai (RM juta)	42,322	42,484	29,868	38,193	41,224

¹ Januari hingga Ogos 2022² Januari hingga Julai 2022

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.10. HALUAN EKSPORT UTAMA

Malaysia

Eksport	2018			2019		
	'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)
Elektrik dan elektronik (E&E)						
Jumlah		381,545	100.0		373,118	100.0
Singapura		64,135	16.8		60,424	16.2
Amerika Syarikat		47,277	12.4		51,060	13.7
China		55,473	14.5		49,651	13.3
Hong Kong		58,579	15.4		54,786	14.7
Kesatuan Eropah		46,912	12.3		46,866	12.6
Bukan E&E						
Jumlah		455,527	100.0		467,468	100.0
Singapura		64,373	14.1		65,625	14.0
China		60,301	13.2		66,421	14.2
Amerika Syarikat		40,195	8.8		42,753	9.1
Kesatuan Eropah		42,660	9.4		41,783	8.9
Indonesia		25,092	5.5		26,175	5.6
Minyak sawit						
Jumlah	15,364	38,655	100.0	17,429	39,128	100.0
India	2,183	5,104	13.2	4,244	8,915	22.8
Kesatuan Eropah	1,829	4,723	12.2	1,990	4,525	11.6
China	1,695	3,932	10.2	2,368	5,057	12.9
Turkiye	617	1,567	4.1	695	1,588	4.1
Kenya	252	627	1.6	224	475	1.2
Getah asli						
Jumlah	639	3,774	100.0	631	3,773	100.0
China	312	1,796	47.6	309	1,812	48.0
Kesatuan Eropah	159	966	25.6	143	880	23.3
Emiriah Arab Bersatu	11	65	1.7	11	66	1.7
Amerika Syarikat	17	105	2.8	25	150	4.0
India	11	66	1.8	18	100	2.6
Petroleum mentah						
Jumlah	16,496	36,649	100.0	12,452	26,346	100.0
Australia	5,034	11,397	31.1	3,266	6,890	26.2
Thailand	2,750	6,105	16.7	2,559	5,535	21.0
India	3,607	7,960	21.7	3,177	6,604	25.1
Jepun	546	1,189	3.2	509	1,071	4.1
Brunei	6	14	0.0	7	15	0.1
Gas asli cecair (LNG)						
Jumlah	23,955	42,322	100.0	25,498	42,484	100.0
Jepun	11,207	20,781	49.1	9,352	16,804	39.6
China	5,789	8,874	21.0	7,130	10,265	24.2
Republik Korea	3,345	5,780	13.7	4,805	7,767	18.3
Thailand	541	806	1.9	1,251	2,194	5.2
Taiwan	2,811	5,627	13.3	2,431	4,869	11.5

¹ Januari hingga Julai 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

2020			2021			2022 ¹		
'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)
	386,292	100.0		455,953	100.0		380,777	100.0
	69,832	18.1		85,869	18.8		73,846	19.4
	52,857	13.7		66,494	14.6		59,649	15.7
	53,901	14.0		59,671	13.1		51,689	13.6
	57,537	14.9		65,774	14.4		50,886	13.4
	38,324	9.9		41,882	9.2		34,234	9.0
	463,206	100.0		612,478	100.0		472,516	100.0
	64,350	13.9		79,258	12.9		68,187	14.4
	82,859	17.9		101,825	16.6		59,570	12.6
	53,562	11.6		72,825	11.9		46,077	9.8
	36,752	7.9		49,598	8.1		39,712	8.4
	25,015	5.4		34,722	5.7		32,958	7.0
16,214	45,647	100.0	14,835	64,615	100.0	9,369	56,927	100.0
2,602	7,149	15.7	3,440	15,285	23.7	1,913	11,343	19.9
1,827	5,224	11.4	1,421	6,181	9.6	829	4,951	8.7
2,600	6,961	15.2	1,769	7,029	10.9	715	4,343	7.6
619	1,779	3.9	688	3,048	4.7	570	3,368	5.9
514	1,448	3.2	835	3,450	5.3	491	2,929	5.1
565	3,286	100.0	653	4,568	100.0	426	3,252	100.0
293	1,640	49.9	316	2,132	46.7	186	1,400	43.1
108	655	19.9	124	919	20.1	81	647	19.9
27	156	4.7	37	247	5.4	35	259	8.0
19	113	3.4	39	284	6.2	28	208	6.4
13	73	2.2	23	156	3.4	17	124	3.8
13,095	18,843	100.0	8,901	18,372	100.0	5,985	20,844	100.0
3,219	5,060	26.9	2,823	5,796	31.5	1,555	5,518	26.5
2,030	2,911	15.4	1,725	3,572	19.4	1,538	5,168	24.8
2,780	3,832	20.3	1,369	2,723	14.8	1,130	3,846	18.4
1,318	1,981	10.5	1,158	2,494	13.6	753	2,505	12.0
282	334	1.8	744	1,629	8.9	593	2,234	10.7
24,083	29,868	100.0	24,697	38,193	100.0	18,405	41,224	100.0
10,638	14,070	47.1	10,277	16,413	43.0	8,042	18,666	45.3
6,003	6,812	22.8	8,433	12,929	33.9	5,077	10,947	26.6
5,107	6,207	20.8	4,186	6,150	16.1	3,346	7,011	17.0
1,130	1,434	4.8	1,086	1,648	4.3	1,401	3,095	7.5
664	932	3.1	372	529	1.4	249	608	1.5

3.11. EKSPORT BARANGAN PEMBUATAN

Malaysia

RM juta

	2018	2019	2020	2021	2022 ²	
						bahagian (%)
Produk elektrik dan elektronik	381,545	373,118	386,292	455,953	380,777	44.6
Produk petroleum	76,161	71,511	61,889	96,206	103,571	12.1
Kimia dan produk kimia	57,715	57,477	50,736	70,683	53,098	6.2
Barangan optik dan saintifik	44,664	41,490	36,830	61,557	44,805	5.3
Pembuatan barangan logam	40,668	41,599	39,446	49,922	40,078	4.7
Jentera, kelengkapan dan peralatan	36,563	39,905	42,220	46,928	36,535	4.3
Produk pembuatan berasaskan minyak sawit	22,783	23,338	21,006	32,704	28,931	3.4
Produk besi dan keluli	15,504	21,961	23,552	29,409	22,747	2.7
Produk getah	26,491	25,841	44,302	64,615	21,075	2.5
Barangan makanan diproses	19,414	21,773	21,283	24,600	18,343	2.1
Produk kayu	15,944	15,777	16,084	16,555	12,725	1.5
Tekstil, pakaian dan kasut	14,901	15,531	13,951	15,827	11,792	1.4
Barangan pembuatan plastik	14,538	14,978	13,187	15,971	11,631	1.4
Kelengkapan pengangkutan	18,033	19,143	18,460	15,914	11,045	1.3
Produk galian bukan logam	7,273	9,079	8,346	10,572	7,850	0.9
Produk kertas dan pulpa	4,950	6,405	6,363	8,516	6,329	0.7
Barang kemas	6,656	6,974	4,157	5,804	4,679	0.5
Minuman dan tembakau	3,435	3,452	2,593	2,495	1,703	0.2
Produk pembuatan lain ¹	29,835	31,233	38,801	44,201	35,580	4.2
Jumlah	837,071	840,586	849,498	1,068,431	853,293	100.0

¹ Termasuk bahan makanan untuk binatang, bahan bercetak, pelbagai barang pembuatan dan lain-lain

² Januari hingga Ogos 2022

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.12. SUMBER IMPORT UTAMA

Malaysia

RM juta

Import	2018		2019		2020		2021		2022 ¹	
		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)
Elektrik dan Elektronik (E&E)										
Jumlah	262,623	100.0	245,538	100.0	253,000	100.0	314,546	100.0	257,699	100.0
China	65,688	25.0	64,090	26.1	68,025	26.9	91,244	29.0	71,342	27.7
Taiwan	45,907	17.5	40,497	16.5	42,649	16.9	51,815	16.5	48,451	18.8
Amerika Syarikat	29,549	11.3	27,180	11.1	30,413	12.0	32,658	10.4	26,779	10.4
Kimia dan produk kimia										
Jumlah	82,934	100.0	81,589	100.0	74,296	100.0	96,551	100.0	79,016	100.0
China	14,268	17.2	13,976	17.1	13,882	18.7	21,718	22.5	19,112	24.2
Kesatuan Eropah	10,588	12.8	11,094	13.6	9,540	12.8	12,175	12.6	8,710	11.0
Singapura	8,934	10.8	7,695	9.4	6,705	9.0	8,971	9.3	6,744	8.5
Produk petroleum										
Jumlah	86,015	100.0	77,480	100.0	60,007	100.0	89,546	100.0	101,997	100.0
Singapura	38,252	44.5	29,334	37.9	17,453	29.1	26,759	29.9	34,465	33.8
Republik Korea	6,106	7.1	7,284	9.4	6,157	10.3	11,181	12.5	12,208	12.0
China	7,414	8.6	10,506	13.6	7,643	12.7	12,400	13.8	11,986	11.8
Jentera, kelengkapan dan peralatan										
Jumlah	73,778	100.0	69,638	100.0	60,129	100.0	68,638	100.0	57,067	100.0
China	20,306	27.5	19,964	28.7	19,126	31.8	23,944	34.9	19,701	34.5
Kesatuan Eropah	13,236	17.9	13,307	19.1	9,435	15.7	9,102	13.3	6,885	12.1
Jepun	8,918	12.1	7,816	11.2	7,031	11.7	7,972	11.6	6,422	11.3
Pembuatan barangan logam										
Jumlah	46,148	100.0	47,132	100.0	47,024	100.0	54,216	100.0	42,565	100.0
China	12,542	27.2	11,763	25.0	9,881	21.0	14,271	26.3	11,099	26.1
Jepun	5,292	11.5	4,866	10.3	5,197	11.1	7,260	13.4	5,100	12.0
Amerika Syarikat	2,935	6.4	3,861	8.2	4,491	9.5	6,177	11.4	4,806	11.3

¹ Januari hingga Ogos 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.13. IMBANGAN PEMBAYARAN

Malaysia

RM juta

Komponen	2018			2019		
	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih
Imbangan barangan dan perkhidmatan	992,511	895,405	97,106	987,481	873,618	113,863
Barangan	830,137	715,516	114,621	817,260	692,522	124,738
Perkhidmatan	162,375	179,889	-17,515	170,221	181,096	-10,875
Pengangkutan	20,524	48,212	-27,688	21,707	47,632	-25,925
Perjalanan	79,178	48,961	30,218	82,143	51,309	30,833
Perkhidmatan lain	62,672	82,717	-20,045	66,371	82,155	-15,783
Pendapatan primer	60,414	105,496	-45,082	65,344	104,840	-39,496
Pampasan pekerja	6,793	14,450	-7,657	6,614	15,843	-9,229
Pendapatan pelaburan	53,621	91,046	-37,426	58,730	88,997	-30,267
Pendapatan sekunder	15,602	35,330	-19,729	16,905	38,355	-21,450
Imbangan akaun semasa	1,068,527	1,036,232	32,295	1,069,731	1,016,813	52,918
% daripada Pendapatan Negara Kasar			2.3			3.6
Akaun modal			-89			371
Akaun kewangan			11,430			-38,024
Pelaburan langsung			10,103			6,555
Aset			-23,431			-31,154
Liabiliti			33,535			37,709
Pelaburan portfolio			-49,396			-32,403
Derivatif kewangan			981			-478
Pelaburan lain			49,742			-11,697
Imbangan akaun modal dan kewangan			11,341			-37,653
Kesilapan dan ketinggalan bersih			-35,878			-6,849
Imbangan keseluruhan			7,758			8,416

¹ Januari hingga Jun 2022

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

2020			2021			2022 ¹		
Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih
873,477	783,152	90,325	1,063,817	953,972	109,845	620,276	572,952	47,324
780,511	643,024	137,486	977,076	806,503	170,573	564,710	490,134	74,576
92,967	140,128	-47,161	86,741	147,469	-60,728	55,566	82,818	-27,253
13,786	41,213	-27,427	15,455	47,907	-32,452	10,102	28,623	-18,521
12,503	20,071	-7,569	320	14,884	-14,563	5,786	10,362	-4,576
66,678	78,844	-12,165	70,965	84,679	-13,713	39,678	43,834	-4,156
53,124	81,645	-28,520	98,166	139,716	-41,551	40,601	75,477	-34,876
5,991	14,052	-8,061	6,487	13,090	-6,603	3,568	7,121	-3,552
47,133	67,592	-20,459	91,679	126,627	-34,948	37,033	68,356	-31,323
27,185	29,899	-2,714	20,503	30,098	-9,594	11,034	16,080	-5,047
953,787	894,696	59,091	1,182,486	1,123,786	58,700	671,911	664,510	7,401
		4.3			3.9			0.9
		-419			-571			-177
		-77,396			13,021			30,696
		3,111			28,466			23,365
		-13,808			-48,897			-7,955
		16,919			77,362			31,320
		-49,584			18,769			-24,774
		407			-2,250			-30
		-31,330			-31,963			32,135
		-77,816			12,451			30,519
		-572			-25,465			-20,257
		-19,297			45,686			17,663

3.14. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT KAWASAN

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2018	2019	2020	2021	2022 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Malaysia						
Jumlah	100.0	1.0	0.7	-1.2	2.5	3.1
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.5	1.6	1.7	1.3	1.7	5.1
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	-0.1	1.5	0.3	0.5	0.5
Pakaian dan kasut	3.2	-2.0	-2.0	-0.8	-0.4	0.0
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.8	2.0	1.9	-1.7	1.5	1.7
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.1	0.3	1.4	0.3	1.6	3.3
Kesihatan	1.9	0.8	0.7	1.1	0.4	0.5
Pengangkutan	14.6	1.6	-3.1	-10.0	11.0	4.5
Komunikasi	4.8	-1.7	0.4	1.1	0.0	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	-0.4	0.7	0.4	0.4	1.8
Pendidikan	1.3	1.1	1.4	1.0	0.2	1.0
Restoran dan hotel	2.9	1.6	1.2	0.5	0.4	4.0
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	-1.4	0.4	2.7	0.5	1.8
Semenanjung Malaysia						
Jumlah	100.0	1.0	0.7	-1.1	2.6	3.1
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.0	1.7	1.8	1.4	1.9	5.3
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	0.1	1.6	0.4	0.5	0.5
Pakaian dan kasut	3.3	-2.0	-2.0	-0.7	-0.5	0.1
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.6	2.2	2.0	-1.7	1.9	1.7
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.2	0.5	1.6	0.3	1.7	3.5
Kesihatan	1.9	0.7	0.7	1.1	0.4	0.5
Pengangkutan	14.7	1.5	-3.1	-9.6	10.6	4.5
Komunikasi	4.9	-1.8	0.4	1.2	0.0	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.9	-0.4	0.7	0.6	0.4	1.7
Pendidikan	1.4	1.2	1.5	0.9	0.2	0.9
Restoran dan hotel	3.0	1.5	1.2	0.5	0.4	3.9
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	-1.3	0.4	2.7	0.5	1.8

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016

² Januari hingga Ogos 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.14. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT KAWASAN (samb.)

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2018	2019	2020	2021	2022 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Sarawak						
Jumlah	100.0	0.6	0.1	-1.8	2.1	2.6
Makanan dan minuman bukan alkohol	33.5	1.6	1.0	0.6	1.1	4.3
Minuman alkohol dan tembakau	2.7	-1.9	0.6	0.2	0.3	0.1
Pakaian dan kasut	2.8	-2.2	-2.5	-0.9	-0.4	-0.3
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	21.9	0.8	0.9	-1.8	-0.5	0.8
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.8	-0.9	0.7	-0.2	0.9	1.7
Kesihatan	1.5	2.1	1.3	1.4	0.2	-0.8
Pengangkutan	14.0	1.8	-4.1	-13.6	15.7	4.2
Komunikasi	4.6	-1.6	0.4	0.6	0.0	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	-0.1	0.3	-0.5	-1.5	4.1
Pendidikan	0.9	1.2	0.5	2.8	-0.7	1.2
Restoran dan hotel	2.4	1.6	2.1	0.5	0.6	3.9
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	7.1	-1.8	-0.4	2.5	0.5	0.8
Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan						
Jumlah	100.0	0.7	0.2	-1.9	1.6	2.3
Makanan dan minuman bukan alkohol	31.3	1.6	0.5	0.2	0.6	3.6
Minuman alkohol dan tembakau	2.1	-0.5	1.2	0.1	0.2	0.1
Pakaian dan kasut	2.9	-2.3	-1.9	-1.0	-0.4	-0.2
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	28.1	1.1	1.2	-2.2	-1.1	1.0
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.6	-0.1	0.4	-0.4	0.8	1.0
Kesihatan	1.1	1.1	0.7	1.1	0.3	1.2
Pengangkutan	13.7	1.6	-3.2	-10.9	12.7	6.1
Komunikasi	4.6	-1.0	0.1	0.4	0.0	-0.3
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	3.7	-0.8	0.5	-0.1	2.5	0.5
Pendidikan	0.8	1.2	0.9	0.4	-0.4	0.5
Restoran dan hotel	2.0	1.5	1.2	0.1	0.3	3.5
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.1	-2.4	0.3	1.5	0.9	0.7

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016² Januari hingga Ogos 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.15. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT STRATA

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2018	2019	2020	2021	2022 ^x
		Perubahan Tahunan (%)				
Luar Bandar						
Jumlah	100.0	0.8	0.3	-1.5	2.6	2.4
Makanan dan minuman bukan alkohol	35.6	1.0	0.9	0.9	1.6	3.9
Minuman alkohol dan tembakau	3.0	-0.1	1.6	0.1	0.2	0.2
Pakaian dan kasut	3.6	-0.9	-0.5	-0.5	0.0	0.4
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	19.9	1.4	1.8	-2.5	1.3	1.5
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.7	0.2	0.7	0.1	0.6	1.8
Kesihatan	2.0	0.6	0.6	1.7	0.5	0.5
Pengangkutan	14.6	1.5	-3.6	-11.2	12.1	2.9
Komunikasi	4.4	-0.9	0.5	1.0	0.1	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	3.6	-0.4	1.0	0.8	0.3	1.4
Pendidikan	0.9	0.5	0.5	0.5	0.2	0.2
Restoran dan hotel	2.4	1.1	1.0	0.7	0.2	2.5
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.3	-1.2	0.8	2.2	0.6	1.3
Bandar						
Jumlah	100.0	1.0	0.7	-1.1	2.4	3.2
Makanan dan minuman bukan alkohol	28.4	1.8	1.8	1.4	1.8	5.4
Minuman alkohol dan tembakau	2.3	-0.1	1.5	0.4	0.6	0.5
Pakaian dan kasut	3.2	-2.4	-2.2	-0.9	-0.5	-0.1
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	24.5	2.0	1.8	-1.6	1.6	1.7
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.2	0.3	1.6	0.3	1.8	3.5
Kesihatan	1.8	0.8	0.7	1.1	0.4	0.5
Pengangkutan	14.6	1.5	-3.1	-9.8	10.9	4.7
Komunikasi	4.9	-1.9	0.4	1.1	0.0	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	5.0	-0.4	0.6	0.4	0.5	1.9
Pendidikan	1.4	1.2	1.5	1.1	0.2	1.0
Restoran dan hotel	3.0	1.5	1.3	0.4	0.4	4.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	-1.5	0.4	2.7	0.4	1.8

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016

² Januari hingga Ogos 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.16. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT NEGERI

2010 = 100, Malaysia

Negeri	2018	2019	2020	2021	2022 ¹
	Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah					
Malaysia	1.0	0.7	-1.2	2.5	3.1
Kedah dan Perlis	0.3	0.2	-1.8	2.7	2.8
Pulau Pinang	0.9	1.1	-0.8	2.1	2.9
Perak	0.7	0.6	-1.3	2.7	3.0
Selangor dan Wilayah Persekutuan Putrajaya	1.1	0.9	-0.6	2.7	5.4
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	1.4	1.2	-0.6	2.0	2.6
Melaka	0.8	0.1	-1.9	2.4	2.5
Negeri Sembilan	1.2	0.7	-1.6	2.6	2.5
Johor	1.1	0.6	-1.4	2.5	3.0
Pahang	0.6	0.3	-1.2	3.0	2.6
Kelantan	0.7	0.4	-1.5	3.1	2.7
Terengganu	0.4	0.1	-1.3	3.4	2.9
Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan	0.7	0.2	-1.9	1.6	2.6
Sarawak	0.6	0.1	-1.8	2.1	2.6
Makanan dan Minuman Bukan Alkohol					
Malaysia	1.6	1.7	1.3	1.7	5.1
Kedah dan Perlis	0.4	1.0	0.7	1.2	4.2
Pulau Pinang	1.7	1.8	1.3	1.1	5.4
Perak	1.1	1.5	1.6	1.8	4.9
Selangor dan Wilayah Persekutuan Putrajaya	1.6	1.9	2.0	2.4	7.2
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	4.0	3.5	0.7	1.3	4.3
Melaka	1.4	1.3	0.7	1.4	4.2
Negeri Sembilan	1.6	1.5	1.2	1.6	4.3
Johor	1.7	1.9	1.5	1.8	5.6
Pahang	1.1	0.9	1.4	2.3	4.3
Kelantan	1.0	1.0	0.9	2.1	4.2
Terengganu	1.1	1.2	1.4	2.2	4.5
Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan	1.6	0.5	0.2	0.6	3.6
Sarawak	1.6	1.0	0.6	1.1	4.3

¹ Januari hingga Ogos 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.17. INDEKS TERAS

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2018	2019	2020	2021	2022 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah	100.0	1.0	1.1	1.1	0.7	2.5
Makanan dan minuman bukan alkohol	26.5	1.8	2.1	1.2	1.3	4.7
Minuman alkohol dan tembakau	-	-	-	-		
Pakaian dan kasut	4.5	-2.0	-2.0	-0.8	-0.4	0.0
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	26.5	2.4	2.1	1.3	0.6	1.2
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	5.5	0.3	1.4	0.3	1.6	3.3
Kesihatan	2.6	0.8	0.7	1.1	0.4	0.5
Pengangkutan	6.5	-0.8	-3.1	0.1	0.7	4.7
Komunikasi	6.5	-1.7	0.4	1.1	0.0	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	6.6	-0.4	0.7	0.4	0.4	1.8
Pendidikan	1.8	1.1	1.4	1.0	0.2	1.0
Restoran dan hotel	3.9	1.6	1.2	0.5	0.4	4.0
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	9.1	-1.4	0.4	2.7	0.5	1.8

¹ Wajaran berdasarkan Penyiataan Perbelanjaan Isi Rumah 2016

² Januari hingga Ogos 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.18. INDEKS HARGA PENGELUAR - PENGELUARAN TEMPATAN

2010 = 100, Malaysia

Sektor dan Peringkat Pemprosesan	Wajaran ¹ (%)	2018	2019	2020	2021	2022 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Sektor (MSIC 2008)						
Jumlah	100.0	-1.1	-1.4	-2.7	9.5	10.2
Pertanian, perhutanan dan perikanan	6.7	-13.9	-4.0	15.7	30.2	14.1
Perlombongan	7.9	17.5	-3.7	-36.3	41.2	21.0
Pembuatan	81.6	-1.8	-0.9	-0.4	5.5	9.1
Bekalan elektrik dan gas	3.4	1.1	1.5	-0.4	-0.4	0.3
Bekalan air	0.3	0.3	-2.2	-0.2	0.5	1.5
Indeks Harga Pengeluar mengikut Peringkat Pemprosesan						
Jumlah	100.0	-1.1	-1.4	-2.7	9.5	10.2
Bahan mentah untuk diproseskan selanjutnya	16.4	2.6	-3.9	-12.3	30.3	15.8
Bahan perantaraan, bekalan dan komponen	56.1	-1.9	-1.4	-0.5	7.7	12.4
Barang siap	27.5	-2.4	0.6	-0.1	-0.2	0.8

¹ Wajaran berdasarkan Banci Ekonomi 2016² Januari hingga Julai 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.19. TENAGA BURUH
Malaysia

	2018	2019	2020	2021	2022 ⁴
Tenaga buruh ('000)	15,280.3	15,581.6	15,667.7	15,797.2	15,890.8
Guna tenaga ('000)	14,776.0	15,073.4	14,956.7	15,064.2	15,223.8
Pengangguran ('000)	504.3	508.2	711.0	733.0	667.0
Kadar pengangguran (%)	3.3	3.3	4.5	4.6	4.2
Kadar penyertaan tenaga buruh¹ (%)					
Jumlah	68.3	68.7	68.4	68.6	68.5
Lelaki	80.4	80.8	80.6	80.9	81.0
Perempuan	55.2	55.6	55.3	55.5	55.1
Jumlah perjanjian kolektif ditandatangani pada tahun semasa²	294	298	187	154	160
Produktiviti buruh³	2.4	2.2	-5.3	1.8	4.1
Pertanian	-0.1	0.3	-2.0	-0.6	-0.4
Perlombongan dan pengkuarian	4.0	-0.3	-7.6	-1.4	-2.9
Pembuatan	2.4	1.7	-2.6	6.8	3.4
Pembinaan	3.4	3.6	-15.6	-4.3	-1.5
Perkhidmatan	3.5	2.9	-5.8	0.5	5.5
Pekerja asing ('000)	2,015.8	1,999.6	1,483.4	1,171.9	1,244.4⁵

¹ Perkadaran tenaga buruh kepada jumlah penduduk dalam umur bekerja (15-64 tahun) dalam bentuk peratusan

² Berdasarkan maklumat dalam Perjanjian Kolektif dan maklum balas daripada majikan bagi yang telah diiktiraf oleh Mahkamah Perusahaan pada tahun tersebut

³ Perubahan tahunan (%)

⁴ Pada separuh pertama 2022

⁵ Sehingga akhir Ogos 2022

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Sumber Manusia

3.20. GUNA TENAGA MENGIKUT INDUSTRI

'000 orang, Malaysia

Industri ¹	2018	2019	2020	2021	2022 ⁴		
						bahagian (%)	bahagian (%)
Jumlah guna tenaga²	14,776.0	15,073.4	14,956.7	15,064.2	100.0	15,223.8	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,570.3	1,541.1	1,566.0	1,550.0	10.3	1,422.8	9.3
Perlombongan dan pengkuarian	90.8	91.0	82.2	81.9	0.5	53.8	0.4
Pembuatan	2,499.9	2,681.5	2,498.0	2,501.4	16.6	2,578.2	16.9
Pembinaan	1,257.8	1,276.4	1,173.4	1,159.6	7.7	1,128.5	7.4
Perkhidmatan	9,355.2	9,481.5	9,637.1	9,771.0	64.9	10,040.5	66.0
Bekalan elektrik, gas, wap dan pendinginan udara	68.8	71.4	76.4	77.7	0.5	99.1	0.7
Bekalan air; pembetungan, pengurusan sisa dan aktiviti pemulihan	88.6	88.8	83.7	85.5	0.6	82.0	0.5
Perdagangan borong dan runcit; pembaikan kenderaan bermotor dan motosikal	2,544.6	2,594.5	2,765.6	2,826.5	18.8	2,807.5	18.4
Pengangkutan dan penyimpanan	697.9	667.6	689.2	704.5	4.7	676.1	4.4
Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan dan minuman	1,473.4	1,549.7	1,540.0	1,535.5	10.2	1,357.1	8.9
Maklumat dan komunikasi	216.4	213.9	223.4	235.1	1.6	324.8	2.1
Aktiviti kewangan dan insurans/takaful	338.6	335.1	372.1	386.5	2.6	409.8	2.7
Aktiviti hartanah	97.2	92.1	82.1	83.4	0.6	80.8	0.5
Aktiviti profesional, saintifik dan teknikal	367.7	385.7	379.3	358.9	2.4	444.6	2.9
Aktiviti pentadbiran dan khidmat sokongan	747.6	806.2	801.9	846.0	5.6	723.1	4.7
Pentadbiran awam dan pertahanan; aktiviti keselamatan sosial wajib	720.2	737.1	734.9	725.1	4.8	921.5	6.1
Pendidikan	988.7	962.3	937.6	924.3	6.1	1,037.6	6.8
Aktiviti kesihatan kemanusiaan dan kerja sosial	551.2	527.7	559.6	582.2	3.9	719.0	4.7
Kesenian, hiburan dan rekreasi	85.6	79.0	58.2	60.5	0.4	74.0	0.5
Aktiviti perkhidmatan lain	264.8	266.1	267.0	274.7	1.8	210.6	1.4
Aktiviti isi rumah sebagai majikan ³	103.9	104.3	66.1	64.6	0.4	72.7	0.5

¹ Industri dikelaskan mengikut Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia 2008 Ver. 1.0² Jumlah termasuk 'Aktiviti badan dan pertubuhan luar wilayah'³ Survei Tenaga Buruh tidak mengelaskan aktiviti pengeluaran barangan dan perkhidmatan sara hidup untuk kegunaan isi rumah sendiri sebagai penduduk yang aktif dalam ekonomi. Oleh itu, klasifikasi MSIC 2008 bagi industri Aktiviti isi rumah sebagai majikan; aktiviti mengeluarkan barangan dan perkhidmatan yang tidak dapat dibezakan oleh isi rumah untuk kegunaan sendiri hanya mengambil kira aktiviti isi rumah sebagai majikan⁴ Pada separuh pertama 2022

Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia

3.21. PENDAFTAR AKTIF
Malaysia

	2018	2019	2020	2021		2022 ²	
					bahagian (%)		bahagian (%)
Jumlah Pendaftar Aktif (akhir tempoh)	154,850	299,648	56,930	879,601	100.0	275,910	100.0
Umur							
19 dan ke bawah	20,959	36,966	3,702	43,168	4.9	23,364	8.5
20 – 24	104,868	199,476	18,729	269,464	30.6	95,720	34.7
25 – 29	22,039	49,080	13,261	248,847	28.3	69,580	25.2
30 dan ke atas	6,984	14,126	21,238	318,122	36.2	87,246	31.6
Jantina							
Lelaki	54,979	109,227	28,477	418,457	47.6	132,361	48.0
Perempuan	99,871	190,421	28,453	461,144	52.4	143,549	52.0
Tahap Pendidikan							
Kurang daripada PT3/PMR/SRP/LCE	402	924	1,025	11,791	1.3	2,813	1.0
PT3/PMR/SRP/LCE	1,438	2,516	1,849	20,750	2.4	5,415	2.0
SPM/MCE	7,557	14,754	17,357	281,365	32.0	62,536	22.7
Sijil Kemahiran ¹	2,248	8,663	-	-	-	-	-
MHSC/STPM, Matrikulasi, Diploma dan Ijazah	143,205	272,791	17,398	281,953	32.1	76,592	27.8
Status Pekerjaan							
Tidak Bekerja	71,852	137,712	16,782	-	-	-	-

¹ Sijil Kemahiran Malaysia (SKM), lain-lain sijil kemahiran dan sijil kemahiran bukan teknikal

² Januari hingga Jun 2022

Nota: Meliputi pencari kerja berdaftar dengan Jabatan Tenaga Kerja melalui JobsMalaysia dan tempoh pendaftaran masih sah laku bagi data sebelum 2020. Mulai 2020, data disediakan oleh Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia yang diperolehi melalui portal MyFutureJobs. Angka untuk beberapa pemboleh ubah bagi Pendaftaran Aktif tidak terjumlah daripada jumlah pendaftar aktif sebenar. Setakat ini, beberapa pemboleh ubah tidak wajib diisi oleh pencari kerja yang menyebabkan jumlah keseluruhan tidak sama

Sumber: Kementerian Sumber Manusia dan Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia

3.22. KEKOSONGAN DAN PENEMPATAN Malaysia

	2018	2019	2020	2021		2022 ³	
					bahagian (%)		bahagian (%)
Bilangan Kekosongan mengikut Kumpulan Pekerjaan¹	1,095,020	974,612	745,304	2,480,577	100.0	2,766,476	100.0
Pengurus	4,762	8,563	35,964	98,813	4.0	107,392	3.9
Profesional	21,334	31,900	110,175	462,024	18.6	200,135	7.2
Juruteknik dan profesional bersekutu	19,466	34,429	89,954	301,750	12.2	176,354	6.4
Pekerja sokongan perkeranian	7,690	11,554	55,985	182,056	7.3	120,339	4.3
Pekerja perkhidmatan dan jualan	34,926	42,462	135,058	398,567	16.1	268,667	9.7
Pekerja mahir pertanian, perhutanan dan perikanan	5,633	2,089	3,846	8,347	0.3	27,890	1.0
Pekerja pertukangan dan kemahiran yang berkaitan	25,063	31,982	49,426	176,813	7.1	184,112	6.7
Operator mesin dan loji dan pemasangan	127,391	147,321	81,418	221,789	8.9	245,139	8.9
Pekerjaan asas	848,755	664,312	183,478	630,418	25.4	1,436,448	51.9
Bilangan Kekosongan mengikut Sektor	1,095,020	974,612	745,304	2,480,577	100.0	2,766,476	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	240,470	204,324	18,547	75,676	3.1	134,434	4.9
Perlombongan dan pengkuarian	3,108	3,435	1,325	9,226	0.4	5,897	0.2
Pembuatan	421,582	351,942	190,278	603,216	24.3	1,137,078	41.1
Pembinaan	191,045	141,783	55,590	164,651	6.6	362,366	13.1
Perkhidmatan	238,815	273,128	479,564	1,627,808	65.6	1,126,701	40.7
Bilangan Penempatan mengikut Sektor²	14,138	-	160,554	320,864	100.0	92,455	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,326	-	2,982	3,815	1.2	694	0.8
Perlombongan dan pengkuarian	16	-	422	736	0.2	108	0.1
Pembuatan	8,557	-	33,899	57,388	17.9	20,947	22.7
Pembinaan	538	-	7,689	16,510	5.1	2,180	2.4
Perkhidmatan	3,701	-	115,562	227,377	70.9	62,447	67.5

¹ Pengelasan kumpulan pekerjaan adalah mengikut Piawaian Pengelasan Pekerjaan Malaysia (MASCO) 2013

² Data 2018 meliputi tempoh dari Januari hingga Jun 2018. Data tidak tersedia untuk 2019

³ Januari hingga Jun 2022

Nota: Definisi kekosongan merujuk kepada jawatan kosong yang disenaraikan oleh majikan dalam sektor awam (terpilih sahaja) dan swasta yang menyenaraikan kekosongan dalam JobsMalaysia. Kekosongan disenaraikan termasuk jawatan yang tidak bersandarkan kepada kekosongan substantif seperti jurujual, promoter, ejen insurans, pekerja sambilan serta pekerja asing. Sebelum 2020, data diperolehi daripada Jabatan Tenaga Kerja melalui portal JobsMalaysia. Mulai 2020, data disediakan oleh Pertubuhan Keselamatan Sosial melalui portal MyFutureJobs. Angka untuk beberapa pemboleh ubah bagi bilangan penempatan mengikut sektor tidak terjumlah daripada jumlah penempatan sebenar. Setakat ini, beberapa pemboleh ubah tidak wajib diisi oleh majikan yang menyebabkan jumlah keseluruhan tidak sama

Sumber: Kementerian Sumber Manusia dan Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia

4.1. KADAR FAEDAH
Malaysia

	Kadar purata dalam tempoh (%)				Kadar purata dalam tempoh bagi 2022 (%)						
	2018	2019	2020	2021	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jun.	Jul.
Antara bank semalaman	3.19	3.05	2.10	1.74	1.75	1.74	1.74	1.74	1.93	1.99	2.19
Antara bank 1 minggu	3.26	3.12	2.14	1.77	1.77	1.77	1.77	1.77	1.95	2.02	2.22
Antara bank 3 bulan	3.66	3.46	2.39	1.92	1.96	1.94	1.93	1.95	2.11	2.29	2.70
Bank perdagangan											
Deposit tetap											
3-bulan											
	3.14	2.98	1.95	1.56	1.55	1.55	1.56	1.56	1.77	1.79	2.01
12-bulan											
	3.31	3.17	2.13	1.72	1.71	1.71	1.71	1.71	1.95	1.95	2.20
Deposit tabungan	1.04	1.01	0.61	0.54	0.56	0.57	0.57	0.57	0.63	0.63	0.69
Kadar asas (BR) ¹ berwajaran	3.88	3.76	2.76	2.43	2.43	2.43	2.43	2.43	2.68	2.68	2.62
Kadar pinjaman asas (BLR)	6.89	6.78	5.83	5.49	5.49	5.49	5.49	5.49	5.73	5.73	5.97

¹ Berkuatkuasa 2 Januari 2015, BR menggantikan BLR sebagai kadar rujukan utama bagi pinjaman runcit kadar terapung baharu dan kemudahan pembiayaan

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.2. WANG SECARA LUAS (M3)

Malaysia

RM juta

	Akhir tempoh				
	2018	2019	2020	2021	2022 ⁴
Wang secara luas (M3) ¹	1,894,517	1,961,554	2,040,994	2,171,799	2,222,147
Baki urus niaga	425,722	450,471	517,571	574,091	598,362
Mata wang dalam edaran ²	94,297	100,159	117,687	136,521	145,106
Deposit permintaan	331,425	350,312	399,884	437,570	453,256
Separuh wang secara luas	1,468,796	1,511,083	1,523,423	1,597,708	1,623,785
Deposit tabungan	157,387	169,975	212,341	243,373	242,890
Deposit tetap	920,662	952,127	922,462	932,182	946,826
Instrumen boleh niaga (NID)	11,547	12,671	7,448	1,689	1,185
Perjanjian belian balik (Repo)	-	-	-	-	-
Deposit mata wang asing	151,496	156,727	159,902	192,667	214,970
Deposit lain	227,704	219,583	221,270	227,797	217,912
Faktor Penentu M3					
Tuntutan bersih terhadap Kerajaan	1,894,517	1,961,554	2,040,994	2,171,799	2,222,147
Tuntutan terhadap Kerajaan	183,634	194,584	252,804	282,940	312,213
Tolak: Deposit Kerajaan	65,550	61,854	70,806	80,102	88,327
Tuntutan terhadap sektor swasta	1,892,470	1,976,463	2,046,172	2,123,706	2,188,275
Pinjaman	1,645,784	1,715,637	1,769,764	1,849,369	1,923,141
Sekuriti	246,686	260,825	276,408	274,338	265,134
Aset asing bersih ³	522,402	521,814	525,605	575,222	551,814
Bank Negara Malaysia	411,768	423,781	424,524	458,641	452,460
Sistem perbankan	110,634	98,033	101,081	116,581	99,354
Pengaruh lain	-703,989	-731,307	-783,587	-810,069	-830,155

¹ Tidak termasuk deposit yang disimpan sesama institusi perbankan

² Tidak termasuk pemegangan oleh sistem perbankan

³ Termasuk kerugian/keuntungan penilaian semula kadar pertukaran

⁴ Akhir Julai 2022

Nota: Data berdasarkan Buletin Statistik Bulanan BNM (Julai 2022). Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.3. KADAR PERTUKARAN UTAMA

Malaysia

	RM berbanding dengan satu unit mata wang asing ¹					Perubahan (%)				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022 ²
	Akhir Disember				Akhir Ogos					
Hak Pengeluaran Khas (SDR)	5.7558	5.6592	5.7798	5.8447	5.8386	0.3	1.7	-2.1	-1.1	0.1
Dolar AS	4.1385	4.0925	4.0130	4.1760	4.4845	-1.8	1.1	2.0	-3.9	-6.9
Dolar Singapura	3.0322	3.0387	3.0354	3.0896	3.2107	0.2	-0.2	0.1	-1.8	-3.8
100 yen Jepun	3.7475	3.7655	3.8891	3.6286	3.2359	-3.9	-0.5	-3.2	7.2	12.1
Paun sterling	5.2532	5.3722	5.4653	5.6361	5.2475	4.1	-2.2	-1.7	-3.0	7.4
Euro	4.7340	4.5852	4.9324	4.7256	4.4834	2.5	3.2	-7.0	4.4	5.4
100 baht Thailand	12.7006	13.6827	13.3990	12.5011	12.3040	-2.1	-7.2	2.1	7.2	1.6
100 rupiah Indonesia	0.0286	0.0295	0.0286	0.0293	0.0301	4.8	-3.1	3.1	-2.2	-2.8
100 won Korea	0.3721	0.3540	0.3698	0.3507	0.3325	2.1	5.1	-4.3	5.4	5.5
100 peso Filipina	7.8739	8.0720	8.3569	8.1902	7.9654	3.2	-2.5	-3.4	2.0	2.8
Renminbi China	0.6017	0.5866	0.6143	0.6552	0.6483	3.5	2.6	-4.5	-6.2	1.1

¹ Kadar dolar AS ialah kadar purata belian dan jualan pada pukul 12.00 tengah hari di Pasaran Pertukaran Mata Wang Asing Antara Bank Kuala Lumpur. Kadar bagi mata wang asing selain dolar AS ialah kadar silang yang diperolehi daripada kadar mata wang tersebut berbanding dengan dolar AS dan kadar RM/dolar AS

² Akhir Disember 2021 – Akhir Ogos 2022

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.4. BANK PERDAGANGAN: PINJAMAN TERKUMPUL MENGIKUT TUJUAN DAN SEKTOR
Malaysia

	2018		2019		2020		2021		2022 ⁴	
	Disember		Disember		Disember		Disember		Julai	
	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Tujuan										
Pembelian sekuriti	34,092	3.0	30,854	2.7	30,019	2.6	29,987	2.5	29,266	2.4
Pembelian kenderaan pengangkutan	93,847	8.3	89,343	7.7	89,277	7.7	84,731	7.1	86,178	7.1
yang mana:										
Pembelian kereta penumpang	87,221	7.7	82,901	7.2	82,676	7.1	78,314	6.6	79,329	6.5
Pembelian harta kediaman	403,993	35.6	422,262	36.6	440,600	37.9	455,934	38.3	463,290	38.2
Pembelian harta bukan kediaman	172,369	15.2	173,313	15.0	172,214	14.8	170,480	14.3	171,004	14.1
Pembelian aset tetap selain tanah dan bangunan	7,415	0.7	8,945	0.8	9,186	0.8	8,383	0.7	94,804	7.8
Kegunaan persendirian	35,546	3.1	36,628	3.2	37,359	3.2	35,351	3.0	36,011	3.0
Kad kredit	36,240	3.2	37,098	3.2	32,277	2.8	31,941	2.7	37,537	3.1
Pembelian barangan penggunaan	84	0.0	73	0.0	65	0.0	55	0.0	52	0.0
Pembinaan	38,668	3.4	40,607	3.5	41,877	3.6	42,290	3.6	40,757	3.4
Modal kerja	266,129	23.4	264,855	23.0	261,781	22.5	281,179	23.6	295,530	24.4
Tujuan lain	46,591	4.1	49,621	4.3	48,137	4.1	50,909	4.3	44,539	3.7
Jumlah Pinjaman¹	1,134,973	100.0	1,153,597	100.0	1,162,792	100.0	1,191,240	100.0	1,212,736	100.0
Sektor²										
Pertanian primer	20,167	1.8	18,763	1.6	17,570	1.5	18,802	1.6	18,238	1.5
Perlombongan dan kuari	6,202	0.5	7,542	0.7	7,034	0.6	6,306	0.5	7,509	0.6
Pembuatan (termasuk asas tani)	87,060	7.7	94,548	8.2	90,824	7.8	96,880	8.1	96,490	8.0
Bekalan elektrik, gas dan air	11,140	1.0	11,246	1.0	9,691	0.8	11,050	0.9	11,777	1.0
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	99,387	8.8	101,281	8.8	104,790	9.0	115,169	9.7	101,585	8.4
Pembinaan	56,131	4.9	57,140	5.0	60,561	5.2	57,445	4.8	57,815	4.8
Hartanah	87,171	7.7	83,669	7.3	82,817	7.1	80,640	6.8	75,171	6.2
Pengangkutan, penyimpanan dan perhubungan	21,616	1.9	20,875	1.8	21,310	1.8	23,053	1.9	28,844	2.4
Perkhidmatan kewangan, insurans dan perniagaan	81,821	7.2	82,491	7.2	79,401	6.8	81,884	6.9	87,175	7.2
Pendidikan, kesihatan dan lain- lain	18,815	1.7	20,924	1.8	21,821	1.9	26,302	2.2	27,668	2.3
Sektor isi rumah	636,842	56.1	648,438	56.2	659,476	56.7	664,999	55.8	671,180	55.3
Sektor lain ³	8,621	0.8	6,680	0.6	7,495	0.6	8,709	0.7	10,022	0.8

¹ Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas

² Definisi bagi sektor ekonomi/industri berdasarkan Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia 2000

³ Termasuk pinjaman kepada perniagaan individu

⁴ Jadual statistik berkaitan pinjaman/pembiayaan telah disemak dan diperluaskan dengan format baharu mulai Julai 2022

Nota: Data berdasarkan Buletin Statistik Bulanan BNM (Julai 2022). Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.5. KADAR HASIL BON KERAJAAN DAN KORPORAT
Malaysia

	2018	2019	2020	2021	2022							
					Jan.	Feb.	Mac	Apr.	Mei	Jun	Jul.	Ogos
Kadar hasil indikatif pasaran Sekuriti Kerajaan Malaysia (%)												
1-tahun	3.45	2.96	1.73	1.85	1.99	2.01	2.08	2.46	2.61	2.94	3.00	2.93
3-tahun	3.63	3.01	1.88	2.80	2.84	2.71	3.18	3.56	3.46	3.49	3.50	3.34
5-tahun	3.78	3.18	2.12	3.15	3.28	3.29	3.43	3.91	3.73	3.94	3.72	3.73
10-tahun	4.08	3.31	2.65	3.58	3.67	3.67	3.87	4.38	4.19	4.24	3.90	3.99
Kadar hasil bon korporat 5-tahun (%)												
AAA	4.39	3.63	2.76	3.57	3.65	3.70	3.81	4.09	4.33	4.43	4.35	4.32
AA	4.69	3.95	3.08	3.86	3.91	3.94	4.04	4.34	4.59	4.66	4.61	4.58
A	6.37	5.27	4.49	4.89	4.98	4.93	4.99	5.28	5.62	5.67	5.62	5.60
BBB	9.66	7.65	6.12	6.31	6.51	6.41	6.46	6.61	6.88	6.82	6.77	6.70

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.6. BURSA MALAYSIA: INDIKATOR TERPILIH

	2018	2019	2020	2021	2022 ³
Indeks¹					
Komposit	1,690.58	1,588.76	1,627.21	1,567.53	1,512.05
FBM EMAS	11,527.51	11,323.49	11,761.93	11,308.79	10,697.65
FBM ACE	4,317.49	5,226.59	10,734.69	6,419.60	4,910.44
Bilangan urus niaga² (juta unit)	643,208.1	653,085.5	1,855,808.5	1,433,358.5	489,373.4
Pasaran Utama	420,153.9	453,037.4	1,072,204.6	902,137.2	323,759.3
Pasaran ACE	104,049.2	103,750.4	638,349.2	446,341.2	107,512.1
Pasaran LEAP	80.6	332.8	187.7	209.5	149.3
Purata Harian	2,646.9	2,676.6	7,483.1	5,850.4	3,020.8
Nilai urus niaga² (RM juta)	625,496.4	525,225.9	1,068,009.6	897,043.9	363,183.7
Pasaran Utama	579,691.7	483,252.3	855,623.4	745,509.4	323,591.5
Pasaran ACE	19,781.8	21,404.7	176,370.0	139,017.6	29,959.3
Pasaran LEAP	5.1	33.2	37.8	44.5	30.0
Purata Harian	2,574.1	2,152.6	4,306.5	3,661.4	2,241.9
Jumlah syarikat yang disenaraikan	915	929	936	949	966
Pasaran Utama	783	772	767	764	764
Pasaran ACE	119	129	135	141	156
Pasaran LEAP	13	28	34	44	46
Nilai permodalan pasaran¹ (RM bilion)	1,700.4	1,711.8	1,817.3	1,789.2	1,706.3
Pasaran Utama	1,680.3	1,682.5	1,765.0	1,743.4	1,660.6
Pasaran ACE	12.1	18.8	35.6	29.4	28.0
Pasaran LEAP	0.9	2.4	3.1	4.7	5.2
Nilai permodalan pasaran/KDNK (%)	124.7	120.2	135.1	129.0	-

¹ Akhir tempoh² Berdasarkan urus niaga pasaran dan urus niaga secara langsung³ Akhir Ogos 2022

Sumber: Bursa Malaysia

4.7. BANK-BANK ISLAM: PEMBIAYAAN TERKUMPUL MENGIKUT TUJUAN DAN SEKTOR
Malaysia

	2018		2019		2020		2021		2022 ⁴	
	Disember		Disember		Disember		Disember		Julai	
	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Tujuan										
Pembelian sekuriti	41,622	7.4	47,995	7.9	51,032	7.7	54,310	7.6	56,674	7.5
Pembelian kenderaan pengangkutan yang mana:	75,161	13.3	77,821	12.7	86,262	13.1	92,809	13.0	99,637	13.2
Pembelian kereta penumpang	72,875	12.9	75,613	12.4	84,752	12.8	91,058	12.7	97,356	12.9
Pembelian harta kediaman	158,613	28.1	182,522	29.9	207,208	31.4	235,648	33.0	251,649	33.4
Pembelian harta bukan kediaman	46,114	8.2	52,026	8.5	56,493	8.5	60,202	8.4	63,828	8.5
Pembelian aset tetap selain tanah dan bangunan	3,041	0.5	3,563	0.6	3,733	0.6	4,990	0.7	105,487	14.0
Kegunaan persendirian	58,881	10.4	59,831	9.8	64,098	9.7	66,870	9.4	70,900	9.4
Kad kredit	3,680	0.7	4,094	0.7	3,779	0.6	3,871	0.5	4,120	0.5
Pembelian barangan penggunaan	24	0.0	21	0.0	14	0.0	13	0.0	35	0.0
Pembinaan	17,457	3.1	17,907	2.9	17,330	2.6	16,875	2.4	17,905	2.4
Modal kerja	126,750	22.5	133,398	21.8	138,342	20.9	147,439	20.6	150,678	20.0
Tujuan lain	32,757	5.8	31,891	5.2	32,541	4.9	31,798	4.4	32,664	4.3
Jumlah Pembiayaan¹	564,099	100.0	611,068	100.0	660,831	100.0	714,825	100.0	753,906	100.0
Sektor²										
Pertanian primer	15,842	2.8	17,175	2.8	16,445	2.5	14,932	2.1	15,919	2.1
Perlombongan dan pengkuarian	5,271	0.9	3,376	0.6	3,547	0.5	4,045	0.6	2,476	0.3
Pembuatan (termasuk asas tani)	24,292	4.3	27,555	4.5	30,185	4.6	35,233	4.9	34,253	4.5
Bekalan elektrik, gas dan air	2,919	0.5	4,516	0.7	4,758	0.7	6,466	0.9	7,822	1.0
Perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran	25,869	4.6	30,401	5.0	33,141	5.0	38,321	5.4	39,397	5.2
Pembinaan	35,189	6.2	34,533	5.7	33,767	5.1	31,225	4.4	42,785	5.7
Harta Tanah	27,846	4.9	30,163	4.9	31,360	4.7	31,718	4.4	31,299	4.2
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	16,506	2.9	18,567	3.0	17,520	2.7	21,197	3.0	21,034	2.8
Aktiviti kewangan, insurans dan perniagaan	30,004	5.3	32,068	5.2	34,200	5.2	38,282	5.4	39,159	5.2
Pendidikan, kesihatan dan lain-lain	29,140	5.2	27,781	4.5	30,472	4.6	28,903	4.0	16,115	2.1
Sektor isi rumah	344,264	61.0	378,754	62.0	419,215	63.4	459,694	64.3	487,595	64.7
Sektor lain ³	6,958	1.2	6,181	1.0	6,222	0.9	4,810	0.7	12,356	1.6

¹ Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas

² Definisi bagi sektor ekonomi/industri berdasarkan MSIC 2000

³ Termasuk pinjaman kepada perniagaan individu

⁴ Jadual statistik berkaitan pinjaman/ pembiayaan telah disemak dan diperluaskan dengan format baharu mulai Julai 2022

Nota: Data berdasarkan Buletin Statistik Bulanan BNM (Julai 2022). Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

5.1. STATUS MATLAMAT PEMBANGUNAN MAMPAN MENGIKUT INDIKATOR Malaysia

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 1: Tiada Kemiskinan				
1.	Isi rumah di bawah paras kemiskinan antarabangsa	%	2019	0.01
			2020
2.	Isi rumah di bawah paras kemiskinan nasional	%	2019	5.6
			2020
3.	Indeks Kemiskinan Pelbagai Dimensi	Indek	2019	0.011
			2020
4.	Bilangan penerima bantuan	('000)	2019	547.1
			2020	612.2
5.	Penduduk menggunakan perkhidmatan air minuman yang diuruskan dengan selamat	%	2019	95.7
			2020
6.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019	0.0
			2020	0.0
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan kediaman yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019	266
			2020	149
SDG 2: Kelaparan Sifar				
1.	Prevalens kurang berat badan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2019	14.1
			2020
2.	Prevalens pembantutan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2019	21.8
			2020
3.	Prevalens susut berat badan dikalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2019	9.7
			2020
4.	Prevalens berat badan berlebihan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2019	5.6
			2020
5.	Prevalens anemia (di kalangan wanita berumur 15-49 tahun)	%	2019	29.9
			2020
6.	a. Bilangan air mani (sumber genetik haiwan)	Bilangan	2019	23,490
			2020	24,259
	b. Bilangan ternakan baka tulen tempatan yang hidup (sumber genetik haiwan)	Bilangan	2019	655
			2020	529
7.	Peratusan baka tempatan yang berisiko pupus	%	2019	99.9
			2020	99.9

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 3: Kesihatan yang Baik dan Kesejahteraan				
1.	Nisbah mortaliti ibu bersalin bagi setiap 100,000 kelahiran hidup	bagi setiap 100,000 kelahiran hidup	2019	21.1
			2020	24.9
2.	Kelahiran yang disambut oleh kakitangan kesihatan terlatih	%	2019	99.6
			2020	99.6
3.	Kadar mortaliti di bawah umur lima tahun bagi setiap 1,000 kelahiran hidup	bagi setiap 1,000 kelahiran hidup	2019	7.7
			2020	6.9
4.	Kadar mortaliti neonatal bagi setiap 1,000 kelahiran hidup	bagi setiap 1,000 kelahiran hidup	2019	4.1
			2020	3.9
5.	Bilangan jangkitan HIV baharu bagi setiap 1,000 penduduk yang tidak dijangkiti	bagi setiap 1,000 penduduk	2019	0.2
			2020	0.2
6.	Insiden batuk kering bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019	80.9
			2020	72.6
7.	Insiden malaria bagi setiap 1,000 penduduk	bagi setiap 1,000 penduduk	2019	0.1
			2020	0.1
8.	Kadar notifikasi hepatitis B bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019	15.7
			2020	12.6
9.	Liputan Pemberian Ubat secara beramai-ramai di kalangan penduduk sasaran di negeri dengan endemik filariasis	%	2019 ^r	96.3
			2020	91.3
10.	a. Kadar kematian pramatang yang dikaitkan dengan penyakit kardiovaskular	bagi setiap 100,000 penduduk berumur 30-69 tahun	2019	130.8
			2020	139.4
	b. Kadar kematian pramatang dikaitkan dengan kanser	bagi setiap 100,000 penduduk berumur 30-69 tahun	2019	70.0
			2020	73.2
c. Kadar kematian pramatang dikaitkan dengan diabetes	bagi setiap 100,000 penduduk berumur 30-69 tahun	2019	7.2	
		2020	8.2	
d. Kadar kematian pramatang yang dikaitkan dengan penyakit pernafasan kronik	bagi setiap 100,000 penduduk berumur 30-69 tahun	2019	18	
		2020	17.3	
11.	Kadar kematian bunuh diri bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019	0.0
			2020	0.0

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
12.	a. Liputan intervensi rawatan untuk Opioid	%	2019	26.1
			2020	28.3
	b. Liputan intervensi rawatan untuk Amfetamine Type Stimulant (ATS)	%	2019	14.9
			2020	18.6
13.	Prevalens of Heavy Episodic Drinking (HED) di kalangan 18 tahun ke atas	%	2019	1.0
			2020
14.	Kadar kematian akibat kemalangan jalan raya bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019 ^r	17.7
			2020	13.2
15.	Wanita yang sudah berkahwin yang menggunakan kaedah moden bagi keperluan perancangan keluarga mereka	%	2014	47.7
			2020
16.	a. Kadar kelahiran remaja (berumur 10-14 tahun) bagi setiap 1,000 wanita	bagi setiap 1,000 wanita berumur 10-14 tahun	2019	0.1
			2020	0.1
	b. Kadar kelahiran remaja (berumur 15-19 tahun) bagi setiap 1,000 wanita	bagi setiap 1,000 wanita berumur 15-19 tahun	2019	8.2
			2020	7.6
17.	a. Perbelanjaan isi rumah untuk kesihatan (10%)	%	2016	2.0
			2020
	b. Perbelanjaan isi rumah untuk kesihatan (25%)	%	2016	0.2
			2020
18.	Kadar mortaliti disebabkan oleh air dan sanitasi yang tidak selamat dan kekurangan kebersihan bagi setiap 100,000 penduduk (dilaporkan di fasiliti KKM)	Nisbah	2019	0.7
			2020
19.	Kadar mortaliti akibat keracunan secara tidak sengaja dan pendedahan kepada bahan berbahaya bagi setiap 100,000 penduduk (dilaporkan di fasiliti KKM sahaja)	Nisbah	2019 ^r	0.3
			2020	0.3
20.	Prevalens umur terpiawai bagi penggunaan tembakau semasa dalam kalangan individu berumur 15 tahun dan ke atas		2019	20.7
			2020
21.	a. Peratusan populasi sasaran yang diliputi oleh DTP (dos ke-3)	%	2019	98.4
			2020 ^p	97.7
	b. Peratusan populasi sasaran yang diliputi oleh MMR (dos ke-2)	%	2019 ^r	97.7
			2020	97.4
	c. Peratusan populasi sasaran yang dilindungi oleh HPV (dos terakhir dalam jadual)	%	2019	84.4
			2020	82.6
22.	a. Kepadatan dan taburan doktor bagi setiap 1,000 penduduk	bagi setiap 1,000 penduduk	2019	2.1
			2020	2.3
	b. Kepadatan dan taburan doktor pergigian per 1,000 penduduk	bagi setiap 1,000 penduduk	2019	0.3
			2020	0.4

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
	c. Kepadatan dan taburan ahli farmasi bagi setiap 1,000 penduduk	bagi setiap 1,000 penduduk	2018	0.4
			2019	0.6
	d. Kepadatan dan taburan jururawat berdaftar bagi setiap 1,000 penduduk	bagi setiap 1,000 penduduk	2018	3.3
			2019	3.3
	e. Kepadatan dan taburan anggota perbidanan bagi setiap 1,000 penduduk	bagi setiap 1,000 penduduk	2018	1.7
			2019	1.7
23.	Kapasiti dan ketersediaan kecemasan kesihatan	%	2019 ^r	95.0
			2020
24.	Jangkitan aliran darah disebabkan oleh organisma rintangan antimicrobial terpilih	%	2019	3.0
			2020	3.8

SDG 4: Kualiti Pendidikan

1.	a. Peratusan kanak-kanak dalam gred 2/3 mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2018	98
			2020
	b. Peratusan kanak-kanak dalam gred 2/3 mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam matematik	%	2018	98.6
			2020
	c. Peratusan kanak-kanak pada akhir sekolah rendah mencapai tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2019	95
			2020
	d. Peratusan kanak-kanak pada akhir sekolah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap kemahiran minimum dalam matematik	%	2019	83.1
			2020
	e. Peratusan remaja di akhir sekolah menengah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2019	82.2
			2020
	f. Peratusan remaja di akhir sekolah menengah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap kemahiran minimum dalam matematik	%	2019	56.4
			2020
2.	Peratusan kanak-kanak berumur 24-59 bulan yang berada dalam tahap kesihatan yang sepatutnya	%	2016	97.2
			2020
3.	Kadar penyertaan peringkat pra-sekolah		2019	89.7
			2020	87.5
4.	Kadar penyertaan dalam pendidikan dan latihan formal dalam 12 tempoh bulan sebelumnya		2019	9.9
			2020	10.5
5.	Orang dewasa yang menggunakan komputer mengikut kemahiran dalam teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) seperti menggunakan teknik menyalin atau memindahkan maklumat dalam dokumen	%	2019	81.8
			2020	87.7
6.	Indeks kesetaraan gender untuk kadar penyertaan di prasekolah (wanita / lelaki)		2019	1.02
			2020	1.02

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
7.	Pencapaian kemahiran dalam kemahiran literasi (15 tahun ke atas)	%	2019	95.0
			2020	95.5
8.	Perkhidmatan asas untuk elektrik yang ditawarkan oleh sekolah	%	2019	100
			2020	99.9
9.	Guru dengan latihan guru minimum yang teratur untuk prasekolah	%	2019 ^r	99.8
			2020	100

SDG 5: Kesaksamaan Gender

1.	Bilangan wanita bukan Islam berumur 20-24 tahun yang telah berkahwin sebelum umur 18 tahun	Bilangan	2019	2,392
			2020	2,293
2.	a. Kerusi yang dipegang oleh wanita di Senat	%	2019	18.0
			2020	13.8
	b. Kerusi yang dipegang oleh wanita Parlimen Malaysia di Dewan Perwakilan	%	2019 ^r	14.4
			2020	14.4
	c. Kerusi yang dipegang oleh wanita sebagai Menteri Kabinet	%	2019 ^r	14.3
			2020	16.1
	d. Kerusi yang dipegang oleh wanita Parlimen Malaysia sebagai Timbalan Menteri	%	2019 ^r	19.2
			2020	10.5
3.	Wanita dalam jawatan pengurusan	%	2019	23.3
			2020	24.8
4.	Wanita berumur 15-49 tahun yang menggunakan kontraseptif	%	2014	89.3
			2020
5.	Pemilikan telefon mudah alih oleh individu	%	2019	95.7
			2020	96.4

SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi

1	Perkhidmatan air minuman yang diuruskan dengan selamat	%	2019	95.7
			2020
2	Perkhidmatan sanitasi yang diuruskan dengan selamat	%	2019	99.7
			2020
3	Peratusan badan air dengan kualiti air ambien yang baik	%	2019	93.1
			2020	95.1
4	Peratusan kawasan lembangan rentas sempadan dengan perjanjian operasi untuk kerjasama air	%	2019	2.0
			2020	2.0

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 7: Tenaga Mampu Milik dan Bersih				
1.	Akses kepada elektrik	%	2019	99.9
			2020
2.	Sumbangan tenaga boleh diperbaharui dalam jumlah tenaga primer yang dibekalkan	%	2019	3.4
			2020
3	Intensiti tenaga (toe / KDNK pada harga malar 2015 (RM Juta))		2019	69.2
			2020
SDG 8: Pekerjaan yang Baik dan Pertumbuhan Ekonomi				
1.	Kadar pertumbuhan tahunan KDNK sebenar per kapita	%	2019	4.0
			2020 ^p	-5.8
2.	Kadar pertumbuhan tahunan KDNK sebenar bagi setiap pekerja	%	2019	2.3
			2020 ^p	-5.5
3.	Sumbangan pekerjaan di sektor informal	%	2019	9.3
			2020
4.	Purata gaji & upah bulanan bagi pekerja	RM	2019	3,224
			2020	2,933
5.	Kadar pengangguran	%	2019	3.3
			2020	4.5
6.	Peratus belia bukan dalam pendidikan, pekerjaan atau latihan	%	2019	11.6
			2020	13.6
7.	a. Kadar insiden kecederaan pekerjaan yang membawa maut bagi setiap 100,000 pekerja	Nisbah	2019	3.83
			2020	2.09
	b. Kadar kejadian insiden kecederaan berkaitan kerja yang tidak membawa maut bagi setiap 100,000 pekerja	Nisbah	2019	267
			2020	216
8.	Kadar pertumbuhan pelancongan kepada KDNK	%	2019	7.9
			2020	-72.0
9.	a. Bilangan cawangan bank perdagangan bagi setiap 100,000 orang dewasa	bagi setiap 100,000 orang dewasa	2019	10.1
			2020	9.0
	b. Bilangan mesin teller automatik (ATM) bagi setiap 100,000 orang dewasa	bagi setiap 100,000 orang dewasa	2019 ^r	56.1
			2020	55.6
10.	Orang dewasa dengan akaun di institusi kewangan	%	2019	96.0
			2020	95.9

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 9: Industri, Inovasi dan Infrastruktur				
1.	a. Bilangan penumpang pengangkutan rel	juta	2019	283.3
			2020	137.4
	b. Bilangan penumpang di lapangan terbang	juta	2019	109.4
			2020	26.8
	c. Jumlah barangan dan kontena dikendalikan oleh KTMB	('000 tan)	2019	5,973
			2020	4,551
	d. Kargo dikendalikan oleh lapangan terbang	('000 tan)	2019	942.6
			2020	789.1
	e. Pengangkutan kargo melalui pelabuhan	('000 000 tan)	2019	595.5
			2020	564.3
2.	Nilai tambah pembuatan per kapita	RM	2019 ^e	9,725
			2020 ^p	9,429
3.	Pekerja perkilangan pada tahun 2017 sebagai sebahagian daripada jumlah pekerja	%	2019	17.3
			2020	16.7
4.	Sumbangan nilai tambah PKS kepada KDNK	%	2019 ^e	34.6
			2020 ^p	34.5
5.	Peratus Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) yang mempunyai pinjaman atau kredit	%	2015	53.8
			2020
6.	Perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan sebagai sebahagian daripada KDNK	%	2018	1.0
			2020
7.	Bilangan penyelidik bagi setiap sejuta penduduk		2018	2,127
			2020
8.	Nisbah nilai tambah industri sederhana dan berteknologi tinggi daripada jumlah nilai tambah pembuatan (pada harga tetap)	%	2019 ^e	45.7
			2020 ^p	47.1
9.	Penduduk yang diliputi oleh rangkaian mudah alih	%	2018	96.7
			2020	96.7
SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamaan				
1.	Kadar pertumbuhan purata tahunan dikalangan kumpulan 40% terendah	%	2019	3.4
			2020
2.	Isi rumah di bawah 50 peratus pendapatan median	%	2019	16.9
			2020 ^e	16.2
3.	Pampasan pekerja mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga semasa	%	2019 ^e	35.9
			2020 ^p	37.2
4.	Kos pengiriman wang sebagai sebahagian daripada jumlah yang dikirimkan	%	2019	2.4
			2020	2.5

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 11: Bandar dan Komuniti yang Mampan				
1.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019	0.0
			2020	0.0
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan rumah yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 00,000 penduduk	2019	266
			2020	149
2.	Tahap purata tahunan bagi bahan zarah halus di bandar	(PM10) (µg/m3)	2018	32
			2020	22
SDG 12: Penggunaan dan Pengeluaran yang Bertanggungjawab				
1.	Jumlah penyertaan dalam perjanjian alam sekitar antarabangsa pelbagai hala		2018	13
			2020
2.	a. Kuantiti sisa klinikal yang dikendalikan	(tan '000)	2019	33.8
			2020	40.0
	b. Kuantiti sisa berjadual yang dikendalikan	(tan '000)	2019	4,013.2
			2020	7,185.2
SDG 13: Tindakan Iklim				
1.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019	0.0
			2020	0.0
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan kediaman yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2019	266
			2020	149
2.	Pelepasan eq CO2	(tan (juta))	2016	316.8
			2020
SDG 14: Kehidupan di Bawah Air				
1	a. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan pesisir dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2019	37
			2020	55
	b. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan muara dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2019	3
			2020	3
	c. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan pulau dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2019	34
			2020	46
2.	Liputan kawasan terlindung berkaitan dengan keluasan laut	%	2020	5.4
			2021	5.3

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 15: Kehidupan di Darat				
1.	Kawasan hutan sebagai sebahagian dari keseluruhan keluasan tanah	%	2017	55.6
			2018	55.3
2.	Tapak penting bagi biodiversiti daratan dan air tawar yang dilindungi	%	2017	9.9
			2018	10.0
3.	Bilangan kes jenayah hidupan liar untuk tujuan pemilikan / kegunaan sendiri		2019	1,041
			2020	1,060
SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Teguh				
1.	Bilangan jenayah kekerasan yang dilaporkan mengikut negeri dan jenis jenayah (Pembunuhan)	Bilangan	2018	310
			2019	253
	Bilangan jenayah kekerasan yang dilaporkan mengikut negeri dan jenis jenayah (Kecederaan)	Bilangan	2019	4,712
			2020	4,118
2.	Kanak-kanak berumur 1-5 tahun yang mengalami hukuman fizikal dan / atau serangan psikologi oleh pengasuh pada bulan lalu		2016	70.8
			2020
3.	Tahanan yang tidak ditahan sebagai banduan (%)	%	2019	27.5
			2020	40.5
4.	Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan sebagai sebahagian daripada anggaran asal yang diluluskan	%	2019	100.9
			2020	92.9
5.	Bilangan aduan mengenai perkhidmatan awam		2019	6,165
			2020	3,649
6.	Jumlah penjawat awam kurang upaya dalam perkhidmatan awam	%	2019	0.3
			2020	0.3
SDG 17: Kerjasama Demi Matlamat				
1.	Sumbangan hasil kerajaan sebagai peratusan kepada KDNK	%	2019 ^r	17.5
			2020	15.9
2.	Sumbangan hasil cukai dan perbelanjaan Kerajaan Persekutuan	%	2019 ^r	56.9
			2020	55.9
3.	Kadar penembusan jalur lebar tetap bagi setiap 100 penduduk	Nisbah	2019	8.9
			2020
4.	Individu yang menggunakan internet	%	2019	84.2
			2020	89.6
5.	Nilai bantuan kewangan dan teknikal yang diberikan kepada negara-negara membangun	RM '000	2019	11,720.6
			2020	778.1

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
6.	Purata tarif berpemberat perdagangan dengan seluruh dunia	%	2017	3.8
			2020	3.9
7.	Sumbangan eksport global	%	2019	1.3
			2020	1.3
8.	Indikator statistik untuk pemantauan Matlamat Pembangunan Lestari	%	2019	55.2
			2020	62.4

^e Anggaran

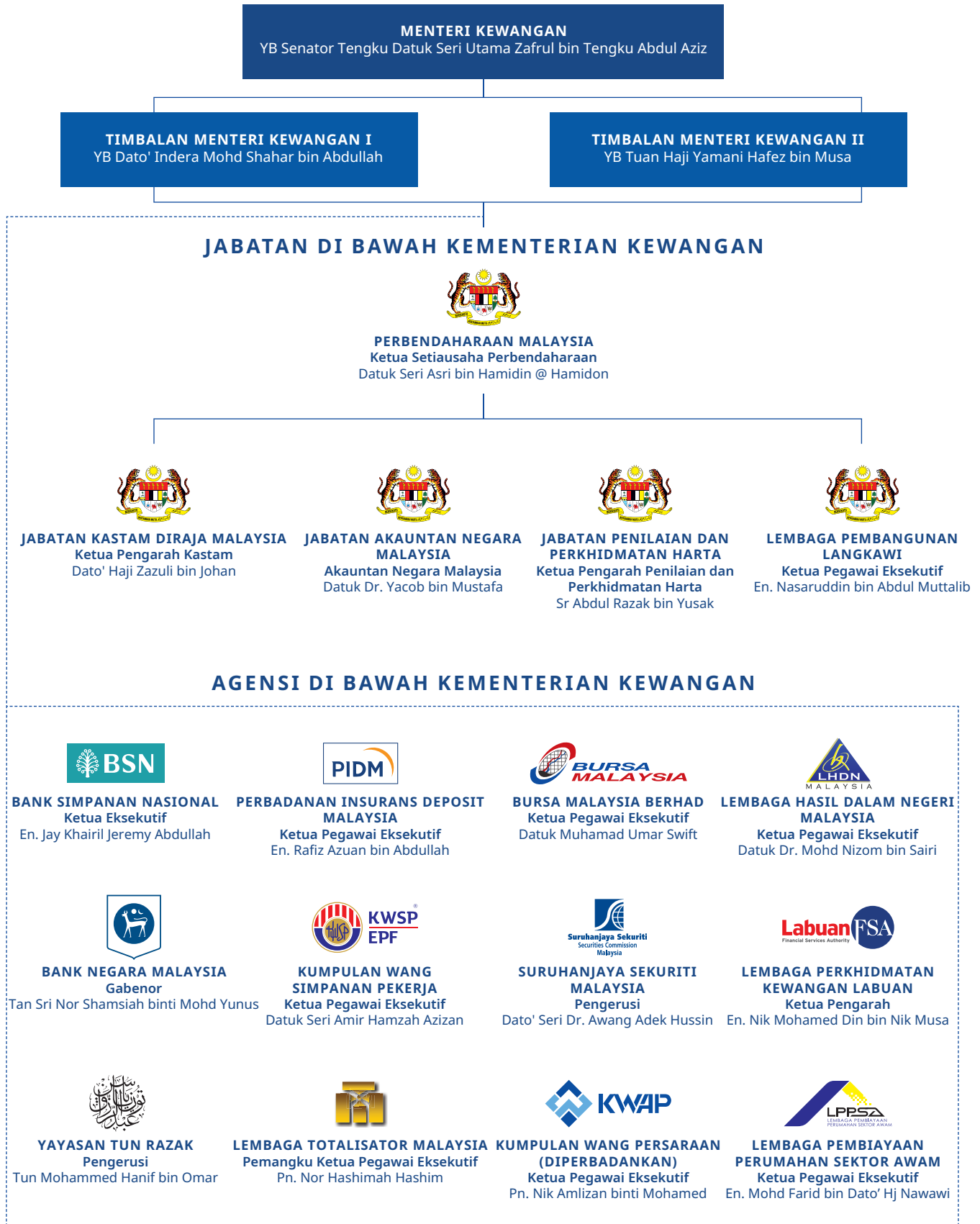
^p Awalan

^r Disemak semula

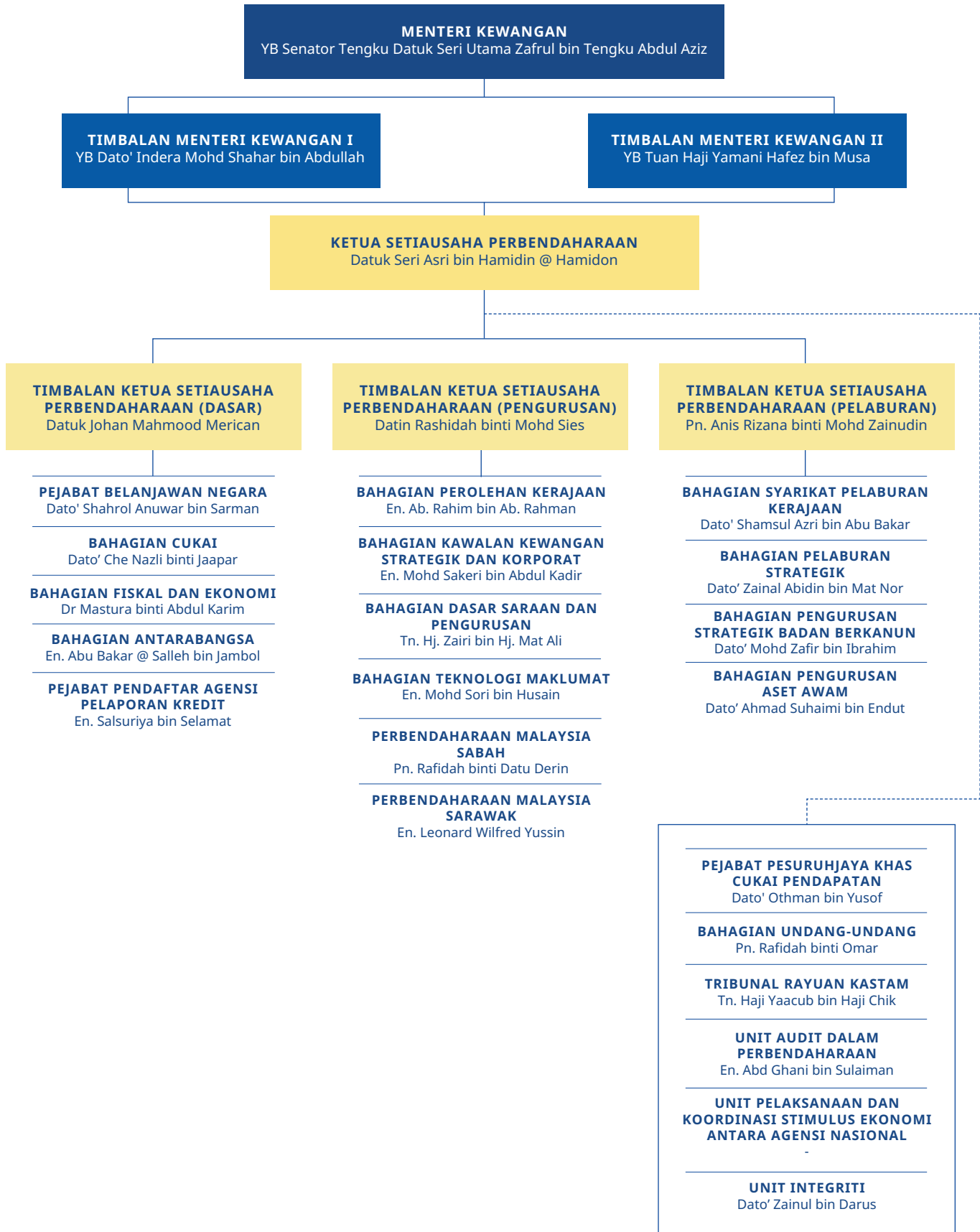
Nota: ... menunjukkan data tidak tersedia

Sumber: Indikator Matlamat Pembangunan Mampan, 2020

ORGANISASI KEMENTERIAN KEWANGAN MALAYSIA

PERBENDAHARAAN MALAYSIA

ISSN 2637-0158

9 772637 015009